

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
SECCIÓ FILOLÒGICA

Ortografia catalana

(text ratificat pel Ple de l'IEC
tingut el 24 d'octubre de 2016)

BARCELONA
2016

TAULA

1. NOTA INTRODUCTÒRIA	4
2. LES LLETRES	8
2.1. L'ALFABET	8
2.1.1. La grafia dels sons i el valor fònic de les lletres	10
2.1.2. Les lletres modificades	12
2.1.3. Els dígrafs	12
2.2. LES VOCALS	14
2.2.1. La grafia dels sons vocàlics tòpics	15
2.2.2. La grafia dels sons vocàlics àtons	15
2.3. LES CONSONANTS	20
2.4. LA GRAFIA DELS SONS RÒTICS [r] I [r]: <i>R I RR</i>	21
2.5. LA GRAFIA DELS SONS LATERALS [l] I [ʎ]: <i>L I LL</i>	23
2.6. LA GRAFIA DELS SONS FRICATIUS I AFRICATS	27
2.6.1. La grafia dels sons fricatus labiodentals [v] i [f]: <i>v i f</i>	28
2.6.2. La grafia del so fricatiu alveolar sonor [z]: <i>s i z</i>	28
2.6.3. La grafia del so fricatiu alveolar sord [s]: <i>s, ss, c i ç</i>	30
2.6.3.1. La grafia <i>s</i>	32
2.6.3.2. La grafia <i>ss</i>	33
2.6.3.3. Les grafies <i>c i ç</i>	34
2.6.4. La grafia dels grups de sons [gz] i [ks]: <i>cc, cs, cz, gs, gz i x</i>	36
2.6.5. La grafia dels sons africats alveolars [ts] i [dz]: <i>ts i tz</i>	37
2.6.6. La grafia dels sons palatoalveolars sonors [ʒ] i [dʒ]: <i>g, j, tg i tj</i>	38
2.6.7. La grafia dels sons palatoalveolars sords [ʃ] i [tʃ]: <i>x, ix, tx, ig i g</i>	41
2.7. LA GRAFIA DELS SONS OCLUSIUS	44
2.7.1. La grafia dels sons [p] i [b]: <i>p i b</i>	45
2.7.2. Les grafies <i>b i v</i>	47
2.7.3. La grafia dels sons [t] i [d]: <i>t i d</i>	49
2.7.4. La grafia dels sons [k] i [g]: <i>c, qu, q, k, g i gu</i>	51
2.7.5. Resum de l'ortografia dels sons oclusius en final de síl·laba	54
2.8. LA GRAFIA DELS SONS NASALS [m], [ɱ], [n], [ɲ] I [ɲ]: <i>M, NI NY</i>	56
2.9. LA LLETRA <i>H</i>	60
2.10. LA LLETRA <i>X</i>	61
3. L'ACCENT I LA DIÈRESI	63
3.1. L'ACCENT GRÀFIC	63
3.1.1. Regles d'accentuació gràfica	63
3.1.2. Distribució dels accents agut i greu de les vocals <i>e i o</i>	67
3.1.2.1. La vocal <i>e</i>	67
3.1.2.2. La vocal <i>o</i>	70
3.1.3. L'accent diacrític	71
3.2. TRACTAMENT GRÀFIC DE LA SÍL·LABA	74
3.2.1. Sil·labificació gràfica i partició de mots a final de ratlla	74
3.2.2. La dièresi	75
4. LA GRAFIA DELS MOTS	78
4.1. L'APÒSTROF	78
4.2. LES CONTRACCIONS	82

4.3. L'ORTOGRAFIA DELS MOTS PREFIXATS, DELS COMPOSTOS I DE LES LOCUCIONS. EL GUONET I L'AGLUTINACIÓ GRÀFICA	83
4.3.1. Els mots derivats per prefixació	86
4.3.2. Els mots compostos	88
4.3.3. Les locucions i els sintagmes lliures	91
4.3.4. Resum	94

1. NOTA INTRODUCTÒRIA

En ocasió de la commemoració del centenari de les *Normes ortogràfiques* de l'Institut d'Estudis Catalans (2013), la Secció Filològica va creure que era oportú de publicar una nova versió de l'ortografia catalana. Els motius per a fer aquesta publicació són diversos, però el principal és la dispersió dels materials que conformen la normativa ortogràfica vigent. Per això, la Secció Filològica ha volgut aplegar en una sola obra l'ortografia fundacional, amb les rectificacions fetes pel mateix Fabra i les introduïdes després de la seva mort, i l'ortografia actualitzada per la Secció Filològica des de 1984.

El corpus ortogràfic fundacional s'inicia amb les *Normes ortogràfiques* de 1913, seguides per tres edicions del *Diccionari ortogràfic* (1917, 1923, 1931) —precedit de l'*Exposició de l'ortografia catalana*, publicada separatament en forma d'opuscle el 1917, el 1931 i el 1935— i per la *Gramàtica catalana* (1918) de Pompeu Fabra, i s'acaba amb el *Diccionari general de la llengua catalana* (1932), la quarta edició del *Diccionari ortogràfic* (1937) i les poques modificacions introduïdes al *Diccionari general de la llengua catalana* a partir de la 2a edició (1954). Sens dubte, l'aportació de Pompeu Fabra a la normativització de la llengua, tant en l'àmbit gramatical com en el lexicogràfic i en l'ortogràfic, fou tècnicament insuperable al seu temps, decisiva per a la vitalitat de la comunitat catalanoparlant i, al capdavall, de dimensió històrica.

La Secció Filològica, respectuosa amb aquest corpus, el va voler ampliar i actualitzar. Per això, es van prendre una sèrie d'acords que es van publicar des dels anys vuitanta del segle XX (els quals es van compilar el 1997 en un únic volum, *Documents normatius 1962-1996*), i es van introduir uns quants canvis ortogràfics en el *Diccionari de la llengua catalana* (*DIEC1*, 1995; *DIEC2*, 2007) i també en la versió electrònica del *DIEC2*. Els documents aprovats per la Secció Filològica relatius a l'ortografia són els següents: «Noves normes ortogràfiques sobre els noms en *-es*» (1984); «Sobre la grafia de la persona 1 del present d'indicatiu dels verbs a les Illes Balears» (1992, revisat el 1999); «Sobre la grafia dels mots compostos i prefixats que contenen formants amb una essa inicial etimològica seguida de consonant» (1992, revisat el 1996); «L'ús del guionet en l'escriptura dels mots formats per composició o per prefixació» (1993); «Els signes d'interrogació i d'admiració» (1993), i les propostes de transliteració i transcripció de l'àrab (1989), el rus (1994, revisat el 2015) i l'hebreu (2002) al català.

La Secció Filològica de l'IEC, conscient del valor social de l'ortografia i de l'alt valor simbòlic que té per als usuaris, ha actuat sempre amb la prudència necessària en aquesta matèria. Per això no ha volgut mai modificar l'ortografia fundacional en aspectes que el mateix Pompeu Fabra havia considerat deficientes i millorables —però que no havia gosat tocar per no crear un gran trasbals, com

reconeix en el «Pròleg» de la primera edició del *Diccionari ortogràfic* (1917)—, i s’ha mantingut respectuosa amb els principis fabrians: ortografia nacional —al servei de tota la comunitat lingüística—, recurs a l’etimologia en cas de grafia dubtosa o amb els mots cultes, observació del que fan les altres llengües romàniques en el tractament gràfic dels manlleus i reducció, sempre que sigui convenient, de la complexitat en la formulació i, sobretot, en l’aplicació de certes normes. Per aquesta raó fins ara la Secció Filològica no havia volgut introduir sinó rectificacions puntuals en la normativa ortogràfica, d’acord amb els criteris anteriors (com ara en els mots *darrere*, *llarguerut*, *vairó*, *foixarda*, *trémer*, *peveter*, *rivet*, *siureny*, *bolig*, *flegma*, *annex*, *esnob* o *vàter*, en comptes de *darrera*, *llargarut*, *veiró*, *fuixarda*, *trèmer*, *pebeter*, *ribet*, *ciureny*, *bolitx*, *flema*, *anex*, *snob* o *wàter*) i tan sols en un cas ho havia fet, empesa per la consciència de la complexitat del sistema fabrià: en la norma que regula l’ús del guionet en l’escriptura dels mots formats per composició o per prefixació. Les modificacions fetes han volgut contribuir a reduir l’ús del guionet i a simplificar l’ortografia. També va ser modificada una altra norma: la que regula l’ús de la *e* epentètica en els mots compostos i prefixats que contenen un segon formant amb una essa inicial etimològica seguida de consonant. En aquest cas no hi havia una norma establerta per Fabra, la qual cosa havia dut a escriptures vacil·lants (*microstructura* i *microestructura*, *polisportiu* i *poliesportiu*). La Secció Filològica va voler evitar formes insòlites en compostos tradicionals (*guardaspatlles*, *barbaspès*) o en mots derivats amb un prefix productiu (*preestablir*, *polisportiu*, *reestructurar*) mitjançant l’adopció de les grafies amb *e* epentètica (*guardaespatlles*, *barbaespès*, *microestructura*, *preestablir*, *poliesportiu*, *reestructurar*), amb algunes excepcions (*cardiospasme*, *arteriosclerosi*, *endosquelet*).

En la redacció d’aquesta nova ortografia la Secció Filològica ha volgut mantenir la seva tradicional actitud de prudència en qüestions ortogràfiques i de respecte per l’ortografia fundacional, però no s’ha limitat tan sols a fer visibles les modificacions dels darrers temps, sinó que, amb una voluntat de simplificar i aclarir al màxim el codi ortogràfic, ha escoltat les diferents opinions d’experts, ha estudiat els dubtes que li han estat plantejats, ha analitzat els corpus lingüístics de què disposem actualment per conèixer l’ús real de la llengua i, en conseqüència, ha decidit d’introduir-hi uns pocs canvis. Alguns d’aquests canvis afecten un nombre reduït de mots —i, per tant, resulten imperceptibles—, d’altres afecten un nombre més gran de mots de la llengua; n’hi ha, fins i tot, que rectifiquen decisions anteriors, però sempre s’han fet intentant mantenir el difícil equilibri entre tradició i modernitat, amb l’objectiu de millorar el codi ortogràfic.

Els canvis més significatius es donen en els punts següents:

a) En la grafia dels sons ròtics: es passa a escriure *rr* darrere dels prefixos *a-*privatiu (*arrítmia*) i *cor-* (variant de *con-*; *correferent*); en el mot *erradicar* i derivats, i en els compostos amb els radicals *raqui(o)-*, *reo-*, *rin(o)-*, *rinco-*, *riz(o)-* i *rodo-* (*cefalorraquidi batirreòmetre*, *otorrinolaríngol·leg*, *catarrí*, *ornitorrinc*, *micorriza*, *cinorròdon*) i amb les terminacions *-rràfia* i *-rrexí* (*neurorràfia*, *metrorrexí*).

b) En la grafia dels mots derivats per prefixació i en els compostos: (1) entre els mots derivats per prefixació, ara s'escriuen amb guionet aquells conjunts formats per un prefix que precedeix un sintagma o un mot que ja porta guionet (*ex-directora general, manifestació pro-dret de vaga, actitud anti-nord-americana*); també, quan el prefix precedeix cometes i mots en cursiva (*un ex-«hippy»*), de la mateixa manera que ja es feia davant majúscules, xifres i símbols, i es posa en relleu l'ús discrecional, en casos d'homonímia (*ex-pres*) o per evitar formes gràfiques detonants (*ex-exiliat*); també es posa un guionet en els conjunts formats per un substantiu, per un adjectiu o per un pronom precedits de *no* sempre que aquest es comporti com un prefix (*la no-bel·ligerància, un no-creient, el no-jo*); (2) entre els compostos, ara es deixen sense guionet els formats per dues bases verbals del mateix camp semàntic, perquè no es consideren mots repetitius o expressius (*a cuitacorrents, sucamulla, a matadegolla*) i, en canvi, passen a escriure's amb guionet els compostos en què un dels components ja en porta (*tractat anglo-nord-america*) i aquells compostos a la manera culta formats per dos o més adjectius amb la terminació *-o* llevat del darrer, sempre que no responguin a un concepte unitari (*el tractat hispano-america* 'd'Espanya amb Amèrica'; cf. *els països hispanoamericans* 'd'Hispanoamèrica'); (3) finalment, hi ha un altre canvi a destacar pel que fa a l'ortografia dels compostos, que ve a modificar l'acord aprovat el 19 de gener de 1996: s'ha afegit una *e* epentètica als compostos el segon component dels quals comença per *s* seguida de consonant quan aquest component coincideix amb un mot de la llengua que comença per *e* (per exemple, *angioespasme, arterioesclerosi, bioespeleologia, corticoesteroide, cronoestratigrafia, endoesquelet, feldespat, geoestacionari, hidroestàtic, termoestable*, en comptes de *angiospasme, arteriosclerosi, biospeleologia, corticosteroide, cronostratigrafia, endosquelet, feldspat, geoestacionari, hidrostàtic, termostable*). Amb això es facilita la coneixença de l'ortografia d'aquests compostos perquè els assimila a la resta de compostos i prefixats (*autoescola, infraestructura, poliesportiu, preescolar*, etc.).

c) En l'accentuació, s'adopta l'accent greu (è) per a les formes baleàriques de primera persona del present d'indicatiu dels verbs acabats en *-enar* i en *-esar*, sempre que aquesta *e* representi una vocal neutra (*anomèn, palès*); si no, s'escriuen amb accent agut (*berén, contrapés*), de la mateixa manera que les formes dels verbs acabats en *-essar*, llevat de *disfressar* (*confés, interés, però disfrès*). També s'escriuen amb accent greu (ò) les formes baleàriques de primera persona del present d'indicatiu dels verbs acabats en *-osar* i *-ossar* (*dispòs, destròs*), amb algunes excepcions (*desembós, reembós, endós*). En aquesta ortografia es recull també la tradició valenciana de representar amb accent agut, i no pas amb el greu, els mots que presenten *e* tancada en els parlars occidentals (*café, comprén, francés, admés*), tot mantenint amb è, d'acord amb la norma general, uns pocs casos (*què, perquè, València*).

d) També en l'accentuació, es redueix notablement l'ús de l'accent diacrític. Ja Fabra havia intentat racionalitzar-ne l'ús, però havia deixat la porta oberta a un augment incontrolat dels casos, amb l'acceptació de l'ús del diacrític en els derivats. La Secció Filològica ha optat per una reducció significativa de l'accent diacrític i distingeix, doncs, només quinze paraules, triades entre les més de 150

que conté el *DIEC2*, per tal d'evitar, sobretot, males lectures amb la confusió entre elements gramaticals tòpics i àtons (*bé/be, déu/deu, és/es, mà/ma, més/mes, món/mon, pèl/pel, què/que, sé/se, sí/si, sòl/sol, són/son, té/te, ús/us* i *vós/vos*).

5 e) Pel que fa a la dièresi, s'ha suprimit en els derivats cultes en *-al*, d'acord amb la pronúncia general: *laical* (de *laic*), *helicoidal* (de *helicoide*), *trapezoidal* (de *trapezoide*).

10 La Secció Filològica no sols ha incorporat en aquesta ortografia les normes aprovades en els darrers temps —amb les correccions assenyalades—, sinó que ha volgut fer visibles les modificacions gràfiques adoptades en les entrades del *DIEC1* i del *DIEC2*, i també alguns dels canvis en la grafia dels topònims catalans i estrangers. Per això, en l'abundant exemplificació de les diferents normes i orientacions d'ús apareixen sovint neologismes, estrangerismes i molts noms propis, al costat de paraules d'ús corrent. També hi ha entre els exemples un bon nombre de termes que no recull encara el *DIEC2*, però sí d'altres diccionaris i fonts lexicogràfiques, la majoria dels quals són d'ús freqüent. Hi
15 destaquen els manlleus, adaptats (*aiguagim, gòspel, matrioixca*) i no adaptats (*geisha, gruyère, sushi, hall, hobby, hinterland, husky; prêt-à-porter, chaise-longue, hat-trick, sex-shop, tutti-frutti; a cappella, off the record*), els termes especialitzats (*arreflèxia, bioespeleologia, cardioespasme, intrarraquidi, leptorri, limforroide, otorràgia*) i d'altres mots cultes (*alegal, coital, verborrea*). També cal destacar alguns compostos i derivats (*menyestimar, més-enllà, cotó-en-pèl, déu-vos-guard, mira'm-i-no-em-toquis, nordestejar, alt-alemany, alnavarrès, ausiasmarquià, ratpenatisme, opusdeista, contrarellotge, nobel-ligerància, sensesostre...*) i altres mots tradicionals (*reïra*); entre aquests,
20 molts gentilicis (*agerenc, alborager, beniarbergí, calijó, envegès, masnoví, massalcoretjà, rialpenc, sant-rafelí*).

La nova ortografia es publica separada de la *Gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans (GIEC)* per raons justificables. La mateixa escriptura, com és sabut, constitueix un sistema convencional de representació gràfica de la llengua i és
30 una modalitat d'expressió lingüística amb característiques pròpies. No és, però, una obra desconnectada de la gramàtica, amb la qual comparteix criteris lingüístics, metodològics i expositius. La sintonia es pot veure en una redacció semblant, en l'abundància d'exemplificació i en els quadres explicatius d'usos gràfics i fonètics. També en l'equilibri entre descripció i prescripció. I, evidentment, en els postulats: continuïtat amb la norma fundacional, tria del punt
35 just entre tradició i modernitat i norma inclusiva (per a tota la comunitat lingüística).

Finalment, aquest tractat normatiu es limita a l'ortografia convencional i no s'ocupa dels signes de puntuació, l'ús de majúscules i minúscules i altres
40 qüestions d'ortotipografia, tan importants avui. La Secció Filològica ha considerat que era més oportú que l'elaboració i la difusió d'aquestes convencions ortotipogràfiques fossin objecte d'un treball i una publicació posteriors.

2. LES LLETRES

2.1. L'ALFABET

L'alfabet català prové de l'alfabet llatí i consta de vint-i-sis lletres, ordenades segons un sistema convencional, de la manera que mostra el quadre 1.

- 5 Cada lletra té dues formes diferents: la *lletra minúscula* (o, simplement, *minúscula*), que és la lletra d'escriptura o impressió ordinària i que té traços més o menys arrodonits, i la *lletra majúscula* (o, simplement, *majúscula*), que és més gran que la minúscula corresponent i pren, sovint, una forma diferent d'aquesta, i que de vegades té com a característica principal el fet que presenta una alçària
- 10 uniforme.

QUADRE 1
L'alfabet català

Grafia de la lletra		Nom de la lletra	Exemples d'ús
Minúscula	Majúscula		
a	A	a	aire, cau, mal, pla; alè, matí, porta; Andreu, Anna, Alcoi, Atenes
b	B	be (o be alta)	barca, arbre, poble; roba; dubte, tub, corb; Bernat, Berta, Balears, Brasil
c	C	ce	cara, seca, creu, article, foc, turc, acte; cel, vici, ranci; dones; peça, cançó, dolç; Carles, Cèlia, Calp, Ceilan
d	D	de	dit, pedra; cada; fred, nord, admetre; profund; adjunt; David, Diana, Deià, Dublín
e	E	e	eina, verd, peu, ple; era, temps, neu, festa; edat, però, home; Enric, Eva, Elna, Espanya
f	F	efa	fill, flor, rifa, sofrir, baf, golf, triomf; diftèria; Ferran, Fàtima, Fraga, Flandes
g	G	ge	gota, guia, gras, unglà, segle, orgue, gnom; jugar, seguit; diàleg, llarg, signe; sang; gent, lògic, àngel; jutge, vaig; Guillem, Gemma, Gandia, Gènova
h	H	hac	hora, vehicle, anhel, ohm, ah; halar, hàndicap, ehem; sikh; kirsch, scherzo, copyright; Homer, Hegel, Helena, Horta, Hamburg
i	I	i (o i llatina)	illa, intern, dia, cim, prim, oli; iogurt, noia, mai; boig, caixa; Ignasi, Iago, Irene, Inca, Itàlia, Iemen
j	J	jota	jardí, jesuïta, joc, just, franja; pujar, majestat; mitja; Jordi, Júlia, Jorba, Jerusalem
k	K	ca	karate, vodka, folklore, viking, quark; khàzar; rock; Kant, Kenya
l	L	ela	lent, vila, parlar, clar, sol, volta, pols, calb; lloc, palla, ull, ratlla; nul·la; Leopold, Lluc, Laura, Lleida, Londres, Llombardia
m	M	ema	mar, enorme, camí, nom, ferm, premsa; nimfa, tramvia; mnemònic; Marc, Mireia, Maó, Mèxic

Grafia de la lletra		Nom de la lletra	Exemples d'ús
Minúscula	Majúscula		
n	N	ena	nit, dona, penjar, banda, son, carn; confiar; sang; nyicris, vinya, lluny; pneumàtic, gnòstic; Narcís, Núria, Noguera, Nil
o	O	o	oli, hora, noi, bo; corc, boca, pou, no; obert, comú, suro; Oriol, Olga, Olot, Orà
p	P	pe	pare, copa, prou, triple, accepta, tip, serp, camp; pneumònia, psíquic, pterodàctil; Pere, Pilar, Palma, París
q	Q	cu	quin, aquest, perquè, freqüent, quatre, quota; Quintí, Queralt, Quebec, Qatar
r	R	erra	rei, fora, conreu, Israel, art, dorm, curs, curta, pur, saber, carrer; Ramon, Rita, Ripoll, Roma
s	S	essa	sal, casa, pensa, cursa, bastó, bosc, trist, res, vers, camps, molts; psalm; missa, potser; Sergi, Sílvia, Sabadell, Senegal
t	T	te	terra, pati, altre, fort, vent, pit; platja, imatge, lletsó, fitxa, dotze; Tomàs, Teresa, Tàrraga, Tibet
u	U	u	ull, suma, cuina, tribu; uadi, aigua, diuen, Déu; guerra, quiet; Ulric, Urgell, Ucraïna
v	V	ve (o ve baixa)	vida, jove, canvi, nervi, salv; Víctor, Vanessa, Vic, Volga
w	W	ve doble	watt, whisky, kiwi, clown; Wagner, Washington
x	X	ics	existir, luxe, text, apèndix
		xeix	xicot, marxa, punxa, disbauxa, baixa, cotxe; Xavier, Xesca, Xúquer, Xina
y	Y	i grega	nyora, canya, any; byte, playback, whisky; York
z	Z	zeta	zona, bizantí, colze, senzill, brunz; atzar; Zenó, Zoè, Zuric

En la lletra manuscrita i en certs estils tipogràfics que imiten la cal·ligrafia, algunes lletres minúscules poden tenir representacions diferents, com ara la *a* (α), la *b* (ℓ), la *f* (ℱ), la *g* (ϙ), la *l* (ℓ), la *p* (ρ), la *r* (Ϛ), la *s* (ϔ), la *v* (ν), la *x* (∞) o la *y* (ϣ).

- 5 En el quadre anterior es consignen el nom de cada lletra i, entre parèntesis, altres denominacions secundàries, com *be alta*, *i llatina* o *ve baixa*.

Les lletres *k*, *w* i *y* (quan no forma part del dígraf *ny*; § 2.1.3) es troben només en manlleus (*karate*, *web*, *byte*), llurs derivats (*folklòric*) i derivats de noms propis estrangers (*kantià*, *taiwanès*, *taylorisme*).

- 10 La lletra *k* s'utilitza només en alguns mots procedents de llengües no romàniques: *karate*, *koiné*, *viking*, *trotskista*, *vodka*, *quark*, *Kant*, *Kenya*, *Hèlsinki*, *York*.

- 15 La lletra *w* representa dos sons diferents. En manlleus d'origen anglosaxó, pot tenir un valor fònic equivalent al de la semivocal [w] (*web*, *whisky*, *clown*, *swing*, *hawaià*, *Washington*, *Newton*, *Glasgow*) o al del so oclusiu bilabial sonor [b] o fricatiu labiodental sonor [v], segons els parlars (*watt*); alguns mots com *kiwi*, *Kuwait* o *waterpolo* poden admetre totes tres pronúncies. En manlleus d'origen germànic, la *w* representa el so oclusiu bilabial sonor [b] o fricatiu labiodental sonor [v], segons els parlars (*wagnerià*, *wolframí*, *edelweiss*, *Westfàlia*, *Ludwig*).

La lletra *y*, a més d'utilitzar-se en manlleus, llurs derivats i derivats de noms propis estrangers (*faraday*, *gray*, *gruyère*, *jansky*, *taylorisme*, *Nova York*, *Hollywood*, *Jersey*), també s'utilitza, amb el valor fònic que correspondria a una *i*, en les grafies tradicionals de certs noms de llinatge o cognoms: *Aymerich*, *Layret*, *Ruyra*, *Botey*.

5 2.1.1. La grafia dels sons i el valor fònic de les lletres

L'ortografia catalana s'ha establert procurant que l'escriptura representi la màxima correspondència amb les pronúncies dels diferents parlars, tenint en compte, complementàriament, els criteris etimològics i les tradicions gràfiques. Per aquest motiu, la correspondència entre la grafia i la pronúncia presenta algunes divergències.

Les lletres i els sons se solen fer correspondre les unes amb els altres, conjuminant, en la mesura que és possible, la variabilitat de la parla amb la fixació de l'escriptura. Per això, es diu que la grafia bàsica o corrent del so [t] és *t* (prescindint del fet que, en mots com *fred* o *verd*, el so [t] s'escriu *d* i no *t*), i que *t* sol llegir-se [t] (malgrat que en *atles* o *setmana* es pronuncia [l] i [m], respectivament, o que en *coent* o *molt* es pronuncia o no segons el parlar). Les excepcions són freqüents i plantegen sovint dificultats pràctiques en l'escriptura i la lectura perquè la correspondència entre els sons i les lletres no és biunívoca:

a) Hi ha grafies desproveïdes de valor fònic (hom en diu també *lletres mudes*), com ocorre amb la *h* en els mots *hom* 'un, algú' i *ohm* 'unitat de resistència elèctrica', que tenen tants sons com *om* 'arbre caducifoli'. En un curt nombre de casos, però, com *ehem*, *ha! ha! ha!* ('expressió que imita una riallada'), *halar* o *hawaià*, la *h* es pronuncia com una aspiració ([h]). A fi de mot, determinades lletres no representen cap so en la major part dels parlars, per bé que no en tots: *flor*, *dir*; *malalt*, *punt*; *fecund*; *camp*; *tomb*.

b) Una mateixa lletra pot correspondre a sons diferents, com es pot veure en cada *s* de *sosa*, i lletres diferents poden pronunciar-se amb un mateix so, com mostra cada [s] de *soci*. Hi ha lletres, com la *e*, que representen fins a tres sons diferents: [e], [ɛ] i [ə], alhora que algun cas, com la lletra *r*, pot representar dos sons, com en *rere*, o no pronunciar-se, com la primera *r* de *prendre*, segons el parlar.

c) Hi ha sons que són representats per grups de dues lletres (*dígrafs*), com és el cas del so [ɲ] (nasal palatal), representat pel dígraf *ny* en un mot com *any* (cf. § 2.1.3). Així mateix, hi ha lletres que representen grups de sons, com és el cas de la lletra *x* a *saxó* 'de Saxònia', que representa [ks], la mateixa seqüència de sons que els grups *cs* i *cc* de *sacsó* i *secció*; en canvi, a *examen* representa el grup [gz], com al mot *eczema*.

Com a resum de les correspondències entre els sons i les lletres que els representen, vegeu el quadre 2, on no s'inclouen certs al·lòfons que no tenen reflex ortogràfic, com ara [β], [ð] i [ɣ], variants aproximants de [b], [d] i [g]. Noteu, tanmateix, que l'exemplificació no sempre es correspon amb la pronúncia de tots els parlars.

QUADRE 2
Transcripció, descripció i exemplificació dels sons

<i>So</i>	<i>Descripció</i>	<i>Exemples</i>
[ə]	vocal mitjana central	casa, mare, verd (<i>bal.</i>)
[a]	vocal baixa central	mar, germà
[e]	vocal mitjana tancada anterior	feſta, més
[ɛ]	vocal mitjana oberta anterior	mel, tècnic
[i]	vocal alta anterior	ric, aquí, veïna
[j]	semivocal palatal sonora	iode, joia, heroi, York
[o]	vocal mitjana tancada posterior	fosc, raó
[ɔ]	vocal mitjana oberta posterior	cor, això
[u]	vocal alta posterior	dur, núvol, llaüt
[w]	semivocal velar sonora	uadi, huit (<i>val.</i>), cauén, plau, web
[ɾ]	consonant ròtica bategant alveolar sonora	cara, dret, mort, pur
[r]	consonant ròtica vibrant alveolar sonora	riu, honra, terra
[l]	consonant lateral alveolar sonora	lira, ala, flor, alta, mil
[ʎ]	consonant lateral palatal sonora	llit, millor, vell
[s]	consonant fricativa alveolar sorda	sou, cansa, pols, pas, cent, fàcil, tercer, raça, força, març, massa, conscient
[z]	consonant fricativa alveolar sonora	rosa, trànsit, zero, ozó, quinze
[ts]	consonant africada alveolar sorda	potser, tsar, adscriure
[dz]	consonant africada alveolar sonora	dotze, realitzar
[ʃ]	consonant fricativa palatoalveolar sorda	xàfec, pixar, rauxa, ganxo, guix, això, paixtu, peix
[ʒ]	consonant fricativa palatoalveolar sonora	jove, ajuda, menja, gel, fugir, marge
[tʃ]	consonant africada palatoalveolar sorda	txec, fletxa, despatx, boig, mig
[dʒ]	consonant africada palatoalveolar sonora	pitjor, metge, adjectiu
[p]	consonant oclusiva bilabial sorda	peu, copa, ple, accepta, cap, cub, dubte
[b]	consonant oclusiva bilabial sonora	bola, obert, brut, també, vaca, avui, envà, wagnerià
[t]	consonant oclusiva dental sorda	temps, gota, lletra, acte, fet, àcid, tard, adquirir
[d]	consonant oclusiva dental sonora	dos, roda, banda, pedra
[k]	consonant oclusiva velar sorda	cop, toca, escriu, tracte, amic, queixa, equip, quatre, quota, càstig, kurd
[g]	consonant oclusiva velar sonora	gat, segon, orgull, angle, digne, aigua, llengües, pingüí, guerra, joguina
[f]	consonant fricativa labiodental sorda	foc, ofici, sofre, diftong, triomfar, baf, salv
[v]	consonant fricativa labiodental sonora	vaca, avui, envà, wagnerià, afganès
[m]	consonant nasal bilabial sonora	mà, home, ombra, llum
[ɱ]	consonant nasal labiodental sonora	èmfasi, tramvia, confirmar, canvi
[n]	consonant nasal alveolar sonora	nas, dona, entra, gran
[ɲ]	consonant nasal palatal sonora	nyerro, banya, seny
[ŋ]	consonant nasal velar sonora	blanc, fang, ganga

- 5 A més d'aquests sons sistemàtics del català, cal fer esment de la consonant aproximant glotal sorda [h], present en algunes interjeccions, manlleus, noms propis estrangers i llurs derivats (*ehem, ha, halar, hippy, Hitler, Hollywood, hawaià, hegelià*; § 2.9.2), i de la consonant fricativa velar sorda [x], emprada en certs castellanismes i en manlleus de llengües d'alfabet diferent del llatí (*jaleo* 'acte central de les festes majors de Menorca', *orujo, Jaén, La Rioja, khi, khàzar, Txékhov, Sakhalín*).

2.1.2. Les lletres modificades

Hi ha lletres que es poden modificar amb signes afegits, els *diacrítics*, per a indicar un valor distint del que tindria la lletra corresponent sense el diacrític. Amb l'addició dels diacrítics, aquestes lletres esdevenen *lletres modificades* i representen valors concrets. Són diacrítics: el de la *ce trencada* (ç), que modifica la lletra *c*, la qual esdevé ç; el punt volat (·), que modifica el grup gràfic *ll*, el qual esdevé *l·l* (*ela geminada*); l'accent agut (´), que modifica les vocals *e*, *i*, *o* i *u*; l'accent greu (˘), que modifica les vocals *a*, *e* i *o*, i la dièresi (¨), que modifica les vocals *i* i *u*.

5 La *ce trencada* (ç) s'usa, per raons etimològiques, per a representar el so [s] davant *a*, *o* o *u* i a final de mot, i sovint apareix en mots en què alterna amb *c* davant *e* o *i* en altres formes flexives o altres mots de la mateixa família: *calça*, *començo*, *forçut*, *braç* (cf. *calces*, *comenci*, *forces*, *bracet*) (§ 2.6.3.3).

15 La *ela geminada* (*l·l*) s'usa a l'interior de mot entre vocals, especialment en cultismes i en certs manlleus: *Avel·lí*, *col·legi*, *il·lustre*, *til·la*, *tortel·lini* (§ 2.5.2).

L'ús de l'accent gràfic i la dièresi es tracta a § 3.1 i § 3.2.2, respectivament.

El quadre 3 mostra els signes diacrítics i les lletres que modifiquen.

QUADRE 3
Els signes diacrítics

20

Diacrític	Grafies	Grafies modificades	Exemples
(ç)	c	ç Ç	ço, plaça, llençol, forçut, braç; Vicenç
Punt volat (·)	ll	l·l L·L	col·legi, il·lusió, Marcel·lí, novel·la
Accent agut (´)	e	é É	després, feréstec, església; Énguera
	i	í Í	matí, capítol, física; Ítaca, Íngrid
	o	ó Ó	ocasió, furóncol, fórmula
	u	ú Ú	algú, núvol, angúnia; Úrsula, Úmbria
Accent greu (˘)	a	à À	demà, àcid, pàgina; Àngel, Àgata, Àneu, Àfrica
	e	è È	perquè, mèrit, tècnica; Èric, Èguet, Èlea
	o	ò Ò	però, lògic, còpia; Òscar, Òdena, Òlbia
Dièresi (¨)	i	ï Ì	raïm, veïna, Isaïes, fluïdesa
	u	ü Ü	llaüt, peülla, diürnal, diürètic, Friül; següent, aigües, lingüística, qüestió, pasqües, obliquïtat

2.1.3. Els dígrafs

25 2.1.3.1. Com ja s'ha dit més amunt a propòsit de la correspondència entre sons i lletres (§ 2.1.1c), hi ha determinats sons que no es representen mitjançant una sola lletra, sinó amb una combinació de dues, els *dígrafs*. Un dígraf és un grup de dues lletres que representa un únic so consonàntic, com els que figuren en el quadre 4. Tot i representar un so, hi ha dígrafs que es parteixen a final de ratlla (§ 3.2.1d).

QUADRE 4
Els dígrafs

Dígraf	So	Exemples
gu	[g]	guerxo, guix, orgue, àguila
ig	[tʃ]	assaig, safareig, roig, enuig
ix	[ʃ]	ruixat, vaixell, teixit, això, feixuc, oixque, peix, coix
ll	[ʎ]	llarg, llum, collir, colltort, enlloc, ratlla, pell, ull
ny	[ɲ]	nyap, plànyer, companyia, ronyó, banyut, lluny
qu	[k]	queixa, quiet, roques, aquí
rr	[r]	terra, corre, barri, ferro, arruga
ss	[s]	missa, classe, possible, nassos, assumpte

5 El dígraf *gu* representa el so [g] davant d'una *e* o d'una *i*: **guerra, guitarra, lloguer, aconseguir** (§ 2.7.4.2b). En els altres casos, *gu* són dues lletres que representen dos sons successius: **quant, Igualada, linguograma, agut, exigu**.

10 El dígraf *ig* representa el so [tʃ] darrere d'una vocal tònica que no sigui *i* en final de mot o de radical en els casos en què alterna amb els sons [ʒ] o [dʒ] en el mateix paradigma flexiu o en els mots derivats: **assaig** (cf. *assajar*), **lleig** (cf. *lletja*), **boig** (cf. *boja, embogir*), **rebuig** (cf. *rebutjar*); **Puigcerdà, Puigmal, Puigreig** (§ 2.6.7.4b). En els altres casos, *ig* són dues lletres que representen dos sons successius: **mig, desig** [itʃ]; **digne, ignorar** [iŋ] o [ig].

15 El dígraf *ix* representa el so [ʃ] darrere de les vocals *a, e, o* i *u* en aquells parlars en què la *i* no es pronuncia: **caixa, peix, coixí, dibuix**. En els parlars en què *ix* no és un dígraf la pronúncia d'aquests mots és **ca[iʃ]a, pe[iʃ], co[iʃ]í, dibu[iʃ]** (§ 2.6.7.3). En els altres casos, *ix* són dues lletres que representen dos o tres sons successius: **clixé, Flix, Ixart, mixeta** [iʃ]; **fixar, prolix** [iks].

20 En la seqüència *guix*, en què hi podria haver concurrència de dos dígrafs, *gu* i *ix*, *gu* representa el so [g] (com en *guerra*) i *ix*, els dos sons successius de [i] i de [ʃ] (com en *clixé*): **guixaire, enguixar, Guíxols**.

Els dígrafs *ll* i *ny* representen, respectivament, els sons [ʎ] i [ɲ]: **lleï, fulla, perill; nyora, senyal, lluny** (§§ 2.5.1 i 2.8.1).

En mots de procedència forana com *pinyin* o *Netanyà*, les dues lletres *n* i *y* en contacte es llegeixen com a consonants independents i no com en el dígraf *ny*.

25 El dígraf *qu* representa el so [k] davant d'una *e* o d'una *i*: **quedar, quinze, esquerra, tranquil** (§ 2.7.4.1b). En els altres casos, *qu* són dues lletres que representen dos sons successius: **quatre, Lasquarri, quota**.

Els dígrafs *rr* i *ss* representen, respectivament, els sons [r] i [s] entre vocals a l'interior de mot: **terra, arribar, sorrut; classe, missió, tossut** (§§ 2.4 i 2.6.3.2).

30 **2.1.3.2.** També es poden considerar dígrafs els grups consonàntics del quadre 5, que representen els sons africats, malgrat que es realitzin sovint en dos moments articuladoris:

QUADRE 5
Grups consonàntics que representen sons africats

Grup	So	Exemples
tg	[dʒ]	metge, heretgia
tj		mitja, pitjor, fetjut
ts	[ts]	tsar, potser, lletsó
tx	[tʃ]	txec, dutxa, botxí, matxo, cautxú, despatx, esquitx
tz	[dz]	atzar, setze, etzibar, horitzó, atzur

5 Els grups *tj* i *tg* representen el so [dʒ] davant de *a*, *o* o *u* i davant de *e* o *i*, respectivament: *mitjà*, *pitjor*, *corretjut*; *coratge*, *heretgia* (§ 2.6.6.2).

Els grups *ts* i *tz* representen, respectivament, els sons [ts] i [dz]: *tsar*, *potser*, *lletsó*; *atzar*, *dotze*, *metzina*, *horitzó*, *atzur* (§ 2.6.5).

10 El grup *tx* representa el so [tʃ] a inici o en interior de mot: *txec*, *butxaca*, *cotxe*, *matxo* (§ 2.7.4a); i en final de mot o de radical, quan alterna amb el mateix so [tʃ] en el mateix paradigma flexiu o en els mots derivats: *despatx* (cf. *despatxos*), *esquitx* (cf. *esquitxar*) (§ 2.7.4d).

També es pot considerar dígraf el grup consonàntic *sc*, que en molts cultismes representa el so [s] davant d'una *e* o d'una *i*: *ascensor*, *escena*, *piscina* (§ 2.6.3).

15 A més, el dígraf *kh* s'empra per a representar el so [x] de certs mots provinents de llengües d'alfabet diferent del llatí, com ara el grec, el rus o l'àrab: *khi*, *khàzar*, *sikh*, *Txékhov*, *Khomeini*, *Kazakhstan*.

Antigament s'usava el dígraf *ch* en posició final per a representar el so [k], que es conserva en grafies tradicionals de noms de llinatge o cognoms: *Aymerich*, *Bosch*, *Domènech*, *Estruch*, *Folch*, *March*, *Pitarch*, *Poch*, *Reixach*, *Rossich*.

20 No es consideren dígrafs:

1. Els grups consonàntics com *ng* o *nt* en *sangtraït* i *cent* quan s'elideix la darrera de les consonants (*sa[n]traït*, *ce[n]*).

25 2. Alguns grups consonàntics en obertura sil·làbica com *bd*, *cn*, *ct*, *ft*, *gn*, *mn*, *pn*, *ps*, *pt* o *tm*, propis de cultismes (*bdel·li*, *Cnossos*, *ctenòfors*, *ftàlic*, *gnòstic*, *mnemotècnic*, *pneumònia*, *psíquic*, *metempsicosi*, *psalm*, *pterodàctil*, *Ptolemeu*, *imesi*), que en català es conserven.

3. Els grups gràfics propis d'altres llengües presents en manlleus no adaptats i en derivats de noms propis estrangers (*apartheid*, *au-pair*, *chardonnay*, *edelweiss*, *freelance*, *jazz*, *kirsch*, *leishmaniosi*, *mousse*, *nietzscheà*, *playback*, *pizza*, *shakespearità*, *zoom*).

2.2. LES VOCALS

30 Les lletres que representen les vocals són *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, que generalment corresponen a sons vocàlics: *pal*, *la*, *el*, *cec*, *cel*, *vi*, *li*, *toc*, *col*, *tu*, *poruc*, *suor*. La *i* i la *u* poden representar també les semivocals [j] i [w], respectivament (com en *hiena*, *iogurt*, *mai*, *noia*, *Iàtova*; *pau*, *riu*, *uombat*), mentre que en els dígrafs *gu*, *ig*, *ix* i *qu* la *i* i la *u* no es pronuncien.

35 Les vocals poden dur accent gràfic (cf. § 3.1), que n'explicita la tonicitat i també el timbre, tot i que en la *e* i la *o* l'accent gràfic no pot representar els diferents timbres que aquestes vocals poden tenir en cada parlar (cf. § 3.1.2). La *i*

i la *u* poden dur dièresi, que n'indica el valor, vocàlic o consonàntic, segons el context i la sil·labificació (cf. § 3.2.2).

2.2.1. La grafia dels sons vocàlics tònic

L'ús de les grafies vocàliques en el vocalisme tònic general és unívoc i no es presta a confusió en la mesura que a cada so vocàlic li correspon la seva grafia vocàlica, amb el benentès que els sons [ɛ] i [e], per una banda, i [ɔ] i [o], per una altra, comparteixen una mateixa grafia: *e* i *o*, respectivament. El quadre 6 mostra les equivalències que s'estableixen en síl·laba tònica entre sons i grafies.

10

QUADRE 6
Correspondència entre els sons vocàlics
i llurs grafies en síl·laba tònica

So	Grafia	Exemples
[a]	a	ala, mar, humà
[ɛ]	e	èxit, cel, alè
[e]		ésser, festa, bé
[i]	i	illa, pit, allí
[ɔ]	o	obra, port, però
[o]		ombra, fosc, raó
[u]	u	ungla, ruc, comú

15 Cal tenir en compte, a més, que la [ə] tònica dels parlars baleàrics s'escriu *e* (*pera*, *cadena*) i que, en septentrional, la *o* es pronuncia en molts casos [u] (*cançó*, *Canigó*) de manera que es pot confondre amb la *u*.

En alguns parlars, el contacte de la [a] amb un so palatal dona lloc al tancament de la vocal en [ɛ], fet que no transcendeix en l'escriptura: *llarg*, *xarxa*, *viatge*.

20 2.2.2. La grafia dels sons vocàlics àtons

25 2.2.2.1. La grafia dels sons vocàlics àtons en els parlars occidentals és, en general, unívoca i cada so es correspon amb una grafia distinta, tot i els casos d'assimilacions, harmonies i altres fenòmens. En aquests parlars hi ha pronúncies admissibles que no es reflecteixen en la grafia, com la terminació masculina [iste] dels mots acabats en el sufix *-ista* (*turista*, *artista*), o, en registres informals, l'oscil·lació de timbre de la *-a* final (*casa*, *compra*) i la pronúncia [a] a l'inici de mots començats per *en-* (*encetar*), *em-* (*embut*) o *es-* (*escoltar*) o deguda a la posició pretònica de la *e* (*sencer*, *llençol*, *el Bellestar*, *Miquelet*).

30 En els parlars orientals, en canvi, hi ha sons que poden correspondre a dues grafies diferents. Aquest és el cas de *a* i *e*, quan representen el so [ə] (per exemple, de *talar* i *telar* o de *para* i *pare*), i de *o* i *u*, quan representen el so [u] (per exemple, de *escorar* i *escurar*). El quadre 7 mostra les equivalències entre els sons vocàlics àtons i les grafies corresponents. La fletxa discontinua indica les correspondències que només es donen en els parlars orientals.

QUADRE 7

Correspondència entre els sons vocàlics i llurs grafies en síl·laba àtona

So		Grafia	Exemples
Parlars occidentals	Parlars orientals		
[a]	[ə]	a	amor, carrer, illa
[e]		e	petit, córrer, mare
[i]	[i]	i	dinar, oli
[o]	[u]	o	carro, comú, volar
[u]		u	humà, jugar, tribu

5 Cal tenir en compte que en mallorquí i menorquí es pronuncia [e], i no [ə], la *e* del radical dels mots amb [e] en les seves formes rizotòniques (*pecar, pegar, esperar*) o en les dels seus mots primitius (*herbeta, ventada, peuet*), i la *e* posttònica dels mots plans acabats en *-ec* (*càrrec, mànec*), i que la [a] de l'alguerès té les mateixes correspondències que la [ə] en els altres parlars orientals (*àngel, Caterina, embut, sostre*).

10 En els parlars en què *a* i *e* representen el so [ə] àton, i *o* i *u* representen el so [u] àton, cal tenir en compte les indicacions que es donen a continuació.

15 **2.2.2.2.** Si la vocal àtona pertany a un radical o un sufix lèxic, la grafia en molts casos coincideix amb la d'una altra forma flexiva o un altre mot de la família en què la síl·laba que conté la vocal sigui accentuada: *afaitar* (cf. *afaita, afait*), *carona, descarat* (cf. *cara*), *francès* (cf. *França*), *isòbar* (cf. *isobàric*), *Llàtzer* (cf. *llatzèria*), *passar* (cf. *pas, passa*), *pesar* (cf. *peses, pes*), *plegarà* (cf. *plega, plec*), *terreny* (cf. *terra*); *assolellar, solà* (cf. *sol*), *fosc*, *enfosquir* (cf. *fosc*), *furiós* (cf. *fúria*), *mètode* (cf. *metòdic*), *pomera* (cf. *poma*), *provar* (cf. *prova*), *sucar* (cf. *suco, suc*), *ulleres* (cf. *ull*), *vorera* (cf. *vora*).

20 Tot i això, sovint la vocal àtona d'un radical no figura en síl·laba accentuada en cap altra forma del paradigma o mot de la família lèxica i, doncs, no fa evident la grafia (*assassí, avaria, camell, davant, raspall, racó; deler, enciam, enxaneta, enyorar, espàrrec, rave, setí, Ermengol, Berà, Begur, Cardener, Empordà, Fenals, Lledó; atordir, cèrcol, comí, conill, escrúpol, soroll, sospirar, Joan,*
25 *Bordeus, Hongria; butxaca, municipi, tupí, turment*), fet que es dona especialment amb prefixos àtons (com els dels mots *anormal, bescanvi, conciutadà, desfer, enfortir, esfullar, premeditat, reconèixer*) així com amb els mots àtons o clítics (com *als, de, el, ho, pel, se, us*).

30 Cal tenir present, però, que sovintegen els casos en què varia la vocal entre mots d'una mateixa família o d'un mateix paradigma flexiu a causa de l'al·lomorfeisme entre un radical patrimonial i un de culte (com entre *agreujar* i *gravetat, lleter* i *lactant, monestir* i *monasterial, nedador* i *natació; bocada* i *bucal, corbar* i *curvatura, dolç* i *dulcificar, fonedor* i *fusió, fullejar* i *foliar, joguina* i *jugar, joventut* i *juvenil, món* i *mundà, orinar* i *urinari, polvoritzar* i

pulverulent, ullada i ocular, volcànic i vulcanisme) o entre les formes verbals rizotòniques i arrizotòniques dels verbs que s'indiquen en el quadre 8.

QUADRE 8

*Grafies vocàliques de les formes arrizotòniques
de verbs que presenten alternances vocàliques en el radical*

5

Grafia	Verbs	Exemples	
		Formes arrizotòniques	Formes rizotòniques
a	caure	caiem, caurà, caiguem, caient...	cau, queia (<i>bal.</i> queim, queis)
	fer	faré, faria (<i>bal.</i> facem, faceu)	faig, fas, faci, fèiem, feu, fes
	haver saber	havia, hagué, haurà, hagués, havent... sabem, sabia, sabé, sabrà, sabés, sabent...	has, hem sé, sap, saben
	péixer/pàixer	paixem, paixia, paixaràs, paixés, pascut...	peixo, paix o peix, peixi
	jeure/jaure	jaiem, jagué, jaurà, jaguem, jaguessis...	jec o jac, jeu o jau, jeia (<i>val.</i> jaga, jaguen)
	néixer/nàixer	naixem, nasqué, naixia, naixerà...	neix o naix, neixi (<i>bal.</i> nesc)
treure/traure	traiem, tragué, traurà, trauria, traquem...	treu o trau, treia, tret (<i>bal.</i> treim, treis)	
o	collir	collim, collí, collia, collirà, colliria...	cull, cullen, culli (<i>val.</i> culla)
	cosir	cosim, cosí, cosia, cosirà, cosiria...	cus, cusen, cusi (<i>val.</i> cusa)
	engolir	engolim, engolí, engolia, engolirà...	engul (<i>val.</i> , <i>alg.</i>)
	escopir	escopim, escopí, escopia, escopirà...	escup, escupen, escupi
	omplir	omplim, omplí, omplia, omplirà...	omplo, omples, omple... ompli, omplis...; umpl, umplis, umplin (<i>bal.</i>), umpli (<i>bal.</i> , <i>alg.</i>)
sortir	sortim, sortí, sortia, sortirà, sortiria...	surt, surten, surti	
tossir	tossim, tossí, tossia, tossirà, tossiria...	tus, tussen, tussi (<i>val.</i> tussa)	
u	poder	podem, pogué, podia, podrà, podria...	puc, pot
	voler	volem, volgué, volia, voldrà, voldria...	vull, vol
u	poder	puguem, pugueu	pugui, puguis, pugues
	voler	vulguem, vulgueu	vulgui, vulguis, vulgues

Aquestes alternances afecten igualment els verbs derivats: *decaure, escaure, satisfer, estrafer, desfer, ajeure, renéixer, abstreure, atreure, sostreure, acollir, escollir, descosir, reomplir, ressortir, sobresortir, malvoler*, etc.

10 2.2.2.3. Si la vocal àtona pertany a una terminació flexiva, el fet que aquesta terminació sigui verbal o nominal i que acabi en vocal o en vocal seguida de consonant revela en molts casos la grafia corresponent:

15 a) Els substantius i adjectius femenins en singular terminen generalment en -a: *aigua, corda, dansa, dona, lloba, pasqua, pesta, pluja, poma, psiquiatra, sogra, terra, vaca, vela; altra, certa, digna, exacta, forta, grisa, negra, nostra, pobra, pura, tendra; Antònia, Lluïsa, Núria, Teresa; Andorra, Castella, Garrotxa, Llombardia, Provença, València.*

b) Els substantius i adjectius masculins en singular terminen generalment en *-e* (*aire, cilindre, compte, cotxe, cove, dubte, formatge, home, metre, orgue, pare, psiquiatre, regle, rellotge, rostre, sastre, segle, sogre, tracte; altre, digne, exacte, negre, nostre, pobre, tendre; Alexandre, Esteve, Isidre, Jaume, Quirze; Ebre,*
5 *Egipte, Maresme, Roine*) o en *-o* (*carro, cuiró, esbarjo, ferro, lavabo, número, piano, quarto, suro, toro, zero; fondo, dropo, flonjo, guerxo, minso, viudo; Apol·lo, Cupido, Otel·lo; Cinto, Mingo, Ximo; Aneto, Caro, Comaloforno, Durro, Muro, Tibidabo; Congo, Togo*).

c) Els substantius i adjectius acabats en *-e* o en *-a* fan els plurals en *-es*, siguin
10 masculins o femenins: *aires, dubtes, orgues, pares, segles; dies, indígenes, mapes, monarques, planetes, trànsfugues; aigües, dones, pluges, pasqües, places, terres, vaques, veles; altres, dignes, exactes, grises, negres, nostres, pobres, tendres; certes, fortes, pures; les Filipines, les Garrigues, les Guillerries, els Aspres, els Monegres*.

15 Notem que les terminacions *ga, ca, ça* i *ja* passen a *gues, ques, ces* i *ges* en els plurals: *amigues* (de *amiga*), *vaques* (de *vaca*), *places* (de *plaça*), *pluges* (de *pluja*).

Anàlogament, *Atenes, Banyoles, Blanes, Balmes, Caldes, Figueres, Gal·les, Londres, Nules, Pedralbes, Ribes, Salses, Sitges, Tebes, Vives; Aristòfanes, Cresques, Euclides, Hermògenes, Pèricles, Sòcrates, Sòfocles*, etc.

20 També s'escriu *-es* en les terminacions dels mots apel·latius plans o esdrúixols l'etimologia dels quals termina en *-as* (*àlies, atles, bòrees, càrdies, galimaties, judes, mecenes, messies, pàncrees*), així com en les terminacions dels noms de persona hebreus, grecs i llatins que tenen *-as* en llurs formes gregues i llatines: *Ananies, Azaries, Atenàgores, Críties, Dimes, Elies, Enees, Epaminondes, Esdres, Fídies, Gòrgies, Hípies, Isaïes, Jeremies, Judes, Leònides, Lísies,*
25 *Maties, Mecenes, Pal·les, Pausànies, Pelòpides, Pitàgores, Protàgores, Seutes, Símmies, Telèusies, Tobies, Zacaries*, etc. En canvi, s'escriuen amb *-as* *Caucas* o *Damas*, en què *-as* no pertany a la terminació sinó que forma part del radical dels corresponents mots grecs i llatins.

d) S'escriu *o* en la terminació amb què es forma el plural dels noms i adjectius masculins: *boscos* (al costat de *boscs*), *braços, calaixos, gasos, nassos, països,*
30 *peixos, pisos, reflexos, textos* (al costat de *texts*); *anglesos, baixos, complexos, escassos, lletjos* (al costat de *lleigs*), *tristos* (al costat de *trists*).

Notem que l'aplicació d'aquesta regla ortogràfica comporta un canvi de grafia en el cas dels singulars amb la terminació *ig*, en què aquesta seqüència canvia en *j* o *tj*: *bojos* (de *boig*), *desitjos* (de *desig*).

35 e) Les formes verbals del singular terminen generalment en *-a* (*calla, anava, reia, deia, venia, moga, sàpiga, fora, tindria*), en *-e* en el present d'indicatiu i l'imperatiu de la segona i tercera conjugacions (*corre, omple, obre, vine*) o bé en *-o* en la primera persona del present d'indicatiu (*estudio, canvio, torno, cabo, temo, afegeixo, dormo*).

40 f) Els infinitius verbals de la segona conjugació terminen sempre en *-e*: *caure, moure, plaure, perdre, rebre*.

g) Les formes verbals que terminen en el so [ə] seguit de *r, s, m, u* o *n* s'escriuen amb *e*: *córrer, néixer, vèncer, empènyer; cantes, afegeixes, dormies, seguires, sàpigues, cantesses, vindries; anàvem, acabàrem, correríem; tornàveu,*
45 *vàreu, pensariéu; pensen, venien, dormissen, tornarien*.

Notem que l'aplicació d'aquesta regla ortogràfica comporta el canvi de la consonant final del radical verbal quan no pot tenir la mateixa grafia davant *e* o *i* que davant *a*, *o* o *u*: *pagues*, *pagueu*, *paguen* (cf. *paga*, *pago*), *toques*, *toqueu*, *toquen* (cf. *toca*, *toco*), *vèncer*, *vences*, *vencem*, *venciem*, *venceu* (cf. *venço*, *vençut*), *puges*, *pugem*, *pugen* (cf. *pujo*, *puja*).

5

QUADRE 9
Grafies vocàliques majoritàries de les terminacions flexives

Grafia	Terminació	Forma	Exemples
a	Vocal	de femení singular	corda, lloba, sogra; digna, grisa, nostra; Lluïsa, Andorra
		verbal	calla, anava, reia, sàpiga, tindria
e	Vocal	de masculí singular	cove, pare, rostre, sogre; digne, nostre; Jaume, Ebre
		verbal	caure, moure, plaure, perdre, rebre
	Vocal + una altra grafia	de plural (+ s)	aires, pares; dies, mapes; pluges, veles; dignes, nostres; fortes, pures; Guillerries, Monegres
		verbal (+ r, s, m, u, n)	córrer, vèncer; cantes, vindries; anàvem, acabàrem; tornàveu, vàreu; pensen, venien
o	Vocal	de masculí singular	carro, esbarjo; flonjo, fondo; Apol·lo, Cinto, Aneto, Congo
		verbal	canvio, temo, dormo
	Vocal + s	de masculí plural	calaixos, pisos; escassos, tristos

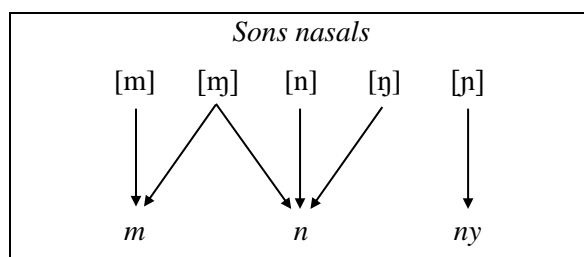
10 2.2.2.4. Malgrat les tendències generals indicades en el quadre 9, convé notar que:

15 a) Hi ha masculins singulars acabats en *-a* (*belga*, *celta*, *delta*, *dia*, *idiota*, *indígena*, *ioga*, *mapa*, *poeta*, *sàtrapa*, *trànsfuga*; *Agripa*, *Àtila*, *Catilina*, *Jugurta*, *Mahoma*, *Sèneca*), especialment amb les terminacions *-arca* (*jerarca*, *monarca*, *patriarca*), *-cida* (*fratricida*, *homicida*, *insecticida*, *suïcida*), *-clasta* (*iconoclasta*), *-cola* (*agrícola*, *vinícola*, *cavernícola*, *terrícola*), *-crata* (*aristòcrata*, *demòcrata*), *-eta* (*atleta*, *exegeta*, *planeta*, *poeta*, *profeta*), *-ma* (*axioma*, *diafragma*, *drama*, *enigma*, *panorama*, *pijama*, *poema*, *prisma*, *síntoma*, *sistema*, *trauma*; *anagrama*, *epigrama*, *fotograma*, *programa*, *telegrama*), *-ista* (*anarquista*, *artista*, *ciclista*, *egoista*, *excursionista*, *novel·lista*, *periodista*, *protagonista*, *socialista*), *-ita* (*hermafrodita*, *hipòcrita*, *jesuïta*, *troglodita*, *vietnamita*), *-latra* (*egòlatra*), *-ota* (*patriota*, *xipriota*), *-pata* (*homeòpata*, *psicòpata*) i *-peda* (*logopeda*).

25 b) També hi ha masculins singulars acabats en *-u* (com ara *exigu*, *individu*, *ingenu*, *papu*, *perspicu*, *residu*, *ritu*, *vidu*, encara que la *-u* no es marca flexiva sinó que pertany al radical: *exigua*, *individuar*, *residual*, *viduïtat*; i especialment quan el mot acaba en diftong decreixent: *blau*, *trineu*, *niu*, *brou*, *Macau*, *Tomeu*, *Guiu*, *Salou*); així com masculins singulars acabats en *-us* i en *-os* (es tracta de mots invariables en nombre com *anus*, *cactus*, *fetus*, *globus*, *tipus*; *albatros*, *caos*, *cosmos*, *termos*, etc., i de noms propis com *Bacus*, *Màrius*, *Pius*; *Benafigos*, *Campos*; *Argos*, *Delfos*, *Dionisos*, *Minos*, *Tartessos*).

30

Les lletres entre parèntesis es troben en manlleus. S'ha prescindit de relacions secundàries o més esporàdiques degudes a processos fonètics i fonològics o a variació entre parlars. La dispersió de grafies dels sons oclusius i nasals, els fricativs i els africats es deu a la neutralització del grau de sonoritat, les assimilacions en l'àmbit de mot i l'evolució històrica del sistema fònic català, que explica també els dígrafs i correspondències com les de *g* o *c*.

Sobre l'ocurrència dels sons oclusius, fricativs i africats en fi de síl·laba, convé recordar:

a) Que en posició final absoluta de mot solament és possible la realització sorda. En conseqüència, en aquesta posició un so sord es pot trobar representat per la consonant que ordinàriament serveix per a la representació del so sonor corresponent: *adob* [p], *càlid* [t], *diàleg* [k], *brunz* [s]; i *comprov* [f], *envej* [ʃ], *trepitj* [tʃ], que, en baleàric, són les formes de la primera persona del present d'indicatiu dels verbs *comprovar*, *envejar* i *trepitjar*.

b) Que en posició interior de mot aquests sons adopten la sonoritat de la consonant següent; per tant, els sords són solament possibles davant d'un sord, i els sonors, davant d'un sonor. En conseqüència, un so sord es pot trobar representat per la consonant que ordinàriament serveix per a la representació del so sonor corresponent (*dissabte* [p], *adquirir* [t], *estagflació* [k], *sovkhos* [f], *rajput* [ʃ], *adscriure* [ts]), i viceversa (*capgirar* [b], *futbol* [d], *tècnic* [g], *afganès* [v], *bisbe* [z], *caixmir* [ʒ], *sotsdelegat* [dz], *Puiggràciós* [dʒ]).

A continuació es tracten els aspectes més rellevants de les principals correspondències entre les consonants i llurs pronúncies habituals.

2.4. LA GRAFIA DELS SONS RÒTICS [r] I [r]: R I RR

2.4.1. El so ròtic bategant [r] s'escriu invariablement *r*, mentre que el so ròtic vibrant [r] es representa mitjançant *r* a inici de mot o després de consonant, i mitjançant el dígraf *rr* entre vocals, com mostra el quadre 11.

QUADRE 11
Les grafies dels sons ròtics

<i>So</i>	<i>Grafia</i>	<i>Exemples</i>
[r]	r	aire, cara, eruga, fúria, lliuri, mira, orella, soroll, virus, Pere, Europa; brut, cigró, contra, crit, dret, fred, lladruc, llibre, sempre, suprem, teatre, xifra, Adrià, Segre, Àfrica
[r]/[r]		corda, esbarjo, garsa, jardí, llarga, nervi, orfe, porxo; erm, forn, serp; Carles, Mercè, Artà, Orpesa, Berna; bar, favor, fèmur, gir, úter, vampir, Òscar, Ester, Amer, Xúquer, Singapur
[r]	r	racó, res, roca, ruïna, Roger, Rita, Reus; folrat, conreu, somriu, Conrad, Ulric, Manresa, Israel; desratitzar, subratllar
	rr	arròs, barranc, burro, carril, gerro, murri, ocurrent, serrell, sorrut, torre, xerric, Ferran, Montserrat, Borriana, Navarra

Generalment no es pronuncia la primera *r* dels mots *arbre*, *marbre*, *perdre* (especialment en parlars valencians) i *llavors* (adverbi). També sol emmudir-se la *r* del radical dels verbs *prendre* i derivats (*aprendre*, *comprendre*, *sorprendre*, etc.) i *cerndre*, de les formes que tenen una *-d-* de suport, això és, les d'infinitiu, futur i condicional: *prendre*, *prendràs*, *prendríem*; *cerndre*, *cerndràs*, *cerndríem*.

En baleàric i en alguerès, s'escriu *rr* a final de mot en la grafia de la primera persona del present d'indicatiu d'alguns verbs de la primera i la segona conjugació amb el radical acabat en [r], per a diferenciar-los dels acabats en [r] (cf. *amar* i *amarr*, de *amarar* i *amarrar*, respectivament): *serrr* (de *serrar*), *corr* (de *córrer*).

2.4.2. Quan el so [r] apareix entre vocals precedit d'un prefix o d'un radical, s'escriu generalment *r*: *aerorefrigerant*, *antiràbic*, *Bielorússia*, *birefrigència*, *bioritme*, *brevirostre*, *Contrareforma*, *contrarestar*, *desoxiribonucleic*, *dextrorotatori*, *extraradi*, *fotoresistència*, *iberoromà*, *infraroig*, *monorail*, *multiracial*, *neorealisme*, *polirítmia*, *prerequisit*, *preromànic*, *pseudoràbia*, *radioreceptor*, *semirecta*, *sobreserva*, *suprarenal*, *teleradar*, *termoregulador*, *trirectangle*, *turboreactor*, *vicerektorat* (§ 4.3c). Però s'escriuen amb *rr*:

a) Els mots formats amb els prefixos *a-* privatiu, *a-* verbalitzador, *cor-* (variant de *con-*) i *ir-* (variant de *in-*): *arrafidi*, *arreflèxia*, *arrítmia*, *arrize*; *arraconar*, *arrecerar*, *arreglerar*, *arriscar*, *arromançar*, *arruïnar*; *corredemptor*, *correferent*, *corregnar*, *correligionari*, *correpressor*, *corresponsable*, *irracional*, *irreal*, *irregular*, *irresolt*, *irreverent*, *irrompible*.

b) El mot *erradicar* i derivats (*erradicació*, *erradicatiu*).

c) Alguns mots prefixats ja formats en llatí (com *birrem*, *prerrogativa*, *prorrata*, *pròrroga*, *prorrompre*, *trirrem*, *virrei*) i els compostos manllevats (com *aiguarràs*, *bancarrota*, *xafarranxo*) i els delocutius (com *arreveure*, *anorrear*) (§ 4.3c).

d) Els compostos amb els radicals d'origen grec *raqui(o)-* 'columna vertebral', *reo-* 'corrent', *rin(o)-* 'nas', *rinco-* 'trompa, bec', *riz(o)-* 'arrel' i *rodo-* 'rosa', i amb les terminacions *-rràfia* 'costura, sutura' *-rràgia* 'vessament', *-rrea* 'flux', *-rrexí* 'ruptura, esquinç' *-rrinc* 'trompa, bec' i *-rroide*: *cefalorraquidi*, *glucorràquia*, *intrarraquidi*, *pneumatorràquia*; *batirreòmetre*, *biorreologia*; *arrínia*, *catarrí*, *cetorrínid*, *cromorrinorea*, *dacriorrinostomia*, *leptorrí*, *mesorrí*, *mesorrínia*, *otorrinolaringòleg*, *platirrí*; *cinorrinc*, *nematorrinc*, *nissorrinc*, *ornitorrinc*, *Oxirrinc* (ciutat de l'antic Egipte); *arrize*, *arrizòfit*, *arrizotònic*, *coral·lorriza*, *glicirrizina*, *micorriza*, *micorrizogen*, *pilorriza*, *polirriz*; *calciorrodosita*, *cinorròdon*, *metarrodopsina*; *arteriorràfia*, *neurorràfia*, *perineorràfia*; *blennorràgia*, *hemorràgia*, *mastorràgia*, *otorràgia*; *amenorrea*, *diarrea*, *gonorrea*, *seborrea*, *verborrea*; *cariorrexí*, *himenorrexí*, *metrorrexí*, *miorrexí*; *hemorroide*, *limforroide*.

Cal tenir present que en el cas dels compostos patrimonials la *r* va precedida de guionet (§ 4.3.1.1d): *barba-roig*, *guarda-roba*, *mata-rates*; *Coma-ruga*, *Font-romeu*.

2.4.3. També s'escriuen amb *r* final, que s'emmudeix a la major part del domini català, un bon nombre de mots polisíl·labs patrimonials:

a) Tots els infinitius, llevat dels que terminen en *-re*: *comptar, portar, menjar, començar, anar; haver, poder, saber, valer, voler; conèixer, créixer, empènyer, ésser, plànyer, témer, vèncer; afegir, beneir, obrir, sentir; dar, fer, dir, dur*. En canvi: *cabre, caure, perdre, rebre, riure, vendre*. Notem especialment *córrer* i derivats (*concórrer, ocórrer, recórrer, transcórrer*).

b) Els substantius i adjectius aguts que presenten *r* en una altra forma flexiva o en un derivat: *altar* (cf. *altaret*), *carrer* (cf. *carreró*), *calor* (cf. *calorós*), *flor* (cf. *florir*), *paper* (cf. *papereria*), *rector* (cf. *rectoria*), *senyor* (cf. *senyora*); *clar* (cf. *clara, claror*), *darrer* (cf. *darrera, endarrerir*), *lleuger* (cf. *lleugera, lleugeresa*), *madur* (cf. *madura, maduresa*), *millor* (cf. *millorar*), *popular* (cf. *popularisme*), *segur* (cf. *segurament*); *Roger* (cf. *Rogeret*), *Salvador* (cf. *Salvadora, Vadoret*), *Balaguer* (cf. *balaguerí*), *Begur, Petrer* (cf. *petrerí*), *Vallespir* (cf. *vallespirenc*), *Alger* (cf. *Algèria, algerí*). Però: *calé, quinqué* (malgrat *calerons, quinqueret*). En alguns casos, però, la *r* no figura en cap forma del paradigma ni en cap altre mot de la família lèxica: *ahir, raor, senar, senglar, Medir*, etc. La *r* final també s'emmudeix en alguns substantius plans: *àlber* (cf. *albera, albereda*), *càntir* (cf. *cantirer*), *mossènyer, sèver; Llätzer* (cf. *llatzerat*), *Àger* (cf. *agerenc*), *Binibèquer, Arànses, Éller, Músser, Sóller* (cf. *solleric*).

c) Els substantius i adjectius formats amb els sufixos *-ar* (*bestiar, centenar; alzinar, canyissar, tarongerar; campanar, pedregar; Pilar*), *-er* (*cavaller, estranger, fuster, mariner; galliner, paller; cendrer, teler; ametller, llimoner; brasiler, felanitxer, maniser; cridaner, fugisser, triganer; Roser*), *-or* (noms abstractes femenins: *abundor, foscor, negror, germanor*), *-dor* (*acollidor, colpidor, temptador; governador, pescador, segador; corredor, mirador, obrador; aparador, estenedor, mocador*) i *-tor* (*autor, compositor, doctor, factor, pintor, protector*).

Cal notar que la *r* també s'emmudeix en els plurals (*càntirs, diners, flors; darrers, madurs; alzinars, fusters, cremors, assecadors, espolsadors*) i en els compostos (*enganyapastors, petjapapers, portacigars*). Anàlogament, *dimarts, socors* (en alguns parlars), *Dolors, Farners; Argelers, Calders, Granollers, Balears, Navars, Pallars*.

Cal remarcar que generalment es pronuncia la *r* final de determinats monosíl·labs com *cor, far, llar, mar, mur, pur, Mir, Ter*. En els parlars baleàrics, en canvi, la *r* final només es pronuncia en casos excepcionals.

2.5. LA GRAFIA DELS SONS LATERALS [l] I [ʎ]: L I LL

2.5.1. Les grafies dels sons lateral alveolar [l] i lateral palatal [ʎ] són *l* i *ll*, respectivament (quadre 12).

QUADRE 12
Les grafies dels sons laterals

So	Grafia	Exemples
[l]	l	lent, líquid, luxe, Laura, Líbia; bola, color, felç, mola, oli, quilo, volum, Aleix, Alacant, Itàlia; ampli, blanc, oncle, Glòria, Fluvià; calma, filtre, salsa, Olga, Alvèrnia; bulb, elm, fals, solc, Adolf; cel, útil, núvol, Benassal
[ʎ]	ll	llatí, llibre, llop, Llorenç, Lluisa, Lleida; agulla, allò, bullir, dilluns, gallina, molla, palla, relleu, vella, Guillem, Sóller, Càller; enllà, trasllat; detall, moll, pell, senzill, ull, Sabadell

5 Cal tenir en compte que la *ll* no inicial es pronuncia habitualment [j] en els parlars baleàrics i en determinades zones del català central: *agulla, cabell, cella, escull, fill, genoll, palla, ull, vull*.

Notem que en una mateixa família de mots alternen sovint radicals patrimonials amb *ll-* inicial i radicals cultes amb *l-*: *llàgrima* (cf. *lacrimal*), *llana* (cf. *lanífer*), *llança* (cf. *lanceolat*), *llavi* (cf. *labial*), *llebre* (cf. *leporí, lepòrid*), *llegir, llegible* (cf. *lector, lectura*), *llengua* (cf. *lingual, lingüístic*), *lleï* (cf. *legal, legislar, legítim*, però *llegítima* ‘part d’una herència’), *llet* (*làctic, lactància*), *lletra* (cf. *literal, literari, literatura*), *llibre, llibresc* (cf. *librari*), *lliure* (cf. *liberal* —al costat de *lliberal*—, *liberalisme, libèrrim*), *llum* (cf. *lumínic, luminiscència*), *lluna* (cf. *lunar*), *llull* (cf. *lul·lià*). Notem, així mateix, *lògic, religió* (i no **llògic, *relligió*), etc. En canvi, *motxilla, porcellana, relлотge, xandall* (i no **motxila, *porcelana, *relotge, *xàndal*), etc.

Tots dos sons, [l] i [ʎ], es poden geminar en una sèrie de casos, i llavors s’escriuen amb les grafies *l·l* (§ 2.5.2), *tll* i *tl* (§ 2.5.3).

2.5.2. El so lateral alveolar geminat [ll] s’escriu amb la grafia modificada *l·l*, dita *ela geminada* (§ 2.1.2), que apareix a l’interior de mot entre vocals: *al·lot, col·legi, il·lusió, novel·la, tranquil·litat*. La grafia *l·l* s’escriu per raons etimològiques en mots provinents d’altres llengües que presenten *l* doble en el mot original, i es troba principalment en mots d’origen culte (*al·lèrgia, bèl·lic, cel·la, el·lipse, excel·lent, fal·làcia, hel·lènic, idil·li, il·lustrar, intel·ligència, mal·leable, mol·lusc, pàl·lid, paral·lel, repel·lent, satèl·lit, síl·laba, vel·leïtat; Apol·lo, Aquil·les, Avel·lí, Cal·lírroe, Caracal·la, Gal·la, Sal·lusti, Gàl·lia*), manlleus (*aiatol·là, buguenvil·lea, gel·laba, tortel·lini, xarel·lo; Al·là, Otel·lo, Brussel·les, Gal·lura*), derivats de noms propis estrangers (*berthòl·lid, boswèl·lia, lil·liputenc, loel·lingita, vil·lanovià*) i en alguns mots patrimonials (*al·lot, fal·lera, til·la*). La grafia *l·l* es pot confondre amb *l* en la mesura en què sovint es pronuncia [l].

S’escriu *l·l* en els casos següents:

a) En els mots d’origen culte amb un radical començat per *l* precedit d’alguna de les variants *al-*, *col-*, *il-* i *sil-* dels prefixos *ad-* ‘cap a’, *con-* ‘ensems amb’, *in-* (negatiu) i *sin-* ‘plegats, alhora’: *al·literació, al·lusió; col·laborar, col·lateral, col·litigant, col·loqui; il·legítim, il·limitat, il·lògic; sil·lepsi, sil·logisme*. Per contra, s’escriu *l* en els mots amb els prefixos *a-* negatiu (*alegal, alèxia, alitúrgic, alògic*) i verbalitzador (*alentir, alineal*), així com els mots prefixats catalans amb *co-* (*colínia, cologaritme*).

b) En els radicals cultes *al·lo-* ‘altre’, *cal·li-* ‘bell’, *gal·l(o)-* ‘de la Gàl·lia’, *fil·l(o)-* i *-fil·le -fil·la* ‘fulla’, *mil·l(i)-* ‘mil’: *al·lomorf*, *al·lòpata*, *al·lòtrop*; *cal·ligrafia*, *cal·ligrama*; *fil·lidi*, *fil·lòfag*, *fil·loxera*, *afil·le*, *clorofil·la* (però *filòsof*, *filatèlia*, *bibliòfila*, *zoòfila*, amb els radicals *fil(o)-* i *-fil*, *-fília* ‘afecte’, amb una sola *l*); *gal·licisme*, *gal·loromà*; *mil·lenari*, *mil·lèsim*, *mil·límetre* (però *milè*, *miler*, *milènar*, derivats de *mil* amb sufixos patrimonials).

c) En les variants cultes de gran part dels radicals acabats en *ll*: *al·liaci*, *al·liària* (cf. *all*), *ampul·liforme*, *ampul·lós* (cf. *ampolla*), *axil·la* (cf. *aixel·la*), *capil·lar* (cf. *cabell*), *crystal·lí*, *crystal·litzar* (cf. *crystal·l*), *coral·lí*, *coral·ligen* (cf. *corall*), *flagel·lar* (cf. *flagell*), *gal·linaci* (cf. *gall*, *gallina*), *il·luminar* (cf. *llum*), *lul·lià* (cf. *Llull*), *mamil·lar* (cf. *mamella*), *metà·lic*, *metal·lúrgia* (cf. *metall*), *sigil·lar*, *sigil·lós* (cf. *segell*). No segueixen aquesta pauta casos com *anular* (cf. *anell* i *anè·lid*), *consiliari* (cf. *consell*), *filiàl* (cf. *fill*), *foli* (cf. *full*), que també presenten una sola *l* en el mot llatí original.

d) En les variants cultes d’alguns radicals acabats en *l*: *anguil·licultura*, *anguil·liforme* (cf. *anguila*, *anguilejar*), *argil·lífer*, *argil·lita* (cf. *argila*, *argilenc*, *argilós*), *constel·lació* i *interestel·lar* (cf. *estel*, *estelat*), *mel·lífer* (cf. *mel*, *melós*).

e) En els derivats d’alguns mots no patrimonials acabats en *l* que presenten *ll* en els mots originaris, com *acaramel·lat* i *caramel·litzar* (de *caramel*), *Ciril·la* i *ciril·lic* (de *Ciril*), *imbecil·litat* (de *imbècil*), *maquiavèl·lic* (de *Maquiavel*), *Marcel·la*, *Marcel·lí* i *Marcel·lina* (de *Marcel*), *anul·lar*, *nul·la* i *nul·litat* (de *nul*), *rebel·lar*, *rebel·lia* i *rebel·lió* (de *rebel*), *violoncel·lista* (de *violoncel*). Aquests casos contrasten amb la norma general segons la qual s’escriu *l* en els derivats dels mots acabats en *-l*: *encarrilar* (de *carril*), *fil·lar* (de *fil*), *gelat* (de *gel*), *modèlic* (de *model*), *manuelí* (de *Manuel*), *mendelià* (de *Mendel*), *pelar* i *pelut* (de *pèl*), i també en els derivats cultes que presenten *l* en els mots originaris: *celeste* (cf. *cel*), *gèlid* (cf. *gel*), *depilar* i *pilós* (cf. *pèl*).

f) En les terminacions *-el·la(r)*, *-il·la(r)* i *-el·lo*: *aquarel·la*, *bagatel·la*, *caravel·la*, *carretel·la*, *damisel·la*, *franel·la*, *mortadel·la*, *novel·la*, *ombrel·la*, *parcel·la*, *passarel·la*, *varicel·la*; *Marcel·la*, *Compostel·la*, *Mosel·la*; *carpel·lar*, *estel·lar*, *ocel·lar*; *apel·lar*, *cancel·lar*, *debel·lar*, *flagel·lar*; *goril·la*, *pupil·la*, *sibil·la*, *til·la*, *vil·la* (‘casa de camp’), *Camil·la*, *Priscil·la*, *Escil·la*; *bacil·lar*, *mamil·lar*, *maxil·lar*, *papil·lar*; *cavil·lar*, *destil·lar*, *oscil·lar*, *titil·lar*, *vacil·lar*; *borratxel·lo*, *xarel·lo*, *xitxarel·lo*, *Otel·lo*. Però s’escriu *l* en el sufix col·lectiu *-ela* (*clientela*, *parentela*), en el radical *-fil* (esmentat a *b*), i en un bon nombre de mots, entre els quals *biela*, *candela*, *cautela* (i *cautelar*), *esquela*, *gasela*, *seqüela*, *tutela* (i *tutelar*), *Adela*, *Daniela* (de *Daniel*), *Gabriela* (de *Gabriel*), *Gisela*, *Arbela*, *Veneçuela*; *anhelar* (derivat de *anhel*), *arrelar* (de *arrel*), *recelar* (de *recel*), *velar* i *revelar* (de *vel*); *anguila*, *argila*, *barrila*, *fila*, *tequila*, *vila* (‘població’); *Àtila*, *Dalila*, *Mila*, *Manila*; *Aguilar*, *Pilar*; *dactilar*, *similar*; *jubilar*, *vigilar*; *pomelo*, *Aielo*, *Melo*, *Nelo* (hipocorístics de *Ismael* i *Manel*).

El quadre 13 mostra la distribució més habitual de la grafia *l·l* i la confronta amb la distribució de *l* en contextos similars.

QUADRE 13
Distribució de les grafies de les grafies l i l·l

<i>l·l</i>	<i>l</i>
<i>En mots prefixats amb radical començat per l</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • al- (var. de ad-): alliteració, allusió • col- (var. de con-): collateral, collineal • il- (var. de in-): illimitat, illògic • sil- (var. de sin-): sillepsi, sillogisme 	<ul style="list-style-type: none"> • a- (negatiu): alèxia, alitúrgic, alògic • a- (verbalitzador): alentir, alinear • co- (prefix patrimonial): colínia, cologaritme
<i>En radicals cultes</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • al·lo-: allomorf, allòtrop • cal·li-: calligrafia, calligrama • fil·l(o)- 'fulla': fillidi, fillòfag, filloxera • -fil·le -fil·la 'fulla': allle, clorofilla • gal·l(o)-: gallicisme, galloromà • mil·l(i)- 'mil': millenari, millèsim 	<ul style="list-style-type: none"> • fil(o)- 'afecte': filòsof, filatèlia • -fil, -fília 'afecte': bibliòfla, zooflia • milè, miler, milenar
<i>En derivats cultes de radicals acabats en -ll</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Amb ll en el mot original: alliaci (all), axilla (aixella), capillar (cabell), cristallitzar (cristall), gallinaci (gall), lulllà (Llull), metàllic (metall), sigillar (segell) 	<ul style="list-style-type: none"> • Amb l en el mot original: anular (anell), consiliari (consell), filial (fill), foli (full)
<i>En derivats de radicals acabats en -l</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Derivats cultes: anguilliforme (anguila), argilllífer (argila), constellació (estel), mellífer (mel) • Derivats de mots no patrimonials que presenten ll en els mots originaris: caramellitzar (caramel), imbecillitat (imbècil), anullar (nul), rebelllió (rebel), Marcellina (Marcel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Derivats patrimonials: anguilejar (anguila), argilós (argila), estelat (estel), melós (mel) • Derivats en general: encarrilar (carril), filar (fil), gelat (gel), modèlic (model), pelar, pelut (pèl), manuelí (Manuel), mendelià (Mendel) • Derivats cultes que presenten l en els mots originaris: gèlid (gel), depilar, pilós (pèl)
<i>En terminacions</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • -el·la(r): aquarella, caravella, damisella, novella, parcella, varicella; Marcella, Compostella; estellar, ocellar; apellar, cancellar, flagellar • -il·la(r): gorilla, pupilla, tilla, villa, Camilla, Escilla; bacillar, maxillar; cavillar, destillar, oscillar, vacillar • -el·lo: borratxello, xitxarello; Otello 	<ul style="list-style-type: none"> • -ela (col·lectiu): clientella, parentella • -ela(r): billa, candella, cautella, esquella, seqüella, tutella; Adella, Gislla, Veneçuella; tutellar, cautellar; arllelar, recllelar, revellar • -ila(r): anguila, argila, barrila, fila, tequila, vila; Dalila, Manila; dactilar, similar; jubilar, vigilar; Aguilar, Pilar • -elo: pomelo; Aillo, Melo, Nelo

5 Cal tenir present que en alguns casos el so [ll] prové d'una assimilació i presenta altres grafies en cultismes i manlleus: *atles*, *atletisme*, *Betlem*; *adlàter*, *budleia*.

En els parlars baleàrics i en alguerès, cal tenir en compte que els verbs de la primera conjugació amb el radical acabat en [ll] (com *anul·lar*, *apel·lar*, *cancel·lar*, *destil·lar*, *instal·lar*, *oscil·lar*, *vacil·lar*) fan la primera persona del present d'indicatiu en -l (*anul*, *apel*, *cancel*, *destil*, *instal*, *oscil*, *vacil*).

10 Convé remarcar que s'escriuen amb l, no pas amb l·l, mots com *celebrar*, *elaborar*, *elegir*, *elecció*, *elidir*, *elisió*, *religió* i *selecció*.

2.5.3. En mots patrimonials, tots dos sons laterals, [ʎ] i [l], es geminen en una sèrie de casos, i llavors s'escrueix amb les grafies *tl* i *tl*. La grafia *tl* representa el so [ʎʎ]: *ametlla*, *batlle*, *espatlla*, *motlle*, *motllura*, *rotllo*, *vetlla*; *Rotllan* (antropònim), *Batllori*, *Cotlliure* (però *Bell-lloc*, *Vall-llobrega*; § 4.3.2.2e). En els parlars baleàrics i valencians aquest so geminat és alveolar [ll], i llavors la grafia utilitzada per a representar-lo és *tl* (*ametla*, *batle*, *espatla*, *motle*, *motlura*, *rotlo*, *vetla*; *Fondespatla*, *Novetllè*), per bé que en bona part del valencià la pronúncia no és geminada sinó simple [l]. En mots com *bitllet*, *butlletí*, *enrotllar* o *ratlla* el so palatal es gemina o no segons els parlars.

2.6. LA GRAFIA DELS SONS FRICATIUS I AFRICATS

Les grafies principals dels sons fricatius i africats són les que hi ha al quadre 14.

QUADRE 14
Les grafies dels sons fricatius i africats

So		Grafia	Exemples
Parlars orientals	Parlars occidentals		
[v]		v	vaca, avi, envà, afganès; Esteve, València
[f]		f	fem, fira, rifa, sofre, solfa, enfit, diftong, serf, bolígraf, salv; Francesc, Rafelguaraf
[z]		z	zel, zinc, zona, esmorzar, onze, brunz; Quirze, Alzira
		s	fosa, presa, enfonsar, bisbe, desdir; Ignasi, Osona
[dʒ]		tz	atzucac, botzina, dotze, etzibar; Llätzer, Galatzó
[dʒ] / [z]			realitzar, urbanització, amortitzable, fertilitzant
[s]		s	seda, instància, consol, curs, gas; Sebastià, Sagunt
		ss	assassí, fossa, massa, ossi, pressa; Rossend, Llessui
		ç	ço, peça, vençut, falç, Marçal, Pollença
		c	cent, cinc, recer, ranci; Cecília, Narcís, Cervera
[ts]		ts	tsunami, fàtsia, potser, lletsó, Betsabé
[ʒ]	[dʒ]	j	jonc, juny, dijous, franja; jerarquia, majestat; Borja, Jofre, Juneda, Japó, Jerusalem
		g	gel, girar, vigent, lògic, àngel; Magí, Eugènia, Palafrugell, Gibraltar
[dʒ]		tj	llotja, platja, mitjà, pitjor, fetjut; Salitja
		tg	fetge, heretgia, rellotge; Otger, Alcoletge, Llemotges
[ʃ]	[tʃ]	x	xarxa, xoc, arxiu, punxa, romanx; Elx, Xipre
	[ʃ]	ix/x	això, reixa, teixit, dibuix, peix; Foix, Tuixén, Taixkent
		x	guix, pixar, rauxa, tix; Bixquert, Flix, Xixona, Quixot
[tʃ]		tx	txec, botxí, metxa, despatx; Meritxell, Felanitx, Urtx
		ig	boig, maig, puig, safareig; Beniarbeig, Puigcerdà
		g	desig, llig, migdia; Molig

Ateses les diferències existents entre els diferents parlars catalans, a la columna del so s'indiquen per a cada grafia els sons predominants en els parlars orientals i en els occidentals. A la columna de la grafia, l'alternança *ix/x* en el so [ʃ] darrere vocal altra que *i* i a final de mot indica que en la majoria de parlars orientals el dígraf *ix* és la grafia que representa el so [ʃ] perquè la *i* no es

pronuncia (*reixa*, *dibuix*), mentre que en la majoria de parlars occidentals la *i* sí que es pronuncia *i*, per tant, la grafia del so [ʃ] en *re[iʃ]xa*, *dibu[iʃ]* és *x* (*reixa*, *dibuix*).

5 A la segona fila corresponent a la grafia *tz*, l'alternança de la pronúncia [d͡z]/[z] en la columna del so indica que en els verbs formats amb el sufix *-itzar* i llurs derivats (*realitzar*, *urbanització*, *amortitzable*, *fertilitzant*) la pronúncia [z] és pròpia dels parlars occidentals i del baleàric.

2.6.1. La grafia dels sons fricatius labiodentals [v] i [f]: v i f

10 Els sons fricatius labiodentals sonor [v] i sord [f] s'escriuen amb *v* i *f* respectivament, tal com es pot veure al quadre 15.

QUADRE 15

Distribució de les grafies dels sons fricatius labiodentals [v] i [f]: v i f

<i>v</i>	<i>f</i>
valer, volta, vi; arrova, avet, avorrir, cavall, hivern, llavi, núvol, pavelló, savi, taverna, trèvol; convèncer, envà, cervell, invent, salv; Esteve, Octavi; Elvira, Sílvia; Benavarri, Eivissa, Isàvena, Novelda, Còrdova, l'Havana	fam, font, fred; agafar, bufó, cafè, profund, rifa; confiar, disfressa, enfadar, inflar, sofre xamfrà; diftong, matalaf, golf, serf, triomf, tuf; Alfons, Frederic, Rodolf, Felícia, Sofia; Faió, Falset, Calaf, Palafrugell, Magaluf, Corfú, Fèroe

15 Notem que el so [v] s'ensordeix en [f] en posició final de mot, fet que es reflecteix en la grafia en el cas de *serf* (*serva*, *servir*, *servent*, etc.), que alguns mots com *baf* presenten *v* en alguns derivats (*bavarada*, *bavor*) i que, per fonètica sintàctica, *f* es pronuncia [v] en *afganès*, per exemple.

20 Convé tenir en compte que en la majoria de parlars el so [v] ha estat substituït per [b], fenomen creixent que és conegut per *betacisme*. Respecte de l'ortografia de la *v* en àrees on es confonen els sons [b] i [v], vegeu § 2.7.2.3.

25 S'escriu *f* a final de síl·laba: *diftèria*, *diftong*, *naftalina*, *oftalmologia*, *caftà*, *muftí*, *òfset*, *Dafne*, *Neftalí*, *Afganistan*, *Sifnos*; *baf*, *escalaf*, *golf*, *matalaf*, *serf*, *tuf*, *bolígraf*, *fotògraf*, *paràgraf*, *telègraf*, *antropomorf*, *filòsof*, *rosbif*, *xèrif*, *Adolf*, *Ataülf*, *Rodolf*, *Teodolf*, *Sísif*; *Magaluf*, *Margalef*, *Rafelguaraf*, *Rif*. Però s'escriuen amb *v* les formes de primera persona del singular del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació amb radical acabat en *-v* del baleàric i de l'alguerès: *cav* (de *cavar*), *conserv* (de *conservar*), *llev* (de *llevar*), *observ* (de *observar*), *prov* (de *provar*), *salv* (de *salvar*); l'adjectiu *salv* (fem. *salva*), alguns acrònims com *ovni*, i alguns manlleus com *kediv*, *leitmotiv*, *sovkhov*; *Dostoievski*, *Gorbatxov*, *Molotov*, *Txaikovski*, *Txékhov*; *Azov*, *Dubrovnik*, *Khàrkov*, *Kíev*.

2.6.2. La grafia del so fricatiu alveolar sonor [z]: s i z

Les grafies habituals del so fricatiu alveolar sonor [z] són *s* i *z*.

a) Es representa per *z* en posició inicial de mot: *zebra, zero, zinc, ziga-zaga, zombi, zona, zoologia, zulú, zumzeig; Zacaries, Zeus, Zaida, Zelanda, Zimbàbue, Zuric.*

5 b) Es representa per *s* entre vocals: *ase, brusa, camisa, casa, cervesa, cosac, cosí, desembre, desig, entusiasme, filòsof, física, hisenda, lasanya, mesura, museu, música, residu, rosa, rosegat, tresor, tisora, visual; casar, cosir, gosar, posar, resar; Cèsar, Isaac, Isaïes, Isidor, Isidre, Josep, Josuè, Matusalem, Moisès, Elisenda, Gisela; Beseit, Flamisell, Freser, Manises, Orpesa, Sallagosa, Targasona, Toses, Andalusia, Perusa, Tolosa.*

10 S'escriuen amb *s* les formes flexives i els derivats de molts mots acabats en *s*: *abusos, abusar, abusi* (de *abús*), *avisos, avisar* (de *avís*), *besos, besar, besada* (de *bes*), *casos, casual, casualitat, casuística* (de *cas*), *grisos, grisa, grisenc, grisós, grisejar* (de *gris*), *masos, masia, masover* (de *mas*), *mesos, entremesos, mesada* (de *mes*), *pagesa, pagesos, pagesia, pagesívol* (de *pagès*), *països, paisatge, paisà, apaïsat* (de *país*); *amorosos, amoroses, amorosir* (de *amorós*), *curiosos, curioses, encuriosir* (de *curiós*), *vallesà* (de *Vallès*), *parisenc* (de *París*) (cf. § 2.6.3.2a1). I també en els prefixos i en les terminacions de mots com *desaparèixer, desacord, deshonest, disenteria; Alfarrasí, Albarrasí, frenesí, Algemesí, cosí, llemosí; bellesa, grandesa, senzillesa; despesa, empresa, promesa; avetosa, gasosa, mimosa; oasi, quasi, Anastasi, Ignasi, tesi, catequesi, Nemesi, crisi, tisi, dosi, psicosi, Teodosi; èmfasi, èxtasi, diòcesi, hipòtesi, síntesi, anàlisi, paràlisi; invasió, ocasió, cohesió, lesió, decisió, visió, erosió, explosió, confusió, inclusió; fantasia, masia, burgesia, poesia; idiosincràsia, Eufràsia, Àsia, amnèsia, anestèsia, església, Indonèsia, Polinèsia, Silèsia; centèsim, mil·lèsim.*

25 Però s'escriuen amb *z* alguns cultismes d'origen principalment grec i altres manlleus: *amazona, azalea, àzim, bizantí, ozó, topazi, trapezi; bazuca, buldòzer, cruzeiro, nazisme, kamikaze, magazín; Azaries, Ezequiel, Nazari; Gaza, Azov.* Remarquem els radicals cultes *azo-* 'nitrogen', *azigo-* 'sense parió', *esquiz(o)-* 'dividir', *piezo-* 'comprimir, estrènyer', *riz(o)-* 'arrel', *zig-* 'parell', *-zoic, -zoide* i *-zou* 'animal': *azotat, azobenzè, diazocompost; esquizofrènia, esquizoide; piezoelèctric, piezòmetre; micorriza, rizoma, rizotònic; àzig, azigòspora, sизígia; mesozoic, paleozoic, espermatozoide, metozou, protozou.*

30 c) Es representa per *z* després de consonant: *alzina, aranzel, benzina, bronze, catorze, colze, donzella, embranzida, esbarzer, esmorzar, onze, pinzell, polze, salze, senzill; Quirze, Belzebub, Alzira, Pilzà, la Salzadella, Zanzíbar.*

35 Però s'escriuen amb *s* els derivats i compostos de *fons, dins* i *menys*, i els derivats amb el prefix *trans-*: *enfonsar, enfonsada, endinsar, endinsament; menyestimar; transacció, transatlàntic, transeünt, transigir, transistor, trànsit, transmetre, intransigent, intransitiu.*

40 d) Es representa per *s* entre vocal i consonant (sonora): *abisme, besnet, església, desdir, desnivell, esvelt, islam, trasbals, xusma; Cosme, Desdèmona, Mislata, Bòsnia.*

S'escriuen, però, amb *z* alguns manlleus i derivats de noms propis estrangers com *mazdeisme, puzle, uzbek, Uzbekistan.*

El quadre 16 reflecteix la distribució de les grafies *s* i *z* quan representen el so [z].

QUADRE 16
Distribució de les grafies del so fricatiu alveolar sonor [z]: s, z

s	z
<i>En posició inicial de mot</i>	
zero, zinc, zona, zulú, Zacaries, Zuric	
<i>En posició intervocàlica</i>	
casa, desig, gasela, mesura, tresor; abusos, grisa; gosar, cosir; bellesa, empresa, decisió, pagesia, rosada; èmfasi, diòcesi, anàlisi, psicosis; Josep, Elisabet, Beseit, Àsia	<i>Cultismes d'origen grec:</i> • bizantí, ozó, topazi, trapezi; Ezequiel, Gaza • <i>En els radicals cultes següents:</i> azo- 'nitrogen': azotat, azobenzè esquiz(o)- 'dividir': esquizofrènia piezo- 'comprimir': piezoelèctric riz(o)- 'arrel': micorriza, rizotònic -zig 'parell': azigòspora, sizígia -zoic, -zoide i -zou 'animal': paleozoic, espermatozoide, protozou <i>Manlleus:</i> bazuca, nazisme, kamikaze, Azov
<i>Després de consonant</i>	
<i>Derivats i compostos:</i> • <i>Dels mots dins, fons i menys:</i> endinsar, enfonsar, menyestimar • <i>Amb el prefix trans-:</i> transacció, trànsit	alzina, colze, esmorzar, senzill, Quirze, Alzira
<i>Entre vocal i consonant</i>	
abisme, església, esvelt, islam, Cosme, Bòsnia	<i>Manlleus i derivats de noms propis estrangers:</i> mazdeisme, puzzle, uzbek, Uzbekistan

5 Cal tenir present que en els parlars valencians centrals i en ribagorçà el so [z] s'ensordeix: ca[s]a, on[s]e.

2.6.3. La grafia del so fricatiu alveolar sord [s]: s, ss, c i ç

El so fricatiu alveolar sord [s] es representa bàsicament mitjançant les grafies s, ss, c i ç, d'acord amb aquestes regles generals:

10 a) S'escriu s en inici i en final de mot, entre consonant i vocal, i entre vocal i consonant: *sabata, sonar, ansa, espolsar, fusta, arròs, temps.*

b) S'escriu ss entre vocals: *passar, possessió, professor.*

Aquestes dues grafies, s i ss, alternen en el mateix paradigma flexiu i en la mateixa família de mots: *pas, passos, passar.*

15 Tanmateix, i per raons etimològiques, en molts casos aquest so [s] s'escriu c davant e i i (*cel, cirera*) i ç davant a, o i u (*plaça, cançó, traçut*) i a final de mot darrere vocal, l, n o r (*braç, dolç, romanç, març*). Les dues grafies c i ç alternen en les formes flexives i en els mots d'una mateixa família: *força, forces, forçar, forcem, forci, forçós, forçut, esforçar, esforç.*

20 Només la consulta del diccionari pot resoldre tots els dubtes davant l'escriptura de s/ss o de c/ç. Ara bé, sovint hi ha alternança en un mateix paradigma o en una mateixa família de mots entre c/ç i t: *abat, abacial; alt, alçada, alcista; astut, astúcia; avançar, avances, avantatge; cançó, cant, cantar; curt, escurçar, escurcem; dret, dreçar, drecera; fart, farcir; fort, força,*

forcejar, fortalesa; grat, gràcia, graciós; Mart, marcià; part, parcial, parcel·la, parçoner; primat, primacia; tort, torçar, tòrcer; València, valentí; Vicenç, vicentí, Croàcia, croat.

5 S'escriuen amb *s/ss*, i no amb *c/ç*, els mots d'origen àrab: *alcassaba, alcàsser, alfals, alferes, almàssera, assarb, asseifa, assut, assutzena, barnús, cuscús, drassana, flassada, gessamí, jàssera, madrassa, massapà, mossàrab, séquia, setrill, sínia, tramús, Albocàsser, Almassora, Almussafes, Benissanet, Benicàssim, Binissalem, Cabassers, Guadasséquies, Russafa, la Sènia, Bàssora, Fes, Tremissèn, Tunis.*

El quadre 17 recull aquestes regles generals.

10

QUADRE 17
Distribució de les grafies del so fricatiu alveolar sord [s]: s, ss, c i ç

s	ss	c (davant e, i)	ç (davant a, o, u)
<i>A començament de mot</i>			
sabata, segon, sonar, sincer, sucre; Sebastià, Sara; Sueca, Sírria		cella, cim; Cèsar, Cinta; Ceret, Cíclades	<i>En els mots ç a i ço</i>
<i>Entre vocals</i>			
<i>En mots prefixats o construïts amb formes prefixades, a l'inici del segon component:</i> cromosoma, dinosaure, entresol, presocràtic	crossa, missa, tossut; arrossos, russa, russos; treballassis; boníssim; alcaldessa; hortalissa, allargassar, fugisser; assegurar, dessagnar, dissident; ingressar, admissió, supressió; Ulisses, Vanessa; Eivissa, Rússia	acer, recer, soci, vici; peces, traces; bracet, llucet; Vicenç, Alícia; Calaceit, Grècia	peça, eriçó, traçut; braços, lluços; Puçol, Niça
<i>Entre consonant i vocal</i>			
absurd, cursa, dansa, molsa, tensió; Tarsici, Consol; Balansat, Marsella	<ul style="list-style-type: none"> • <i>En els mots començats per sots- o trans-, davant d'un radical començat per s-:</i> sotssecretari, transsiberià • <i>En els plurals cultes qualssevol i qualssevulla</i> 	enciam, sincer, tòrcer; calces; Francesc, Mercè; Barcelona, Múrcia	cançó, dolça, vençut; descalça, calçotets; creença, lloança; Marçal, Llorença; Ribagorça, França
<i>Entre vocal i consonant</i>			
bastó, festa, gastar, gespa, trist, bust; Pasqual, Cristina, Amposta, Benasc, Palestina			

s	ss	c (davant e, i)	ç (davant a, o, u)
<i>A final de mot</i>			
arròs, cas, llapis, rus, tres; abans, dors, temps; homes, fàcils, clares; cantes, vindràs, sortís; animalàs, francès, pedrís, fonedís, nerviós, pallús; Alfons, Agnès; Reus, Alcanyís			capaç, feliç, veloç; avenç, balanç, comerç, enllaç, esforç; dolç, març, romanç; arboç, braç, lluç; Llorenç; Calassanç

A més d'aquestes grafies esmentades, s'escriu el grup consonàntic *sc* davant *e* o *i* en cultismes com *ascensor*, *disciplina*, *escena*, *escèptic*, *fascinar*, *miscel·lània*, *oscil·lar*, *piscina*, *plebiscit*, *ressuscitar*, *susceptible*, *suscitar*,
5 *víscera*, especialment davant les terminacions verbals *-endir* o *-indir* (*ascendir*, *descendir*, *escindir*, *prescindir*, *rescindir*, *transcendir*) i les terminacions *-ent* i *-ència* d'adjectius i noms (*ascendent*, *transcendència*; *adolescent*, *adolescència*; *conscient*, *consciència*; *convalescent*, *deliquescents*, *efervescent*, *fluorescent*, *fosforescent*, *incandescent*).

10 Cal tenir en compte, però, que en mallorquí i menorquí es produeix una dissimilació per la qual aquest grup *sc* es pronuncia com una consonant africada geminada [tts]: *a*[tts]ensor, *e*[tts]ena, *pi*[tts]ina.

El prefix històric *ex-* manté la grafia *x* (cf. § 2.6.4a2) davant *ce*, *ci*: *excel·lent*, *excepte*, *excisió* 'extirpació' (cf. *escissió* 'divisió'), *excitar*.

15 Sovint es pronuncien amb [s] alguns cultismes que comencen amb el prefix *ex-*: *exclamar*, *excursió*, *explicar*, *explotar*, *expressar*, *extensió*. S'escriuen, però, amb *s* els mots patrimonials: *esplanada*, *espoliar*, *esprémer*, *estendre*, *estranger*, *estrany*.

A continuació es fa una descripció més detallada de les grafies *s*, *ss*, *c* i *ç*.

2.6.3.1. La grafia *s*

20 El so [s] s'escriu amb la grafia *s* en els casos següents:

a) A inici de mot: *savi*, *sabó*, *sempre*, *silenci*, *sobre*, *sucre*; *Serafí*, *Sònia*, *Sagunt*, *Siurana*, *Sardenya*.

25 En determinats cultismes d'origen grec, s'escriu *s* en el grup consonàntic *ps* a inici de mot o de síl·laba: *psammita*, *psalm*, *psicròmetre*, *psilocibina*, *psitàcid*, *psofòmetre*, *psoriasi*; especialment en els mots que contenen els formants *pseudo-* i *psico-*: *pseudònim*, *psicologia*, *psiquiatre*. En el cas de *psalm*, variant culta de *salm*, s'ha produït una reducció consonàntica i s'escriuen amb *s*, i no amb *ps*, tots els derivats: *salmista*, *saltiri*, *salmejar*, *salmòdia*.

30 b) Entre consonant i vocal: *absurd*, *cansar*, *clepsa*, *consell*, *cursa*, *molsa*, *persona*, *premsa*, *tensió*; *Anselm*, *Consol*, *Calipso*, *Balansat*, *Collserola*, *Solsona*, *Còrsega*.

c) Entre vocal i consonant (sorda): *aspecte*, *bastó*, *cadascú*, *esquena*, *fešta*, *fosca*, *fusta*, *pista*, *vespa*; *bosc*, *casc*, *cresp*, *fresc*, *gust*, *risc*, *trist*; *Pasqual*, *Ester*, *Ascó*, *Castella*.

d) A final de mot: *arròs, autobús, cabàs, gos, llapis, pas, pols, pis, rus, tres; abans, curs, dors, fons, endins, vers, temps; Alfons, Lluís, Agnès, Neus, Vinaròs, Cadis, Tunis*. S'escriu *s* en les terminacions de plural (*arbres, diners, alegres, sàvies*) i en terminacions verbals, especialment de segona persona (*dorms, treballes, cantaràs; tornés, sortís*), i també en mots derivats formats amb els sufixos *-às, -ès, -ís, -dís, -ós* i *-ús*: *animalàs, grossàs, peuàs; canemàs, caparràs, pebràs; anglès, aranès, xinès; canyís, massís, pedrís; bellugadís, fonedís, fregadís, passadís, trencadís; amorós, famós, perillós; carnús, pallús*.

10 S'escriuen, però, amb *z* el mot *brunz* 'remor seguida i confusa d'un cos en moviment', derivat del verb *brunzir*, i la primera persona del present d'indicatiu de la primera conjugació en baleàric (*recolz*), i alguns manlleus com *hertz, lapiaz, Nazianz* o *Suez*.

e) Entre vocals, en mots prefixats o construïts amb formes prefixades, a l'inici del segon component: *aerosol, altisonant, anglosaxó, antesala, antisemita, asèptic, bisectriu, contrasenya, cosecant, cromosoma, dinosaure, disacàrid, ecosistema, entresol, eurosiberià, gamosèpal, hiposulfit, homosexual, icosaedre, ictiosaure, idiosincràsia, italoús, liposucció, monosíl·lab, morfosintaxi, multiseular, parasimpàtic, polisèmia, politicsocial, presocràtic, prosimi, psicossomàtic, sobresalt, suprasensible, telesèrie, trisecció, ultrasò, unisexual, vicesecretari* (§ 4.3c).

20 2.6.3.2. La grafia *ss*

El so [s] es representa pel dígraf *ss* en els casos següents:

a) Entre vocals: *assassí, assegut, assumpte, bressol, capbussar, cassola, disset, dissimular, ésser, fissura, grossa, matusser, missa, mosso, mussol, pessic, possessió, possible, pressa, quisso, ròsec, tassa, tossut; compassió, discussió, professió; cantessis, mengéssim; altíssim, finíssima; Cassià, Rossend, Ulisses, Assumpta, Vanessa; Burjassot, Cabassers (no *Cabacés), Eivissa, Éssera, Massalió, Picassent, Rosselló, Russafa, Terrassa, Brussel·les, Carcassona, Rússia, Saragossa, Suïssa, Tessàlia*.

Remarquem especialment que s'escriuen amb *ss*:

30 1. Les formes flexives i els derivats de molts mots acabats en *-s*: *bussejar, busseig* (de *bus* 'persona que opera submergida sota l'aigua'); *cabassos, cabasset, encabassar* (de *cabàs*); *congressos, congressista* (de *congrés*); *escassa, escassos, escassament, escassedat, escassejar* (de *escàs*); *excessos, excessiu* (de *excés*); *granissada, granissat* (de *granís*); *passos, passa, passera, passar, passada, passat, avantpassat, passatger, passadís, passatge, compassos, compassar, descompassar, repassos, repassar, traspassos, traspassar, traspassament* (de *pas, compàs, repàs, traspàs*); *successió, successiu, successor* (de *succés*); *trossos, destrossar, trossejar* (de *tros*); *begissà* (de *Begís*); *vinarossenc* (de *Vinaròs*) (cf. § 2.6.2b).

40 2. Els noms femenins formats amb el sufix *-essa*: *abadessa, alcaldessa, baronessa, comtessa, deessa, duquessa, jutgessa, mestressa, metgessa, tigressa, vampiressa*. Notem, però, *marquesa* i *princesa*, mots no formats amb aquest sufix.

45 3. Els mots formats amb els sufixos derivatius *-às/-assa (-ass-), -ís/-issa (-iss-), -ús/-ussa (-uss-)* i *-dís/-dissa*: *barcassa, calçasses, cuirassa, paperassa, hortalissa, terrissa, batussa, gentussa* (anàlogament, *carabassa, rabassa, bardissa, llonganissa*); *acarnissar, adormissar, allargassar, esfilegassar, estiregassar, enjogassar, esclarissar, escrifassar, esgroguiassar, esllavissar, cantussar, escanyussar, menjussar; herbassar, canyissar, roquissar; eugassada,*

vergassada; carnisser, fugisser; coïssor, llüïssor; borriçsol, cantussol; arbrissó, llepissós, pobrissalla; cridadissa, demanadissa, trencadissa.

4. En els mots formats per un radical començat per *s* amb els prefixos *a-* (no negatiu), *des-* i *dis-* (negatius) i *re-*: *assaborir, assecar, assegurar, assenyalar, assemblar, assignar, associar, assuaujar; dessagnar, dessalar, dessuar, dessabor, desservei; dissimular, dissoldre, dissociar, dissort, dissímil, dissemblant, dissident; ressaltar, resseguir, ressituar, ressortir, ressonar, ressentit, ressec, ressenya, ressó, ressupó.* S'exceptua el mot *resecció*, amb grafia presa directament del llatí.

5. En un bon nombre de cultismes, com *abscissa, confessar, discussió, dissolut, messies, obsessió, passió, professió, sessió, vicissitud*, entre ells els que contenen els grups *-gress-*, *-miss-* o *-press-*: *agressió, ingressar, progressiu, transgressor; admissió, admissible, comissaria, comissió, compromissari, emissor, premissa, transmissor; depressió, expressar, impressió, impressionant, opressor, pressió, supressió.*

6. En alguns compostos i derivats ja formats en llatí, en els manllevats i en alguns d'antics que ja tenen una tradició consolidada amb aquesta grafia: *bissextil, pressuposar, pressupost, prosseguir; altressí, forassenyat, reressaga, tornassol* (§ 4.3c).

b) En derivats formats amb els prefixos *sots-* i *trans-*, davant d'un radical començat per *s-*: *sotssecretari, sotssíndic; transsexual, transsiberià, transsubstanciació, Transsilvània.*

c) En els plurals de formació culta *qualssevol* i *qualssevulla*.

La grafia *ss* apareix en posició final en alguns mots de procedència forana: *bypass, edelweiss, gauss, loess*. Notem, però, *fitnes, gneis* (malgrat *gneissos, gnèissic*).

En els parlars baleàrics i en alguerès, cal tenir en compte que els verbs de la primera conjugació amb el radical acabat en *ss* (com *arrabassar, capbussar, cessar, confessar, esbossar, expressar, passar, empassar, repassar, traspasar, vessar*) fan la primera persona del present d'indicatiu en *-s* i no en *-ss*: *arrabàs, capbús, ces, confés, esbós, exprés, pas, empàs, repàs, traspàs, ves*. Per a la distribució de l'accent gràfic en els verbs terminats en *-essar* i *-ossar*, vegeu §§ 3.1.2.1b i 3.1.2.2a, respectivament.

2.6.3.3. Les grafies *c* i *ç*

2.6.3.3.1. Per raons etimològiques, en un nombre considerable de mots d'origen llatí i, en una proporció menor, en mots presos d'altres llengües, el so [s] també es representa amb la grafia *c* davant *e* o *i* i amb la grafia modificada *ç* (dita *ce trencada*; § 2.1.2) davant *a*, *o* o *u* i a final de mot.

A banda dels mots d'origen llatí, les grafies *c* i *ç* també es troben, en una proporció menor, en mots presos d'altres llengües: *curaçao, dàncing, escorç, faiança, glacé, maçó, mançanilla, percebe, ponçó, romança, xoriço*.

Com ja s'ha dit més amunt, *c* i *ç* alternen en un mateix paradigma flexiu o en una mateixa família de mots: *plaça, places; braç, bracet, abraçar, abraçes; dolç, dolça, dolces, dolcesa, endolcir; glaç, glacera, glacial; comerç, comerciant; Barcelona, Barça; França, francès, afrancesar*.

2.6.3.3.2. S'escriu *c*:

a) A començament de mot: *cec, cedir, cel, celebrar, ceba, cella, celler, cementiri, cent, cendra, cens, cèntim, centre, cenyir, cep, cera, cercar, cercle, cereal, cerimònia, cert, cervell, cervesa, cérvol, cessar, cicle, ciència, cigala,*

cigar, cigne ('ocell', cf. signe), cigonya, cigró, cilindre, cim, ciment, cinc, cinema, cingle, cinta, cínic, cinyell, circ, circular, cirera, ciri, cirurgia, cisalla, cistell, ciutat, cita, civada, civil; Celdoni, Celestí, Ciril, Cisco; Cèsar, Ciceró; Cecília, Cèlia, Ció, Circe; Cerdanya, Ceret, Cervera, Cinca, Ciutadella; Ceilan, Cèlebes, Cevenes, Cíclades.

b) Entre vocals: acer, àcid, balbuceig, bicicleta, bocí, decidir, difícil, fàcil, liceu, lúcid, oceà, ocell, preciós, recer, recent, recitar; atribució, població, relació; Jacint, Macià, Vicent; Avicenna, Llucifer, Ticià; Araceli, Marcel·la; Calaceit, Lluçena, la Nucia, Oveja; Lucerna, Macedònia, Micenes.

10 Remarquem especialment que s'escriuen amb *c* (i no amb *ss*) els mots amb les terminacions -ci, -cia i -cie precedides de vocal tònica, i llurs derivats: batraci, herbaci, prefaci, sebaci, violaci, Bonifaci, Horaci; neci (i neciesa) Aeci, Indaleci; edifici, exercici, fenici, judici (i judicial, judiciós), ofici (i oficial, oficina), sacrifici, vici (i aviciar, viciós), Fabrici, Maurici; negoci (negociar, negociable), oci (ociós, ociosament), sacerdocí, soci (social, societat, associar, dissociar), prepuci, Confuci, Luci; acàcia, gràcia (graciós, regraciar), eficàcia, farmàcia, Engràcia, Alsàcia, Croàcia, Dàcia, Tràcia; facècia, nècia, peripècia, Lucrècia, Grècia, Suècia, Venècia; brutícia, carícia, delícia, justícia, malícia, notícia, Alícia, Letícia, Patrícia, Galícia; idiòcia, sòcia, Beòcia, Capadòcia, Escòcia; argúcia, astúcia, minúcia, Llúcia, Arbúcies; calvície, espècie, mol·lície, superfície. S'exceptuen casos aïllats com *cossi*, *gussi*, *ossi* (derivat de *os*), *passi* (de *passar*), *potassi*; bàssia, quàssia, regalèssia, Circàssia, Rússia, Prússia.

c) Després de consonant: acceptar, concebre, concepte, concert, concís, constància, enciam, encís, evidència, inèpcia, inèrcia, poncem, sincer, vèncer, tòrcer; Alceu, Francesc, Marcel, Melcior, Narcís, Mercè; Barcelona, Capcir, Marcèvol, Sumacàrcer, Calcedònia, Carcí (comarca occitana), Múrcia, Roncesvalls.

S'escriu *c* (i no *s*):

1. En les terminacions -nci i -ncia precedides de vocal tònica: ranci, silenci, estronci, Venanci, Florenci, Fulgenci, Innocenci, Terenci, Bizanci, Minci; circumstància, distància, importància, substància, Palància, Numància; ciència, consciència, diferència, existència, influència, presència, Clemència, Prudència, València, Florència; província, ortodòncia, denúncia, pronúncia, renúncia. Però: ànsia, hortènsia.

2. En els mots femenins amb les terminacions -cció, -pció i -unció: acció, destrucció, direcció, perfecció, producció, secció; corrupció, descripció, excepció, inscripció, opció, percepció, redempció, subscripció, Assumpció, Concepció; adjunció, conjunció, defunció, funció, punció.

2.6.3.3.3. S'escriu *ç*:

a) A començament de mot, únicament en els mots *ça* i *ço*.

b) Entre vocals: açò, cabeça, coça, eriçó, faiçó ('forma donada a un objecte'; cf. faisó 'manera'), lliçó, maça ('arma, eina'; cf. massa 'agregació de partícules o de coses'), peça, plaça, puça, raça, traça, variça, veça, xoriço; Flaçà, Lliçà, Lluçanès, la Maçana, Maçanes, Maçanet, Maçanella, Lluçmaçanes, Puçol; Abruços, Açores, Moçambic, Niça, Veneçuela.

c) Després de les consonants *l*, *n*, *p* o *r*: alçada, calçat, calçotets, dolça; cançó, ençà, esquinçar, llança, llençar, llençol, unça; capçal; escurçó, força,

torçar; Gonçal, Marçal; Argençola, Capçanes, Carançà, Castellterçol, Corçà, Llançà, Marçà (cf. *Marzà*, poble de l'Alt Empordà), *Ribagorça, Ronçana, Vinçà*.

Notem especialment que s'escriu *ç* en les terminacions *-ança* i *-ença* dels noms derivats de verbs: *aparença, assegurança, coneixença, confiança, creença, esgarrifança, esperança, finança, lloança, mancança, naixença, pertinença, prometença, renaixença, semblança, temença, venjança*; anàlogament, *Constança, Entença, Pollença; Bragança, Coblença, Durença, França, Provença*. Però s'escriu *s* en *cansa, dansa, defensa, pansa, pensa*, que no són mots derivats. Semblantment, *Bonansa, Mequinensa, Almansa*.

10 d) A final de mot, s'escriu *ç* en mots aguts precedint vocal, en substantius com *arboç, braç, estruç, faç, glaç, jaç, llaç, lluç, pedaç, traç; Muç, Pancraç*; en adjectius en singular d'una sola terminació, com *audaç, capaç, eficaç, fugaç, mordaç, perspicaç, sagaç, suspicaç, tenaç, veraç, feliç, feroç, veloç*, i en els adverbis que se'n deriven (que ja no contenen una [s] sinó [z] per sonorització davant la *m*: *eficaçment, fugaçment, feliçment, precoçment, veloçment*), i en substantius postverbals com *adreç, avenç, balanç, balbuç, començ, comerç, endreç, enllaç, esforç, esquinq, redreç, reforç*.

També s'escriu *ç* final en mots aguts precedint *l, n* o *r*: *arç, calç, cerç, descalç, dolç, falç* ('eina', cf. *fals* 'no conforme a la veritat'), *llenç, març, romanç, terç; Amanç, Aubenç, Llorenç, Ponç, Sanç, Vicenç; Cabrenç, Calassanç*.

Convé notar que en els mots femenins acabats en *ç*, la pronúncia dels quals és invariable en singular i en plural, el plural es marca gràficament afegint-hi una *-s*: *calçs, façs, falçs*.

A final de mot, també s'escriu *ç* en alguns mots plans arcaics o dialectals, com ara en l'alguerès *càliç* 'calze'.

25 **2.6.4. La grafia dels grups de sons [gz] i [ks]: cc, cs, cz, gs, gz i x**

Els grups [gz] i [ks] presenten diverses solucions gràfiques. La grafia *x* tant pot representar el grup [gz] com el grup [ks]. Cal parar esment en el vocabulari afectat en cada cas.

a) S'escriu *x* principalment en cultismes i en la seqüència *ex-*:

30 1. S'escriu *x*, pronunciat [gz], en mots que comencen pels grups *ex-* i *inex-* seguits de vocal o *h*, i en el mot *oxigen* i derivats: *exacte, exaltar, examen, executar, exemple, exercici, exèrcit, exhalar, exhaurir, exhaustiu, exhibir, exigir, exili, existir, èxit, èxode, exòtic, exuberant; inexacte, inexhaurible, inexistent, inexorable, oxigen, oxigenar, desoxigenació*. Semblantment: *hexàedre, hexàgon, hexàmetre*.

Cal tenir en compte que en mallorquí i menorquí la *x* d'aquests cultismes correspon a la pronunciació [d̄z]: *e[d̄z]amen, e[d̄z]èrcit, e[d̄z]halar, ine[d̄z]istent, o[d̄z]igen*.

40 2. S'escriu *x*, pronunciat [ks], en mots com *asfíxia, axioma, fix, fixar, galàxia, lèxic, luxe, màxim, òxid, proxeneta, pròxim, sexe, sintaxi, taxa, taxi; complexió, connexió, flexió; mixt, text; exclusió, excursió, expedició, explicar, explotar, expressar, exquisit, èxtasi, extens, extingir, extraordinari, extremeny, Extremadura; annex, apèndix, complex, convex, crucifix, índex, ortodox, prolix,*

reflex, tòrax, vèrtex; Alexandre, Anaxàgores, Calixt, Fèlix, Sixte, Eudòxia, Roxana; Marx, marxisme, Alexandria, Luxemburg, Mèxic, Saxònia.

En els cultismes *esfinx, larinx, linx*, la pronúncia [ks] alterna amb [s]: *esfi[ŋks]* o *esfi[ŋs]*, *lari[ŋks]* o *lari[ŋs]*, *li[ŋks]* o *li[ŋs]*.

5 Convé notar que en els mots acabats en *x* la pronúncia dels quals és invariable en singular i en plural, el plural es marca gràficament afegint-hi una *-s*: *artífexs, índexs, esfinxs, linxs, pontífexs, vèrtexs*.

Aquest prefix *ex-* s'empra en alguns mots davant de *ce*, *ci* i *s* (en el qual cas el so de la *x* es redueix a [k]): *excedent, excel·lent, excèntric, excepció, excessiu, excitar, sobreexcitació; exsangüe, exsudació*.

15 b) S'escriu *cc*, pronunciat [ks], i no *x*, entre vocal i *e* o *i*, en certs cultismes, sobretot els començats per *a-*: *accelerar, accent, acceptar, accés, accident; coccí, flàccid, fricció, occident, protecció, succeir, succint, succés; Acci, Occitània*. Convé notar que *-cc-* alterna amb *-ct-*: *acció* (cf. *acte*), *conducció* (cf. *conductor*), *ficcí* (cf. *fictici*), *injecció* (cf. *injectar*), *tracció* (cf. *tractor*).

20 c) En interior de mot, s'escriu *cs* i *gz* en *dacsà, facsímil, fúcsia, llics* 'lletsó', *sacsar, sacsó* (pronunciat [ks]); *tagzím, zigzagat* (pronunciat [gz]). També s'escriu *cz* i *gs* en alguns cultismes i manlleus com *èczema, Augsburg* (pronunciat [gz]), *bergsonià* (pronunciat [ks]), *àngstrom, gàngster, tungstè* (pronunciat [ŋs]). A final de mot, s'escriuen amb *-cs* els mots *doncs* (en què la *c* no es pronuncia en la majoria de parlars), *ecs* (interjecció) i *ics* (nom de la lletra *x*).

En posició intervocàlica, els grups *cc, cs, cz, gz* i *x* corresponen als sons [gz] i [ks], segons s'indica al quadre 18.

25

QUADRE 18

Distribució dels grups de sons [gz] i [ks] amb les grafies cc, cs, cz, gz i x

Sons	Grafies	Exemples
[gz]	x	exacte, examen, exèrcit, exhibir, èxit, inexistent, hexàgon, oxigen
	cz	èczema
	gz	tagzím, zigzagat
[ks]	x	màxim, reflexió, sexe, taxi, Alexandre, Roxana, Mèxic
	cc	accés, accident, occident, Occitània
	cs	facsímil, sacsar, sacsó

2.6.5. La grafia dels sons africats alveolars [t̪s] i [d̪z]: ts i tz

30 Els sons africats alveolars, que apareixen majoritàriament entre vocals, s'escriuen mitjançant dígrafs:

a) La grafia del so africats alveolar sonor [d̪z] és *tz*: *agutzil, atzavara, atzucac, betzol, batzegada, botzina, dotze, esbotzar, guitza, horitzó, magatzem, metzina,*

ràtzia, reguitzell, sutzura, tretze; Llàtzer, Atzeneta, l'Atzúvia, Colitzà, la Datzira, Galatzó, Galítzia (regió d'Europa oriental), *Natzaret*.

Aquest so compareix especialment amb verbs formats amb el sufix *-itzar* i llurs derivats: *analitzar, caracteritzar, realitzar, utilitzar; civilització, especialització, generalització, organització; colonitzador, organitzatiu, suavitzant, urbanitzable*. En aquests mots és pròpia dels parlars occidentals i baleàrics la pronúncia [z] del grup consonàntic *tz*. Notem, però, *improvisar, matisació, tamisar*, en què no intervé el sufix *-itzar*.

En baleàric i en alguerès, cal tenir en compte que s'escriu *tz* en les grafies de la primera persona del singular del present d'indicatiu de la primera conjugació quan el radical acaba en *-tz* (encara que en baleàric es pronuncia [-s] en les formes dels verbs acabats en *-itzar*): *analitz, autoritz, finalitz, localitz, utilitz*; en baleàric, també, *ensutz, esbutz*.

S'escriuen amb *zz* alguns mots provinents de l'italià, com ara *attrezzo, jacuzzi, mezzosoprano, mozzarella, pizza, pizzicato, Arezzo*; però amb *tz* els mots adaptats, com *putzolana* o *terratzo*.

Cal tenir en compte que en mallorquí i menorquí els cultismes començats per *ex-* i *inex-* (*examen, exèrcit, exhalar, inexistent*) són pronunciats habitualment amb [d̥z] i no amb [gz] (§ 2.6.4a1).

b) La grafia del so africacat alveolar sord [ts̥] és *ts*: *entotsolar-se, fàtsia, gatsaule, lletsó, potser, sotsobrar, Fatsini* (mas del terme del Perelló, Baix Ebre), *Betsabé, Betsaida, Getsemaní*.

La grafia *ts* també es dona en alguns manlleus adaptats: *tsar, tsunami, quibuts, satsuma, tutsi*. En altres casos, però, el so [ts̥] presenta la grafia *tz* a final de mot: *hertz, solonetz*.

El so sord [ts̥] s'escriu *ds* en els mots cultes amb el prefix històric *ad-* seguit d'un radical començat per *s-*, com *adscriure* o *adsorbent*.

També s'escriu *ds* (pronunciat [s] després de consonant) en alguns manlleus, com ara *inlandsis, radsimir* o *Windsor*. I s'escriu *tc* davant *e* i *i* en alguns cultismes, compostos i llurs derivats, com *etcètera, gratcient, setciències* o *uitcentista*.

El quadre 19 mostra les principals grafies dels sons [d̥z] i [ts̥] en posició intervocàlica.

30

QUADRE 19
Distribució dels sons [d̥z], [z] i [ts̥] amb les grafies *tz* i *ts*

Sons	Grafies	Exemples
[d̥z]	tz	atzar, dotze, metzina, Llàtzer
[d̥z]/[z]		analitzar, organització, suavitzant
[ts̥]	ts	lletsó, potser, Getsemaní

2.6.6. La grafia dels sons palatoalveolars sonors [ʒ] i [d̥ʒ]: g, j, tg i tj

2.6.6.1. Els sons palatoalveolars sonors del català són el fricatiu [ʒ] i l'africat [d̥ʒ]. En la major part dels parlars orientals, el so fricatiu [ʒ] apareix en posició inicial de mot, entre vocals i després de consonant, mentre que el so africacat [d̥ʒ] es troba sempre entre vocals. En els parlars occidentals i del Camp de Tarragona, en canvi, predomina el so africacat en posició inicial de mot i després de consonant. L'articulació africada d'aquest so, en qualsevol posició, és característica dels

35

parlars valencians en general. Per a representar aquests sons, s'escriu *g* i *j* d'acord amb les regles següents:

5 a) S'escriu *j* davant *a*, *o* o *u*: *jardí*, *joc*, *joia*, *jove*, *jugar*, *julivert*, *jutge*, *aljub*, *ajuda*, *barreja*, *cònjuge*, *conjunt*, *dejuni*, *esbarjo*, *major*, *menjar*, *perjuri*, *pijama*, *pluja*, *rajar*, *rajola*; *Jacob*, *Jaume*, *Joan*, *Joaquim*, *Jofre*, *Julià*, *Judit*, *Trajà*; *Alcoleja*, *Beniarjó*, *Benejússer*, *Burjassot*, *Costoja*, *Jorba*, *Jújols*, *Senija*; *Anjou*, *Arieja*, *Japó*, *Jordà*, *Jordània*, *Lieja*.

10 b) S'escriu generalment *g* davant *e* o *i*: *gener*, *genoll*, *gent*, *germà*, *girar*, *ginesta*, *girafa*, *gitano*, *àgil*, *argila*, *corregir*, *distingir*, *diumenge*, *energia*, *fugir*, *llegir*, *marge*, *nostàlgia*, *origen*, *pagès*, *pàgina*; *Àngel*, *Roger*, *Virgili*, *Brígida*, *Gisela*; *Algemés*, *Búger*, *Calonge*, *Gisclareny*, *Toluges*, *Trebalúger*, *Alger*, *Bèlgica*, *Comenge*, *Egipte*, *Ganges*, *Ginebra*.

15 Excepcionalment, s'escriu *j* davant *e*, en el verb *jeure* (*jec*, *jeus*, *jeu*, *jeuen*, *jeia*, *jeies*, *jèiem*, *jegui*, *jeguis*, etc.), davant dels nexes *-ecc-* (cf. § 2.6.3.3.2c) i *-ect-* (*conjectura*, *injecció*, *objecte*, *projecció*, *projecte*, *subjecció*, *subjecte*, *trajectòria*), en alguns cultismes com *jejú*, *jerarca*, *jeroglífic*, *majestat*, *Jeremies*, *Jeroni*, *Jesús*, *Jehovà*, *Jessè*, *Jericó*, *Jerusalem*, i llurs derivats (*jerarquia*, *jeràrquic*, *majestuós*, *jerònim*, *jesuïta*, etc.), en manlleus com *jeep*, *jersei* o *jet*, i en hipocorístics com *Jep* o *Jepet* (de *Josep*).

20 També s'escriu *j* davant de *i* en certs manlleus: *aràujia*, *jujitsu*, *Fiji*.

S'escriu *j* a final de síl·laba en alguns pocs manlleus de llengües que no s'escriuen amb l'alfabet llatí, com *rajput* (pronunciat [ʃ] perquè precedeix consonant sorda), *Bréjnev* o *Vorónej* (pronunciat [ʒ]).

25 **2.6.6.2.** Les grafies *tj* i *tg*, que responen a la pronúncia africada [dʒ] pròpia de la major part dels parlars orientals, es presenten només entre vocals. Paral·lelament a les corresponents grafies simples:

a) S'escriu *tj* davant *a*, *o* o *u*: *arítjol*, *corretja*, *corretjut*, *enutjar*, *enutjós*, *fetjut*, *jutjar*, *mitja*, *mitjó*, *lletja*, *lletjor*, *llotja*, *oratjol*, *pitjor*, *platja*, *viatjar*, *Beniatjar*, *Fatjó*, *Labritja*, *Salitja*, *Ventatjol*, *Dobrutja*.

30 b) S'escriu *tg* davant *e* o *i*: *coratge*, *coratgia*, *enlletgir*, *ferotge*, *ferotgia*, *fetge*, *heretge*, *heretgia*, *jutge*, *massatge*, *massatgista*, *metge*, *mitges*, *platges*, *rellotge*, *viatge*, *Otger*, *Alcoletge*, *Bitginoes* (barranc del Pallars Jussà), *Sitges*, *Llemotges*.

35 En alguns mots cultes amb el prefix històric *ad-*, i en alguns noms estrangers, s'escriu *dj*, i no *tj/tg*: *adjacent*, *adjectiu*, *adjudicar*, *adjunt*, *adjurar*, *adjutor*; *Abidjan*, *Djibouti*, *Tadjikistan*.

2.6.6.3. El quadre 20 mostra la distribució de les grafies dels sons palatoalveolars sonors.

QUADRE 20

Distribució de les grafies dels sons palatoalveolars sonors [ʒ] i [dʒ]: g, j, tg i tj

<i>j</i>	<i>g</i>
<p>S'escriu <i>j</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Davant a, o, u: ajudar, jardí, joc, juny, pluja; Josep, Júlia, Jorba, Japó • Excepcionalment, davant e, i en els casos següents: — en el verb jeure — precedint -ecc- o -ect-: objecció, projecció; conjectura, trajecte — en cultismes: jerarquia, jeroglífic, majestat, Jesús, Jerusalem — en manlleus: jersei, jujitsu, Fiji 	<p>S'escriu <i>g</i> davant e, i: col·legi, gel, ginesta, marge, pagès, sorgir; Genís, Gemma, Calonge, Gisclareny, Egipte</p>
<i>tj</i>	<i>tg</i>
<p>S'escriu <i>tj</i> davant a, o, u: corretjt, enutjtós, llotjta, pitjtor, platjta; Ventatjtol</p>	<p>S'escriu <i>tg</i> davant e, i: fettge, homenattge, mettge, herettgia; Sittges, Llemottges</p>

5 En baleàric i en alguerès, la primera persona del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació presenta els sons palatoalveolars sords [ʃ] i [tʃ] finals (§ 2.6.7). Aquest so final és [ʃ] i s'escriu *-j* quan és precedit de consonant i es troba, a més, en alternança amb [ʒ] (escrit *j* o *g*) en altres formes del mateix verb: *forj* (cf. *forjar*, *forgeu*), *menj* (cf. *menjar*, *menges*), *penj*, *venj*; i s'escrueix *-tj* quan el radical acaba en *-tj*: *desitj*, *enutj*, *jutj*, *rebutj*, *viatj*.

10 **2.6.6.4.** En els parlars que no diferencien la pronúncia de *tg* i *tj* ([dʒ]) de la pronúncia de *g* i *j* ([ʒ]), convé tenir en compte que s'escriu *tg* i *tj* entre vocals:

15 a) En les terminacions *-atge* i *-etge* (en què el dígraf és precedit de *a* o *e* tòniques, respectivament, i seguit per *e*), i en els derivats dels mots que tenen aquestes terminacions: *avantatge* (i *avantatjar*, *avantatjós*), *coratge* (i *coratjós*, *coratgia*, *encoratjar*), *formatge* (i *formatgeria*), *imatge* (i *imatgeria*, *imatjat*), *salvatge* (i *salvatgisme*, *salvatjada*), *viatge* (i *viatjar*, *viatger*, *viatjant*); *aprenentatge*, *equipatge*, *homenatge*, *llenguatge*, *personatge*, *veïnatge*; *fetge* (i *fetjut*) *metge*, *setge* (i *assetjar*, *assetjament*), *heretge* (i *heretgia*), *petge*. Notem que s'escriuen amb *g* *imaginar* i *imaginació*, derivats cultes de *imatge*.

20 b) En certs substantius i adjectius d'ús freqüent com ara *botja* (i *botgeta*, noms de plantes), *calitja*, *ferotge*, *fotja*, *lletja* (i *enlletgir*, *lletjor*), *natja*, *petja* (i *petjar*), *politja*, *sitja*, *sutge* (i *sutja*, *ensutjar*, *sutjós*).

c) En els verbs *desitjar*, *enutjar*, *estotjar*, *pitjar* (i *espitjar*, *trepitjar*), *rebutjar*, *sotjar*, i en els mots de la mateixa família (*desitjós*, *enutjós*, *rebutjable*, *sotjador*, *trepitjada*, etc.).

25 Cal tenir present que en valencià central i en ribagorçà, a més de l'africació característica dels parlars occidentals, tots els sons palatoalveolars sonors es fan sords, realitzacions que resten fora dels registres formals: [tʃ]ent, [tʃ]ove, mare[tʃ]ar, plu[tʃ]a, taron[tʃ]a; fe[tʃ]e, pla[tʃ]a, via[tʃ]e.

30 En alguns parlars baleàrics es pronuncia el so africacat [dʒ] en molts mots com *assajar*, *llegir*, *regir*, *regirar*, *roja*, *rajar*, *truja*, *sageta* o *Magí*, i en els verbs terminats en *-ejar*: *barrejar*, *festejar*, *netejar*, *passejar*, etc.

2.6.7. La grafia dels sons palatoalveolars sords [ʃ] i [tʃ]: x, ix, tx, ig i g

2.6.7.1. Com en el cas dels sons sonors, el català té els dos sons palatoalveolars sords, el fricatiu [ʃ] i l'africat [tʃ]. En la major part dels parlars orientals, el so fricatiu palatoalveolar sord [ʃ] pot aparèixer en totes les posicions dins del mot, mentre que el so africat [tʃ] apareix principalment entre vocals i a final de mot. En els parlars occidentals i del Camp de Tarragona, en canvi, predomina el so africat [tʃ] en posició inicial de mot o després de consonant. Entre vocals i a final de mot, el so [ʃ] va precedit de la semivocal [j] en la majoria de parlars occidentals, llevat del valencià meridional. En aquests casos, s'escriu x i ix d'acord amb les regles que s'exposen a continuació.

2.6.7.2. S'escriu x:

a) A inici de mot: *xàfec, xai, xampany, xemeneia, xenofòbia, xic, xifra, xocolata, xofer, xufla, Xavier, Xènia, Xesca, Ximena, Xenofont, Xerxes; Xàbia, Xàtiva, Xerta, Xirivella, Xúquer, Xile, Xina.*

15 En la majoria dels parlars occidentals el so palatoalveolar fricatiu sord [ʃ] pot aparèixer a inici de mot en alguns casos, especialment en mots d'origen àrab: *xaloc, xarop, xeringa, Xavier, Xàbia, Xàtiva, Xixona.*

b) En interior de mot i a final de mot, després de consonant: *anxova, arxipèlag, arxiu, bolxevic, burxar, carxofa, clenxa, comanxe, desxifrar, ganxo, marxar, orxata, parxís, perxa, punxa, torxa; Conxa, Barxeta, el Carxe, Marxalenes, l'Orxa, Perenxisa, Xilxes, la Manxa, Manxúria, Beerxeba, Bolxoi, Khrusxov; guerx, manx, ponx, romanx, Almarx, Barx, Elx.*

c) En interior i a final de mot, darrere i: *albíxeres, bixest, clixé, fixa* ('frontissa'; cf. *fí[ks]a*, femení de l'adjectiu *fix*), *guixar, ixent, ixo, ixi, ixis, ixen* (del verb *eixir*), *mixeta, pixar, pixum, senixó, xixina; Ixart, Binixíquer, Bixessarri, Xixona, Almedíxer, Híxar, Sixena, Quixot; dervix, estocafix, guix, reix, servix* (forma occidental del verb *servir*), *sobreix, tix, tixen* (de *teixir*), *Altabix, Fanàdix, Flix, Ix* (nucli de la Guingueta, a l'Alta Cerdanya), *Irtix* (riu de Sibèria).

30 En interior de mot, x darrere i apareix rares vegades en coda sil·làbica: *Bixquert* (vall de la Costera), *Mixnà, tixrí* (mots hebreus; pronunciat [ʒ] perquè va seguit de consonant sonora).

35 Cal tenir present que darrere de i la grafia x es pronuncia [ks] en cultismes, especialment en síl·labes àtones: *asfíxia, fixa* (forma femenina de l'adjectiu *fix*); *apèndix, cèrvix, còccix, fènix, làrix, ònix, sardònix*. Però també es troba aquesta pronúncia en monosíl·labs (l'adjectiu *fix*) i en síl·labes tòniques: *elixir, fixar* (i *afixar, prefixar, suffixar*), *pixidi, prolix* (§ 2.10).

d) En interior de mot, darrere u segon element d'un diftong: *disbauxa, nauixer, rauxa, tornagauxes, xauxa, xiuxiueig, xiuxiuejar.*

Es pronuncia [ks] la x d'alguns mots com *auxili* o *bauxita* (§ 2.10a).

e) Entre vocals, en mots prefixats o construïts amb formes prefixades, a l'inici del segon component: *electroxoc, proxinès, Indoxina* (§§ 4.3.1.1 i 4.3.2.1b).

En manlleus no adaptats, la transcripció de [ʃ] es resol mitjançant altres grafies: *chaise-longue, chardonnay, Chartres; sex-shop, shakespeariana, Washington, geisha, sushi, Bangladesh; crescendo, Brescia; kirsch, schorl.*

2.6.7.3. El so [ʃ] s'escriu amb el dígraf *ix* després de vocal altra que *i*, en interior o en final de mot: *aixeta*, *així*, *angoixa*, *boiximà*, *caixa*, *calaix*, *coixí*, *conèixer*, *cruixent*, *cruixir*, *cuixé*, *deixar*, *eixugar*, *gruixut*, *haixix*, *lleixiu*, *maduixa*, *moixernó*, *ruixar*, *teixit*, *uixer*, *vaixell*, *xuixo*; *Alex*, *Aixa*, *Eiximenis*,
5 *Aixirivall*, *Carcaixent*, *Cuixà*, *Marqueixanes*, *Pròixida*, *Reixac*, *Tuixén*, *Uixó*;
baix, *brioix*, *coix*, *dibuix*, *gruix*, *guaix*, *malgaix*, *peix*; *Foix*, *Oix*, *Patraix*, *Saix*,
Serrateix, *Subenuix*, *Valldoreix*, *Larraix*, *Marràqueix*.

En alguns mots patrimonials, compostos i manlleus, es troba *ix* en coda sil·làbica precedint
10 consonant: *oixque*, *Benipeixcar*, *matrioixca*, *paixtu*, *Baixkíria*, *Puixkin*, *Taixkent*; la *Freixneda*,
caixmir (pronunciat [ʒ] perquè va seguit de consonant sonora).

El so [ʃ] apareix escrit en alguns cognoms amb la grafia *x* entre vocals, en comptes de *ix*:
Crexells, *Dexeus*, *Foxà*, *Ganduxer*, *Rexach*.

2.6.7.4. El so palatoalveolar africacat sord [tʃ] s'escriu mitjançant el dígraf *tx*
15 entre vocals i a final de mot (i, en manlleus, també a inici de mot i darrere
consonant), i amb el dígraf *ig* i la lletra *g* a final de mot o radical:

a) En general, s'escriu *tx*: *atxa*, *batxillerat*, *borratxo*, *botxí*, *butxaca*,
capritxós, *cautxú*, *clòtxina*, *cotxe*, *esclotxa*, *fletxa*, *fitxa*, *matxucar*, *motxilla*,
petxina, *pitxer*, *salsitxa*, *totxo*; *Arantxa*, *Meritxell*; *Garrotxa*, *Llutxent*, *Marratxí*,
Mutxamel, *Utxafava*.

20 La grafia *tx* és freqüent en noms d'origen estranger, i en aquests casos també apareix a inici
de mot: *apatxe*, *cucurutxo*, *fetitxe*, *gaspatxo*, *mamarratxo*, *maputxe*, *patxaran*, *putxineli*,
quètxup, *quítxua*, *solontxac*, *taitxí*, *txa-txa-txa*, *txernozem*, *Txaikovski*, *Txékhov*, *Apalatxes*,
Balutxistan, *Kamtatka*, *Txetxènia* (i *txetxè*), *Txèquia* (i *txec*, *txecoslovac*, *Txecoslovàquia*),
Txad (i *txadià*).

25 b) A final de mot o de radical, el so [tʃ] és representat pel dígraf *ig* darrere
d'una vocal tònica que no sigui *i* en els casos en què alterna amb els sons [ʒ] o
[dʒ] en el mateix paradigma flexiu o en els mots derivats: *assaig* (cf. *assajar*),
boig (cf. *boja*, *bogeria*, *embogir*), *estoig* (cf. *estotjar*), *faig* (cf. *fageda*), *fuig* (cf.
fugir), *llebeig*, *lleig* (cf. *lletja*, *enlletgir*), *passeig* (cf. *passejar*), *puig* (cf. *Pujalt*,
30 *pujol*; però *el Putxet*, barri de Barcelona), *Puigbalador*, *Puigcampana*,
Puigcerdà, *puigcerdanenc*, *Puigmal*, *Puig-reig* (pronunciat [purétʃ]), *rebuig* (cf.
rebutjar), *safareig* (cf. *safaretjos*), *veig* (cf. *vegi*, *vegis*, *vegem*, *vegeu*, *vegin*);
Abenserraigs, *Alboraig* (cf. *alborager*), *Beniarbeig* (cf. *beniarbegí*), *Benifaraig*
(cf. *benifaragí*), *Calabuig*, *Caroig*, *Massalcoreig* (cf. *massalcoretjà*), *Enveig* (cf.
35 *envegès*), *Mereig*, *Raspeig*.

En baleàric i en alguerès, les formes de la primera persona del present d'indicatiu dels verbs
de la primera conjugació amb un radical acabat en *-j* o *-g* palatoalveolars adopten la grafia *ig*:
festeig (de *festejar*), *fuig* (de *fugir*), *goig* (de *gojar*), *passeig* (de *passejar*), *puig* (de *pujar*), *raig*
(de *rajar*). També s'escriuen amb *ig* en el cas dels radicals en què la consonant palatoalveolar
40 va precedida d'una *u* semivocàlica: *assuauig* (de *assuaujar*), *agreuig* (de *agreujar*), *alleuig* (de
alleujar).

c) A final de mot o de radical i darrere *i* tònica, [tʃ] s'escriu *g* en els casos en
què alterna amb els sons [ʒ] o [dʒ] en el mateix paradigma flexiu o en els mots
derivats: *bolig* (cf. *bolitjos*, *bolitger*, *bolitjada*), *fastig* (cf. *fastijós*, *enfastijar*),
45 *desig* (cf. *desitjos*, *desitjar*), *mig* (cf. *mitja*, *mitjos*), *enmig*, *migdia*, *migpartir*,
migjorn, *trepig* (cf. *trepitjar*), *Adasig* (riu del Fenolledès), *Almorig*, *Carig*,

Escrig, *Molig* (cf. *molitjaire*), *Polig*, *Valldolig*. Notem especialment les formes verbals baleàriques, valencianes i alguereses de la tercera conjugació quan el radical termina en -g: *afig* (de *afegir*; cf. *afiges*, *afija*), *frig* (de *fregir*), *llig* (de *llegir*), i de la primera conjugació acabats en -*ijar*: *enfastig* (de *enfastijar*).

5 Cal tenir en compte que si la *i* és àtona, la *g* no representa el so [tʃ] sinó [k] (§ 2.7.4.3a): *càstig*, *pèmfig*, *pròdig*. S'exceptuen els topònims *Càlig* (cf. *calijó*) i *Tírig* (cf. *tirijà*).

Notem, també, les formes pures alguereses de primera persona del present d'indicatiu d'alguns verbs de la tercera conjugació, com ara *corrig* (de *corregir*), *dirig* (de *dirigir*) o *protig* (de *protegir*).

10 d) En un nombre reduït de casos, el so [tʃ] s'escriu *tx* a fi de mot si les formes flexives o els derivats presenten també [tʃ] i, per tant, la grafia *tx*: *capritx* (cf. *capritxos*, *encapritxar*), *càrritx* (cf. *carritxar*), *cartutx* (cf. *cartutxos*), *despatx* (cf. *despatxos*, *despatxar*), *empatx*, *escabetx* (cf. *escabetxar*), *esquitx* (cf. *esquitxar*), *gavatx*; *Andratx* (cf. *andritxol*), *Costitx*, *Fartàritx*, *Felanitx* (cf. *felanitxer*), *Fornalutx*, *Portinatx*, *Urtx*. També s'escriuen amb *tx* els manlleus: *campetx*, *matx*, *pastitx*, *sandvitx*; *Rostropóvitx*, *Xostakóvitx*.

2.6.7.5. El quadre 21 mostra les diferents grafies que presenten els sons [ʃ] i [tʃ], d'acord amb llur posició dins del mot.

20

QUADRE 21

Distribució de les grafies dels sons palatoalveolars sords [ʃ] i [tʃ]: x, ix, tx, ig i g

Posició dins del mot		x	ix	tx	ig	g	
A inici de mot		xai, xerrar, xicot, xop, xufra, Xàtiva		En manlleus: txec, Txékhov			
En interior de mot	Entre consonant i vocal	arxiu, ganxo, panxa, torxa		En manlleus: solontxac, Kamtchatka			
	Entre vocal i consonant	Darrere a, e, o i u		oixque, Benipeixcar	En compostos, a final de radical: Puigcerdà		
		Darrere i	Bixquert, tixrí			En compostos, a final de radical: migdia	
	Entre vocals	Darrere a, e, o i u no semivocàlica	En mots prefixats: electroxoc, Indoxina	angoixa, caixa	cotxe, fletxa		
		Darrere i	guixar, pixar, Bixessarri				
		Darrere u semivocàlica	disbauxa, rauxa				
A final de mot	Darrere consonant	romanx, Elx		Si alternen amb [tʃ] en el paradigma flexiu o en els derivats: cartutx, despatx,			
	Darrere a, e, o i u		dibuix	Si alternen amb [ʃ] o [dʒ] en el paradigma flexiu o en els derivats: passeig, rebuig			

<i>Posició dins del mot</i>	<i>x</i>	<i>ix</i>	<i>tx</i>	<i>ig</i>	<i>g</i>
<i>Darrere i</i>	guix, Flix		Andratx, Felanitx, Urtx		<i>Si alternen amb [ʒ] o [dʒ] en el paradigma flexiu o en els derivats, darrere i tònica: desig, mig; frig, llig, Molig</i>

2.7. LA GRAFIA DELS SONS OCLUSIUS

Les principals grafies dels sons oclusius són les que figuren en el quadre 22.

5

QUADRE 22

Les grafies dels sons oclusius [b], [d], [g]; [p], [t] i [k]

<i>So</i>	<i>Grafia</i>	<i>Exemples</i>
[b]	b	banda, bell, blat, boira, brou; sabó, trobar, herba, febre; Blai, Beatriu, Barcelona, Mondúber, Xàbia, Àlaba, Balcans
	v	vaixell, venda, vinya, vuit; aviat, civada, govern, prova; servei, envà; Esteve, Xavier, Elvira, Benavarri, Villena, el Voló, Savoia, Vesuvi
	w	wolframí, edelweiss, Wagner, Westfàlia
[p]	p	pala, pell, plat, porta; sopa, vapor, suprem; abrupte, rèptil; cap, príncep, xop; esquerp, llamp; Pau, Pilar, Alp, Nonasp, Penedès, Nàpols, Portugal
	b	dissabte, dubte; adob, calb, club, verb, tub; Jacob, Gurb, Rialb, Carib
[d]	d	dia, dona, dret; roda, seda, vidre; Dídac, Andreu, Dolors, Cadí, Dénia, Lleida, Damasc, Irlanda
[t]	t	tela, torre, trucar; gota, rata, pasta, ventre; llet, crèdit, xut; Martí, Rut, Tecla, Catí, Tarragona, Teià, Itàlia, Terol, Troia
	d	adquirir, vodka; àcid, fred, quietud, solitud, covard, sord, verd; Armand, Alfred, Íngrid, Rafalcaid, Madrid, Perigord
[g]	g	gas, glòria, gorra, gruix, farga, figa, ningú; Gabriel, Griselda, Gandia, Pego, Sagunt, Anglaterra, Gabon
	gu	guerra, guineu, botiguer, figues, joguina; Guillem, Guiu; Balaguer, Guipúscoa
[k]	c	camí, cor, cruixir, cuina, boca, marca, nucli; acció, doctor, sacsó, tènic; amic, físic, foc, core, fresc, préssec; Carles, Enric, Víctor, Clara; Calp, Manacor, Vic, Calcuta, Osca
	q	quatre, quota; aqüífer, eqüestre, sequaç, Pasqual, Alaquàs, Lasquarri; Iraq, Qatar
	qu	queixal, quinze, boques; Miquel, Raquel; Queralbs, Tòquio
	g	estagflació; amarg, anàleg, blog, càstig, llarg, pedagog, tuareg; Hug, Sigfrid
	k	karate, koiné, kurd, whisky, Kant, Kenya, Kuwait, Pakistan

A la columna de la grafia, la lletra *v* representa la pronúncia [b] en els parlars en què s'ha perdut la distinció entre [b] i [v]. Així mateix, en aquests parlars la lletra *w* representa el so [b] en manlleus d'origen germànic.

10

En general, les oposicions entre els sons oclusius sords i els sons corresponents es reflecteixen en els parells gràfics *p/b, t/d, c/g*: *peu, beu; tipa,*

tiba; to, do; quatre, quadre; cas, gas; vaca, vaga. Les grafies que corresponen als sons ([b], [d] i [g]) també s'usen per a les variants aproximants ([β], [ð], [ɣ]) que els oclusius sons tenen en determinats contextos, principalment intervocàlics, i que no tenen incidència ortogràfica: *o[β]ert, i[ð]ea, a[ɣ]afar*.

5 Les consonants oclusives no presenten problemes de distinció quan es troben a principi de síl·laba. En canvi, quan es troben a final de síl·laba es neutralitza l'oposició de sonoritat entre consonants sordes ([p], [t], [k]) i sonores ([b], [d], [g]), de manera que la pronunciació no indica quina grafia cal escriure. En conseqüència, es pronuncien igual mots com *cup* 'dipòsit on es trepitja el raïm per a fer el vi' i *cub* 'poliedre'; *bòlit* 'joguina de fusta' i *bòlid* 'automòbil de competició'; *rec* 'canal, solc' i *reg* 'irrigació'. Per saber quina consonant cal escriure a final de mot, convé tenir en compte les dues regles següents:

15 a) Darrere vocal àtona o consonant, s'escriu la mateixa lletra que presentin les formes flexives o els derivats: *príncep* (cf. *principat*), *àrab* (cf. *Aràbia*), *dipòsit* (cf. *dipositar*), *sòlid* (cf. *sòlidesa*), *únic* (cf. *única*), *càstig* (cf. *castigar*); *esquerp* (cf. *esquerpa*), *rumb* (cf. *rumbós*), *sant* (cf. *santa*), *record* (cf. *recordar*), *tronc* (cf. *entroncar*), *llarg* (cf. *llarga*).

20 b) Darrere vocal o diftong tònic s'escriu sempre *p*, *t* i *c*, amb independència que en les formes flexives o en els derivats pugui aparèixer *b*, *d* o *g*. Així, no solament *grup* (cf. *agrupar*), *llit* (cf. *llitera*), *sec* (cf. *seca*), sinó també *llop* (malgrat *lloba*), *buit* (malgrat *buidar*), *noruec* (malgrat *Noruega*).

A continuació es fa una descripció més detallada de l'ortografia dels sons oclusius.

2.7.1. La grafia dels sons [p] i [b]: p i b

25 2.7.1.1. Al començament de síl·laba, els sons oclusius bilabials sord [p] i sonor [b] es representen, respectivament, per *p* i *b*: *passar, pera, pit, porta, precís, pluja; copa, paper, tampoc, tipus, vapor, replà, suprem, vespre; Gaspar, Pere, Paula, Orpesa, Perpinyà, Peníscola, Nàpols, Perú, Xipre; basc, bava, bena, biga, boca, bufó, broma, blat; arribar, herba, llibre, poble, rebentar, sabó,*
30 *tebi, trobar; Albert, Brauli, Beatriu, Dèbora, Badalona, Ribesaltes, Xàbia, Àlaba, Biscaia, Sèrbia.*

En els parlars orientals i nord-occidentals la consonant inicial del grup *bl* darrere vocal tònica generalment es pronuncia geminada, i sovint ensordida, en mots com *cobla, diable, doble, poble, noble*, i en llurs derivats i formes flexionades (*doblegar, poblet, Poblenu*).

35 2.7.1.2. En posició final de mot o a l'acabament d'una síl·laba, en què es neutralitza la sonoritat de [p] i [b], l'ús de *p* i *b* s'ajusta a les regles següents:

40 a) En final de mot, darrere vocal àtona o consonant s'escriu *p* o *b* segons la lletra que presentin les formes flexives o els derivats. En conseqüència, la lletra que hi ha al derivat indica la grafia del mot primitiu: *etíop* (cf. *Etiòpia, etiòpic*), *príncep* (cf. *principat*), *Èdip* (cf. *edípic*), *camp* (cf. *camperol, campestre*), *cresp* (cf. *encrespar*), *esquerp* (cf. *esquerpa*), *llamp* (cf. *llampec*), *romp* (cf. *rompre*), *serp* (cf. *serpentina*), *Policarp*, *Trem* (cf. *trempolí*), *Casp*, *Olimp* (cf. *olimpíada*,

olímpic); *àrab* (cf. *arabesc*, *Aràbia*), *gàlib* (cf. *galibar*), *calb* (cf. *calba*, *calbesa*), *corb* ‘ocell’ (cf. *corbató*, *corbera*), *destorb* (cf. *destorbar*), *tomb* (cf. *tombar*), *verb* (cf. *verbal*), *Alfarb* (cf. *alfarbí*), *Bicorb*, *Gurb* (cf. *gurbetà*), *Queralbs*, *Sogorb* (cf. *sogorbí*).

5 Notem especialment els mots amb les terminacions *-fob* i *-síl·lab*: *xenòfob* (cf. *xenofòbia*), *monosíl·lab* (cf. *monosil·labisme*). Per raons etimològiques, s’escriu *Rialb* (malgrat *rialpenc*).

10 En bona part dels parlars catalans, *p* i *b* s’emmudeixen a final de síl·laba darrere de *m* i *n*: *camp*, *compte*, *temps*, *síмптоa*, *Assumpta*, *Tremp*, *tomb*, *rumb*. El fenomen també afecta els compostos: *ambdós*, *Campdevàdol*, *Campllong*, *Campmany*; però sí que es pronuncia la *p* en alguns casos com *Campreciós*, *Campredó* (població del Baix Ebre), *Camprodon*, *Camprubí*.

15 b) En final de mot, darrere vocal o diftong tòncics s’escriu *p*, amb independència de la lletra que aparegui en les formes flexives o en els derivats. Així, no solament *drap*, *tap*, *Benicalap*, *cep*, *gep*, *Josep*, *Alep*, *equip*, *tip*, *Felip*, *Pratdip*, *ciclop*, *cop*, *esclop*, *filantrop*, *galop*, *miop*, *xop*, *Isop*, *Canop*, *escup*, *grup*, *xarrup*, sinó també *cap* (cf. *cabota*, *cabut*), *sap* (cf. *saber*, *sabia*), *concep* (cf. *concebre*), *estrep* (cf. *estrebada*), *rep* (cf. *rebre*), *llop* (cf. *lloba*, *llobató*).

20 Però, per raons etimològiques, s’escriu *b* en els substantius deverbals *adob* i *enceb*, i en alguns cultismes, arabismes, manlleus i mots onomatopeics com *cub* ‘poliedre’ (cf. *cup* ‘recipient on es trepitja el raïm per a fer el vi’), *efeb*, *tub*, *Jacob*, *Job*, *Belzebug*; *aljub*, *kebab*, *nicab*, *Castellfabib*; *baobab*, *club* (i *cinclub*, *videoclub*, etc.), *esnob*, *nabab*, *Carib*, *Magrib*, *Moab*, *Panjab*; *bub-bub*, *zub-zub*.

25 En baleàric i en alguerès, s’escriu amb *b* final la grafia de la primera persona del present d’indicatiu dels verbs de la primera conjugació amb el radical acabat en aquesta consonant: *acab* (de *acabar*), *arrib* (de *arribar*), *trob* (de *trobar*). En la segona i tercera conjugacions, les primeres persones s’escriuen amb *p* final, talment com les terceres persones (*cap*, *decep*, *rep*).

30 c) A l’interior de mot, s’escriu *b* en les síl·labes *ab-*, *ob-* i *sub-*, i s’escriu *p* en la síl·laba *cap* i en els compostos de *prop*: *abdicar*, *abdomen*, *abjecte*, *abjurar*, *abnegat*, *abscissa*, *absent*, *absis*, *absolut*, *absorbir*, *abstemi*, *abstenir*, *abstracte*, *abstreure*, *absurd*, *reabsorció*; *obcecar*, *objecte*, *objectiu*, *obscur*, *obsequi*, *observar*, *obsessió*, *obstacle*, *obstinar*, *obstruir*, *obtenir*, *obtús*, *obvi*, *inobjectable*, *Obdúlia*; *súbdit*, *subjecte*, *submarí*, *submergir*, *subministrar*, *submissió*, *subscripció*, *subsol*, *substància*, *substantiu*, *substituir*, *subterrani*, *subtil*, *subvenció*, *subversiu*, *insubstituïble*; *capbussar*, *capçal*, *capdamunt*, *capficar*, *captiu*, *capturar*, *capvespre*, *escapçar*, *recaptar*, *Capdepera*, *Capdevila*, *Capcir*; *propdit*, *proppassat*, *propvinent*.

S’escriu *p* en mots com *apnea*, *apte*, *opció*, *optar*, *òptic*, *òptim*, etc., que no han estat formats amb els prefixos *ab-* i *ob-*. I s’escriu *b* en alguns mots com *cabdal*, *cabdell* (i *cabdellar*, *descabdellar*), *cabdill* (i *acabdillar*), *Cabdella*, *Cabdet*.

40 d) A l’interior de mot, en final de síl·laba s’escriu *p* davant de *t*, *c*, *s* i *n*, i s’escriu *b* davant de *d*: *abrupte*, *acceptar*, *adoptar*, *baptisme*, *ceptre*, *cripta*, *concepte*, *escriptor*, *recepta*, *repte*, *rèptil*, *ruptura*, *voluptuós*, *Neptú*, *Egipte*; *corrupció*, *descripció*, *egipci*, *erupció*, *recepció*, *Concepció*; *apocalipsi*, *clepsa*, *copsar*, *eclipsi*, *epilèpsia*, *rapsoèdia*, *Calipso*; *hipnosi*, *hipnòtic*, *dispnea*; *cobdícia*, *hebdomadari*, *lambda*, *molibdè*, *rabdologia*, *Abdó*, *Caribdis*, *l’Abdet*, *Abdera*.

Però cal parar atenció que s'escriuen amb *b* els mots *dissabte*, *dubte* i *sobte*, i llurs derivats (*dubtar*, *dubtós*, *indubtable*, *sobtar*, *sobtadament*).

2.7.2. Les grafies *b* i *v*

5 2.7.2.1. A les àrees betacistes, on es confonen els sons bilabial oclusiu sonor [b] i labiodental fricatiu sonor [v], fet que s'esdevé al començament d'una síl·laba, la pronunciació és sempre [b] i no indica, doncs, si s'ha d'escriure *b* o *v*.

10 Cal tenir present que en els mots hereditaris s'escriu *b* o *v* segons la pronúncia d'aquelles regions que han conservat viva l'antiga distinció entre els dos sons (illes Balears, part del País Valencià, Camp de Tarragona, l'Alguer), per damunt de qualsevol consideració de caràcter etimològic. S'escriu, per tant, *cavall* (malgrat CABALLUS), *buit* (malgrat VÖCĪTUS), *canvi*, *fava*, *governar*, *haver*, *provar*, *savi*.

Tanmateix, es pot determinar l'ús de *b* i *v* tenint en compte les regles que s'expliciten a continuació.

2.7.2.2. S'escriu *b*:

15 a) Davant de *l* i *r*: *blanc*, *bleda*, *agradable*, *fibló*, *moble*, *oblidar*, *poble*, *problema*, *Blai*, *Bíblia*, *Blanes*, *Constantinoble*; *braç*, *broma*, *brut*, *abril*, *arbre*, *cabra*, *obrir*, *pobre*, *rebre*, *Brauli*, *Gabriel*, *Llobregat*, *Ginebra*.

S'escriu *v* en alguns noms propis estrangers: *Le Havre*, *Sèvres*, *Vladimir*, *Vladivostok*.

20 b) Darrere de *m*: *ambient*, *bomber*, *combat*, *comboi*, *desimbolt*, *embotit*, *embut*, *símbol*, *també*, *tombar*; *Ambròs*, *Humbert*, *Cambrils*, *Columbrets*, *Coïmbra*, *Edimburg*.

S'escriu *v* en alguns cultismes i mots manllevats: *circumval·lació*, *triumvirat*, *tramvia*.

25 c) Davant vocal, si *b* alterna amb *p* entre mots d'una mateixa família o entre formes d'un mateix paradigma: *cabota*, *cabut*, *acabar* (cf. *cap*), *cubell* (cf. *cup*), *estrebada* (cf. *estrep*), *lloba*, *llobatò* (cf. *llop*), *rebut* (cf. *rep*), *saber*, *sabem*, *saberut* (cf. *sap*, *sàpiga*), *sabó* (cf. *saponificar*) (§ 2.7.1).

30 d) En final de síl·laba, que en aquest context sol correspondre als sons [p] o [b]: *absolut*, *cabdell*, *cobdícia*, *dissabte*, *dubte*, *objecte*, *obtenir*, *observar*, *sobte*; *adob*, *àrab*, *cub*, *club*, *corb*, *esnob*, *tub*; *Absalom*, *Jacob*, *Job*, *Obdúlia*, *Alfarb*, *Bicorb*, *Castellfabib*, *Sogorb*, *Abdera*, *Cabdet*, *Carib*, *Magrib*, *Nègueb*, *Panjab*, *Sobrarb*.

35 Però s'escriu *v*, que en aquest context sol correspondre a [f], en la primera persona del singular del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació amb el radical acabat en -v del baleàric i de l'alguerès: *cav* (de *cavar*), *llev* (de *llevar*), *minv* (de *minvar*), *observ* (de *observar*), i en cultismes, acrònims i manlleus com *salv*, *ovni*, *leitmotiv*, *Dostoievski*, *Tel-Aviv* (§ 2.6.1).

2.7.2.3. S'escriu *v*:

a) Darrere de *n*: *canvi*, *convèncer*, *convuls*, *envà*, *enveja*, *envestir*, *enviar*, *envoltar*, *invent*, *minvar*; *Enveig*, *Enviny*, *Anvers*.

40 b) Darrere de *d*: *advent*, *adverbi*, *advers*, *advertir*, *advocat*, *animadversió*, *inadvertit*.

c) Davant vocal, si *v* alterna amb *u* entre mots d'una mateixa família o entre formes d'un mateix paradigma: *activa, activitat, activisme* (cf. *actiu*), *bevem, bevedor* (cf. *beure, beu*), *blava, blavor* (cf. *blau*), *brevetat, abreviar, abreviació* (cf. *breu*), *deveu, devent* (cf. *deure, deu*), *escalivar* (cf. *caliu*), *esclava, esclavitud, esclavitzar* (cf. *esclau*), *escrivim, escrivà, escrivent* (cf. *escriure, escriu*), *estival* (cf. *estiu*), *haver, havia* (cf. *hauré*), *jueva* (cf. *jueu*), *meva* (cf. *meu*), *movia, movent, moviment* (cf. *moure, mou*), *nevar, nevada, nevera* (cf. *neu*), *nova, novell, novetat, renovar* (cf. *nou*), *oval, ovari, ovípar, ovoide, òvul* (cf. *ou*), *tova, tovor, estovar* (cf. *tou*), *vivim, viva, avivar, vivent, vivaç, vivificar* (cf. *viure, viu*); *Ladislava* (cf. *Ladislau*), *masnoví* (cf. *el Masnou*), *moscovita, Moscova, Moscòvia* (cf. *Moscou*).

Esporàdicament, *v* també alterna amb *f* (§ 2.6.1): *serva* (cf. *serf*), *bavarada, bavor* (cf. *baf*), *garrova, garrover* (variants de *garrofa, garrofer*).

d) En les terminacions de l'imperfet d'indicatiu de la primera conjugació: *parlava, escoltaves, miràvem, pujàveu, tancaven*.

e) En les formes *vaig, vas, va, vagi, vagin, ves*, etc., del verb *anar*, i en les formes verbals auxiliars *vaig, vas, va, van, vagi, vagis*, etc., emprades per a formar els temps perifràstics.

2.7.2.4. En general, s'escriu sempre *b* o sempre *v* en els mots d'una mateixa família, tret de casos en què alternen radicals diferents segons siguin cultes o patrimonials: *abortiu* (cf. *avortar, avortament*), *abietàcies* (cf. *avet*), *calvície* (cf. *calb*), *cerebral, cerebel* (cf. *cervell*), *còrvids* (cf. *corb* 'ocell', *corbera, corbató*), *curvatura, curvilini* (cf. *corba, encorbar*), *dèbit, deutor, deutor* (cf. *deuem, devia, deure*), *escriba* (cf. *escriure, escrivà*), *fabàcies* (cf. *fava*), *hibernació* 'estat de letargia d'alguns animals per a resistir l'hivern', *hibernar* (cf. *hivern, hivernal, hivernar* 'passar l'hivern en un indret'), *imbibició* (cf. *beure, bevedor*), *labial* (cf. *llavi*), *mòbil, mobilitat, mobilitzar, automòbil, immobilisme* (cf. *moure, moviment*), *nubècula, nubífer* (cf. *núvol, nuvolada, nuvolós, ennuvolat*), *probable* 'que és possible', *probabilitat, probatori* (cf. *prova, provar, provable* 'que es pot provar'), *saber, saberut* (cf. *savi, saviesa*), *verbenàcies* (cf. *berbena*), *verrucàcies, verrucós* (cf. *berruga, berrugós*). En algun cas, també es pot trobar *b*, i no *v*, alternant amb *u*: *sebaci, seborrea* (cf. *seu* 'greix', *enseuar*).

2.7.2.5. El quadre 23 recull l'ús de *b* i *v* tenint en compte els aspectes descrits.

QUADRE 23
Distribució de b i v en inici i en final de síl·laba

b	v
<i>En inici de síl·laba</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Davant de l, r: blanc, moble, brut, arbre • Davant de m: combat, també • Davant vocal, si b alterna amb p entre mots d'una mateixa família o entre formes d'un mateix paradigma: cabota (cf. cap), sabem (cf. sap) 	<ul style="list-style-type: none"> • Darrere de n: canvi, invent • Darrere de d: advocat, inadvertit • Davant vocal, si v alterna amb u entre mots d'una mateixa família o entre formes d'un mateix paradigma: blava (cf. blau), estival (cf. estiu), devem (cf. deu), vivim (cf. viu) • En les terminacions de l'imperfet de subjuntiu de la primera conjugació: cantava, tancaven • En les formes del verb anar: vaig, vas, va...
<i>En final de síl·laba</i>	
absolut , cobdícia , dubte , observar ; adob , corb , tub , Obdúlia , Carib	<ul style="list-style-type: none"> • En la primera persona del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació en baleàric i alguerès, si el radical acaba en -v: minv, prov • En cultismes, acrònims i manlleus: salv, ovni, leitmotiv, Dostoievski

- 5 En alguns mots de procedència estrangera s'escriu w, pronunciada [v] o [b] segons els parlars: *edelweiss*, *wagnerià*, *waterpolo*, *watt*, *wolframi*, *Wagner*, *Westfàlia* (§ 2.1).

2.7.3. La grafia dels sons [t] i [d]: t i d

- 10 2.7.3.1. Al començament de síl·laba, els sons oclusius dentals [t] i [d] es representen, respectivament, per *t* i *d*: *taula*, *temps*, *tirar*, *tornar*, *turisme*, *treball*; *català*, *costa*, *futur*, *hotel*, *lletra*, *pilota*, *ratolí*, *setembre*, *Antoni*, *Ester*, *Teresa*, *Estagell*, *Mataró*, *Tortosa*, *Portugal*, *Tànger*, *Torí*; *dama*, *desig*, *dia*, *dormir*, *dutxa*, *drap*; *adreça*, *budell*, *cadira*, *idoni*, *jardí*, *moda*, *vídua*, *vendre*; *Isidre*, *Jordi*, *Diana*, *Andratx*, *Cardona*, *Elda*; *Danubi*, *Londres*, *Pàdua*.

- 15 2.7.3.2. En posició final de mot o a l'acabament d'una síl·laba, en què es neutralitza la sonoritat de [t] i [d], l'ús de *t* i *d* s'ajusta a les regles següents:

- a) En final de mot, darrere vocal àtona o consonant s'escriu *t* o *d* segons la lletra que presentin les formes flexives o els derivats. En conseqüència, la lletra que hi ha al derivat indica la grafia del mot primitiu: *crèdit* (cf. *creditor*), *vímet* (cf. *vimetera*), *Heràclit*, *Hipòlit* (cf. *Hipòlita*), *Jàfet* (cf. *jafètic*), *Èguet*, *Vènet*, *art* (cf. *artístic*), *esvelt* (cf. *esveltesa*), *evident* (cf. *evidentíssim*), *malalt* (cf. *malaltia*), *salt* (cf. *saltar*), *sort* (cf. *sorteig*, *sortós*), *vent* (cf. *ventada*), *text* (cf. *textual*), *Jacint*, *Vicent*, *Dant* (cf. *dantesc*), *Albert*, *Norbert* (cf. *Norberta*), *Robert*, *Ernest* (cf. *Ernestina*), *Crist* (cf. *cristià*), *Alacant* (cf. *alacantí*), *Carcaixent*, *Olost*, *Everest*, *Piemont*, *Corint* (cf. *corinti*); *àcid* (cf. *acidesa*), *líquid* (cf. *liquidar*), *ràpid* (cf. *ràpida*, *rapidesa*), *retrògrad*, *Càndid*, *Plàcid*, *acord* (cf. *acordar*), *llard* (cf. *llardós*), *nord* (cf. *nòrdic*), *perd* (cf. *perdre*), *sard*

(cf. *Sardenya*), *sord* (cf. *ensordir*, *sordesa*), *tard* (cf. *tardar*, *tardor*), *verd* (cf. *verda*, *verdós*), *Abelard* (cf. *Abelarda*), *Armand* (cf. *Armanda*), *Leopold*.

Notem especialment els mots amb les terminacions *-ard*, *-ord*, *-ald*, *-and*, *-end* i *-und*, no tots ells fàcils de comparar amb formes flexives o derivades: *baluard*, *bard*, *covard*, *bulevard*,
5 *estendard*, *fulard*, *lleopard* (cf. *lleopardat*), *llombard* (cf. *Llombardia*), *petard*, *renard*; *Eduard*,
Gerard, *Ricard*, *Reard* (riu del Rosselló), *Estuard*; *moscard* (cf. *moscardí*), *pillard*, *testard*,
vellard; *babord*, *estribord*, *fiord*, *forabord*, *milord*, *Perigord*, *herald* (cf. *heràldica*), *ribald*,
10 *Eudald*, *Osvald*, *Romuald*, *Teobald*; *educand* ‘que rep educació’ (cf. *educant*, gerundi de *educar*),
examinand, *graduand*, *ordenand*; *multiplicand*, *radicand*, *sumand*; *gormand*, *normand*
(cf. *Normandia*), *Amand*, *Armand* (cf. *Armanda*); *estupend* (cf. *estupenda*), *reverend*, *tremend*,
Rossend; *dividend*, *subtrahend*; *fecund* (cf. *fecunda*), *immund*, *iracund*, *moribund*, *oriünd*,
profund (cf. *profunda*, *profunditat*), *rotund*, *tremebund*, *Facund*. També s’escriuen amb *d*
alguns cultismes i manlleus plans amb la terminació *-id*: *anèl·lid*, *aràcnid*, *bòvid*, *èquid*, *lepòrid*,
lemúrid; *àspid*, *bòlid*, *anhídrid*; *Àstrid*, *Íngrid*.

15 S’escriuen amb *t* final els gerundis (*mirant*, *rient*, *vivint*) i alguns mots plans que no es poden
comparar amb formes flexives o derivades, com ara *àpat*, *enjòlit*, *galàpet*, *nyèbit*; *accèssit*,
afidàvit, *beneplàcit*, *hàbitat*, *plàcet*, *púlpit*, *superàvit*; *almoràvit*, *bàndicut*, *bàsquet*.

De vegades, però, hi ha mots que no contenen la lletra que figura en altres de relacionats:
20 *bon* (cf. *bondat*, *bondadós*), *gran* (cf. *grandet*, *grandesa*, *engrandir*), *món* (cf. *mundial*), *quan*
(adverbi de temps, cf. *quant*, adverbi de quantitat).

En la majoria de parlars del Principat i en eivissenc, *t* i *d* s’emmudeixen darrere de *l* i *n*:
malalt, *molt*, *salt*, *Queralt*, *cent*, *moviment*, *Jacint*, *Agramunt*, *Galligants*, *Montcada*,
Montgrony, *Pimorent*, *Sentfores*; *herald*, *Eudald*, *Leopold*, *profund*, *reverend*. Hi ha vacil·lació,
però, en construccions com *cent anys*, *Sant Andreu*, *Sant Antoni*, *Sant Hilari*, tot i que és
25 preferible evitar l’emmudiment de la *t*.

b) En final de mot, darrere vocal o diftong tònic s’escriu *t*, amb independència de la lletra que aparegui en les formes flexives o en els derivats.
Així, no solament *gat*, *plat*, *Renat*, *Priorat*, *Rabat*, *barret*, *llet*, *net*, *Genesaret*,
Tibet, *esperit*, *fruit*, *petit*, *pit*, *Judit*, *Bolbait*, *Carlit*, *pebrot*, *tot*, *xicot*, *Olot*, *brut*,
30 *minut*, *Rut*, *Beirut*, sinó també *abat* (cf. *abadia*, *abadessa*), *blat* (cf. *blader*),
ciutat (cf. *ciudadà*, *ciudadella*), *prat* (cf. *prada*, *praderia*), *Bernat* (cf. *Bernada*,
Bernadí), *Carlat* (cf. *Carladès*), *paret* (cf. *emparedar*), *set* (cf. *assedegat*), *Benet*
(cf. *benedictí*), *buit* (cf. *buida*, *buidar*), *crit* (cf. *cridar*), *humit* (cf. *humida*), *marit*
(cf. *maridatge*), *oblit* (cf. *oblidar*), *vestit* (cf. *vestida*, *vestidor*), *nebot* (cf.
35 *neboda*), *pot* (cf. *poder*), *visigot* (cf. *visigoda*), *ajut* (cf. *ajuda*), *mut* (cf. *muda*,
emmudir), *perdut* (cf. *perduda*), *salut* (cf. *saludar*).

Notem especialment els noms femenins acabats en *-tat* o *-dat* (*possibilitat*, *qualitat*, *realitat*,
seguretat; *bondat*, *claredat*).

Però, per raons etimològiques, s’escriu *d* en el mot *fred*, i en alguns mots aguts
40 de formació culta o procedents d’altres llengües: *alcaid*, *aldehyd*, *almud*, *assud*,
caid, *fluid*, *gihad*, *iod* ‘lletra hebrea’ (cf. *iot* ‘embarcació’), *quad*, *quid*, *raid*, *sud*,
Alfred, *Godofred*, *Conrad*, *David*, *Recared*, *Sigfrid*, *Galaad*, *Talmud*, *Accad*,
Bagdad, *Belgrad*, *Calataiud*, *Txad*, *Madrid*, *Valladolid*. I també en els noms
femenins acabats en *-etud* i *-itud*: *consuetud*, *desuetud*, *inquietud*, *quietud*;
45 *actitud*, *exactitud*, *magnitud*, *multitud*, *solitud*, *sol·licitud*, *vicissitud*.

En baleàric i en alguerès, s'escriu amb *d* final la grafia de la primera persona del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació amb el radical acabat en aquesta consonant: *ajud* (de *ajudar*), *convid* (de *convidar*), *criid* (de *criidar*), *oblid*, *qued*.

5 En les formes pures de la tercera conjugació en baleàric, les primeres persones s'escriuen amb *t* final, talment com les terceres persones: *put* (de *puir*), *acut* (de *acudir*; al costat de *acudesc*), *percut* (de *percuir*; al costat de *percudesc*).

10 c) A l'interior de mot, en final de síl·laba s'escriu *d* en el prefix històric *ad-*: *adjacent*, *adjectiu*, *adjudicar*, *coadjuvar* (§ 2.6.6.2); *adlàter*, *admetre*, *administració*, *admirar*, *admonició*, *adquirir*, *inadmissible*; *adscriure* (§ 2.6.5b); *advertir*, *advocat*, *inadvertit*.

Però s'escriuen amb *t* alguns mots com *atlàntic*, *Atlàntida*, *atles*, *atleta*, *atletisme*, *atlètic*, *atmosfera*, que no han estat formats amb aquest prefix (vegeu § 2.7.3.2d).

15 Notem que el prefix *ad-* ha originat la formació de mots, principalment cultismes, que presenten el grup consonàntic *dd*: *adduir*, *adduició*, *adduïble*; *addend*, *addició*, *addicional*, *additament*, *additiu*, *addicte* (i *drogoaddicte*). El grup *dd* també apareix en el topònim menorquí *Addaia*, en manlleus (*padda*) i en derivats de noms propis estrangers (*baddaleyita*, *luddisme*).

20 d) A l'interior de mot, en final de síl·laba s'escriu generalment *t*: *castlà*, *batcoll*, *gatvaire*, *ratpenat*, *sotbatre*; *atlàntic*, *atles*, *atleta*, *atletisme*, *decatlò*, *etcètera*, *istme*, *Lutgarda*, *Betlem*, *Patmos*; *futbol*, *pòrtland*, *Etna*, *Kamtxatka*, *Vietnam*.

Però s'escriu *d* en alguns cultismes i manlleus: *adlàter*, *cadmi*, *equidna*, *quòdlibet*, *Ariadna*; *bàdminton*, *budleia*, *handbol*, *inlandsis*, *landgravi*, *sandvitx*, *vodka*, *Edmon*, *Udmúrtia*.

25 En aquesta posició, *t* davant *g*, *j*, *s*, *z* i *x* forma els grups consonàntics *tg*, *tj* (§ 2.6.6.2) *ts*, *tz* (§ 2.6.5), *tx* (§ 2.6.7.4), que representen sons africats: *fetge*, *platja*, *potser*, *dotze*, *esquitxar*.

30 També, davant de *ll*, *l*, *m* i *n*, la grafia *t* forma els grups consonàntics *tll*, *tl*, *tm* i *tn*, que representen, respectivament, les consonants geminades [ʎʎ], [ll], [mm] i [nn], amb independència que en alguns parlars es puguin pronunciar com a simples: *bitllet*, *ratlla*, *motllo*, *Cotlliure*; *ametlla*, *guatlla*, *vetlla*; *ametla*, *guatla*, *vetla*, *Novetlè* (§ 2.5.3), *setmana*, *sotmetre*; *cotna*, *reguitnar*, *Gatnau* (§ 2.8.2d).

2.7.4. La grafia dels sons [k] i [g]: c, qu, q, k, g i gu

2.7.4.1. Al començament de síl·laba, el so oclusiu velar sord [k] es representa per les quatre grafies següents:

35 a) S'escriu *c* davant les vocals *a*, *o* i *u*, i davant consonant: *casa*, *color*, *curt*, *clar*, *cremar*, *criidar*, *escola*, *escrit*, *ocupar*, *oncle*, *roca*, *trenca*, *trenco*; *Caterina*, *Claudi*, *Mònica*, *Nicolau*, *Cullera*, *Alcoi*, *Inca*, *Corea*, *Crimea*, *Estocolm*, *Osca*.

40 b) S'escriu amb el dígraf *qu* davant les vocals *e* i *i* (notem que, en aquesta posició, la grafia *c* correspon al so [s]; § 2.6.3.3): *quedar*, *queixa*, *quilo*, *quinta* (cf. *cinta*), *químic*, *quitar* (cf. *citar*), *esquena* (cf. *escena*), *tranquil*, *roques*, *trenques*, *trenquen*, *trenquem*, *trenqui*; *Joaquim*, *Miquel*, *Raquel*, *Requesens*, *Mesquí*, *Queixàs*, *Quebec*, *Pequín*, *Tòquio*, *Turquia*.

c) S'escriu *q* davant els diftongs creixents *ua*, *ue* (que llavors s'escriu *üe*), *ui* (que llavors s'escriu *üi*) i *uo*: *qual*, *quan*, *qualitat*, *qualsevol*, *quantitat*, *quatre*, *cinquanta*, *equació*, *obliqua*, *pasqua*, *quàquer*, *Pasqual*, *Torquat*, *Alaquàs*, *Lasquarri*, *la Quar*, *Equador*; *qüestió*, *conseqüència*, *delinqüent*, *eqüestre*,
5 *eloqüència*, *freqüent*, *obliquès*, *pasqües*; *aqüífer*, *obliquïtat*, *terraqüi*; *quocient*,
quota, *quotidià*, *aquós*, *sequoia*. Davant del diftong *ui*, però, s'escriuen amb *c* els mots patrimonials *cuina*, *cuïro* (o *cuir*) i *cuïta*, i llurs derivats (*cuinar*, *cuït*, *bescuït*, *recuït*, *cuïrassa*, *acuïtar*, *a correuïta*, *cuidar*, *descuidar*).

10 Notem que, en aquesta posició, *q* davant el so gradual [w] contrasta amb *c* davant el so vocàlic [u]: *quota* 'quantitat' i *cuota* 'cua gran', *adequa* (amb accent en la síl·laba *de*) i *evacua* (amb accent en la síl·laba *cu*). Les combinacions *qua*, *qüe*, *qüi* i *quo* són monosil·làbiques, mentre les combinacions *cua*, *cue*, *cuï* i *cuo* són disil·làbiques: *conspícua*, *innòcua*, *promíscua*, *vàcua* (formes femenines dels adjectius *conspicu*, *innocu*, *promiscu* i *vacu*), *evacuar*, *evacuació*, *ipeacuana*; *cuejar*, *cueta*, *escuar* (de *cua*); *acuïtat*, *conspicuïtat*, *promiscuïtat*, *vacuïtat*, *vacuol*.

15 La grafia *q* pot aparèixer en altres posicions en mots estrangers no adaptats d'origen principalment asiàtic: *Iraq* (cf. *iraquíà*), *Qatar*, *Qandahar*, *qin* 'instrument de corda xinès', *Qumran*.

d) S'escriu *k* en certs manlleus procedents de llengües no romàniques: *kamikaze*, *katuska*, *kèntia*, *kiwi*, *koiné*, *kurd*, *folklore*, *viking*, *vodka*, *rock*;
20 *Kant*, *Trotsky*, *Kenya*, *Kuwait*, *Hèlsinki*, *Pakistan*.

e) A final de mot, el so [k] pot aparèixer escrit amb el dígraf *ch* en les grafies tradicionals d'alguns cognoms: *Antich*, *Balash*, *Cardellach*, *Contijoch*, *Fabrech*, *Guasch*, *Llach*, *Lluch*, *Salisachs*, *Samaranch*.

25 **2.7.4.2.** Al començament de síl·laba, el so oclusiu velar sonor [g] es representa per les dues grafies següents:

a) S'escriu *g* davant les vocals *a*, *o* i *u*, i davant consonant: *gat*, *govern*, *gust*, *glop*, *groc*, *grup*, *aglà*, *engolir*, *jugar*, *malgrat*, *ningú*, *segle*, *segon*, *cega*, *antiga*, *carrega*, *carrego*, *Gregori*, *Griselda*, *Olga*, *Gallifa*, *Garona*, *Gurri*, *Berga*, *Congost*, *Noruega*, *Bigorra*, *Ligúria*.

30 Notem les grafies dels diftongs creixents *ua*, *ue* (que llavors s'escriu *üe*), *ui* (que llavors s'escriu *üi*) i *uo*: *guant*, *guany*, *aigua*, *igual*, *llengua*, *Guadalop*, *Llaguarres*, *Guaiana*, *Nicaragua*, *Uruguai*; *següent*, *aigües*, *llengües*; *pingüí*, *Aigüissi* (barranc de l'Alta Ribagorça), *aiguós*, *aiguota*.

35 En els parlars orientals i nord-occidentals la consonant inicial del grup *gl* darrere vocal tònica generalment es pronuncia geminada, i sovint ensordida, en mots com *arreglar*, *regla* o *segle*, i en llurs derivats i formes flexionades (*reglament*).

b) S'escriu amb el dígraf *gu* davant les vocals *e* i *i* (notem que, en aquesta mateixa posició, *g* correspon a un so palatoalveolar; § 2.6.6.1a): *guerra* (cf. *gerra*), *guerxo*, *guia*, *guitar* (cf. *gitar*), *guitarra*, *lloguer*, *seguir*, *cegues*,
40 *antigues*, *carregues*, *carreguen*, *carreguem*, *carregui*, *Guillem*, *Guiu*, *Oleguer*, *Guissona*, *l'Alguer* (cf. *Alger*), *Berguedà*, *Èguet*, *el Figueró* (no *Figaró), *Guïena* (regió occitana), *Guïnea*, *Roergue*.

2.7.4.3. En posició final de mot o a l'acabament d'una síl·laba, en què es neutralitza la sonoritat de [k] i [g], l'ús de *c* i *g* s'ajusta a les regles següents:

a) En final de mot, darrere vocal àtona o consonant s'escriu *c* o *g* segons la lletra que presentin les formes flexives o els derivats; si al derivat hi ha *c* (amb qualsevol valor, [k] o [s]), *q* o *qu*, al primitiu s'escriu *c*, i si al derivat hi ha *g* (amb qualsevol valor, [g] o [ʒ]) o *gu*, al primitiu s'escriu *g*: *estómac* (cf. *estomacal*), *fàrmac* (cf. *farmàcia*), *pràctic* (cf. *practicar*), *químic* (cf. *química*),
 5 *ventríloc* (cf. *ventríloqua*), *Antíoc* (cf. *Antioquia*), *Ciríac*, *Dídac*, *Domènec*, *Èric* (cf. *Èrica*), *Espàrtac* (cf. *espartaquisme*), *Telèmac*, *Canòlic*, *arc* (cf. *arcada*, *arquejar*), *blanc* (cf. *blanca*, *blancor*, *emblanquinar*), *bosc* (cf. *boscós*, *bosquetà*), *corc* (cf. *corcar*), *fresc* (cf. *fresca*, *refrescar*), *solc* (cf. *solcar*), *visc*
 10 (cf. *visca*, *visquin*), *Benasc* (cf. *benasquès*), *Damasc* (cf. *damascè*, *damasquí*, *adamascar*); *cartílag* (cf. *cartilaginós*), *càstig* (cf. *castigar*), *nàufreg* (cf. *naufregar*), *pèlag* (cf. *pelàgic*), *pròdig* (cf. *pròdiga*), *amarg* (cf. *amarga*, *amargós*), *alberg* (cf. *albergar*), *areng* (cf. *arengada*), *diftong* (cf. *diftongar*), *dramaturg* (cf. *dramatúrgia*), *dring* (cf. *dringar*), *fang* (cf. *enfangar*, *fangar*),
 15 *llarg* (cf. *llarga*, *llargària*, *allargar*), *gorg* (cf. *engorgar*), *sang* (cf. *sangonós*, *sanguinari*), *soberg* (cf. *soberga*, *soberguejar*).

Notem especialment els cultismes amb les terminacions *-fag*, *-fug* i *-leg*: *antropòfag*, *esòfag*, *sarcòfag*; *centrífug*, *febrífug*, *pròfug*; *anàleg* (cf. *anàloga*, *analogia*), *catàleg* (cf. *catalogar*),
 20 *diàleg* (cf. *dialogar*, *dialògic*), *mondèg*, *pròleg*, *sacríleg* (cf. *sacrilegi*), *arqueòleg* (cf. *arqueòloga*, *arqueologia*), *cardiòleg*, *filòleg*, *psicòleg*, *sociòleg*, *teòleg*; els manlleus adaptats de l'anglès acabats en *-ing*, com *càmping*, *esmdòquing*, *míting*, *pàrquing*, *púding*, *rànquing*, *xíling*; els noms propis estrangers amb les terminacions *-burg* i *-berg*: *Edimburg*, *Estrasburg*, *Habsburg*, *Hamburg* (cf. *hamburguesa*), *Nuremberg*; i altres cultismes i manlleus que no són fàcils de comparar amb mots derivats, com *areòpag*, *tussílag*, *exerg*, *gong*, *pigarg*, *rang*.

La grafia *g* a final de mot darrere *i* àtona representa sempre el so [k]: *àzig*, *càstig*, *pèmfíg*,
 25 *pròdig*. Casos a banda són els dos topònims *Càlig* i *Tíríg*, en què la *g* final representa el so [tʃ] i la grafia s'acorda amb els gentilicis derivats, *calijó* i *tirijà* (§ 2.6.7c).

S'escriu *c* en la primera persona del singular de molts verbs de la segona i tercera conjugacions, com *comprenc*, *entenc*, *fonc* (cf. *fong* 'organisme vegetal'),
 30 *ofenc*, *prenc*, *responc*, *tinc*, *venc*, *vinc*, encara que en el subjuntiu i en el passat simple presentin *g/gu* (*comprengui*, *entenguis*, *fongués*, *ofenguessis*, *prengué*, *vinguérem*; *comprenga*, *entenga*, *tinga*, *vinga*, etc.).

També s'escriuen amb *c*, a pesar de tenir formes flexives o derivats amb *g/gu*, els mots plans acabats en *-ec*: *ànec* (cf. *ànega*, *aneguet*), *càrrec* (cf. *carregar*),
 35 *espàrrec* (cf. *esparreguera*), *feréstec* (cf. *feréstega*), *mànec* (cf. *mànega*), *préssec* (cf. *presseguer*), *ròneg* (cf. *rònega*), *ròssec* (cf. *arrossegar*), *tràfec* (cf. *atrafegat*), *xàfec* (cf. *xafegada*). I també s'escriuen amb *c* els mots *aràbic* (cf. *aràbiga*), *fàstic* (cf. *fastigós*) i *mústic* (cf. *mustigar*).

b) En final de mot, darrere vocal o diftong tònic s'escriu *c*, amb independència que en les formes flexives o en els derivats aparegui *c/qu* o *g/gu*. Així, no solament *atac*, *sac*, *sec*, *Albuixec*, *Quebec*, *embolic*, *fredolic*, *ric*, *xic*,
 40 *Enric*, *Frederic*, *Alberic*, *Munic*, *albercoc*, *enderroc*, *poc*, *xaloc*, *xoc*, *Marroc*, *Orinoc*, *caduc*, *ruc*, *Lluc*, sinó també *afalac* (cf. *afalagar*), *drac* (cf. *dragó*), *Armanyac* (cf. *armanyaguès*), *batec* (cf. *bategar*), *espetec* (cf. *espetegar*), *grec*
 45 (cf. *grega*), *noruec* (cf. *Noruega*), *plec* (cf. *plegar*), *amazic* (cf. *amaziga*), *amic* (cf. *amiga*), *antic* (cf. *antiga*, *antiguitat*), *castic* (cf. *càstig*), *pessic* (cf. *pessigar*),

Vic (cf. *vigatà*), *groc* (cf. *groga*), *foc* (cf. *foguera*), *aixopluc* (cf. *aixoplugar*), *feixuc* (cf. *feixuga*). Notem especialment les formes de la primera persona del present d'indicatiu de certs verbs de la segona conjugació: *bec* (cf. *begut*, *begui*), *caic* (cf. *caigut*, *caigui*), *crec*, *dec*, *dic*, *duc*, *escric*, *moc*, *puc*, *ric*, *trec*, etc. Així mateix, *anorac*, *atzucac*, *conyac*, *frac*, *guanac*, *Isaac*, *australopitec*, *xabec*, *bric*, *estic* 'pal d'hoquei', *melic*, *penic*, *Alaric*, *Galderic*, *Roderic*, *curroc*, *siboc*, *besuc*, *festuc*, *peiic*.

S'escriu *g* en alguns mots aguts de formació culta, procedents d'altres llengües o d'origen onomatopèic: *demagog*, *pedagog* i altres terminats en *-agog*; *estrateg*, *mag* 'màgic' (cf. *mac* 'pedra petita'), *reg* 'irrigació' (cf. *rec* 'solc'), *Hug*; *alumag*, *blog* 'pàgina web personal' (cf. *bloc* 'llibreta'), *bulldog*, *gag*, *grog* 'beguda' (cf. *groc* 'color'), *nurag*, *tuareg*; *zig-zag*.

En baleàric i en alguerès, s'escriu amb *g* final la grafia de la primera persona del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació amb el radical acabat en aquesta consonant: *amag* (de *amagar*), *freg* (de *fregar*), *jug*, *pag*, *pleg*. Cal tenir en compte, però, que s'escriu *c* i no *g* en els verbs acabats en *-igar*, a fi d'evitar una pronúncia africada [tʃ] en la terminació *-ig* (§ 2.6.7b): *enraic* (de *enraigar*; cf. *enraig*, de *enrajar*), *llic* (de *lligar*; cf. *llig*, de *llegir*); *abric* (de *abrigar*), *calcic* (de *calcigar*), *fumic*, *intrie*, *investic*, *oblic*, *pessic*, *tric*, etc. També s'escriu *c*, i no *g*, en les formes pures alguereses d'alguns verbs de la tercera conjugació, com ara *sic* (de *seguir*), i en *mastic* (de *mastegar*) i *mossic* (de *mossegar*).

c) A l'interior de mot, en final de síl·laba s'escriu *c* davant de *c*, *t* i *s* (consonants sordes), i s'escriu *g* davant de *d*, *g*, *m*, *n* i *z* (consonants sonores): *accent*, *accident*, *occident*, *succés*, *succint*, *acció*, *conducció*, *direcció*, *reacció*, *Acci*, *Occitània*; *actor*, *arquitecte*, *cactus*, *delicte*, *doctor*, *efecte*, *pacte*, *respecte*, *tractar*, *Hèctor*, *Octavi*, *Víctor*, *Electra*, *Bactres*; *dacsa*, *facsimil*, *fúcia*, *sacsó*, *sacsejar*; *amígdala*, *maragda*, *Magdalena*, *Agde*, *Bagdad*, *Migdònia*; *burggravi*, *suggerir*, *suggestió*; *augment*, *diafragma*, *dogma*, *enigma*, *fragment*, *agma*, *pigmeu*, *segment*; *cognom*, *diagnòstic*, *digne*, *igni*, *ignorar*, *impregnar*, *impugnar*, *lignit*, *magnitud*, *magnòlia*, *maligne*, *regne*, *sagnar*, *signe*, *Benigne*, *Ignasi*, *Agnès*; *tagzim*.

No segueixen aquesta regla alguns cultismes i manlleus: *acne*, *anècdota*, *aràcnid*, *èczema*, *estricnina*, *icnèumon*, *icnografia*, *sinèdoque*, *tècnic* (i *tecnòcrata*, *tecnologia*, *pirotècnia*, *psicotècnic*, etc.), *Alcmeó*, *Haliàcmon* (riu de Grècia); *bricbarca*, *dracma*, *pícnic*, *tureman*; *àngstrom*, *gàngster*, *rugbi*, *tungstè*, *Augsburg*.

Cal tenir en compte que els sons [k] i [g] poden formar part dels grups de sons [ks] i [gz], que es representen per les grafies *x*, *cc*, *cs*, *cz* i *gs* (§ 2.6.4).

2.7.5. Resum de l'ortografia dels sons oclusius en final de síl·laba

El quadre 24 recull sumàriament la distribució de les grafies de tots els sons oclusius en final de síl·laba.

40

QUADRE 24

Distribució de les grafies (p, t, c, b, d, g) dels sons oclusius en final de síl·laba

<i>p, t, c</i> (consonants sordes)	<i>b, d, g</i> (consonants sonores)
<i>A final de mot, darrere vocal àtona o consonant</i>	
<p><i>S'escriu p, t, c en els mots que presenten aquestes lletres en les formes flexives o els derivats: príncep (principat), serp (serpentina); crèdit (creditor), vent (ventada); únic (única), tronc (entroncar)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu t:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>en els gerundis: mirant, rient, vivint</i> — <i>en mots com àpat, nyèbit; accèssit, hàbitat, púlpit; almoràvit, bàsquet (díficils de comparar amb derivats)</i> • <i>S'escriu c, encara que en altres formes flexives o derivats presentin g:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>en la primera persona del present d'indicatiu de molts verbs de la segona i tercera conjugacions: fonc, prenc, tinc, venc, vinc</i> — <i>en els mots plans acabats en -ec: ànec, càrrec, espàrrec, préssec, tràfec, xàfec</i> — <i>en els mots aràbic, fàstic i mústic</i> 	<p><i>S'escriu b, d, g en els mots que presenten aquestes lletres en les formes flexives o els derivats: àrab (arabesc, Aràbia), verb (verbal); àcid (acidesa), sord (sorda, sordesa); càstig (castigar), llarg (llargària)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu d en cultismes i manlleus com bòlid, baluard, bulevard, fiord, educand, dividend (díficils de comparar amb derivats)</i> • <i>S'escriu g:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>En manlleus de l'anglès acabats en -ing: càmping, pàrquing, púding</i> — <i>En cultismes i manlleus com areòpag, pigarg, rang, gong (díficils de comparar amb derivats)</i>
<i>A final de mot, darrere vocal o diftong tònic</i>	
<p><i>En general, s'escriu p, t, c, amb independència que en mots relacionats puguin aparèixer les consonants b, d, g: cop, drap, rep (rebre), llop (lloba); gat, esperit, perdut (perduda), vestit (vestidor); atac, enderroc, bec (begut), groc (groga)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu t en els mots femenins acabats en -tat i -dat: dignitat, novetat; falsedat, santedat</i> 	<p><i>Excepcionalment, s'escriu b, d, g, per raons etimològiques:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En els mots adob, enceb; fred, sud</i> • <i>En les terminacions -etud i -itud, de mots femenins, i -agog: quietud, solitud; demagog, pedagog</i> • <i>En cultismes, manlleus i mots onomatopeics: cub, efeb, tub, Jacob, aldehid, fluid, Conrad, David, estrateg, mag, reg, Hug; aljub; al mud, assud, caid; baobab, club, esnob, Carib, Magrib, Panjab; gihad, iod, raid, Talmud, Bagdad, Madrid, Txad; blog, bulldog, gag, tuareg; bub-bub, zig-zag</i>
<i>En interior de mot</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu p:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>davant d en compostos de cap i prop: capturar, propdit</i> — <i>davant de t, c, s i n: recepta, erupció, copsar, hipnosi</i> — <i>en mots com apnea, apte, opció, optar, òptic, òptim (no formats amb els prefixos ab-, ob-)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu b:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>en els prefixos ab-, ob-, sub-: absolut, objectiu, submergir</i> — <i>davant d: cabdal, cobdícia, lambda, molibdè</i> — <i>en els mots dubte, dissabte, sobte</i>

<i>p, t, c</i> (consonants sordes)	<i>b, d, g</i> (consonants sonores)
<ul style="list-style-type: none"> • S'escriu t: <ul style="list-style-type: none"> — en general: atlàntic, atles, atleta, atmosfera (no formats amb el prefix ad-); castlà, istme, Betlem, futbol, Vietnam — en els grups consonàntics tg, tj, ts, tz, tx, tll, tl, tm i tn: viatge, mitjà, potser, atzar, despatxar, ratlla, ametla, setmana, cotna 	<ul style="list-style-type: none"> • S'escriu d: <ul style="list-style-type: none"> — en el prefix ad-: admirar, advertir — en alguns cultismes i manlleus: cadmi, equidna, Ariadna; bàdminton, handbol, landgravi, sandvitx, vodka, Edmon
<ul style="list-style-type: none"> • S'escriu c: <ul style="list-style-type: none"> — davant de c, t, s i z: accent, doctor, Víctor, dacsà, èczema — en alguns cultismes i manlleus: acne, anècdota, aràcnid, tènic; bricbarca, dracma, pícnic 	<ul style="list-style-type: none"> • S'escriu g: <ul style="list-style-type: none"> — davant de d, m, n i g: amígdala, Magdalena, enigma, digne, Ignasi, suggerir — en alguns manlleus: gàngster, rugbi, tungstè

2.8. LA GRAFIA DELS SONS NASALS [m], [ɱ], [n], [ŋ] I [ɲ]: M, N I NY

2.8.1. Les grafies amb què s'escriuen els sons nasals són *m*, *n* o *ny*, tal com es pot veure en el quadre 25.

5

QUADRE 25
Les grafies dels sons nasals: m, n, ny

So	Grafia	Exemples
[m]	m	magre, mas , meu , mirar ; cama , dimoni , home , premi , tumult ; forma , pulmó , ritme ; colom , lligam , rem ; Manel , Marta , Adam , Benidorm , Bràfim , Maó , la Meca , Palerm
[ɱ]	m	trionf, àmfora, nimfa, Simforosa, Memfis
	n	confort, enfilat, infant, inflar, Manfred, Conflent
[n]	n	negre, nas, neu, nu; cana, dona, geni, minut, túnel; regne, somni, urna; forn, ban, ren; Nèstor, Aaron, Noèlia; Naija, Monòver, Peníscola, Camprodon, Nàpols, Berlín
[ŋ]	n	branca, inquiet, oncle; congre, engany, ganga, unglà; fang, banc, cinc; Pancraç, Ingrid, Llafranc, Cinca, Énguera, Mongòlia
[ɲ]	ny	nyeu, nyicris, nyu; canya, enginyer, pinyó, tonyina, vergonya; menys; bany, puny, reny; Carlemany, Tristany, Balenyà, Santanyí, Nyer, Nyòvols, Balsareny, Bolonya, Oristany
	n	enllestir, gínjol, panxa, Benjamí, Calonge, Anjou

10 2.8.2. Cal tenir en compte que en alguns casos, a final de síl·laba i precedint consonant, l'oposició entre els sons [m] i [n] es neutralitza perquè s'assimilen al lloc d'articulació de la consonant següent: tots dos es poden realitzar com a labiodentals [ɱ] (à**m**fora, **in**flar; **tram**via, **con**versa —en parlars que fan la distinció entre [b] i [v]—), i [n] es pot realitzar com a bilabial [m] (**ben**parlat,

envellir —en parlars betacistes—), com a velar [ŋ] (*congre, ganga, tancar*) o com a palatal [ɲ] (*enllestir, gínjol, panxa*). A final de mot, a més, els grups *-nc* i *-ng* es realitzen com a [ŋ] en alguns parlars (*fang, banc*). Quan la pronunciació, doncs, no indica si cal escriure una *m* o una *n* cal regir-se per les normes següents:

5

a) S'escriu *m* davant *b, p* i *m*: *ambició, ambient, cambra, combat, desembre, embolic, ombra, rambla, semblar, també, timbal, Humbert, Benigembla, Gombrèn, Vimbodí, Moçambic; ample, campana, empipar, exemple, imperi, important, omplir, tempesta, timpà, Empar, Pompeu, Amposta, Pamplona; commemoració, commoció, gemma, emmalaltir, immens, immòbil, summa* ('recopilació'; cf. *suma* 'addició'), *Emmanuel, Emma, Imma, Amman*.

10

La lletra *n* es manté en els compostos el primer constituent dels quals acaba en aquesta lletra, malgrat la pronúncia [m]: *benmereixent, benparlat, benpensant; enmig, entornpeu, granment, tanmateix*. I també es manté en els noms propis estrangers, com *Canberra, Gutenberg* o *Myanmar*, i en llurs derivats, com *esternbèrgia* o *hedenbergita*.

15

Cal tenir present que alguns mots com *setmana* o *sotmetre*, pronunciats habitualment amb [mm], s'escriuen amb el grup consonàntic *tm*.

b) Davant *f*, en què els dos sons nasals es pronuncien [m̃], se sol escriure *m*: *amfetamina, amfibi, amfitrió, àmfora, càmfora, circumferència, circumflex, limfa, nimfa, pàmfil, pamflet, paranimf, samfaina, simfonia, triomf, trumfo, xamfrà, Simforosa, Gimferrer, Memfis*.

20

Però s'escriu *n* en els mots començats per *con-*, *en-* i *in-*: *confessar, confiança, confort, confondre, Confuci, Conflent; enfadar, enfeinat, enfilat, enfonsar, enfront; infant, infermera, infern, infinit, inflar, influència, informar*. I també, per raons etimològiques, en alguns mots com *anfós, anfractuós, fanfara, fanfàrria, fanfarró, gonfanó, Manfred, Vinfaro*, i en alguns compostos com *benfactor, panfigo* o *semprenflor*.

25

Cal tenir en compte que s'escriu *m* en cultismes com *èmfasi, emfisema, emfiteusi* o *emfraxi*, i en llurs derivats (*emfàtic, emfasitzar, emfisematós, emfítètic*).

30

c) S'escriu *n* davant *v*, pronunciat [m] en els parlars betacistes: *convèncer, convent, conversa, convit, desenvolupar, envà, envair, enveja, envelat, enviar, envoltar, invent, investigar, minvar, recanvi, Enveig, Enviny, Anvers*.

Però s'escriu *m* en alguns mots com *tramvia; decemvir, duumvir, triumvir* i altres compostos de la forma llatina *VIR*, i en llurs derivats (*duumviral, triumvirat...*) i en els mots prefixats amb el prefix *circum-*: *circumval·lació, circumvolució, circumveí*.

35

d) Davant *n*, s'escriu adés *m*, adés *n* d'acord amb la pronúncia: *alumne, amnèsia, amnistia, calúnia, columna, condemnar, circumnavegació, damnació, gimnàstica, himne, indemnitzar, omnipotent, solemne, somnàmbul, somni; Agamènon, Valldemnes, Lemnos, Samni; ennegrir, innat, innombrable, perenne, tarannà, Anna, Marianna, Susanna, Ravenna*.

40

El grup *nn* es presenta en els casos següents:

1. En mots formats amb els prefixos *con-*, *en-* o *in-* seguits de mot amb *n-* inicial: *connacional, connat* ('unit a un altre des de la naixença'; cf. *conat* 'començament d'una acció a realitzar, que no arriba a consumir-se'), *connatural, connotar, connovici, connubi,*

connumerar; ennavegar-se, ennassat, ennegrir, ennoblir, ennovar, ennuegar, ennuvolat-se; innat, innecessari, innegable, innervar, innoble, innombrable, innominable, innovar, innumerable, etc.

5 2. En determinats cultismes i manlleus, alguns dels quals es pronuncien habitualment amb una sola *n*: *annals, annex* (i derivats: *annexar, annexió, annexionista...*), *connex* (i *connectar, connector, connexió, desconnectar, inconnex...*), *connivència, hosanna, innocent* (i *innocència, innocentada...*), *innocu, mannà, perenne; bienni, trienni, decenni, quinquenni, mil·lenni*; *Avicenna, Pannònia; cànnabis, cunnilingus, fennec, gehenna, henna, sunnita, Linné* (i *linneà, linneïta, linnèon*), *Annam, Johannesburg, Ravenna*.

10 3. En alguns mots patrimonials: *ànnera, nannar* (*anar a nannar*, ‘anar a passejar’ en llenguatge infantil), *tarannà; Bennàsser, Bonnín, Monner* (cognoms), *Annauir, Bonner, Monnàber, Monnars, Vilanna* (topònims).

El grup *nn* se simplifica en alguns manlleus com *escàner, espinàquer, tenis* (i *tenista, frontenis*), *xeiene*, i en alguns cultismes com *britànic, Aníbal, Apenins, Peloponès*.

15 Cal tenir present que determinats mots pronunciat habitualment amb [nn] s’escriuen amb el grup consonàntic *tn*: *cotna, reguitnar, Gatnau* (§ 2.7.3.2d).

20 e) Davant la resta de consonants, s’escriu en general *n*: *trencar, conquilla, tanka, Anquises, Inca; angle, orenca, Berenguer; cantar, pintura, Formentera; abundós, indret, venda, Índia; enraonar, conreu, Enric; consell, dansa, fons, pensar, Anselm, Arànsar, Sansor, ciència, vençut, Francesc, Bizanci; benzina, onze, Fanzara; enlaire, Finlàndia*. Davant les consonants palatals, la *n* s’assimila a [ɲ]: *anxova, gronxar, Perenxisa; canonge, gínjol, menjar, Tànger; enllà, enllestir, Manlleu*.

25 Però s’escriuen amb *m* els mots *comte* (i *comtal, comtat, comtessa, vescomte*), *domtar, empremta, impremta, femta, premsa, somriure, tramvia, zumzeig, Samsó; cromlec, gimcana, kremlin, Hamlet*; i els formats amb el prefix *circum-*, com *circumcidar, circumdant, circumloqui, circumspecte, circumscripció, circumstància*.

El quadre 26 recull la distribució de *m* i *n* en final de síl·laba interior de mot.

30

QUADRE 26
Distribució de *m* i *n* en final de síl·laba interior de mot

<i>m</i>	<i>n</i>
<i>Davant b, p, m</i>	
<p><i>En general, s’escriu m: assemblea, combat, embut, nombre, tomba, Cambrils, Llombai, Edimburg; ampolla, company, comprar, omplir, tampoc, Simplici, Empúries, Pompeia; commemorar, commoure, emmarcar, emmirallar, immediat, immens, immigració, summa, primmirat, Gemma, Amman</i></p>	<p><i>Excepcionalment, es manté n:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En els compostos el primer constituent dels quals acaba en aquesta lletra: benmereixent, benparlat, benpensant; enmig, entornpeu, granment, tanmateix</i> • <i>En alguns noms propis estrangers i llurs derivats: Canberra, Gutenberg, esternbèrgia</i>

<i>m</i>	<i>n</i>
<i>Davant f</i>	
<p><i>S'escriu m:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En general:</i> amfibi, àmfora, nimfa, pamplet, paranimf, samfaina, trimf, trumfo, xamfrà, Simforosa, Amfípolis • <i>En cultismes com è</i>mfasi, emfisema, emfiteusi, emfraxi, <i>i llurs derivats</i> 	<p><i>S'escriu n:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En els mots començats per:</i> <ul style="list-style-type: none"> — con-: confessar, confit, confort, Conflent — en-: enfadar, enfora, enfortir — in-: infermer, infern, infidel, ínfim, inflar, informació, infusió, infracumà, infracoig • <i>En alguns mots com</i> anfós, anfractuós, gonfanó, fanfarró, Manfred, Vinfaro; benfactor, panfigo
<i>Davant v</i>	
<p><i>Excepcionalment, s'escriu m:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En alguns mots com</i> tramvia • <i>En compostos formats amb la forma llatina</i> VIR: dumvir, trimvir, trimvirat • <i>En mots prefixats amb circum-:</i> circumveí, circumval·lació 	<p><i>En general, s'escriu n:</i> canvi, convent, convertir, convidar, envà, envoltar, invent, minvar, Enveig, Anvers</p>
<i>Davant n</i>	
<p>alumne, amnèsia, circumnavegació, columna, condemna, himne, omnipotent, solemne, somni, Agamèmnon, Samni</p>	<p><i>S'escriu n:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En mots construïts amb els prefixos següents:</i> <ul style="list-style-type: none"> — con-: connacional, connotar, connovici — en-: ennegrir, ennobrir, ennuegar — in-: innecessari, innegable, innombrable • <i>En cultismes i manlleus:</i> annex, connectar, innocent, innocu, perenne; mil·lenni, trienni; Avicenna, Pannònia; cànnabis, henna, sunnita, Ravenna • <i>En mots com</i> nannar, tarannà; Anna, Susanna
<i>Davant la resta de consonants</i>	
<p><i>Excepcionalment, s'escriu m:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En alguns mots com</i> comte, cromlec, domtar, empremta, femta, gimcana, impremta, premsa, somriure, zumzeig, Samsó, Hamlet • <i>En els mots formats amb el prefix circum-:</i> circumdant, circumloqui, circumspecte 	<p><i>En general, s'escriu n:</i> dintre, punta, cendra, indicar, branca, tranquil, angoixa, xanguet, bronze, cansar, sencer, cançó, diumenge, franja, panxa, enlaire, enlloc, honra; Antoni, Sandra, Ermengol, Francina, Conxa, Conrad, Senterada, Encamp, València, Manresa, Anglaterra, Ganges</p>

2.8.3. Per raons etimològiques, certs cultismes contenen el grup gràfic *mp* davant de *t* o de *ci* (en què la *p* és muda): *compte* ('càlcul', cf. *comte* 'títol nobiliari' i *conte* 'narració', i *comptar*, *comptable*, *descomptar*, etc.), *exempt* (i *exempció*), *impromptu*, *peremptori*, *prompte* (i *promptitud*), *redemptor* (i *redempció*, *irredempt*, *irredemptisme*), *síмпто*ma, *temptar* (i *temptació*, *temptativa*, *temptejar*, *atemptar*), i tots els mots que contenen el grup *-sump-*, com *assumpte*, *consumpció*, *presumpció*, *presumpte*, *presumptuós*, *sumptuós*,

sumptuari, *Assumpció*, *Assumpta*. Alguns altres mots contenen el grup gràfic *mp* davant de *s*, com *temps*, *eclàmpsia*, *metempsicosi* o *palimpsest*.

2.9. LA LLETRA H

2.9.1. En català la *h* generalment no representa cap so. Per consegüent, en la majoria de casos solament té valor etimològic, i s'escriu davant vocal en els mots catalans que provenen de mots llatins amb *h*: *hàbil*, *habitar*, *habitual*, *ham*, *haver*, *herba*, *hereu*, *hèrnia*, *heroi*, *heura*, *hissar*, *hivern*, *història*, *home*, *honest*, *honor*, *hora*, *horror*, *hort*, *hospital*, *hostal*, *humà*, *humanitat*, *humil*, *humitat*, *humor*; *Heribert*, *Horaci*, *Hermínia*, *Hèrcules*, *Horta*, *Hortells*, *l'Hospitalet*, *Hortoneda*, *Hortsavinyà*, *Holanda*, *Hongria*. La *h* també pot comparèixer en interior de mot: *adherir*, *àdhuc*, *aleshores*, *alhora*, *anhel*, *anhídrid*, *conhort*, *exhaurir*, *inhalar*, *inherent*, *inhibir*, *inhòspit*, *subhasta*, *tothom*, *transhumància*; *ahir*, *alcohol*, *aldehyd*, *anihilar*, *cohesió*, *cohibir*, *cohort*, *dehiscent*, *nihilisme*, *prohibir*, *subtrahend*, *vehemència*, *vehicle*.

Així mateix, es manté la *h* originària en mots presos d'altres llengües (*español*, *hamaca*, *hangar*, *harem*, *hègira*, *herald*, *hindú*, *hitita*, *hotel*, *hulla*, *menhir*, *Abraham*, *Jehovà*, *Mahoma*, *Hamburg*, *Hebron*, *Bohèmia*, *Tahití*) i es transcriu l'esperit aspre per *h* en els mots d'origen grec (*harmonia*, *filharmònic*, *harpia*, *hecatombe*, *hedonisme*, *hegemonia*, *hel·lènic*, *hermafrodita*, *hermenèutic*, *herpes*, *hiena*, *higiene*, *homilia*, *horòscop*, *Hèctor*, *Hipòlit*, *Helena*, *Hipòcrates*, *Homer*, *Halicarnàs*, *Hades*).

S'escriuen amb *h* els mots construïts amb prefixos i radicals cultes com *hagi(o)-* 'sant' (*hagiografia*, *hagiònim*), *halo-* 'sal' (*halogen*), *hect(o)-* 'cent' (*hectòmetre*, *hectolitre*, *hectàrea*), *heli(o)-* i *-heli* 'sol' (*heliocentrisme*, *heliotropi*, *periheli*), *helic-* 'espiral' (*helicoidal*, *helicòpter*), *hema-*, *hemat(o)-* o *hem(o)-* 'sang' (*hematoma*, *hemofília*, *hemoglobina*, *hemorràgia*), *hemer(o)-* 'dia' (*hemeroteca*), *hemi-* 'mig' (*hemicicle*, *hemisferi*, *hemiplegia*, *hemistiqui*), *hendeca-* 'onze' (*hendecasíl·lab*, *hendecàgon*), *hepat(o)-* 'fetge' (*hepatitis*), *hept(a)-* 'set' (*heptaedre*, *heptasíl·lab*), *herbi-* 'herba' (*herbicida*, *herbívor*), *heter(o)-* 'altre que l'habitual' (*heteròclit*, *heterodox*, *heterogeni*, *heterosexual*), *hex(a)-* 'sis' (*hexàgon*, *hexàmetre*), *hial(o)-* 'cristall' (*hialí*), *hidr(o)-* i *-hídric* 'aigua' (*hidràulic*, *hidroavió*, *hidrocarbur*, *hidroelèctric*, *hidrogen*, *hidrografia*, *hidrològic*, *hidròxid*; *cianhídric*, *clorhídric*, *sulfhídric*), *higro-* 'humit' (*higrometria*), *himen-* 'membrana' (*himenòpter*), *hiper-* 'sobre' (*hipèrbole*, *hipermercat*, *hipersensible*, *hipertensió*), *hipn(o)-* 'son' (*hipnosi*, *hipnotisme*, *hipnotitzar*), *hip(o)-* 'sota' (*hipodèrmic*, *hipoglucèmia*, *hiposulfit*, *hipòtesi*), *hip(o)-* 'cavall' (*hípica*, *hipòdrom*, *hipopòtam*), *hips-* 'altura' (*hipsomètric*), *hister(o)-* 'matriu' (*histerectomia*), *histo-* 'teixit' (*histologia*), *holo-* 'total' (*holocaust*, *holograma*), *hom(o)-* 'el mateix' (*homogeni*, *homògraf*, *homòleg*, *homònim*, *homosexual*), *homeo-* 'semblant' (*homeopatia*, *homeòstasi*, *homeoterm*), *homi(ni)-* 'home' (*homicida*, *homínid*), *horti-* 'hort' (*hortícola*, *horticultura*).

Darrere del prefix *ex-*, s'escriu *h* en els mots *exhalar*, *exhaurir*, *exhaust*, *exhibir*, *exhortar* i *exhumar*, i en llurs derivats (*exhalació*, *inexhaurible*, *exhaustiu*, *exhibicionisme*, *exhortatiu*, *exhumació*); però s'escriuen sense *h* *exacerbar*, *exalçar*, *exonerar*, *exorbitant*, *inexorable*, *exultar*, *exuberant*.

La *h* etimològica es va perdre des d'antic en mots patrimonials com *ordi* (de *HORDĚUM*), *oreneta* (de *HĪRUNDO*), *Espanya* (de *HISPĀNĪA*), *Joan* (de *IOHANNES*), però en alguns casos els cultismes conserven aquesta *h*: *hordeació*, *hirundínids*, *Hispania*, *hispanic*, *Hispanoamèrica*.

Cal tenir en compte que s'escriuen sense *h* mots com *orxata*, *ostatge*, *Ermenegild*; *benaurat*, *malaurat*; *aïnar*, *aïcar*, *aïrtar*, *coet*, *truà*; *Elisabet*, *Ester*, *Judit*, *Rut*. També cal remarcar que alguns cultismes que s'havien escrit tradicionalment amb *h*, especialment els que contenen els grups *ch*, *rh* i *th*, com ara *cor* 'conjunt de persones que canten plegades' i derivats (*coral*, *corista*), *tesaurus* o *ro* (lletra grega) s'escriuen sense, i que determinats manlleus com *absenta*, *braman* (i *bramànic*, *bramanisme*), *gimcana*, *kan*, *lutier*, *mamut*, *neandertal*, *tai*, *Buda* (i *budisme*, *budista*), *Luter* (i *luterà*, *luteranisme*), *Afganistan*, *Rin*, *Tailàndia*, s'escriuen també sense *h*.

La *h* perviu en grafies arcaiques de noms de llinatge o cognoms: *Santllehí*, *Vehí*, *Estruch*, *Folch*, *Cochs*, *Dachs*.

2.9.2. En alguns casos, però, la *h* representa la pronúncia aspirada de la consonant aproximant glotal sorda [h]:

a) Interjeccions com *ehem!*, *ha!* *ha!* *ha!*, *hum!*, *ahà!*

b) El verb *halar* 'menjar', d'origen caló.

c) En mots manllevats de les llengües que tenen *h* aspirada (com l'anglès, l'alemany, l'àrab, etc.), especialment els no adaptats fonèticament al català, i en llurs derivats. En aquests casos la *h* sol conservar la pronúncia [h] de la llengua originària: *hall*, *hinterland*, *hippy*, *hobby*, *husky*; *Hamlet*, *Hegel*, *Hitler*, *Hölderlin*, *Hume*; *Haifa*, *Hèlsinki*, *Hong Kong*, *Sàhara*; *hamiltonià*, *hawaià*, *hegelià*, *henry*, *hitlerià*.

Notem que en la majoria dels estrangerismes adaptats, com ara *almohade*, *amhàric*, *haixix*, *handbol*, *harakiri*, *hoquei*, *hosanna*, *hovercraft*, *hugonot*, *hússar*, *hurí*, *hutu*, *marihuana*, *nahua*, *Habsburg*, *Himàlaia*, *Hiroshima*, *Bahames*, *Bahrain*, *Copenhaguen*, *Delhi*, *Teheran*, la grafia *h* respon a una pronúncia aspirada de la llengua originària que en català no se sol conservar i, per tant, la *h* té només un valor etimològic. En altres manlleus, però, si no estan prou aclimatats al sistema fonètic català, la grafia *h* serveix per a representar el so [h], que és la pronúncia més habitual en casos com ara *dírham*, *gihad*, *haima*, *hansa* (i *hanseàtic*), *haussa*, *hàmster*, *hàndicap*, *hòlding*, *maharajà*, *mihrab*, *sahrauí*, *suahili*, *Hilda*, *Hussein*, *Hanoi*, *Hèlsinki*, *Hollywood*.

Convé tenir present que davant els mots que s'escriuen amb *h* inicial aspirada no s'apostrofen ni l'article ni la preposició *de* (§ 4.1.2e): *ganes de halar*, *la haima*, *el haussa*, *la universitat de Hèlsinki*. En canvi: *un jugador d'handbol*; *un uniforme d'hússar*; *Es va fer l'harakiri*.

En els manlleus, cal distingir el so aproximant glotal sord [h], representat amb la lletra *h*, del so fricatiu velar sord [x], representat amb el dígraf *kh* en transcripcions de llengües d'alfabet diferent del llatí (*khmer*, *sikh*, *moaixakha*, *Kazakhstan*).

2.10. LA LLETRA X

En català, la grafia *x* té dos valors diferents. En els mots patrimonials representa el so fricatiu palatoalveolar sord [x] (que, segons els casos, alterna amb el corresponent africacat [tʃ]; § 2.6.7), mentre que en els cultismes i en alguns mots manllevats representa el grup de sons [ks], sovint sonoritzat [gz], en els contextos següents:

a) En posició intervocàlica: *coxofemoral*, *exacte*, *èxit*, *exòtic*, *fil·loxera*, *fluxió*, *luxació*, *luxe*, *luxós*, *luxúria*, *màxim*, *oxigen*, *saxó*, *sexe*, *sexual*, *taxa*; *Alexandre*, *Anaxàgores*, *Anaximandre*, *Praxíteles*, *Eudòxia*, *Roxana*,

Alexandria, Araxes, Naxos; axolot, boxa, boxejar, bòxer, clàxon, saxòfon, taxi, texà, Luxemburg, Mèxic. Darrere *i* i darrere *u* quan és segon element d'un diftong, la pronúncia [ks] de la *x* en cultismes com *asfíxia* (i derivats: *asfixiar, asfixiant*, etc.), *dixi, elixir, pixidi, auxili* (i *auxiliar, auxiliador*, etc.), *auxesi, Auxenci, auxotònic, bauxita* o *euxantina*, contrasta amb la pronúncia fricativa de *clixé, pixar, Xixona* (§ 2.6.7c), o *disbauxa, nauixer, rauxa* (§ 2.6.7d).

b) Entre vocal i consonant: *ambidextre, buxbaumial, dextrina, èxtasi, inexpert, juxtaposar, sextant, tèxtil, textura; foxtrot, Oxford.* Quan la *x* ocorre darrere *i*, com en el cas de *mixt, mixtura, mixtió, Calixt, Sixte*, la pronúncia [ks] contrasta amb la pronúncia fricativa d'alguns mots patrimonials com *Bixquert* i d'alguns manlleus com *Mixnà, tixrí* (de l'hebreu; pronunciats amb [ʒ] perquè van seguits de consonant sonora).

c) A final de mot, darrere vocal: *clímax, complex, flux* (i *influx, reflux*; cf. *fluix* 'que no té força'), *hàl·lux, ortodox, pontífex, reflex, tòrax, vèrtex, Àiax, Pòl·lux; box, dux, fax, sioux.* Darrere *i*, la pronúncia de la *x* en mots com *apèndix, còccix, crucifix, fènix, fix, ònix, prolix* o *Fèlix* contrasta amb el so fricatiu de mots com *guix, Flix, estocafix* (§ 2.6.7c).

Notem que en els tres contextos descrits la grafia *x* en cultismes (sempre que no vagi precedida de *i*) representant [ks] s'oposa al dígraf *ix*, que representa la pronúncia fricativa [ʃ] en mots patrimonials i manlleus: *caixa, cruïxir; oixque, matrioïxca, paixtu, baix, coix.*

d) A final de mot darrere consonant: *esfinx, larinx, linx.* En aquests mots, la pronúncia [ks] alterna amb [s]: *esfi[ŋks]* o *esfi[ŋs]*, *lari[ŋks]* o *lari[ŋs]*, *li[ŋks]* o *li[ŋs]* (§ 2.6.4a2). En aquesta posició, aquestes pronúncies contrasten amb la palatoalveolar sorda de mots com *guerx, Elx, ponx* o *romanx.*

El quadre 27 recull els casos d'ambigüïtat fònica de la *x* en els contextos descrits.

QUADRE 27
Distribució dels sons [ks] i [ʃ]/[tʃ] de la grafia *x* en un mateix context

Context		Exemples	
		So [ks]	Sons [ʃ]/[tʃ]
En posició intervocàlica	Darrere <i>i</i>	asfíxia, elixir	clixé, pixar, Xixona
	Darrere <i>u</i> semivocàlica	auxili, bauxita, Auxenci	disbauxa, nauixer, rauxa
Entre <i>i</i> i consonant		mixt, mixtura, Calixt	Bixquert
Entre consonant i vocal		marxisme, marxista	arxiu, ganxo, Xilxes
A final de mot	Darrere <i>i</i>	apèndix, crucifix, prolix, Fèlix	guix, estocafix, Flix
	Darrere consonant	esfinx, larinx, linx (pronunciats <i>-[ks]</i> o <i>-[s]</i>)	guerx, romanx, Elx

3. L'ACCENT I LA DIÈRESI

3.1. L'ACCENT GRÀFIC

L'accent gràfic és un signe diacrític (§ 2.1.2) que s'escriu en determinats casos sobre les vocals, siguin minúscules o majúscules, per a marcar l'accent tònic del mot, indicar una major prominència de la síl·laba que conté la vocal (dita síl·laba tònica) i assenyalar la qualitat de la vocal modificada. La tonicitat, la posició relativa de la síl·laba accentuada i la terminació gràfica del mot en regulen l'escriptura (§ 3.1.1.2), mentre que la qualitat determina la mena d'accent a emprar: s'escriu l'accent greu (˘) sobre la *a*, la *e* oberta [ɛ] i la *o* oberta [ɔ] (germà, matèria, història), és a dir, sobre la vocal baixa central i les vocals mitjanes obertes, i s'escriu l'accent agut (´) sobre la *i*, la *u*, la *e* tancada [e] i la *o* tancada [o] (matí, públic, església, córrer), és a dir, sobre les vocals altes i mitjanes tancades. En el cas de la *o*, i especialment de la *e*, hi ha diferències entre parlars (cf. § 3.1.2).

El quadre 28 recull la distribució dels dos accents gràfics, agut i greu, sobre les vocals.

QUADRE 28

Distribució dels accents agut i greu sobre les vocals

Accent greu (˘)			Accent agut (´)		
So	Grafia	Exemples	So	Grafia	Exemples
[a]	à	bacallà, menjàrem, Àngela	[e]	é	vindré, créixens, Énguera
[ɛ]	è	serè, cèntim, Èric, tècnica	[o]	ó	cançó, córner, pólvora
[ɔ]	ò	ressò, mòdul, Òdena	[i]	í	veí, rítmic, Índia
			[u]	ú	cautxú, múscul, Úrsula

3.1.1. Regles d'accentuació gràfica

3.1.1.1. L'ús de l'accent gràfic és determinat per dos factors: la posició de la síl·laba tònica dins del mot i la terminació gràfica d'aquest.

Segons la posició de la síl·laba tònica, els mots polisíl·labs es divideixen en tres grups: *aguts*, *plans* i *esdrúixols*. Són mots aguts aquells en què la síl·laba tònica és l'última del mot: *de.sert*, *di.rec.tor*, *en.giny*, *in.fi.nit*, *ju.gar*, *gri.pau*, *mu.seu*, *ser.vei*, *re.pu.bli.cà*, *di.gué*, *car.bó*, *ba.lan.cí*, *ve.í*, *su.ís*, *con.du.í*, *be.neit*, *be.ne.ït*. Són mots plans aquells en què la síl·laba tònica és la penúltima del mot: *Bar.ce.lo.na*, *es.pon.ta.ni*, *fe.rro*, *lli.bre*, *ne.bo.da*, *o.re.lla*, *vi.at.ge*, *di.a*, *rei.na*, *re.tau.le*, *viu.re*, *be.vi.a*, *me.lo.dí.a*, *cu.a*, *fà.cil*, *prò.leg*, *te.lè.fon*, *nàu.frag*, *di.gué.ssiu*, *con.du.í.a*. Són mots esdrúixols aquells en què la síl·laba tònica és l'antepenúltima del mot: *à.gui.la*, *di.a.lèc.ti.ca*, *i.nèr.ci.a*, *in.gè.nu.a*, *màr.fe.ga*, *pa.rrò.qui.a*, *pi.rà.mi.de*, *sín.te.si*, *Úr.su.la*.

En la classificació dels polisíl·labs en aguts, plans i esdrúixols, convé tenir en compte les regles següents:

1. La *i* i la *u* febles situades entre dues vocals són semivocals, i per tant formen part de la mateixa síl·laba que la vocal següent: *no.ia*, *es.gla.ia*, *xe.me.ne.ia*, *de.ien*, *ve.iem*; *ca.uen*, *di.uen*, *clo.uen*, *en.ca.ua*, *en.cre.uar*.

2. La *i* i la *u* febles situades entre una consonant i una vocal tradicionalment no formen diftong creixent amb aquesta vocal. Així, són mots esdrúixols *bos.cú.ri.a*, *me.mò.ri.a*, *sè.ri.e*, *ran.cú.ni.a*; *pèr.du.a*, *su.pèr.flu.a*. En canvi, la *u* feble situada entre una *g* o una *q* i una vocal sí que forma diftong amb aquesta vocal *i*, per tant, són mots plans *llen.gua*, *o.bli.qües*. Però són esdrúixols quan la *u* va precedida per una *c* (*và.cu.a*, *pro.mís.cu.a*, *in.nò.cu.es*, *cons.pí.cu.es*).

3. La *i* i la *u* febles precedides d'una vocal formen diftong decreixent amb aquesta sempre que no vagin seguides d'una altra vocal (en el qual cas són semivocals, segons el punt 1). Així, són mots aguts *es.glai*, *ser.vei*, *Al.coi*, *bes.cuít*, *ho.lo.caust*, *gui.neu*, *ar.xiu*, *di.nou*, *en.duus*, i són mots plans *co.lo.raí.na*, *fei.na*, *al.moi.na*, *fruí.ta*, *pa.rau.la*, *veu.re*, *lliu.re*, *Au.de* (riu del Capcir). Però no formen diftong decreixent amb la vocal anterior ni la *i* de les terminacions *-i*, *-is* i *-in* del present de subjuntiu (*cre.ï*, *es.tu.di.ïs*, *con.ti.nu.ïn*) ni tampoc la *u* de les terminacions llatines *-um* i *-us* (*a.quà.ri.um*, *har.mò.ni.um*, *Mà.ri.us*, *Sí.ri.us*).

3.1.1.2. S'escriuen amb accent gràfic els mots polisíl·labs següents:

a) Els mots aguts acabats en vocal, en vocal seguida de *s*, o en *-en* o *-in* (això és, en alguna de les dotze terminacions *-a*, *-e*, *-i*, *-o*, *-u*; *-as* *-es*, *-is*, *-os*, *-us*; *-en*, *-in*), però sempre que la *i* o la *u* no siguin el segon element d'un diftong decreixent: *català*, *demà*, *acabarà*, *Adrià*, *Perpinyà*; *també*, *ximpanzé*, *coneixeré*, *Salomé*; *café*, *amè*, *Josué*, *Novetlè*; *matí*, *així*, *mallorquí*, *dormí*, *Magalí*, *Santanyí*; *carbó*, *opinió*, *passió*, *raó*, *Plutó*, *el Voló*; *això*, *ressò*, *Puigbò*; *xampú*, *comú*, *oportú*, *Esau*, *Besalú*; *matalàs*, *repàs*, *vindràs*, *Alaquàs*, *Salàs*; *consumés*, *només*, *digués*, *Cadaqués*; *interès*, *promès*, *tupès*, *Moisés*, *Penedès*; *compromís*, *encís*, *país*, *dormís*, *Narcís*; *melós*, *nerviós*, *Fruitós*, *el Pinós*; *arròs*, *inclòs*, *repòs*, *Vinaròs*; *abús*, *andalús*, *confús*, *il·lús*, *Jesús*, *el Portús*; *encén*, *Adraén*, *Alcalatén*; *edèn*, *sorprèn*, *Rubèn*; *magazín*, *Caín*, *Aín*, *Berlín*.

Notem, sense accent, mots que no presenten les terminacions indicades, com *tobogan*, *sentiran*, *Olvan*, *respon*, *Ramon*, *algun*, *cadascun*; i també *espai*, *serveis*, *novii*, *heroi*, *Eloi*, *avui*, *complau*, *Alabau*, *mireu*, *Cardedeu*, *guineus*, *escriuiu*, *Codorniu*, *bungalou*, *commous*, *enduu*, en què la *i* i la *u* de les terminacions constitueix el segon element d'un diftong decreixent.

b) Els mots plans que no acaben en cap de les dotze terminacions indicades en el punt anterior: *àrab*, *estómac*, *estúpid*, *apòstrof*, *centrífug*, *discjòquei*, *pètal*, *Èsquil*, *cérvol*, *Òpol*, *últim*, *cantàrem*, *diríem*, *diguéssim*, *òrgan*, *Líban*, *telèfon*, *Èdip*, *isòtop*, *almívar*, *Àlvar*, *Ícar*, *córrer*, *témer*, *tòrcer*, *càntir*, *fèmur*, *àpat*, *tomàquet*, *exèrcit*, *còmput*, *clímax*; *càrrecs*, *pròlegs*, *Àngels*, *àtoms*, *dòlmens*, *exàmens*, *fenòmens*, *Òrrius*; *còncau*, *anàveu*, *diguéssiu*, *dènou*, *míldiu*.

Notem, sense accent, *alegria*, *Maria*, *traspua*, *llengua*, *obliqua*, *Caucas*, *Damas*; *dies*, *dormies*, *situes*; *dolmen*, *examen*, *fenomen*, *dormien*, *situen*; *kremlin*, *misogin*.

c) Tots els mots esdrúixols, qualsevol que sigui llur terminació: *fàbrica*, *àlgebra*, *àrea*, *àvia*, *guàrdia*, *Natàlia*, *Àsia*, *plusvàlua*, *àrdua*, *Àssua*, *piràmide*, *anàlisi*, *aquàrium*, *pàncrees*, *Màrius*; *feréstega*, *Éssera*, *església*, *séquia*; *època*, *Ègara*, *intel·ligència*, *ètnia*, *Èlia*, *ingènua*, *sèrie*, *tènue*, *èmfasi*, *estèreo*, *rèquiem*, *hipèrbaton*, *dèficit*; *península*, *Ítaca*, *justícia*, *Índia*, *síl·liqua*, *centímetre*, *període*,

Míriam, oxímoron, clítoris; fórmula, escórpora; còlera, òliba, Òdena, memòria, quilòmetre, hipòtesi, sòmines; música, brúixola, única, indústria, Úmbria, Arbúcies, mútua, Súniön.

5 Són esdrúixols els mots que darrere la síl·laba tònica tenen una *i* o una *u* seguides d'una vocal i precedides d'una consonant (encara que en la llengua oral sovint es realitzen com a plans) i, per tant, cal accentuar-los: *família, gràcia, Núria, superfície, càries, idònies, àudio, ràdios, Màrius, contínua* (cf. *continua*, forma del verb *continuar*), *vàcua* (femení de *vacu*), *tènue, vídues* (noteu, sense accent, formes verbals com *creia, treien, veies, cauen, riuen*; formes dels possessius com *meua, teua, seues*; formes nominals com *paranoia, xemeneia*; formes adjectivals com *garneua*, en què *i* i *u* van precedides d'una altra vocal). Són, però, plans els mots d'aquestes característiques en què la *u* va precedida de *g* o *q*, perquè forma diftong amb la vocal següent *i*, per tant, no s'accentuen: *aigua, egües, obliqua, pasqües*.

15 **3.1.1.3.** Els mots monosíl·labs no s'accentuen, llevat dels casos en què s'escriu l'accent diacrític (§ 3.1.3): *clar, pla, quan, sa, mas, Asp, fe, ple, sec, temps, verd, res, ves, pren, fi, Iu, vi, gris, crin, bo, cop, joc, Llo, molt, or, pou, sol, tro, cos, cru, tu, u, rus*.

20 Els mots monosíl·labs són pronunciats, per regla general, amb la mateixa prominència que la síl·laba tònica dels mots polisíl·labs; per tant, llur síl·laba única és equivalent a una síl·laba tònica en el context de frase o grup tonal. Fan excepció a aquesta regla un curt nombre de monosíl·labs com els articles definits (*el, la, els, les*, etc.), els articles personals (*en, na*, etc.), els possessius àtons (*mon, ton, son, ma, tes, sos*, etc.), els pronoms febles (*em, te, es, nos, us, li, ho, ne*, etc.), les contraccions (*al, del, pel*, etc.) i algunes preposicions i conjuncions (*a, amb, de, en, per, que, si*, etc.), els quals són pronunciats com les síl·labes àtones dels mots polisíl·labs.

25 **3.1.1.4.** El quadre 29 resumeix les regles d'accentuació gràfica.

QUADRE 29
Ús de l'accent gràfic

Tipus de mots		Accentuació			
Polisíl·labs	Aguts	<i>S'accentuen</i>			<i>No s'accentuen</i>
		<i>Acabats en vocal</i>	<i>Acabats en vocal + s</i>	<i>Acabats en -en, -in</i>	<i>Acabats en altres terminacions</i>
		català, germà també, peroné serè, Josuè femení, dormí carbó, Rosselló això, Puigbò xampú, oportú	matalàs només promès encís nerviós repòs andalús	encén sorprèn magazín	adob, bonic, desig, tranquil, farem, cantar, estranger, permet, coneix; alfals, adobs, serveis, germans, camins; sentiran, Ramon, cadascun; remei, avui, complau, dinou
	Plans	<i>No s'accentuen</i>			<i>S'accentuen</i>
<i>Acabats en vocal</i>		<i>Acabats en vocal + s</i>	<i>Acabats en -en, -in</i>	<i>Acabats en altres terminacions</i>	
	neboda, alegria torre, bilingüe geni, endugui brió, guerxo tribu	Caucas dies bilis anglesos globus	examen misogin	xenòfob, estómac, àcid, pòrtland, xèrif, pròleg, déntol, règim, príncep, Òscar, Ígor, antídol, làtex; àrabs, règims, últims, exàmens, fenòmens, misògins, fòrceps; plàtan, plàncton; còncau, diríeu, Àneu, traduïssiu	

Tipus de mots		Accentuació
		<i>S'accentuen sempre</i>
	<i>Esdrúixols</i>	còmoda, Úrsula, guàrdia, piràmide, sèrie, anàlisi, dòmino, estereo, ímpetu, míldiu; Càritas, gràcies, sífilis, ràdios, àngelus; espècimen; màrqueting, aquàrium, òmicron, Júpiter, gèminis, bàndicut, múltiplex
		<i>No s'accentuen generalment</i>
	<i>Monosíl·labs</i>	pa, pla, Alp, Pau, ble, Elx, lli, mai, tro, Ot, cru, u, meu, viu; nas, tres, grís, gros, os, rus; nen, ien, quin; orb, joc, sec, sud, baf, reg, cim, gel, sol, om, gran, quan, on, cop, mur, vals, temps, ens, dors, ert, tot, eix, ix, fix, línx

3.1.1.5. Els mots compostos i prefixats, formats a partir de l'aglutinació de dos o més components lèxics, segueixen les regles generals d'accentuació, amb independència de l'accentuació gràfica dels components originals considerats separatament (§ 4.3a). S'hi escriu un sol accent gràfic per mot, el que correspon a l'accent fònic del component de la dreta, que cau en una de les tres darreres síl·labes del mot: *democratacristià, vaivé, terraplè, Portopí, radiodifusió, semitò, troleibús; iberoromànic, dinamoelèctric, fisicoquímic, politicoeconòmic, estratocúmul; termodinàmica, culdellàntia, videoconferència, evaporímetre, cercatòfones, seroalbúmina.*

En canvi, si els components lèxics del mot compost o prefixat s'uneixen amb un guionet (§§ 4.3.1.2 i 4.3.2.2), cal accentuar gràficament cadascun dels components d'acord amb les regles generals d'accentuació que corresponen a cada element per separat. Els components, per tant, mantenen llur forma gràfica: *sud-america, cala-xàrcies, vint-i-cinquè, estaca-rossí, cara-rodó; dellà-ahir, tal·là-tal·lera, pèl·llarg, Pèl-de-ca* (muntanya del Ripollès), *més-dient, camí-raler, despús-ahir.*

Notem, sense accent, *tse-tse, no-jo, vint-i-u, cella-ras, no-res, trenta-sis, barba-ros.*

En aquests casos, uns pocs compostos que porten guionet s'escriuen amb més d'un accent: *ciència-ficció, cotó-en-pèl, despús-demà, el més-enllà* 'allò que espera a l'ànima després de la mort'; *manxú-tungús, terrús-terrús, tupí-guaraní.*

3.1.1.6. Els adverbis en *-ment*, com els mots compostos, també mantenen l'accent gràfic del component de l'esquerra: *còmodament, difícilment, extraordinàriament, inútilment, meritòriament, prèviament* (cf. *còmoda, difícil, extraordinària, inútil, meritòria, prèvia*).

3.1.1.7. Fora d'aquestes regles, l'accent gràfic també s'utilitza excepcionalment per a indicar que una *u* tònica precedida d'una *g* no forma diftong amb la vocal següent: *gúa, ingúix* i les formes rizotòniques del verb *aguar* (*agúo, agúes*, etc.). En algun cas rar en què la *u* és àtona, no es pot marcar de cap manera el hiat amb la vocal següent, com en les formes arrizotòniques i els derivats del verb *aguar* (*aguava* —pron. a[gu.á]va—, *aguaré, aguament*, etc.).

3.1.1.8. Cal notar la posició correcta de l'accent prosòdic en alguns mots, especialment cultismes i manlleus:

1. En mots aguts com *ciclop, misantrop, tiquet, xiclet, Tibet, beisbol, futbol, handbol, timpà, Munic, Zuric, interval, oval, alfíl, elit, fluor, iber, oboè, policrom, poliglòt, radar, sandvitx, xandall, xassís, zenit, Cervol* (riu del Maestrat), *Raimon, Abigail, Carpats, Cister, Salzburg.*

2. En mots plans com *adequa, anuncia, canvia, estudiem, evacuen; míssil, prènsil, rèptil, tèxtil, aeròlit, monòlit, leucòcit, letargia, sinergia, tetraplegia, rupia, xària, austríac, policíac, exegesi, mimesi, intèrfon, magnetòfon, acne, atmosfera, búrgul, conclave, dinamo, karate, libido, lígur, medul·la, metamorfosi, omòplat, tabule, tèrmit, termòstat, torticoli, xàling, Agamèmnon, Arquimedes, Èdip, Espàrtac, Heròdot, Àneu (vall pirinenca), Efes, Eufrates, Ravenna, Samaria, Albi (ciutat occitana), Marràqueix, Socotra, Ucraïna.*

3. En mots esdrúixols com *aurèola, rubèola, demagògia, diòptria, èczema, isòbara, olímpada, elèctrode, període, pneumònia, quàdriceps, Àtila, Dàmocles, Pèricles, Prosèrpina, Trastàmara, Bàrcino, Ègara, Tàrraco, Etiòpia, Ítaca, Mègara, Úmbria, Hèlsinki, Himàlaia.*

10 3.1.2. Distribució dels accents agut i greu de les vocals e i o

L'accent gràfic sobre les vocals mitjanes (*e* i *o*) pot ser agut (*é, ó*) o greu (*è, ò*). És agut quan la vocal és tancada i és greu quan la vocal és oberta. L'accent greu predomina en els mots esdrúixols (*ciència, època; memòria, quilòmetre*) i en els plans que s'han d'accentuar (*exèrcit, règim; dipòsit, òrgan*), així com en els aguts en què s'accentua la *e* (*interès, vostè*), mentre que l'accent agut és més freqüent en les formes verbals, principalment les que tenen un radical àton (*diguérem, entén, vindré*), i en mots aguts en què s'accentua la *o* (*bastó, famós*). Ara bé, en el cas de la *e*, les diferències dialectals fan que no en tots els parlars es pronuncii una vocal oberta quan ortogràficament hi correspon un accent greu. Així, la *e* oberta del català central, que proporciona la base per a usar l'accent greu (*conèixer, francès, pèsol, serè*), sovint és neutra a la major part del baleàric i tancada en tot el català occidental.

3.1.2.1. La vocal e

Per a escriure correctament l'accent greu o agut sobre la *e* cal seguir les indicacions següents:

a) Escrivim amb accent greu (*è*) la majoria dels mots aguts no verbals: *alè, amè, cafè, canapè, comitè, mercè, oboè, obscè, perquè, serè, replè, terraplè, vostè, tupè, Guifrè, Josuè, Noè, Zoè, Novetlè, Portè, Trezè; burgès, entremès, espès, estrès, interès, marquès, obès, pagès, xerès, Agnès, Moisès, Navès, Toès, Penedès, Vallès, Dodecanès; edèn, electrotrèn, mossèn, Rubèn, Gombren, Odèn, Ordèn, Torèn, Tremissèn*. Notem especialment els gentilicis (*anglès, aragonès, francès, holandès, pallarès, rossellonès*), els numerals ordinals (*cinquè, sisè, setè, vuitè, novè, dissetè*) i els participis de la segona conjugació (*admès, après, comprès, després, encès, entès, ofès, remès, reprès, suspès*) i del verb *imprimir* i derivats (*imprès, reimprès, sobreimprès*).

Però s'escriuen amb accent agut (*é*) els mots acabats en *-és* que fan el plural en *-essos*, com *abscés, accés, congrés, excés, exprés* (cf. *exprès* 'antic pres'), *ingrés, procés, profés, progrés, revés, través* (però *espès, estrès, interès, xerès*, pl. *espessos, estressos, interessos, xeressos*); els mots *adés, després* (adverbi; cf. *després*, participi del verb *desprendre*) i *amén*; els mots derivats o compostos de *bé* i *més*, com *gairebé, malbé, també* (cf. *a collibè, de be* 'anyell'), *demés, endemés, només, oimés*; els mots manllevats acabats en *-é*, principalment gal·licismes, que no fan el plural en *-ens*, com *calé, clixé, consumé, jaqué*,

macramé, paté, peroné, puré, quinqué, suflé, ximpanzé (però *vaivé*, pl. *vaivens*); els substantius deverbals *abonaré* i *pagaré*, i alguns noms propis com *Bernabé, Betsabé, Salomé, Miravé, Portainé, Sarradé; Artés, Barravés, Benés, Beniarrés, Cadaqués, Golmés, Massalavés, Vilafamés; Adraén, Alcalatén, Baén, Borén, Espaén, Llarvén, Tuixén*.

b) Escrivim amb accent agut (é) les terminacions verbals agudes: la primera persona del singular del futur simple (*aniré, cantaré, diré, faré, encendré, sortiré, vindré*), la tercera persona del singular del passat simple (*digué, estigué, nasqué, pogué, rebé, vingué*), la primera i tercera persones del singular de l'imperfet de subjuntiu (*cantés, digués, sabés, vingués, volgués*) i la tercera persona del singular del present d'indicatiu i la segona del singular de l'imperatiu dels derivats de *tenir* i *venir* (*s'absté, abstén-te, conté, contén-te, entreté, entretén-te, manté, mantén-te, sosté, sostén-te; s'avé, avén-t'hi, convé, esdevé, intervé, prevé, prové*), del verb *encendre* (*encén*) i dels verbs acabats en *-tendre* (*atén, entén, estén, pretén*). Cal notar, però, que s'escriuen amb accent greu (è) les formes del present d'indicatiu i de l'imperatiu dels verbs acabats en *-fendre, -prendre, -pendre* i *-vendre* (*defèn, ofèn; aprèn, comprèn, desprèn, reprèn, sorprèn; depèn, despèn, suspèn; malvèn, revèn*).

S'escriuen amb accent greu (è) les formes baleàriques de primera persona del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació acabats en *-enar* i *-esar*: *anomèn, embèn, esmèn, remèn* (llevat de *entrenar, estrenar, gangrenar, hidrogenar, ordenar, oxigenar* i derivats, i dels derivats de *frenar* i de *berenar*, en aquest últim cas en mallorquí i menorquí, amb accent agut: *entrén, estrén, gangrén, hidrogén, ordén, desordén, reordén, oxigén, desenfrén, refrén, berén; aburgès, avès, palès* (llevat dels derivats de *pesar*: *contrapés, repés, sospés*). En canvi, s'escriuen amb accent agut (é) les corresponents als verbs acabats en *-essar*: *confés, exprés, ingrés, interés, procés, progrés, través* (llevat de *disfrés, de disfressar*).

c) Escrivim amb accent greu (è) la gran majoria dels mots plans: *apèndix, arsènic, cèntim, crèdul, dèbil, inèdit, mèrit, pèrfid, pèsol, pètal, rècord, rètol, telèfon, trèvol, Cèsar, Èsquil, Ardèvol, Arsèguel, Èguet, Mèxic, Pèrgam*. Notem especialment els infinitius acabats en *-èncer* i *-ènyer* i alguns dels acabats en *-èixer* (*convèncer, vèncer; atènyer, empènyer, estrènyer; aparèixer, conèixer, merèixer*) i les formes de la primera i segona persona del plural de l'imperfet d'indicatiu amb accent en el radical (*crèiem, dèiem, quèiem, rèieu, sèieu, vèieu*).

Els principals casos que porten accent agut (é) són els infinitius *créixer, néixer, péixer, ésser, prémer, témer, trémer* i derivats (*decréixer, renéixer, esprémer, terratrémer*); les desinències del passat simple (*coneguérem, diguéreu*) i de l'imperfet de subjuntiu (*parléssim, cantéssiu; diguéssim, vinguéreu*); les formes *érem* i *éreu* del verb *ésser*, i alguns altres mots com *cèrvol, crémor, déntol, évol, feréstec, llécol, llépol, préssec, préstec; créixens* (plural de *creixen* 'planta'); *Assuévar, Béixec, Éller, Gréixer, Térmens*.

d) Escrivim amb accent greu (è) la gran majoria dels mots esdrúixols: *anècdota, cèlebre, dècima, gènere, mètode, sèmola, Sèneca, Penèlope, Bèlgida, Olèrdola, època, èmfasi, l'Ènova, Èrica, ciència, comèdia, dèria, diferència, inèrcia, matèria, paciència, Alèxia, Dèlia, Eugènia, València, Grècia, Sèrbia, pèrdua, perpètua, Alèdua, espècie, sèrie, tènue*. S'exceptuen alguns casos amb

accent agut (é) com *església, grémola, llémena, séquia, sénia, témpores, Bétera, Dénia, Énguera, Éssera, Guadasséquies* o *la Sénia*.

El quadre 30 mostra la distribució dels accents agut i greu sobre la vocal *e*. Els requadres remarcats indiquen els casos que segueixen les tendències més generals.

5

QUADRE 30
Distribució dels accents agut i greu sobre la *e*

	Accent agut	Accent greu
Mots aguts	<ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu é en algunes formes no verbals:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>Mots acabats en -és que fan el plural en -essos: accés, exprés, ingrés, procés, progrés, revés (llevat espès, estrès, interès, xerès)</i> — <i>Mots adés, després (adv.) i amén</i> — <i>Derivats i compostos de bé i més: gairebé, també, demés, només</i> — <i>Manlleus acabats en -é que no fan el plural en -ens: calé, jaqué, peroné, puré, ximpanzé</i> — <i>abonaré, pagaré</i> — <i>Noms propis: Bernabé, Salomé; Cadaqués, Vilafamés; Alcalatén, Tuixén</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>En general, s'escriu è en les formes no verbals: alè, cafè, comitè, obscè, perquè, serè, vostè, vuitè, Mercè, Josuè, Novetlè; burgès, espès, interès, marquès, pagès, holandès, xinès, encès, sotmès, imprès, Agnès, Moisès, Penedès; edèn, mossèn, Rubèn, Gombrèn, Tremissèn</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>En general, s'escriu é en les formes verbals:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>Futur simple: acabaré, dormiré, riuré, voldré</i> — <i>Passat simple: digué, estigué, nasqué, volgué</i> — <i>Imperfet de subjuntiu: donés, pogués, sabés, tingués, visqués</i> — <i>Present d'indicatiu i imperatiu dels derivats de tenir i venir (conté, contén, manté, sostén), del verb encendre (encén) i dels verbs acabats en -tendre (entén, pretén)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu è en les formes del present d'indicatiu i de l'imperatiu dels verbs acabats en -fendre, -prendre, -pendre i -vendre: ofèn, comprèn, suspèn, revèn</i>
Mots plans	<p><i>S'escriu é:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En algunes formes verbals:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>Infinitius: prémer, témer, créixer, néixer</i> — <i>Desinències del passat simple: apareguérem, vinguéreu</i> — <i>Desinències de l'imperfet de subjuntiu: arribéssim, coneguéssiu</i> — <i>Formes érem, éreu (de ésser)</i> • <i>En alguns mots com cérvol, feréstec, llépol, préssec, préstec, Éller, Térmens</i> 	<p><i>En general, s'escriu è:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>En formes verbals: convèncer, vèncer; atènyer, estrènyer; aparèixer, conèixer, merèixer; crèiem, dèiem, sèieu, vèieu</i> • <i>En formes no verbals: dèbil, esplèndid, èter, idèntic, mèrit, pèsol, règim, telèfon, telègraf, vèrtex, Hèctor, Èdip, Arsèguel, Mèxic</i>

	<i>Accent agut</i>	<i>Accent greu</i>
<i>Mots esdrúixols</i>	• <i>S'escriu é en alguns mots com església, llémena, séquia, sénia, Bétera, Dénia, Énguera, Éssera</i>	• <i>En general, s'escriu è: anècdota, bèstia, dèficit, èxtasi, estètica, gèminis, herència, hipèrbaton, mètode, pèrdua, rèquiem, tètanus, tragèdia; Eugènia, Hèrcules, Sèneca, Tavèrnoles, València, Bèlgica, Venècia</i>

En la tradició ortogràfica valenciana a partir de les *Normes de Castelló* (1932), que és seguida per la majoria de gramàtiques elaborades per valencians, és habitual i acceptable l'ús de l'accent agut (en comptes del greu) damunt la *e* tònica corresponent, d'acord amb la pronúncia pròpia dels parlars occidentals: *alé, café, cinqué, comité, mossén, comprén, cortés, francés, admés, pretés; cércol, pésol, térbol, atényer, conéixer, créiem, véiem, véncer; sémola, sépia*. Tanmateix, es manté l'accent greu en l'interrogatiu i el relatiu tònic *què* i la conjunció *perquè*, en alguns cultismes i manlleus esdrúixols o plans com *època, plèiade, sèrie, dèbil, èter* o *mèrit*, i en el topònim *València*.

10 3.1.2.2. La vocal o

Per a escriure correctament l'accent greu o agut sobre la *o* cal seguir les indicacions següents:

a) Escrivim amb accent agut (ó) gairebé tots els mots aguts: *balcó, cantó, cartabó, horitzó, lliçó, minyó, sabó, torró, Borbó, Cató, Neró, Plató, Salomó, Ascó, Avinyó, Benicarló, Maó, Torelló, Xaló, Jericó, Montsó, raó, camaleó; ambdós, colós, Fruitós, Camós, Palamós, Puigcercós, Regencós*. Notem especialment els noms acabats en *-ió* (*direcció, expressió, preparació, situació; acció, avió, camió, funció, pensió, relació, Faió, Lió*), els adjectius terminats en *-ós* (*afectuós, blavós, boirós, caseós, gloriós, mafiós, misteriós, saborós, sortós, verinós, tumultuós*) i els participis dels verbs terminats en *-fondre* (*confós, difós*).

Però s'escriuen amb accent greu (ò) els mots *açò, això, allò, madò* i *però*; els participis dels derivats del verb *cloure* (*conclòs, desclòs, exclòs, inclòs, reclòs*); els derivats i compostos de *bo, so, to* i *tro* (*de debò, Castellbò, Niubò, eurobò; ressò, ultrasò; semitò, retrò*), i de *cos, cros, gros* i *os* 'peça de l'esquelet' (*anticòs, sobrecòs; motocròs; capgròs, a l'engròs, Cantonigròs, Puiggròs; renòs, trençalòs*), i alguns mots acabats en *-òs*: *alficòs, arròs, carcabòs, commòs* (participi de *commoure*, al costat de *commogut*), *espòs, repòs, respòs, talòs, terrandòs, terròs, Ambròs, Besòs, Bolòs, Seròs, el Tarròs, Vandellòs, Vinaròs*.

També s'escriuen amb accent greu (ò) les formes baleàriques de primera persona del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació acabats en *-osar* i *-ossar*: *dispòs, expòs, impòs, indispòs, opòs, propòs, repòs, supòs* i altres derivats de *posar*; *anquilòs, enllòs, metamorfòs; adòs, aterròs, atròs* (de *atrossar*), *desglòs, desòs* (de *desossar*), *destròs, esterròs, redòs*. Però s'escriuen amb accent agut (ó) *tondós* (de *tondosar*), les corresponents als verbs acabats en *-bossar* (*arrebós, embós, desembós, reembós, esbós*), *endós* (de *endossar*), *emborrós* (de *emborrossar*) i *espicós* (de *espicossar*).

b) Escrivim amb accent greu (ò) gairebé tots els mots plans: *apòstol, autògraf, bibliòfil, cònic, còrrec, lògic, llòbrec, melòman, mòbil, monòleg, òvul, pròleg, pròxim, retrògrad, rònec, sòcol, sòlid, sòrdid, tòrcer, Cristòfol, Hipòlit, Òscar, Aristòtil, Aiòder, Isòvol, Monòver, Òpol, Bòsfor, còncau, tròlei, dòlmens,*

fenòmens. Però s'escriuen amb accent agut (ó) el verb *córrer* i els seus derivats (*concórrer, incórrer, ocórrer, recórrer, transcórrer*); les formes *fórem, fóreu, fòssim* (i *fóssem*), *fóssiu* (i *fósseu*) del verb *ésser*, i alguns mots com *córner, góndol, estómac, furóncol; Bóixols, Fórnols, Gósol, Jóncols, Sóller*.

- 5 c) Escrivim amb accent greu (ò) gairebé tots els mots esdrúixols: *acròbata, aristòcrata, còlera, còmode, crònica, diòcesi, hipòcrita, nòmada, òpera, quilòmetre, simfònica, tòfona, Mònica, Verònica, Òdena, Còrsega, Mònaco, colònia, història, parròquia, magnòlia, Antònia, Sònia, Sòcrates, Dòrria, Califòrnia, Escòcia, Mongòlia, Tòquio*. Però s'escriuen amb accent agut (ó)
- 10 alguns mots com *escórpora, fórmula, dóngola, góndola, pólvora, tómbola, tórtora*.

El quadre 31 mostra la distribució dels accents agut i greu sobre la vocal *o*. Els requadres remarcats indiquen els casos que segueixen les tendències més generals.

15

QUADRE 31

Distribució dels accents agut i greu sobre la o

	<i>Accent agut</i>	<i>Accent greu</i>
<i>Mots aguts</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>En general s'escriu ó: atenció, bastó, cançó, creació, explicació, graó, milió, patró, processó, raó, saló, Neró, Salomó, Torelló, Jericó, Lió; amorós, ambdós, colós, esbós, generós, perillós, redós, silenciós, Fruitós, Camós, Palamós</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriu ò en alguns casos:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>Mots açò, això, allò, madò i però</i> — <i>Participis dels derivats de cloure: conclòs, exclòs, inclòs, reclòs</i> — <i>Derivats i compostos de bo, so, tro, cos, cros, gros i os: de debò, Castellbò, ultrasò, retrò, anticòs, motocròs, capgròs, trenalòs</i> — <i>Alguns mots acabats en -òs: arròs, espòs, repòs, talòs; Ambròs, Besòs, Seròs, Vandellòs, Vinaròs</i>
<i>Mots plans</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriuen amb ó:</i> <ul style="list-style-type: none"> — <i>El verb córrer i derivats (recórrer, transcórrer)</i> — <i>Les formes fórem, fóreu, fòssim i fòssiu del verb ésser</i> — <i>Alguns mots com córner, estómac, furóncol, Fórnols, Gósol o Sóller</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>En general s'escriu ò: catòlic, còdol, còmput, còncau, dòlar, esmòquing, filòsof, horòscop, mòdul, monòton, pòlip, pròleg, pròxim, ròssec, sòlid, tòrax, tòrcer, tròlei, xenòfob; anòfels, dòlmens, fenòmens, misògins; Aristòtil, Ròmul, Òscar, Isòvol, Monòver, Bòsfor</i>
<i>Mots esdrúixols</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>S'escriuen amb ó alguns mots com escórpora, fórmula, góndola, pólvora, tómbola o tórtora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>En general s'escriu ò: aristòcrata, arqueòpterix, colònia, cònjuge, dòmino, còmode, glòria, harmònim, història, linòleum, memòria, òmicron, òpera, pròtesi, quòdlibet, termòmetre; Andròmeda, Antònia, Mònica, Sònia, Diògenes, Sòfocles, Teòfanès, Bòsnia, Còrsega, Polònia, Segòvia, Tòquio</i>

3.1.3. L'accent diacrític

A més de marcar gràficament la síl·laba tònica, l'accent també s'aplica a un curt nombre de mots monosíl·labs d'ús freqüent els quals, d'acord amb les regles

5 generals d'accentuació (§ 3.1.1.3), no s'haurien d'accentuar. Aquest accent s'anomena *diacrític* (o sia, distintiu), perquè serveix per a establir una distinció entre aquests mots i uns altres que tenen la mateixa forma gràfica però un significat diferent, i amb els quals tenen una certa possibilitat de confondre's perquè podrien convenir en un mateix enunciat. Entre aquests mots, s'accentuen els que són tòpics i, entre els tòpics, els que tenen la vocal accentuada tancada. En el cas de *sòl* i *sol*, s'accentua el mot menys freqüent. Els mots que s'escriuen amb accent diacrític són els que figuren en el quadre 32.

10

QUADRE 32
Mots amb accent diacrític

<i>Mots amb accent diacrític</i>		<i>Mots sense accent diacrític</i>	
bé	<i>nom masculí [pl. béns], 'allò que procura un avantatge, una satisfacció':</i> Ho faig pel teu bé . Béns immobles.	be	<i>nom masculí [pl. bens], 'anyell':</i> Esquila el be . Un ramat de bens .
	<i>adverbi, conjunció i interjecció:</i> Ho ha fet molt bé . Bé han dit que hi era. Bé, bé!		<i>nom femení [pl. bes], 'nom de la lletra b':</i> S'escriu amb be de <i>bou</i> . Confon les bes i les pes.
déu	<i>nom masculí [pl. déus], 'divinitat, ésser suprem':</i> Creure en Déu . Els déus grecs.	deu	<i>nom femení [pl. deus], 'font':</i> Una deu termal. S'eixuguen les deus .
			<i>numeral cardinal, nom masculí [pl. deus] i femení plural:</i> Cinc i cinc fan deu . He tret un deu en física. Han sortit dos deus seguits. Les deu del matí.
			<i>formes 3 i 2 pres. ind., i 2 imp. del verb deure:</i> Em deu diners. Em deus cent euros.
			<i>forma 5 pres. ind. i subj., i 5 imp. del verb dar:</i> No us deu pressa.
és	<i>forma 3 pres. ind. del verb ésser:</i> El meu pare és metge.	es	<i>pronom feble:</i> Això es fa de seguida.
			<i>article salat:</i> Tanca es cavall.
			<i>plural de e, nom femení, 'nom de la lletra e':</i> Fa unes es molt elegants.
mà	<i>nom femení [pl. mans], 'terminació del braç':</i> Dona'm la mà . Té les mans fredes.	ma	<i>possessiu àton [pl. mes]:</i> Ma mare.
més	<i>adverbi, quantitatiu i nom masculí:</i> En vull més . Tinc més anys que tu. Les sumes s'indiquen amb un més entre les xifres.	mes	<i>nom masculí [pl. mesos], 'part de l'any':</i> El mes de gener. Els mesos d'hivern.
			<i>participi del verb metre:</i> L'han mes en llibertat.
			<i>conjunció adversativa:</i> Va dir que ho faria, mes no ho farà.
			<i>plural del possessiu àton ma:</i> Mes ties.
món	<i>nom masculí [pl. mons], 'conjunt de totes les coses creades; la Terra':</i> La fi del món . Ha fet la volta al món . Crea mons imaginaris.	mon	<i>possessiu àton [pl. mos]:</i> Mon pare.
pèl	<i>nom masculí [pl. pèls], 'filament que creix a la pell':</i> Un pèl de la barba. No té pèls a la llengua.	pel	<i>contracció [pl. pels] de per i el:</i> Passa pel pont. Van pels carrers.

<i>Mots amb accent diacrític</i>		<i>Mots sense accent diacrític</i>	
què	<i>relatiu (precedit de preposició), interrogatiu i exclamatiu:</i> El martell amb què han picat. Què dius? Observa què passa. Què has dit! <i>nom masculí [pl. quès] 'quid d'una qüestió, naturalesa d'una cosa':</i> Ja em diràs el què . Vull conèixer tots els quès d'aquest assumpte.	que	<i>relatiu, conjunció i quantitatiu:</i> El vestit que portes. Em sembla que plou. Diu el que li convé. Que bonic! Que gent!
sé	<i>forma 3 pres. ind. del verb saber:</i> No ho sé .	se	<i>pronom feble:</i> No se sap res.
sí	<i>adverbi afirmatiu:</i> Sí , és cert. Diuen que sí . Sí que vindrà. <i>nom masculí [pl. síis], 'afirmació':</i> Va respondre amb un sí sec. S'aprova la proposta per quaranta sís contra sis nos.	si	<i>pronom reflexiu o recíproc:</i> Parla de si mateix. <i>conjunció:</i> No vindré si plou. Si que triga! <i>nom masculí [pl. síis], 'nota musical':</i> Un quintet en si menor. Dos sís bemolls. <i>nom masculí [pl. síis], 'interior':</i> Duia un infant dins el si . Els sins nasals.
sòl	<i>nom masculí [pl. sòls], 'superfície del terreny':</i> Un sòl fèrtil. Aquesta planta es fa en sòls sorrencs.	sol	<i>nom masculí [pl. sòls] 'astre; nota musical':</i> La llum del sol . Clau de sol . La Via Làctia conté bilions de sòls . <i>adjectiu [pl. sòls]:</i> Es troba molt sol . Us deixem sòls . <i>forma 3 i 2 pres. ind., i 2 imp. del verb soler:</i> Hi sol anar acompanyat. Sòls venir per aquí?
són	<i>forma 6 pres. ind. del verb ésser:</i> Tots són amics meus.	sols	<i>adverbi:</i> Tan sòls m'ha dit que no ve.
son		son	<i>nom masculí [pl. sons], 'acte de dormir':</i> Té un son tranquil. <i>nom femení [pl. sons], 'ganes de dormir':</i> Tinc molta son . <i>possessiu àton [pl. sos]:</i> Son pare. <i>forma 1 pres. pres. ind. (bal., alg.) del verb sonar:</i> Jo son molt bé es violí.
té	<i>forma 3 pres. ind. i 2 imp. del verb tenir:</i> Té molta sort. Té , el llibre que em vas deixar.	te	<i>pronom feble:</i> No te la portaré. <i>nom masculí [pl. tes], 'arbust; infusió de les fulles d'aquest arbust':</i> Una tassa de te . Uns tes molt aromàtics. <i>nom femení [pl. tes] 'Nom de la lletra t':</i> En aquest mot falta una te . Dues tes seguides.
ús	<i>nom masculí [pl. usos], 'acció d'usar':</i> Fes ús del teu dret. <i>forma 1 pres. ind. (bal., alg.) del verb usar:</i> Només ús aquesta eina.	us	<i>pronom feble:</i> Us estimo molt. <i>plural de u, nom femení, 'nom de la lletra u':</i> Fa unes enes que semblen us .
vós	<i>pronom fort:</i> Parlen de vós .	vos	<i>pronom feble:</i> Vestiu- vos . Déu vos guard!

També s'escriu accent diacrític en el plural d'aquests mots si coincideix gràficament amb el dels mots sense accent diacrític (*béns, déus, pèls, síis, sòls*; però *mans, mons*).

No s'aplica l'accent diacrític en els compostos i derivats d'aquests mots: *adeu*, *adeu-siau*, *marededeu*, *pregadeu*, *redeu*, *semideu*; *almon*, *rodamon*; *a contrapel*, *a l'empel*, *repel*; *entresol*, *subsol*. Però sí en aquells que s'escriuen amb guionet: *déu-vos-guard* 'salutació', *mà-llarg*, *més-dient*, *pèl-llarg*, *pèl-ras*, *pèl-roig* (§ 4.3.2.2g).

Finalment, s'admet l'ús discrecional de l'accent diacrític en mots homògrafs no recollits en el quadre 32, només, però, en el cas dels seus usos marcadament particularitzats, com ara en transcripcions d'usos metalingüístics, de textos medievals, dialectals, etc. Aquest ús discrecional s'amplia a casos com ara expressions puntuals o enunciats aïllats (tals com titulars, etiquetes, etc.), en què és possible més d'una interpretació del mot homògraf i pot produir-se, doncs, una ambigüitat indesitjada que no resol el context comunicatiu.

Excepcionalment, i ateses les implicacions extralingüístiques de naturalesa legal que pot tenir la reducció de la llista de mots amb accent diacrític, en els topònims es podrà mantenir l'accent diacrític en alguns mots no inclosos en el quadre 32, com ara *Cóll*, *Jóc*, *Móra*, etc.

3.2. TRACTAMENT GRÀFIC DE LA SÍL·LABA

3.2.1. Sil·labificació gràfica i partició de mots a final de ratlla

Quan un mot polisíl·lab no cap sencer al final d'una ratlla en un escrit, en general es pot descompondre en dos fragments. Aquesta partició es fa mitjançant el signe gràfic anomenat *guionet* (-), que en aquest cas s'afegeix al primer dels dos fragments per a indicar la transició del mot d'una ratlla a la ratlla següent. (Per a altres usos del guionet, vegeu § 4.3e.) Els mots se solen partir respectant la integritat de les síl·labes, de manera que la divisió no separi lletres que representen sons d'una mateixa síl·laba fònica. Cal tenir en compte les indicacions següents:

a) Tota consonant situada entre dues vocals forma síl·laba amb la segona: *te-lla*, *go-vern*, *ne-boa-da*, *ca-pa-ci-tat*, *ri-go-ro-sa-ment*.

b) Si entre dues vocals hi ha dues o més consonants, l'última consonant o les dues últimes, si són *bl*, *br*, *cl*, *cr*, *dr*, *fl*, *fr*, *gl*, *gr*, *pl*, *pr* o *tr*, formen síl·laba amb la segona vocal, i les restants formen síl·laba amb la primera: *cos-tat*, *her-ba*, *ac-te*, *ad-junt*, *in-fer-nal*, *ac-ti-vi-tat*, *pro-ble-ma*, *ca-bra*, *nu-cli*, *se-cre-ta-ri*, *pe-dra*, *re-flex*, *so-frir*, *se-gle*, *llà-gri-ma*, *re-pli-car*, *su-prem*, *al-tre*, *mons-tre*, *ins-tru-ment*, *subs-tan-tiu*, *ads-trat*, *comp-ta-ble*, *gàngs-ter*.

c) No s'han de separar els diftongs ni els triftongs: *neu-lla*, *no-ia*, *cre-uar*, *clau-dà-tor*, *lin-güís-ti-ca*, *de-llin-qüent*, *guai-ta*, *fè-ieu*, *cre-ueu*, *o-bli-qüeu*.

d) S'han de separar els components dels dígrafs *ix*, *rr* i *ss*, i dels grups consonàntics *sc*, *tg*, *tj*, *tl*, *tll*, *tm*, *tn*, *tx*, *ts* i *tz*, quan es parteix el mot per aquest punt: *quei-xa*, *ter-ra*, *tas-sa*; *pis-cina*, *jut-ge*, *llot-ja*, *Novet-lè*, *espat-lla*, *set-mana*, *cot-na*, *despat-xar*, *pot-ser*, *ràt-zia*.

e) S'ha de separar el grup *l·l* substituint el punt volat pel guionet: *novel·la*, *col·legi*.

f) No s'han de separar els components dels dígrafs *gu*, *ig*, *ll*, *ny*, *qu* i *kh* (emprat en transcripcions de mots estrangers): *or·gue*, *Puig·cerdà*, *pa·lla*, *re·nyar*, *quin·qué*, *si·khisme*.

g) La *h* i la *x* no palatoalveolar no se separen de la vocal que precedeixen: *alco·hol*, *tot·hom*; *bo·xa*, *te·xans* (cf. *ex·tern*, *leish·maniosi*).

h) Se separen el prefix o els radicals que componen un mot quan resulten evidents, encara que la lletra següent sigui una vocal: *ben·estant*, *bes·avi*, *cis·alpi*, *co·ordinador*, *des·organitzar*, *ex·alumne*, *hiper·estàtic*, *in·oblidable*, *inter·urbà*, *pan·eslavisme*, *post·operatori*, *sots·oficial*, *sub·altern*, *sub·ratllar*, *trans·atlàntic*. També se separa el primer component d'un compost: *cel·obert*, *front·ample*, *gentil·home*, *Dues·aigües*. Semblantment: *nos·altres*, *vos·altres*.

La partició a final de ratlla se sol fer aprofitant els guionets existents (*gira·sol*, *tornem·hi*); també cal evitar deixar una vocal sola a començament i a final de ratlla (**a·vió*, **avi·ó*), si no hi recolza un element apostrofat (*l'a·vió*, *d'e·vasió*).

3.2.2. La dièresi

3.2.2.1. La dièresi (¨) és un signe diacrític (§ 2.1.2) que s'escriu sobre les vocals *i* o *u*, siguin minúscules o majúscules, amb les funcions següents:

a) Per a indicar que es pronuncia la *u* dels grups *gu* i *qu* davant *e* o *i*, és a dir, quan *gu* i *qu* no són dígrafs (vegeu §§ 2.7.4.2b i 2.7.4.1b, respectivament): *aigües*, *llengües*, *següent*, *Güell*, *lingüista*, *pingüí*, *argüiria*, *Güives*, *Aigüissi* (barranc de l'Alta Ribagorça), *delinqüent*, *obliqués*, *pasqües*, *aqüífer*, *terraqüi*, *ubiquïtat*.

Cal tenir en compte que la *u* dels grups *gua*, *guo*, *qua* i *quo* es pronuncia sempre *i*, per tant, la *u* no ha de dur dièresi: *aigua*, *exigua*, *aiguós*, *obliqua*, *pasqua*, *quota* (§§ 2.7.4.2a i 2.7.4.1c).

b) Per a indicar que la *i* i la *u* no formen diftong amb la vocal anterior, això és, per a marcar el hiat amb la vocal precedent: *aïllar*, *raïm*, *traïció*, *Efraïm*, *Aïda*, *atapeït*, *creïble*, *creïlla*, *reïficar*, *veïna*, *müitis*, *xüita*, *amoïnar*, *heroïna*, *oïda*, *Coïmbra*, *cruïlla*, *gratuït*, *ruïnós*, *Lluïsa*, *Montuïri*, *Tuïr*; *aüc*, *aüixar*, *sauïc*, *taüit*, *Raüil*, *Bissauïrri*, *Estauïja*, *Sanauïja*, *Talteüll*, *Taüll*, *Cafarnaüim*, *peüc*, *peülla*, *transeünt*, *Reüir* (riu de la Cerdanya), *Seüil*, *diüern*, *oriüend*, *rabiüit*, *Friüil*, *noümen*.

Notem les formes del present de subjuntiu dels verbs terminats en *-ear*, *-iar*, *-oar* i *-uar*: *creï*, *creïs*, *creïn* (de *crear*); *estudiü*, *estudiüs*, *estudiün* (de *estudiar*); *lloï*, *lloïs*, *lloïn* (de *lloar*); *süi*, *süis*, *süin* (de *suar*); *aguü*, *aguüs*, *aguün* (de *aguar*).

Cal fer atenció a distingir alguns mots en què la *i* o la *u* no formen diftong amb la vocal anterior d'alguns altres de similars en què sí que en formen: *acuïtat* 'qualitat d'agut' i *acuïtat* (participi del verb *acuitar*), *aïrada* 'enujada' i *airada* 'cop d'aire', *beïna* i *veïna*, *beneït* 'que ha rebut benedicció' i *beneït* 'ximple', *circuït* 'circumdat' i *circuït* 'recorregut tancat', *fluït* (participi de *fluir*) i *fluïd* 'fluent' i 'substància fluida', *raïmat* 'most bullit' i *Raïmat* (municipi del Segrià), *reïna* 'resina' i *reina*, etc.

En algun cas la *u*, quan és tònica, pot formar diftong decreixent amb la vocal posterior: *Aüira* (pron. [ə.új.rə], *Sant Pere d'Aüira*, topònim del Ripollès; cf. *Alfauir*, pron. [al.fa.wír]), *aüixar*, *maüix*. En aquests dos darrers exemples, la *i* final de la seqüència *au* forma part del dígraf *ix* i cal tenir en compte, per tant, que en alguns parlars no es pronuncia.

5 En algunes formes del verb *argüir* hi ha concurrència de les funcions de la dièresi: n'hauria de portar la *u* per a indicar que cal pronunciar-la davant *g* (regla *a*) i, alhora, en algunes formes, la *i* per a indicar que no hi ha diftong (regla *b*). En aquestes formes en què coincidirien dues dièresis, no s'escriu la *u* si ja en porta la *i*: *argüim*, *argüiu*; *argüia*, *argüies*, *argüien*; *argüires*, *argüiren*; *argüïssis*, *argüïssin*; *argüit*, *argüida*, etc., i també *argüible*, *argüició*, *argüidor*. Si la *i* no ha de dur dièresi, però, es manté la de la *u*: *argüir*, *argüeix*, *argüeix*, *argüí*, *argüírem*.

15 Assenyalem finalment el fet que, en els mots manlevats al llatí i al grec, una *i* feble precedida d'una vocal forta és pronunciada dins la mateixa síl·laba que aquesta, formant amb ella un diftong decreixent: *es.toïc*, *fluïd*, *he.roïc*, *laïc*; però el diftong es desfà quan la primera vocal perd el seu accent: *es.to.ï.cis.me*, *flu.ï.de.sa*, *he.ro.ï.ci.tat*, *la.ï.cit.zar*. A un diftong d'un mot primitiu, doncs, pot correspondre un grup disil·làbic en un derivat. Per tant, porten dièresi els derivats cultes amb els sufixos *-itat*, *-isme*, *-itzar* i similars, encara que en els mots primitius hi hagi un diftong: *arcaïtzant* (cf. *arcaïc*), *druïdessa*, *druïdisme* (cf. *druïda*), *hebraïtzar*, *hebraïtzant* (cf. *hebraïc*), *judaïtzar*, *judaïtzant* (cf. *judaïc*), *mosaïcista* (cf. *mosaïc*), *estoïcisme* (cf. *estoïc*), *fluïdesa*, *fluïdificar*, *fluïditat*, *fluïditzar* (cf. *fluïd*), *laïcat*, *laïcisme*, *laïcitzar* (cf. *laïc*), *atiroïdisme* (cf. *tiroïde*). Notem que no han de dur dièresi els derivats amb el sufix *-al*, els primitius dels quals tampoc no la porten: *coital*, *col·loidal*, *esferoidal*, *fluidal*, *helicoidal*, *laical*, *romboïdal*, *trapezoidal* (derivats respectivament de *coit*, *col·loide*, *esferoïde*, *fluid*, *heloïde*, *laïc*, *romboïde*, *trapezoïde*).

25 c) Per a indicar que la *i* entre dues vocals forma síl·laba ella sola, és a dir, no forma diftong ni amb la vocal anterior ni amb la posterior: *agraïa*, *beneïa*, *conduïa*, *corroïen*, *esvaïen*, *obeïen*, *oïa*, *traduïen*, *Isaïes*.

30 Notem, sense dièresi, mots en què la *i* forma diftong creixent amb la vocal següent i és, per tant, una semivocal: *al·leluïa*, *baieta*, *desmaïar*, *doiut*, *joiell*, *joiós*, *kikuiu*, *maionesa*, *noia*, *peïot*, *reialme*, *seïent*, *Laïa*, *Mireïa*, *Tuïes*, *Foïos*, *Moïà*.

QUADRE 33
Ús de la dièresi

<i>i</i>	<i>ü</i>
<i>En diftongs</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • En els grups <i>gu i qu</i> davant <i>e o i</i>, per a indicar que la <i>u</i> es pronuncia: <i>aigües</i>, <i>güelf</i>, <i>ungüent</i>, <i>Igüerri</i>; <i>ambigüitat</i>, <i>lingüístic</i>, <i>pingüí</i>, <i>Güives</i>; <i>pasqües</i>, <i>freqüent</i>, <i>qüestió</i>; <i>adeqüi</i>, <i>aqüífer</i>, <i>terraqüi</i>
<i>En hiats</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Entre vocal i consonant: <i>agraït</i>, <i>països</i>, <i>veïna</i>, <i>reïx</i>, <i>xiïta</i>, <i>cloïssa</i>, <i>cruïlla</i>, <i>intuïció</i>, <i>suï</i>, <i>Efraïm</i>, <i>Lluïsa</i>, <i>Montuïri</i>, <i>Ucraïna</i> • Entre vocals, amb la <i>i</i> formant síl·laba ella sola: <i>traïa</i>, <i>obeïes</i>, <i>desoïen</i>, <i>intuïa</i>, <i>Isaïes</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Entre vocal i consonant: <i>llaüt</i>, <i>peüc</i>, <i>diüretic</i>, <i>noümen</i>, <i>Raül</i>, <i>Bissaüri</i>, <i>Friül</i>

35 3.2.2.2. No s'escriu dièresi en els casos següents:

- a) Quan la *i* o la *u* duen accent gràfic segons les regles corresponents (§ 3.1.1.2), perquè l'accent fa innecessari tot altre signe distintiu: *agraíem*, *bilbaí*, *país*, *Caín*, *deífic*, *oleícola*, *succeíeu*, *veí*, *corroís*, *oídium*, *roí*, *Boí* (cf. *Boi*, antropònim), *conduíeu*, *genuí*, *Alcuí*, *Balduí*, *Lluís*, *suís* (cf. *suïs*, forma del verb *suar*), *gaús*, *teúrgia*, *demiúrgic* (cf. *agraïa*, *bilbaïns*, *països*, *caïnita*, *deíficar*, *oleïcultura*, *succeïren*, *veïna*, *corroïssin*, *oïdi*, *roïndat*, *conduïen*, *genuïns*, *Lluïsa*, *Suïssa*, *gaüssos*, *teürg*, *demiürg*).
- b) En els sufixos *-isme* i *-ista*: *altruisme*, *arcaisme*, *egoisme*, *europaisme*, *heroisme*; *ateneïsta*, *continuïsta*, *hebraïsta*, *liceïsta*, *tramoïsta*.
- 10 Convé notar que s'escriuen amb dièresi *proïisme* i *lluïisme*, amb una terminació coincident però que no correspon al sufix *-isme*.
- c) En les terminacions dels verbs de la tercera conjugació corresponents a les formes d'infinitiu (*-ir*), gerundi (*-int*), futur (*-iré*, *-iràs*, etc.) i condicional (*-iria*, *-iries*, etc.) precedides de vocal: *agraïr*, *païr*, *beneïr*, *oïr*, *conduïr*; *esvaïnt*, *obeïnt*, *corroïnt*, *reduïnt*; *desoïré*, *maleiràs*, *traïrà*, *produïrem*, *posseïreu*, *traduïran*; *lluïria*, *traïries*, *succeïria*, *obeïriem*, *oïríeu*, *deduïrien*.
- Tinguem en compte que en les formes d'aquests temps verbals, la vocal que duu la dièresi, en verbs com ara *amoïnar* o *arruïnar* (*amoïnant*, *amoïnaré*, *arruïnaràs*, *arruïnaria*) correspon a una vocal del radical i no de la terminació.
- 20 d) Darrere prefix o component d'un compost: *antiïnflamatori*, *autoïnducció*, *biunívoc*, *coïncidir*, *contraïndicar*, *infrautilitzar*, *intrauterí*, *microïnformàtica*, *neoïmpressionista*, *poliuretà*, *preïndustrial*, *reïncidir*, *reïnflar*, *reïntegrament*, *reïterar*, *reunió*, *semiüncial*, *sobreïmpressió*; *gastroïntestinal*, *tallaüngles*.
- 25 Notem que porten dièresi les formes i els derivats dels verbs *reeïxir* i *sobreïxir* que perden la *e* del radical (*reïx*, *reïxen*, *reïxi*, *reïxis*, *reïxin*; *reïsc*, *reïsqué*, *reïsc*, *reïsques*, *reïsquem*, *reïsqueu*, etc.; *sobreïx*, *sobreïxen*, *sobreïxi*, *sobreïxis*, *sobreïxin*, *sobreïxent*; *sobreïsc*, *sobreïsqué*, etc.). Així mateix, també porten dièresi *aïllar*, *aïrrar*, *reïra* (interjecció); *peüngla*, *peülla*; *ataïllar*, *aïllat*, *obriüills*, *de reüill*, *reüillar*, *traüill*, *traüillar*.
- 30 e) En les terminacions llatines *-um* i *-us*: *aquàrium*, *contínuum*, *harmòniium*, *linòleum*, *mèdiium*, *oídium*, *pòdiium*; *íleus*, *nònius*, *Màrius*, *Pius*, *Sírius*; així com en *duumvir* i *triumvir*, i llurs derivats (*duumviral*, *triumvirat*).

4. LA GRAFIA DELS MOTS

En general, un mot se sol escriure com una seqüència de lletres que es discrimina dels mots contigus per espais en blanc. A grans trets, el mot gràfic se sol correspondre amb el mot gramatical (sia, doncs, variable o invariable; simple, derivat o compost) i, per tant, la grafia d'un mot n'aglutina els constituents lèxics i flexionals: radicals i afixos. De vegades, la grafia reflecteix, en certa mesura, els mots fonològics, bé separant-ne els constituents mitjançant l'apòstrof (en el cas de certs clítics; § 4.1) o el guionet (amb pronoms enclítics), bé contraient-los (aglutinant *a*, *de*, *per* o *ca* amb la forma masculina de l'article que els segueix; § 4.2).

D'altra banda, a causa de la seva independència morfològica, s'escriuen separats per espais en blanc els constituents de les locucions (§ 4.3.3), grafia que contrasta amb l'escriptura aglutinada dels mots compostos i prefixats, els constituents dels quals, en determinats casos, es relacionen enllaçant-los amb un guionet a fi de preservar-ne la fesomia i facilitar llur lectura (§§ 4.3.1 i 4.3.2).

4.1. L'APÒSTROF

4.1.1. L'*apòstrof* és un signe ortogràfic consistent en una coma volada (') que s'escriu per a indicar que s'elideix la vocal dels articles definit i personal, de la preposició *de* i dels pronoms febles davant de mots començats en vocal, precedida o no de *h*, o bé, en el cas dels pronoms febles, després dels verbs o dels pronoms acabats en vocal altra que *u*. En aquests casos, es diu que l'article, la preposició i el pronom *s'apostrofen*.

Els articles definits singulars *el* i *la* revesteixen la forma *l'*: *l'aire*, *l'Alguer*, *l'Enric*, *l'interès*, *l'ídol*, *l'IVA*, *l'ocell*, *l'Hèctor*, *l'home*, *l'Hospitalet*, *l'ull*, *l'humor*; *l'àvia*, *l'Anna*, *l'Havana*, *l'anormalitat*, *l'asèpsia*, *l'asimetria*, *l'escola*, *l'herba*, *l'Índia*, *l'òliba*, *l'opinió*, *l'Obdúlia*, *l'ONG*, *l'hora*, *l'ungla*, *l'hulla*, *l'URSS*. Però no s'apostrofa l'article femení davant de les vocals *i* o *u* àtones, precedides o no de *h*: *la idea*, *la història*, *la Isabel*, *la Il·lúria*, *la INTERPOL*, *la ITV*, *la unió*, *la humanitat*, *la ultradreta*, *la UdL*, *la UEFA* (noteu en els tres darrers exemples l'accent principal damunt la *e*). Tampoc no s'apostrofa l'article femení davant de les lletres i dels noms de les lletres: *la e*, *la s*, *la a*, *la efa*, *la hac*; ni tampoc davant dels mots *una* (referit a l'hora), *ira* i *host*, ni tampoc en el topònim neerlandès *la Haia*: *la una de la matinada*, *la ira que sentia*, *la host del rei d'Aragó*, *el Tribunal Internacional de la Haia*.

Cal tenir en compte que l'article masculí *lo* i els articles salats *es*, *so* i *sa* revesteixen respectivament les formes *l'* i *s'*, amb la mateixa distribució i les mateixes regles d'apostrofació que les de l'article definit general: *lo net* i *l'avi*; *s'oli*, *s'únic fill*, *s'Agaró*, *s'Arenal*; *amb s'avió*; *s'altra mà*, *s'illa*, *s'habitació*, *sa universitat*, *sa Indioteria*.

Els articles personals *en* i *na* revesteixen la forma **n'**: **n'Andreu**, **n'Isidor**, **n'Hilari**, **n'Hug**; **n'Aina**, **n'Helena**, **n'Imma**, **n'Olívia**, **n'Úrsula**. Però *na* no s'apostrofa davant de les vocals *i* o *u* àtones, precedides o no de *h*: **na Humberta**, **na Irene**, **na Isabel**.

5 La preposició *de* revesteix la forma **d'**: **anell d'or**, **paraula d'honor**, **fet d'ara**, **un seguit d'asimetries**, **esclat d'ira**, **acaben d'obrir**, **esmalt d'ungles**, **Eugeni d'Ors**, **la Seu d'Urgell**, **soc d'Alacant**, **el sant d'en Jaume**, **títol d'ATS**. Però no s'apostrofa *de* davant de les lletres *i* dels noms de les lletres: **davant de i**, **seguit de f**, **en forma de essa**.

10 Els pronoms febles *em*, *et*, *el*, *la*, *es* i *en* revesteixen respectivament les formes elidides **m'**, **t'**, **l'**, **l'**, **s'** i **n'** davant d'un verb o d'un altre pronom començat en vocal, precedida o no de *h*: **m'agrada**, **m'hi pensaré**, **dir-m'ho**, **se m'hi coneix**; **t'entén**, **acosta-t'hi**; **l'unta**, **l'hem vist**, **treu-l'en**, **ens l'hi posa**, **dona-l'hi**; **l'han vista**, **l'obro i la tanco**; **s'asseu**, **s'ho emporta**, **mirar-s'hi**; **se n'ha recordat**, **ens n'anem**, **fes-n'hi una**. Però no s'apostrofa *la* (com en el cas de l'article definit homògraf) davant de les vocals *i* o *u* àtones, precedides o no de *h*: **la ignoren**, **la incorpora**, **la hi diu**, **la uneix**, **la utilitzem**, **la humilia**.

Els pronoms febles *em*, *ens*, *et*, *el*, *els*, *es* i *en* revesteixen respectivament les formes reduïdes **'m**, **'ns**, **'t**, **'l**, **'ls**, **'s** i **'n**, darrere d'un verb o d'un altre pronom acabat en una vocal que no sigui una *u* segon element d'un diftong: **mira'm**, **se'm queixa**; **deixa'ns**, **se'ns espatlla**, **perdre'ns-el**, **escriure'ns-ho**; **renta't**, **desfer-se't**; **porta'l**, **du'l**, **creu-te'l**, **li'l compro**; **porti'ls**, **colliu-me'ls**, **te'ls comprarem**, **dona'ls-el**, **dugui'ls-hi**; **perdre's**; **treure'n**, **se'n va**, **porti-me'n**, **recordar-te'n**, **se me'n riu**. No s'apostrofem, per tant, els pronoms darrere d'un verb acabat en *u* amb valor semivocàlic: **mou-te**, **compreu-me-la**. Notem que en les combinacions de dos pronoms en què hi ha dues vocals en contacte, l'apòstrof va tan a la dreta com sigui possible, tret de la combinació dels pronoms *el* i *en* que s'escriu *l'en*, ja que altrament donaria lloc a la forma gràfica **le*, inexistent com a pronom: **me'n dona**, **me'l miro**, **te'l donen**, **te'ns quedes**, **li'l portaré**, **la'n prenen**, **l'en treu**, **se'ls menja**, **se'n va**.

En molts parlars, els pronoms febles *nos* i *vos* situats entre un verb imperatiu en primera o segona persona del plural, respectivament, i un altre pronom, es redueixen a [z], forma que en textos escrits que reproduïen la llengua col·loquial es representa gràficament com a **'s**: **anem's-en** ('anem-nos-en'), **llegim's-el** ('llegim-nos-el'), **aturem's-hi** ('aturem-nos-hi'); **compreu's-en** ('compreu-vos-en'), **recolzeu's-hi** ('recolzeu-vos-hi'), **mireu's-el** ('mireu-vos-el'), **feu's-ho** ('feu-vos-ho').

4.1.2. Malgrat la grafia, cal tenir en compte que, d'acord amb les regles apuntades:

a) S'apostrofa l'article singular i la preposició *de* davant nombres i davant sigles que es lletregen, en aquells casos que es pronuncien amb un so vocàlic inicial: **l'1 de febrer**, **l'XI Simposi de Ciències Socials**; **l'HTML**, **l'NBA**, **l'RNA**, **l'FBI**, **l'AP-7**, **l'N-II**; **d'11,5 milions d'euros**, **una emissora d'FM**.

b) S'apostrofa l'article masculí singular davant manlleus començats per *s* seguida de consonant (puix que la *s* es pronuncia precedida d'una *e*): **l'statu quo**,

l'striptease, l'Slesvig-Holstein. Semblantment: *l'ftalat de potassi, l'zwitterió*. No s'apostrofa, però, l'article femení ni la preposició *de* (ja que la *s* recolza en la vocal de l'article o la preposició): *la schola cantorum, la Scala de Milà, la ftiriasi; un repertori de scherzos, la República Democràtica de Sri Lanka, la teoria de Stern, un discurs de Jdànov*.

c) També s'apostrofa l'article singular i la preposició *de* davant els mots abreujats que si estiguessin desplegats també s'apostrofarien: *l'ap. 5* ('apartat'), *l'Hble. Sr. conseller, l'Excma. Sra. presidenta, pres. d'ind.* ('present d'indicatiu').

d) No s'apostrofa davant *i* o *u* amb valor semivocàlic ([j] o [w], respectivament), precedides o no per *h*: *el hiat, el iogurt, el uombat, el Iemen; la iaia, la iarda, la UOC; tintura de iode, riure de hiena, la premsa de hui, la conferència de Ialta, és de Huelva*.

En el cas de les sigles i dels acrònims, cal tenir present que una pronúncia pot condicionar el criteri d'apostrofació. Davant de sigles o acrònims començats amb *i* o *u* seguides de vocal, poden donar-se dues pronunciacions diferents. Si es pronuncien amb *i* o *u* semivocàliques, no s'apostrofa: *el IEN, la UOC*. En canvi, si es pronuncien amb *i* o *u* vocàliques, sí que s'apostrofes: *l'IEC, l'IULA*.

e) No s'apostrofa davant la *h* aspirada [h] (manlleus, noms propis no adaptats i algunes interjeccions; § 2.9.2): *el hawaià, el ròssec del Halley, el Hilton; la Hansa, la high-life, la Helen; els actors de Hollywood, ganes de halar, un discurs ple de has! i hums!*

f) No s'apostrofa davant els símbols: *El H és un gas molt volàtil, 10 mg de As*, llevat dels de la rosa dels vents, que es tracten com si fossin sigles: *Tant bufa de l'E com de l'O*. Però és preferible apostrofar davant dels compostos d'especialitat en què el primer element és un símbol el nom del qual comença per una vocal: *l'α-retinol* (llegit «l'alfa-retinol»), *l'L-dopamina* («l'eladopamina»).

g) Tampoc no s'apostrofa l'article ni la preposició *de* quan precedeix un mot usat amb valor metalingüístic: *El animal de la frase anterior va amb majúscula; El gerundi de escriure és escrivint*. Fora d'aquest cas, sí que s'apostrofes l'article singular i la preposició *de* davant d'un mot o un fragment escrit en cursiva i davant de les cometes d'obertura: *L'Ara treu un nou suplement; el director de l'Hola; l'autor d'El quadern gris; un article d'El Temps; El presentador va emfasitzar que ell era l'«únic»; El conseller va qualificar aquest fet d'«irrepetible»; els llibres d'«El Club de Butxaca»*. La preposició *de* també s'apostrofa davant de noms d'entitats o grups, i de topònims estrangers no catalanitzats començats amb article, el qual s'escriu, per tant, amb majúscula: *les rebaixes d'El Siglo, la tertúlia d'Els Quatre Gats, un concert d'Els Pets, el port d'El Callao* (§ 4.2.2).

h) Cal apostrofar l'article femení i la preposició *de* davant els noms polisíl·labs de les lletres dels altres alfabetos d'acord amb les regles generals d'apostrofació: *l'alfa, l'òmicron, precedit d'àlef*. En canvi, no s'ha d'apostrofar davant els noms de lletres monosíl·labs o que comencen per sons que es poden sensibilitzar: *la ain, la het, seguit de he*. També cal evitar l'apostrofació davant les lletres aïllades: *la α* (alfa).

4.1.3. El quadre 34 mostra els contextos més habituals en què els articles, la preposició *de* i els pronoms febles s'apostrofes.

QUADRE 34
Ús de l'apòstrof

<i>Categoria lèxica</i>	<i>Forma</i>	<i>Apostrofació</i>	<i>Context</i>	<i>Exemples</i>	
Article	<i>el</i>	s'apostrofa	davant vocal (precedida o no de <i>h</i>)	l' avi, l' home, l' Enric, l' Alguer, l' IVA, l' FBI, l' 11, vent de l' O	
			davant <i>s</i> seguida de consonant	l' striptease, l' Slesvig-Holstein	
		no s'apostrofa	davant <i>i</i> o <i>u</i> semivocàliques (precedides o no de <i>h</i>)	el hiat, el iogurt, el uadi, el Iemen	
			davant <i>h</i> aspirada	el h awaià, el Hilton	
	<i>la</i>	s'apostrofa	davant vocal altra que <i>i</i> o <i>u</i> àtones (precedida o no de <i>h</i>)	l' àvia, l' hora, l' opinió, l' ungla, l' Úrsula, l' Havana, l' Índia, l' URSS, l' NBA	
			davant els noms polisíl·labs de les lletres d'altres alfabets	l' alfa, l' àlef, l' òmicron	
		no s'apostrofa	davant <i>i</i> o <i>u</i> àtones (precedides o no de <i>h</i>)	la idea, la unió, la història, la Isabel, la Il·líria, la UGT	
			davant les lletres i els noms de les lletres	la a, la s, la efa, la hac	
			davant els mots <i>una</i> (hora), <i>ira</i> i <i>host</i> , i en el topònim <i>la Haia</i>	la una, la ira, la host, la Haia	
			davant <i>s</i> seguida de consonant	la schola cantorum, la Scala	
			davant <i>i</i> o <i>u</i> semivocàliques (precedides o no de <i>h</i>)	la hiena, la iaia, la Iolanda, la UOC	
			davant <i>h</i> aspirada	la hansa, la Hillary	
		<i>en</i>	s'apostrofa	davant vocal (precedida o no de <i>h</i>)	n' Andreu, n' Isidor, n' Hug
		<i>na</i>		davant vocal altra que <i>i</i> o <i>u</i> àtones (precedida o no de <i>h</i>)	n' Aina, n' Helena, n' Imma
	no s'apostrofa			davant <i>i</i> o <i>u</i> àtones (precedides o no de <i>h</i>)	na Irene, na Urraca
	Preposició	<i>de</i>	s'apostrofa	davant vocal (precedida o no de <i>h</i>)	d' ara, d' or, d' honor, d' Urgell, d' ATS
davant els noms polisíl·labs de les lletres d'altres alfabets				d' alfa, d' àlef, d' òmicron	
no s'apostrofa			davant les lletres i els noms de les lletres	de a, de s, de ema	
			davant <i>s</i> seguida de consonant	de scherzos, de Stern	
		davant <i>i</i> o <i>u</i> semivocàliques (precedides o no de <i>h</i>)	de hui, de iode, de Huelva		
			davant <i>h</i> aspirada	de halar, de Hollywood	

<i>Categoria lèxica</i>	<i>Forma</i>	<i>Apostrofació</i>	<i>Context</i>	<i>Exemples</i>
Pronom	<i>em</i>	s'apostrofen	davant vocal (precedida o no de <i>h</i>)	m' alça, m' hi té, dir- m' ho; t' honora, pensa- t' hi; l' obre, l' hem vist, dona- l' hi, treu- l' en; s' espera, s' hi fa; n' usen, ens n' anem
	<i>et</i>			
	<i>el</i>		darrere vocal altra que <i>u</i> semivocàlica	escolta' m , se' m queixa; pentina' t , apropar-se' t ; busca' l , creu-te' l , li' l compro; moure' s ; compra' n , endur-se' n , se' n va, se me' n riu
	<i>es</i>			
	<i>en</i>			
	<i>la</i>	s'apostrofa	davant vocal altra que <i>i</i> o <i>u</i> àtones (precedida o no de <i>h</i>)	l' aconseguiré barata, l' hem vista
		no s'apostrofa	davant <i>i</i> o <i>u</i> àtones (precedides o no de <i>h</i>)	la ignora, la hi diu, la humilia
	<i>ens</i>	s'apostrofen	darrere vocal altra que <i>u</i> semivocàlica	deixa' ns , perdre' ns -el, se' ns rifa; deixa' ls , colliu-me' ls , me' ls conec
<i>els</i>				

4.2. LES CONTRACCIONS

4.2.1. Les preposicions *a*, *de* i *per*, quan van seguides per les formes masculines de l'article definit *el* i *els*, formen les contraccions **al** (*a* + *el*), **als** (*a* + *els*), **del** (*de* + *el*), **dels** (*de* + *els*), **pel** (*per* + *el*) i **pels** (*per* + *els*): *Va al col·legi; Viu als afores; Torna del poble; És del Vendrell; Parla dels pares; Tira pel dret, Corria pels camins.*

També forma contraccions la partícula *ca* (reducció de *casa*) quan va seguida pels articles definits masculins *el* i *els* i per l'article personal masculí *en*, i dona lloc a les formes **cal** (*ca* + *el*), **cals** (*ca* + *els*) i **can** (*ca* + *en*): *Ves a cal metge; Cal Miret* (nucli de Sant Martí Sarroca), *cal Paller; El conegué a cals oncles; Això sembla can seixanta; Can Pastilla* (barri de Palma).

QUADRE 35
Les contraccions

	<i>el</i>	<i>els</i>	<i>en</i>
<i>a</i>	al	als	
<i>de</i>	del	dels	
<i>per</i>	pel	pels	
<i>ca</i>	cal	cals	can

15

Semblantment, les formes *a*, *de*, *per* i *ca* damunt dites, quan precedeixen l'article salat, formen les contraccions **as** (*a* + *es*), **des** (*de* + *es*), **pes** (*per* + *es*) i **cas** (*ca* + *es*): *Pujar as castell; Anar as Trenc; coses des jovent; Sant Llorenç des Cardassar; Passegen pes carrers; Passar pes Vedrà; Cas Concos.* I no hi ha contracció quan l'article es pot apostrofar amb el mot següent: *Va a s'Arenal; baf de s'olla; per s'altra banda; ca s'Arrosser.*

20

En la toponímia baleàrica es conserva la contracció *son*, forma fossilitzada el significat originari de la qual («ço d'en») s'ha perdut: *Son Cervera* ('la propietat d'en Cervera'), *Son*

Santjoan, **Son Santmartí**, **Son Vitamina**. Però: **So n’Ametler**, **So n’Armadans**, **So na Cassana**, **So na Monda** (barri d’Inca).

5 També és admissible la contracció de la preposició *sus* ‘sobre’, pròpia dels parlars orientals més septentrionals, amb les formes masculines de l’article definit, que dona lloc a les formes ***sul*** (*sus + el*) i ***suls*** (*sus + els*): *escrit sul paper*; *Cau suls braços*.

4.2.2. No hi ha contracció:

a) Quan l’article es pot apostrofar amb el mot següent perquè comença per vocal, precedida o no de *h*: *Porta-ho a l’avi*; *Baixa de l’arbre*; *Parla de l’home*; *Portal de l’Àngel*; *coses per l’estil*; *Va a ca l’apotecari*; *terres de ca n’Amat*.

10 b) Quan l’article forma part del nom d’una entitat o d’un grup, o bé del títol d’una obra o d’una publicació, i s’escriu, per tant, amb majúscula: *Està subscript a El Temps* (publicació periòdica); *l’obertura d’Els mestres cantaires de Nuremberg* (òpera); *Passem per Els Quatre Gats* (cerveseria).

15 c) Quan l’article forma part d’un nom propi estranger no catalanitzat i s’escriu, per tant, amb majúscula: *Vam anar a El Paso*; *el desert d’El Álamo*; *la República d’El Salvador*; *l’estil d’El Greco*; *el corrent d’El Niño*.

4.3. L’ORTOGRAFIA DELS MOTS PREFIXATS, DELS COMPOSTOS I DE LES LOCUCIONS. EL GUIONET I L’AGLUTINACIÓ GRÀFICA

20 Els mots derivats per prefixació i els mots compostos s’escriuen, en general, aglutinats (*amoral*, *contratemp*, *preromànic*, *refer*, *subaquàtic*; *centpeus*, *colltòrcer*, *maldecap* ‘preocupació’, *panxacontent*, *rentaplats*), llevat d’alguns casos (com ara *no-res*, *ex-Iugoslàvia*, *vice-primer ministre*; *foie-gras*, *penya-segat*, *vint-i-dos*, *sud-est*) en què s’escriuen amb guionet, que és un signe gràfic consistent en un guió curt (-). L’aglutinació gràfica dels compostos contrasta amb
25 l’escriptura de les locucions, els components de les quals s’escriuen separats per espais (*alts i baixos*, *compte corrent*, *decret llei*, *cap de setmana*, *blat de moro*).

L’aglutinació gràfica pot originar combinacions gràfiques inusuals: *contraatac*, *centreafricà*, *videoart*, *sangglaçar*, *antiincendis*, *indoeuropeu*, *radiooient*, *capplà*, *propparent*, *sotssecretari*, *postguerra*, *avantítol*.

30 En alguns compostos antics se simplifiquen en l’escriptura determinats contactes entre dues vocals iguals (*aiguardent*, *mestrescola*, *nostramo*, *sotaiguar*, *Marianna*, *Miralcamp*, *Vilalta*), es regularitzen ortogràficament certs contactes consonàntics (*Bompàs*, *Torredembarra*) o bé es conserven sons etimològics (*pancuit*, *vinagre*) o formes flexives arcaïques (*batiport*, *cobrellit*, *estrenyecaps*, *torcebraç*). La simplificació també es troba en alguns compostos moderns
35 (*semprenflor*, *Mariàngela*).

L’aglutinació gràfica de derivats i compostos pot comportar, en alguns casos, lleus alteracions dels components. D’entrada, convé tenir en compte els criteris següents:

40 a) El mot que resulta de l’aglutinació segueix les regles generals d’accentuació (§ 3.1.1), amb independència de l’accentuació gràfica dels components. Per exemple, s’escriu *pinçanàs*, *contrapès*, *superfí*, *ultrasò*, *entrenús*, *Cantonigròs*, *Portopí*, amb accent gràfic malgrat que *nas*, *pes*, *fí*, *so*, *nus*, *gros* i *pi* no en duen, i s’escriu *físicoquímic*, *concavoconvex* i *usdefruit* sense

accent gràfic, malgrat que *físic*, *còncau* i *ús* en duen. Però aquesta norma no s'aplica en el cas que calgui escriure un guionet, en què els components conserven llur forma gràfica: *barba-ros*, *cella-ras*, *fru-fru*, *no-res*, *pèl-ras*, *vint-i-u*, *Pèl-de-ca* (muntanya del Ripollès). Vegeu també § 4.3.2.2g.

5   b) No s'escriu dièresi al començament del segon component (§ 3.2.2.2e): *antiincendis*, *autoinducció*, *biunívoc*, *contraindicar*, *poliuretà*, *preindustrial*, *reiniciar*, *semiuncial*, *pintaungles*.

10   c) Les grafies *r* i *s* a l'inici de radical generalment no es canvien per *rr* i *ss*: *contrareforma*, *grecomà*, *prorús*, *radioreceptor*, *vicerector*; *aerosol*,
15   *contrasentit*, *cromosoma*, *dinosaure*, *antisistema*, *entresuar*, *jocoseriós*,
politicocial, *sobresou* (vegeu, però, els §§ 2.4.2 i 2.6.3.2a6). Però es conserven
duplicades en els compostos i derivats ja formats en llatí, en els manllevats i en
alguns d'antics que ja tenen una tradició consolidada amb aquestes grafies:
15   *bissextil*, *prerrogativa*, *prorrata*, *trirrem*, *virrei*, *pressuposar*, *pressupost*,
proseguir; *aiguarràs*, *bancarrota*; *altressí*, *forassenyat*, *reessaga*, *ressol*,
tornassol.

20   d) Els mots compostos i prefixats no perden mai la *e*- inicial del segon
component quan va seguida de *s* + consonant: *alaestès*, *barbaespès*,
guardaespattes; *aeroespacial*, *antiespasmòdic*, *autoescola*, *autoestop*,
20   *ciberespai*, *contraespionatge*, *desestalinització*, *exestipulat*, *heliestació*,
infraestructura, *interestel·lar*, *neoescolàstic*, *poliesportiu*, *preescolar*, *reescal·lar*,
reestructurar, *semiesfèric*, *sotaescriure*, *subespècie*, *superestructura*,
supraescapular, *telespectador*.

25   En els mots compostos i prefixats formats mitjançant la composició culta, és a
dir, seguint els procediments de formació del grec i del llatí, i també en els
formats en una altra llengua, generalment no es troba aquesta *e*, perquè s'han
incorporat al català globalment i no cadascun de llurs elements per separat. En
molts d'aquests mots el segon component és un terme no existent en català com a
mot independent i, per tant, fàcilment identificable com a radical culte que no
30   adopta aquesta *e*: *amfisbena*, *anastomosi*, *batiscaf*, *circumspecte*, *diàstole*,
hemistiqui, *isòsceles*, *megasclera*, *microscopi*, *Iugoslàvia* (notem que no
existeixen en català *esbena, *estomosi, *escaf, *especte, *estole, *estiqui,
*esceles, *esclera, *escopi, *Eslàvia). En d'altres, en canvi, sí que s'escriu
aquesta *e*, perquè el segon component coincideix formalment amb un mot català
35   que equival semànticament al radical culte: *altoestrat*, *cirroestrat*, *nimboestrat*
(cf. *estrat* 'núvol baix que forma una capa uniforme'), *arterioesclerosi* (cf.
esclerosi), *bioespeleologia* (cf. *espeleologia*), *broncoespirometria* (cf.
espirometria), *cardioespasme* (cf. *espasme*, *antiespasmòdic*), *citoestàtic*,
electroestàtic, *hidroestàtic*, *ortoestàtic* (cf. *estàtic*, *hiperestàtic*), *corticoesteroide*
40   (cf. *esteroide*), *cronoestratigrafia*, *litoestratigrafia* (cf. *estratigrafia*),
endoesquelet, *exo esquelet*, *neuroesquelet* (cf. *esquelet*), *fusoespoquetosi* (cf.
espoquetosi), *geoestacionari* (cf. *estacionari*), *metaestable*, *monoestable*,
termoestable (cf. *estable*, *biestable*), *micaesquist*, *talcoesquist* (cf. *esquist*);
feldespat (cf. *espat*), *isoespín* (cf. *espín*).

5 Cal tenir en compte que alguns d'aquests compostos de formació culta, el segon component dels quals pot ser identificat fàcilment amb un mot de la llengua amb *e* inicial, no presenten mai *e* inicial en el seu segon element, bé perquè porten l'accent en el primer formant (*aeròstat*, *antístrofa*, *megàspora*, *hipòstil*; cf. *estat*, *estrofa*, *espora*, *estil*), bé perquè el significat del mot independent no coincideix amb el significat del segon terme dels compostos (*atmosfera*, *biosfera*, *estratosfera*; *adstrat*, *substrat*, *superstrat*; *episperma*, *gimnosperma*; cf. *esfera*, *estrat*, *esperma*). Tampoc no porta *e* inicial el segon element d'un conjunt de compostos, alguns ja antics en català, que costa identificar com a tals, malgrat coincidir formalment i semànticament amb mots independents amb *e* inicial: *adscriure*, *inscriure*, *prescriure*, *subscriure*, *infrascrit*, *manuscrit*, *mecanoscrit* (cf. *escriure*, *escrit*, *sotaescrit*); *constrènyer* (cf. *estrènyer*), *contrastar* (cf. *estar*), *restablir* (cf. *establir*), *transpirar* (cf. *espirar*), *Txecoslovàquia*, *txecoslovac* (cf. *Eslovàquia*, *eslovac*).

10 El quadre 36 mostra l'ortografia dels mots compostos i prefixats que contenen radicals amb una *s* inicial etimològica seguida de consonant.

15

QUADRE 36
Mots compostos i prefixats
amb radicals començats per una *s* inicial etimològica seguida de consonant

Mots compostos i prefixats amb e-	Mots compostos i prefixats sense e-
<i>Compostos catalans</i>	
• <i>Compostos catalans</i> : barbaespès, guardaespalles	
<i>Compostos i derivats per prefixació</i>	
• <i>Mots formats amb prefixos o formes prefixades units a un mot català</i> : aeroespacial, anti ies corbútic, auto es cola, bi es tipulat, des es perar, heli es tació, hiper es pai, infra es tructura, paleo es lau, pol ies portiu, re es criure, sub es pècie, tele es pectador	• <i>Derivats i compostos amb una tradició consolidada amb aquesta grafia</i> : restablir, transpirar, inscriure, manuscrit, Txecoslovàquia
• <i>Mots formats amb prefixos o formes prefixades units a un radical culte que coincideix formalment i semànticament amb un mot català</i> : alto es trat, nimbo es trat (cf. <i>es</i> trat 'núvol baix'), arterio es clerosi, bio es peleologia, cardio es pasme, crono es tratigrafia, electro es tàtic, exo es quelet, geo es tacionari, termo es tacle	• <i>Mots formats amb prefixos o formes prefixades units a un radical culte no existent com a mot català independent</i> : angio es perm, apò es tata, batis es caf, colonoscòpia, dià es tole, ginostem, hemistiqui, isò es celes, mega es clera, microscopi, pans es pèrmia • <i>Mots formats amb prefixos o formes prefixades units a un radical culte que coincideix formalment amb un mot català</i> : — amb accentuació diferent: aerò es tat, termò es tat; hexà es til, perístoma — amb un significat diferent: ad es trat, sub es trat, super es trat; atmo es fera, bio es fera, estrato es fera; al·lostèric, gimno es perma

<i>Compostos i derivats manllevats</i>	
<p>• <i>Compostos i derivats manllevats, amb el segon component que coincideix formalment i semànticament amb un mot català:</i> feldespat, isoespín</p>	<p>• <i>Compostos i derivats manllevats, amb el segon component no existent com a mot català independent:</i> gòspel, perestroika (<i>no</i> *pereestroika), Iugoslàvia</p>

e) En determinats casos cal separar amb un guionet els components lèxics d'alguns derivats per prefixació (§ 4.3.1.2) i d'alguns compostos (§ 4.3.2.2), a fi de preservar-ne la fesomia i facilitar-ne la lectura.

5 El guionet serveix per a enllaçar, a més dels components lèxics d'aquests derivats i compostos, les formes següents:

1. Les parts en què es pot dividir un mot a final de ratlla (§ 3.2.1).

2. Les formes sil·làbiques dels pronoms febles (-*me*, -*nos*, -*te*, -*vos*, -*us*, -*lo*, -*los*, -*la*, -*les*, -*se*, -*li*, -*ho*, -*hi*, -*ne*) darrere del verb (*saludar-me*, *tornar-m'ho*, *afanyem-nos*, *anem-nos-en*, *porta'ns-hi*, *vesteix-te*, *menjar-t'ho*, *retireu-vos*, *perdre-us*, *perdoneu-lo*, *poseu-l'hi*, *treure-l'en*, *mira-la*, *envia-la-hi*, *deixar-los*, *proveu-les*, *adormir-se*, *comprar-se'n*, *quedar-s'ho*, *escriure-li*, *prendre-li-ho*, *dona-li-la*, *entrem-hi*, *parlem-ne*, *afegiu-n'hi*).

A continuació s'exposa més detalladament la grafia dels mots derivats per prefixació (§ 4.3.1), dels mots compostos (§ 4.3.2) i de les locucions i els sintagmes lliures (§ 4.3.3.).

4.3.1. Els mots derivats per prefixació

4.3.1.1. Els mots construïts amb prefixos s'escriuen sense guionet entre el prefix i el radical: *amoral*, *asimètric*, *amfiteatre*, *antepenúltim*, *antiboira*, *antihistamínic*, *arxiduc*, *avantpassat*, *besavi*, *bisexual*, *circumnavegar*, *cisalpí*, *coautor*, *col·lateral*, *corregnar*, *contrarevolució*, *contrasentit*, *desfer*, *diòxid*, *discontinu*, *endogàmia*, *entresol*, *epidermis*, *exdiputat*, *extravertit*, *extraterrestre*, *hemicicle*, *hipertensió*, *hiposulfit*, *infraroig*, *internacional*, *intrauterí*, *macrocosmos*, *metafísica*, *microorganisme*, *monosíl·lab*, *multimilionari*, *neoclàssic*, *panhel·lènic*, *paramilitar*, *plurinacional*, *polivalent*, *postguerra*, *prehistòria*, *preromànic*, *proxinès*, *proamnístia*, *proppassat*, *pseudoderivat*, *quasidelicte*, *rereguarda*, *semideu*, *sobrenatural*, *sotssecretari*, *subterrani*, *superabundància*, *suprarenal*, *transatlàntic*, *trimensual*, *ultrapassar*, *unicel·lular*, *vicepresident*; *Antiàtles*, *Anticrist*, *Cisjordània*, *Prepirineu*, *Transsilvània*. Igualment quan s'anteposen a un radical dos o més prefixos: *exeurodiputat*.

4.3.1.2. Tanmateix, s'escriu un guionet en els casos següents:

a) En els conjunts formats per un substantiu o un adjectiu precedit de l'adverbi *no* que han assolit un alt grau de lexicalització; en aquests casos, *no* es comporta com un prefix. Corresponen a conceptes ben fixats, propis dels llenguatges d'especialitat: *pacte de no-agressió*, *el no-alineament* (i *els països no-alineats*), *la no-bel·ligerància* (i *les nacions no-bel·ligerants*), *la no-ingerència*, *el principi de no-intervenció* (dret i política internacionals); *un no-electròlit*, *un no-metall* (química); *el no-jo*, *el no-res* (filosofia); *la no-violència*

(i *els no-violents*, *Gandhi era radicalment no-violent*; sociologia); *prosa de no-ficció* (literatura); *els no-creients* (religió); *la no-figuració* (i *art no-figuratiu*; art); *geometria no-euclidiana* (matemàtiques).

5 Modernament, en determinats registres i particularment en el llenguatge periodístic, hi ha hagut una tendència a usar l'adverbi *no* anteposat a substantius abstractes, especialment als derivats de verbs i adjectius, per a designar la realitat contrària a la designada pel substantiu. Certes expressions, com les esmentades en el paràgraf anterior, s'han lexicalitzat, ja que el significat del conjunt «*no* + substantiu/adjectiu» no es dedueix simplement per la negació del concepte expressat pel substantiu o l'adjectiu; notem que són casos conceptualment ben fixats i corresponen a termes propis d'un àmbit d'especialitat. A més, el caràcter lexicalitzat d'aquestes expressions evita sovint l'aparició de complements que són, en realitat, arguments del mot primitiu del qual deriven el substantiu o l'adjectiu. En canvi, altres expressions no han assolit aquest grau de lexicalització; *no* manté el seu valor d'adverbi, el significat de l'expressió és el contrari del que tindria sense *no* i sovint porten complements. Aquestes expressions s'escriuen sense guionets: *la no confessionalitat (de l'Estat)*, *la no convertibilitat (del dòlar)*, *la no compareixença (a una convocatòria)*, *la no existència (d'un llenguatge literari)*, *la no obligatorietat (de la vacunació)*, *tractat de no proliferació nuclear*, *la no submissió (a l'URSS)*; *els no fumadors*, *els no matriculats*, *els no residents*; *un substantiu no comptable*, *una organització no governamental*, *una equació no lineal*, *la comunicació no verbal*, *un pres no violent*, etc. Notem el matís entre *Gandhi era radicalment no-violent* ('partidari de la no-violència') i *un pres no violent* ('que no és conflictiu').

De manera semblant a aquest funcionament de l'adverbi *no*, algunes preposicions formen part de certes expressions lexicalitzades en què precedeixen un nom que és el complement d'un nom sobreentès. Aquestes expressions s'escriuen aglutinades: *una contrarellotge* ('cursa contra rellotge'), un *forabord* ('motor fora bord'), un *sensefeina* ('desocupat, que no té feina'), un *sensepapers* ('immigrant en situació irregular'), un *sensesostre* ('indigent').

b) Quan el prefix precedeix majúscules, xifres, símbols, cometes o mots en cursiva: *anti-OTAN*, *fluorescència anti-Stokes*, *ex-Iugoslàvia*, *ex-URSS*, *l'Europa post-Maastricht*, *l'era pre-Gutenberg*, *Pseudo-Dionís*, *Pseudo-Longí*; *selecció sub-21*, *pel·lícula super-8*; *globulina anti-D*; *un ex-«hippy»*; *manifestació anti-skinheads*. Davant majúscula, però, el mot prefixat s'escriu aglutinat si constitueix un nou nom propi: *Antiatles*, *Anticrist*, *Cisjordània*, *Prealps*, *Prepirineu*, *Transcaucàsia*.

c) Quan el prefix precedeix una locució, un sintagma o un mot que ja porta guionet: *manifestació anti-cascos blaus*, *al·legat anti-pena de mort*, *ex-conseller en cap*, *ex-directora general*, *ex-Unió Soviètica*, *l'ambient pre-Segona Guerra Mundial*, *manifestació pro-dret de vaga*, *pseudo-petita burgesia*, *vice-primer ministre*; *actitud anti-nord-americana*.

4.3.1.3. Cal distingir entre prefixos o usos prefixals (com *contra-*, *no-*, *quasi-*, *sobre-*, *sota-*, *sots-*, *ultra-*, etc.) i mots que són preposicions i adverbis: *medicina contraindicada* i *cursa contra rellotge* o *nedar contra corrent*; *els no-violents* i *la no acceptació de les bases* o *arma no reglamentària*, un *quasicontracte* i *la quasi totalitat de la gent*. També convé distingir-los dels mots que provenen de la lexicalització d'un prefix (*fer un extra*, *la meva ex*, *valorar els pros* i *els contres*, *una festa súper*).

Exclusivament com a recurs estilístic en contextos específics (científics, bàsicament), és admissible el truncament de tots els elements menys l'últim, amb

elisió de constituents, dels compostos formats a la manera culta i dels derivats per prefixació en les coordinacions del tipus *homonuclears i heteronuclears, preoperatori i postoperatori*, sempre que el primer constituent sigui un element tònic amb valor lèxic: *homo- i heteronuclears, pre- i postoperatori*.

- 5 Malgrat tot, la pràctica comunicativa pot donar lloc a mots o expressions no previstos per la normativa en què és admissible l'ús discrecional del guionet. Per exemple, per a evitar la confusió amb un altre mot homògraf (*pre-ocupació*, volent significar 'ocupació anterior', *pre-fixat* 'fixat anteriorment', *ex-portador*, *ex-pres*, *co-rector*) o per a evitar formes gràfiques detonants, especialment amb el prefix *ex-* (*ex-exiliat*, 'persona que ha deixat d'estar exiliada';
10 *ex-xa*, 'persona que ha deixat d'ésser xa de Pèrsia').

4.3.2. Els mots compostos

4.3.2.1. Els mots compostos generalment s'escriuen aglutinats, sense guionet, en els casos següents:

- a) Compostos patrimonials, formats a partir de mots catalans: *bocamoll*,
15 *camacurt*, *caragirat*, *celobert*, *cordur*, *cucafera*, *esquenadret*, *framenor*,
frontample, *horabaixa*, *lletraferit*, *parenostre*, *pasdoble*, *pellroja*, *ratpenat*,
sostremort, *terratinent*, *Aiguafreda*, *Aigüestortes*, *Castellbò*, *Penyagolosa*,
Puiggraciós, *Torreblanca*, *Vilanova*; *bonaventura*, *curtcircuit*, *franc tirador*,
20 *gentilhome*, *migdia*, *petitburgès*, *pocavergonya*, *totestiu*, *Bellaterra*, *Bellpuig*,
Bonrepòs; *ballmanetes*, *bocamàniga*, *cavallbernat*, *compravenda*, *figaflor*,
filferro, *llirijonc*, *perepunyetes*, *salpebre*, *Joandomènec*, *Calescoves*,
Castellciutat, *Masllorenc*, *Montlluís*, *Portbou*, *Portocristo*; *agredolç*, *blaugrana*,
sordmut; *centpeus*, *cincnervis*, *milhomes*, *setciències*, *Cinctorres*, *Duesaigües*,
25 *Setcases*; *cagadubtes*, *correbou*, *eixugamà*, *gratacel*, *llançamíssils*, *lligacama*,
marcapassos, *parallamps*, *tallaungles*, *trencaclosques*, *Cantallops*, *Guardamar*,
Tastavins; *aiguabatre*, *colltòrcer*, *ullprendre*; *a correquita*, *a cuitacorrents*,
alçaprem, *batibull*, *giravolt*, *a matadegolla*, *picabaralla*, *sucamulla*, *vaivé*,
vistiplau; *benintencionat*, *malcarat*, *nouvingut*; *adesiara*, *allioli*, *capicua*,
30 *capipota*, *coliflor*, *a collibè*, *culdellàntia*, *fumaterra*, *maldecap* ('preocupació'),
maldulls, *marededeu* ('imatge'), *milengrana*, *paiformatge*, *semprenflor*, *tuijò*,
usdefruit, *vetesifils*, *Capdepera*, *Llardecans*, *Masdenverge*, *Riudecanyes*,
Ulldemolins, *Valldemossa*, *Viladecavalls*; *arreveure*, *enhorabona*, *plusvàlua*;
nomoblidis, *Miralcamp*.

- b) Compostos a la manera culta, és a dir, mots construïts amb formes
35 prefixades, acabades generalment en *-o* i de vegades en *-i*: *aeroport*, *anglosaxó*,
audiovisual, *cardiovascular*, *catalanoaragonès*, *concavoconvex*, *cumulonimbus*,
electroxoc, *espaciotemporal*, *fisicoquímic*, *gastroenteritis*, *grecollatí*, *hidroavió*,
historicoartístic, *homosexual*, *labiodental*, *serbocroat*, *socioeconòmic*,
Hispanoamèrica, *Indoxina*; *brevirostre*, *curvilini*, *estratigrafia*, *insecticida*,
40 *lamel-libranqui*, *mortinatalitat*, *palmiforme*, *piscifactoria*, *planisferi*,
quadribarrat, *tecnicisme*, *uxoricidi*, *viticultura*.

c) Manlleus adaptats: *agnusdei*, *aiguagim*, *cameràman*, *ciclocròs*, *colcrem*,
discjòquei, *exlibris*, *gintònic*, *troleibús*, *vademècum*, *videocasset*, *Escaladei*.

4.3.2.2. En canvi, s'escriu un guionet en aquests casos:

a) En els cardinals i ordinals compostos, entre desena i unitat, i entre unitat i els mots *cents*, *centes* (o *centè -ena*): *vint-i-dos*, *quaranta-tres*, *noranta-u*, *dues-centes*, *tres-centes*, *nou-centes setanta-set*; *vint-i-dosè*, *quaranta-tresè*, *noranta-unè*, *tres-centè*, *tres-centens*; *el Cinc-centes*, *el Nou-centes*. Cal subratllar, però, que
5 no duen guionet els derivats d'aquests mots, com *cinccentista*, *noucentisme*.

També s'escriuen amb guionets les expressions populars arcaiques *deu-centes* 'mil', *onze-centes* 'mil cent', *dotze-centes* 'mil dos-centes'..., *vint-centes* 'dos mil', etc.

b) En els compostos el primer component dels quals és un punt cardinal: *est-europeu*, *nord-americà*, *nord-est*, *sud-coreà*, *Sud-àfrica*. Però s'escriuen sense
10 guionet els derivats d'aquests mots: *nordestejar*, *nordoestejar*.

c) En els compostos reduplicatius (és a dir, aquells en els quals es reitera l'element lèxic, el patró rítmic o el significat): *baliga-balaga*, *barrija-barreja*, *gori-gori*, *pica-pica*, *poti-poti*, *xep-a-xep*, *xiu-xiu*, *zig-zag*; *bitllo-bitllo*, *leri-leri*,
15 *de nyigui-nyogui*, *pengim-penjam*, *xano-xano*, *escar d'en Dai-dai* (al terme de Campos). Cal destacar, en aquest grup, un bon nombre d'onomatopeies: *bub-bub*, *bum-bum*, *catric-catrac*, *cloc-cloc*, *fru-fru*, *ning-nang*, *nyigo-nyigo*, *piu-piu*, *raurau*, *ric-ric*, *tic-tac*, *xim-xim*, *xip-xap*. També s'escriuen amb guionet alguns mots que, per la seva estructura, s'hi poden comparar, com *tal·là-tal·lera* o *vou-verivou* ('cançó de bressol'), i alguns manlleus com *ai-ai*, *beri-beri*, *dic-dic*,
20 *ilang-ilang*, *io-io*, *pai-pai*, *ping-pong*, *tse-tse*, *txa-txa-txa*, *vis-a-vis*. En canvi, s'escriuen aglutinats alguns mots de creació onomatopeica o expressiva que, generalment, tenen un significat més concret, com *cucut*, *puput*, *fifrit*, *marrameu*, *quiquiriquic*, *taral-lirot*, *tururut*, *corimori*, *clocpiu*, *napbuf*, *ratbuf*, i del llenguatge infantil, com *bobò*, *cocou*, *oioi*, *tatà*, *titit*. També s'escriuen
25 aglutinats els derivats de tots aquests compostos: *pingponguista*, *zigzaguejar*.

d) En els compostos patrimonials en què el primer component (o, eventualment, el segon) acaba en vocal i el segon (o, eventualment, el tercer) comença en *r-*, *s-* o *x-*: *barba-serrat*, *cama-sec*, *cara-rodó*, *penya-segat*, *Barbarossa*, *Riba-roja*, *Vila-real*, *Vila-seca*; *nou-ric*, *poca-solta*; *aigua-sal*, *bleda-rave*,
30 *malva-rosa*, *de soca-rel*, *Coma-ruga*, *Palau-solità*, *Porto-salè*, *Vila-rubí*, *Torre-xiva*; *busca-raons*, *cala-xarxes*, *compta-revolucions*, *esclata-sang*, *escuraxemeneies*, *espanta-sogres*, *gira-sol*, *para-xocs*, *penja-robres*, *toca-son*, *Cantarrana*, *Roda-soques*; *cul-de-sac*, *Mar-i-sol*, *Vall-de-roures*; *adeu-siau*, *qui-sap-lo*, *Guarda-si-venes* (vegeu, però, § 4.3c). També s'escriu guionet en els derivats
35 d'aquests mots: *poca-soltada*, *vall-de-rourà*, *vila-realenc*.

e) En els compostos patrimonials en què l'aglutinació desfiguraria la fesomia dels components o en dificultaria o alteraria la lectura, a causa de les lletres concurrents: *cor-robot*, *Mont-roig*, *Vall-llobrega*; *alt-alemany*, *baix-empordanès*
40 (amb les formes prefixades *alt-* i *baix-*, per a evitar la sensibilització de la *t* en alguns parlars i la pronúncia sorda [ʔ] davant vocal, respectivament; però el guionet és innecessari davant consonant: *alnavarrès*, *baixllatí*), *mal·llevat*, *Belllloc*; *llorer-cirer*, *Font-romeu*, *Pont-xetmar*, *Puig-aguilar*, *Puig-oriol*, *Puig-reig*, *Sant-romà*; *blanc-i-blau*, *caps-i-puntes*, *cinc-en-rama*, *plats-i-olles*, *Puig-l'agulla*, *Sala-d'heures*; *abans-d'ahir*, *com-s'ha-fet* ('reportatge sobre
45 l'elaboració d'una pel·lícula'); *d'arrapa-i-fuig*, *mira'm-i-no-em-toquis* ('persona

o cosa molt delicada'), *déu-vos-guard* ('salutació'), *Faig-i-branca* (serra del Ripollès), *Hi-era-de-massa* (coll del Ripollès). Notem especialment alguns compostos nominals formats per dues bases verbals de sentits oposats i coordinades mitjançant la conjunció *i*: *estira-i-arronsa*, *entra-i-surt*, *can penja-i-despenja*, *puja-i-baixa* (però *vaivé*).

Aquest fenomen també afecta alguns compostos a la manera culta propis dels llenguatges d'especialitat, com *hístero-ooforectomia* o *salpingo-ootectomia*, en què hi ha concurrència de tres *o*: la *-o* final del primer component amb la forma prefixada *oo-* 'ou' del segon component.

f) En compostos que són manlleus no adaptats, si en la llengua d'origen ja duen guionet o bé s'escriuen amb els elements separats: *action-painting*, *art-déco*, *au-pair*, *best-seller*, *bloody-mary*, *chaise-longue*, *chill-out*, *dalai-lama*, *déjà-vu*, *foie-gras*, *hat-trick*, *jet-lag*, *marron-glacé*, *music-hall*, *plum-cake*, *prêt-à-porter*, *rhythm-and-blues*, *rock-and-roll*, *trompe-l'oeil*, *tutti-frutti*, *walkie-talkie*. En canvi, s'escriuen sense guionet les expressions llatines, pròpies, especialment, del llenguatge acadèmic, religiós i jurídic: *alter ego*, *delirium tremens*, *honoris causa*, *horror vacui*, *pater familias*, *rara avis*, *statu quo*; *a priori*, *ad hominem*, *de facto*, *ex cathedra*, *in vitro*, *per capita*, *sine qua non*, *sui generis*; *grosso modo* (no **a grosso modo*), *ipso facto*, *motu proprio* (no **de motu propio* ni **motu propio*), *stricto sensu* (no **strictu senso*). També s'escriuran sense guionet les expressions procedents d'altres llengües que en català funcionen com a locucions adverbials o adjectivals, especialment les començades per partícules: *a cappella*, *off the record*.

Si el manlleu no adaptat s'escriu amb els elements aglutinats, aquesta grafia es respecta en català: *bypass*, *cowboy*, *copyright*, *fengshui*, *leitmotiv*, *mahjong*, *mezzosoprano*, *östopolitik*, *playback*, *skinhead*, *striptease*, *topless*.

Certs manlleus nominals, procedents especialment de llengües romàniques i que són sintagmes descriptius en la llengua d'origen, mantenen el seu caràcter sintagmàtic: *bel canto*, *bossa nova*, *cante jondo*, *commedia dell'arte*, *dolce stil nuovo*, *femme fatale*, *kale borroka*. Ocorre el mateix en els noms que provenen de la lexicalització d'un nom propi compost: *pero ximenes* ('varietat de cep'), *sarah bernhardt* ('sara'). Els derivats dels casos anteriors, però, s'escriuen aglutinats quan presenten sufixos catalans: *belcantisme*, *estilnovista*.

g) En els compostos en què l'element de l'esquerra duu accent gràfic: *camí-raler*, *mà-llarg*, *pèl-blanc*; *ciència-ficció*, *cotó-en-pèl*; *pèl-mudar*; *més-dient*, *el més-enllà* 'allò que espera a l'ànima després de la mort', *al després-dinar*; *dellà-ahir*, *després-ahir*, *després-anit*, *després-demà*, *enllà-ahir*; *déu-n'hi-do* (i *déu-n'hi-doret*). En canvi, s'escriuen aglutinats alguns compostos antics que ja tenen una tradició consolidada amb aquesta grafia, com *adesiara*, *quefer*, *queviure*, *usdefruit*.

h) En els termes d'especialitat compostos en què l'element de l'esquerra és un símbol (lletra, xifra, etc.) i en aquells en què el segon element és un número: *2,4,6-trinitrofenol*, *α-naftol*, *e-mail*, *p-aminoazobenzè*, *pH-metre*; *goma-2*.

Convé notar que, en els mots pertanyents a determinats llenguatges d'especialitat, la grafia obeeix a normes i convencions específiques d'àmbit internacional.

i) En compostos de noms propis com *Francina-Aina*, *Josep-Lluís*, *Maria-Antònia*; *Rosselló-Pòrcel*, *Salvat-Papasseit*; *Àustria-Hongria*, *Catalunya-Aragó*,

Castella-la Manxa, Emília-Romanya; comptador de Geiger-Müller, llei de Boyle-Mariotte.

5 Els dos components d'un prenom compost poden unir-se gràficament amb un guionet, especialment si es vol evitar la confusió del darrer component amb el primer cognom: *Josep-Lluís Andreu; Maria-Rosa Montserrat*. Quant als cognoms, a més de la juxtaposició senzilla dels dos cognoms, la unió entre el primer cognom i el segon es pot expressar convencionalment mitjançant la conjunció *i* (*Francesc Pi i Margall, Josep Puig i Cadafalch, Josep Torras i Bages*), recurs especialment útil entre cognoms compostos o quan hi pot haver confusió entre
10 prenom i cognoms (*Daniel Pi de la Serra i Bas, Enric Prat de la Riba i Sarrà; Ramon d'Alòs-Moner i de Dou, Maria Mas i Pi-Sunyer*). També és possible la unió de tots dos cognoms amb un guionet: *Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Joan Salvat-Papasseit*.

15 Cal remarcar que en els noms dels municipis formats pels noms de dos o més nuclis no s'ha d'emprar el guionet per a coordinar-ne els components, sinó la conjunció *i*: *Bonrepòs i Mirambell, Castell i Platja d'Aro, Castellbell i el Vilar, el Figueró i Montmany, Gimènells i el Pla de la Font, Josa i Tuixén, Prats de Molló i la Presta, Rossinyol i Coforb, Vilanova i la Geltrú; Saus, Camallera i Llampaias*.

j) En compostos en què un dels components ja porta guionet: *rumb est-nord-est, tractat anglo-nord-americà*.

20 k) També se sol escriure un guionet entre els components de sintagmes formats per dos noms juxtaposats que complementen un altre nom, com *diccionari Alcover-Moll, vol Barcelona-València, diccionari català-castellà, relació causa-efecte, xarxa client-servidor, diferències nord-sud, relació qualitat-preu, míssil terra-aire*. Aquests sintagmes es mantenen morfològicament invariables i els components presenten relacions anàlogues a les de compostos com *centredreta, compravenda o salpebre*.

25 En els casos no lexicalitzats, és a dir, quan el compost no correspon a un concepte unitari, és admissible l'ús del guionet en els compostos a la manera culta formats per dos o més adjectius que, llevat del darrer, prenen la terminació *-o*, quan es vol remarcar la independència dels conceptes expressats per cada constituent: *Els països hispanoamericans* ('d'Hispanoamèrica') *esmentats al*
30 *tractat hispano-amicà* ('entre Espanya i Amèrica'); *un recull de composicions èpico-lírico-dramàtiques; l'àmbit catalano-valenciano-balear; la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC*.

4.3.3. Les locucions i els sintagmes lliures

35 4.3.3.1. Formalment, els mots compostos contrasten amb les locucions (*blat de moro* 'planta', *finès herbes* 'herbes aromàtiques', *mal de cap*, 'cefalàlgia') i amb els sintagmes lliures que tenen un significat composicional (*bon temps, cafè amb llet, ferro vell, mal humor*), constituïts per components que s'escriuen separats per espais. Els compostos presenten flexió a la dreta, és a dir, els morfemes flexius que expressen els trets de gènere, nombre, temps verbal, etc.,
40 es veuen afectats només en el segment final (*maldecap* 'preocupació', pl. *maldecaps*; *coliflor*, pl. *coliflors*; *ratapinyada*, pl. *ratapinyades*; *sordmut*, fem. *sordmuda*; *giravoltar*, present d'indicatiu 1 *giravolto*, 2 *giravoltes*, 4 *giravoltem*, etc.), i aquesta cohesió morfològica dels components justifica l'aglutinació gràfica en l'escriptura dels compostos. En canvi, les locucions presenten la flexió
45 pròpia dels sintagmes lliures:

a) En les formades per un nom i un adjectiu o bé per dos noms o dos verbs coordinats, flexionen tots dos components: *aigua beneïta, argent viu, baix relleu, berrat pescaire, camí ral, clau anglesa, cel ras, compte corrent, cotó fluix, gall dindi, gata maula, guàrdia civil, medi ambient, pega dolça, porc senglar; lliure canvi, quinta essència; caça bombarder, comte rei (fem. comtessa reina), cosí germà (fem. cosina germana), goma resina, paga i senyal (pl. pagues i senyals); nedar i guardar la roba, teixir i desteixir, voler i doler.*

Alguns casos presenten alguna particularitat, com *punt i coma*, que, malgrat tenir forma coordinada, fa el plural *punts i coma*, amb la marca de plural només en el primer element.

b) En les locucions d'estructura subordinant formades per un nom i un nom en aposició o bé un complement del nom, flexiona només el primer component: *bergantí goleta, cafè concert, camió cisterna, decret llei, escola bressol, gos llop, moble bar, vagó restaurant; arc de Sant Martí, alè de bou, blanc d'Espanya, blat de moro, braç de gitano, calaix de sastre, carn d'olla, esperit de vi, flor de lis, mosso d'esquadra (fem. mossa d'esquadra), punt d'honor, ull de poll.* Anàlogament: *alto el foc (pl. altos el foc).*

Aquesta autonomia morfològica dels components de les locucions es correspon amb llur independència gràfica. El quadre 37 mostra els comportaments morfològics distints de compostos i locucions.

QUADRE 37
Compostos i locucions

Compostos	Locucions
ratapinyada (pl. ratapinyades)	bernat pescaire (pl. bernats pescaires)
terratinent (pl. terratinents)	guàrdia civil (pl. guàrdies civils)
pasdoble (pl. pasdobles)	camí ral (pl. camins rals)
curtcircuit (pl. curtcircuits)	baix relleu (pl. baixos relleus)
compravenda (pl. compravendes) llirijonc (pl. llirijoncs)	cafè concert (pl. cafès concert)
	decret llei (pl. decrets llei)
	comte rei (pl. comtes reis; fem. comtessa reina) cosí germà (pl. cosins germans; fem. cosina germana)
coliflor (pl. coliflors) vetesifils, plats-i-olles	paga i senyal (pl. pagues i senyals) alts i baixos
maldecap 'preocupació' (pl. maldecaps) usdefruit (pl. usdefruits)	mal de cap 'cefalàlgia' (pl. mals de cap) mosso d'esquadra (fem. mossa d'esquadra)
	alto el foc (pl. altos el foc)
giravoltar (pres. ind. 1 giravolto, 2 giravoltes, 4 giravoltem...)	voler i doler (pres. ind. 2 vols i dols, 3 vol i dol, 6 volen i dolen...)

En els compostos i locucions incomputables o invariables sol ésser la relació de significat entre els seus components la que indica generalment la grafia. Per exemple, s'escriu *maldulls* ('planta') i *vetesifils* ('comerciant'), amb significat no composicional, mentre que s'escriu *alts i baixos* ('desigualtats en alçària, pujades i baixades') i *finès herbes* ('herbes aromàtiques'), amb significat composicional.

En alguns casos, una locució o un sintagma formats segons les regles sintàctiques ordinàries poden originar un substantiu o un adjectiu la flexió dels quals justifica la condició de compostos i, per tant, una grafia aglutinada. Per exemple, *Cobrar un **acompte** de cent euros* (cf. *Cobrar cent euros **a compte***),
5 *Fer un **apart** amb algú* (cf. *Dir-li una cosa **a part***), *Van **capalts*** (cf. *Van amb el **cap alt***), *unes **contrarellotges*** (cf. *unes curses **contra rellotge***), *un **déu-vos-guard** molt afectuós* (cf. ***Déu vos guard!***), *Donar l'**enhorabona** a algú* (cf. ***En hora bona** has vingut!*), *la **marededeu** del pessebre* (cf. *la mare de Déu*), *Aquesta noia és una **mira'm-i-no-em-toquis*** (cf. *És una noia de **mira'm i no em toquis***),
10 *Són uns **poca-soltes** o una comèdia **poca-solta*** (cf. *Tenir algú, o una comèdia, **poca solta***), etc.

4.3.3.2. A diferència dels topònims compostos (§ 4.3.2.1a), escrits tradicionalment amb grafia aglutinada, els topònims que presenten la forma d'una locució o d'un sintagma se solen escriure separats: *Aigua Xelida, Pallars Sobirà, Tavernes Blanques, Costa Rica, Orient Mitjà, Pirineus Orientals* (departament), *Unió Soviètica; Baix Empordà, Gran Bretanya, Nova Zelanda; Canet lo Roig, Erill la Vall*. S'escriuen separats especialment quan van precedits d'article: *les Borges Blanques, l'Espluga Calba, la Noguera Ribagorçana, la Vila Joiosa* (però *el Masnou, el Masroig, el Poblenou*). Els que contenen preposició també se separen en la major part dels casos, com *Alcalà de Xivert, Arenys de Munt, Ares del Maestrat, Castell d'Aro, la Font de la Figuera, Mas de Barberans, Molins de Rei, el Pas de la Casa, Prat de Comte, Ribes de Freser, la Seu d'Urgell, la Tor de Querol, Vilar de Canes*; vegeu, però, el § 4.3.2.1a, sobre l'escriptura aglutinada dels compostos, i els §§ 4.3.2.2d i 4.3.2.2e, sobre l'ús del guionet en compostos patrimonials. També se separen els elements dels hagiòtopònims: *Sant Antoni, Sant Martí Sarroca, Sant Sadurní d'Osormort, Sant Vicent del Raspeig, Santa Margalida, Santa Coloma de Gramenet, Santa Maria del Camí, Santes Creus* (però *Santpedor, Sentmenat*).

Cal remarcar que s'escriuen amb minúscula les partícules *en* i *na* que formen part de determinats topònims i no sempre són interpretables com a article personal: *Callosa d'en Sarrià, Castellar de n'Hug, es Coll d'en Rabassa* (barri de Palma), *els Omells de na Gaia, la Serra d'en Galceran, la Vall d'en Bas*.

Les mateixes regles són vàlides en el cas dels prenom i dels cognoms: *Joan Baptista, Maria Auxiliadora; Joan Lluís, Joan Miquel, Josep Maria, Miquel Àngel, Maria Rosa; Francesc de Borja, Maria del Carme, Maria del Mar; Pi de la Serra, Prat de la Riba*. En els cognoms, però, són freqüents les grafies aglutinades: *Campderròs, Capdevila, Prat-de-saba, Prat-sobre-roca, Puigseslloses, Valldeperes, Viladelprat; Santaeulària, Santamaria, Santcliment, Santesmasses*.

4.3.3.3. Els derivats de les locucions i dels sintagmes lliures s'escriuen aglutinats: *aiguabeneitera, blatdemorar, comptecorrentista, deumil-lèsim, flordelísat, gatamoixeria, lliurecanvisme, mediambiental, quintaessenciar; ferroveller, malhumorat, maltempsada, menfotisme, percentatge, robavellaire; anàlogament, santabàrbara* ('indret d'una nau on es guarda la pólvora'), *santbernat* ('gos'); *ausiasmarquià* (del poeta *Ausiàs Marc*), *estatunidenc* (dels *Estats Units d'Amèrica*), *hongkonguès* (de *Hong Kong*), *jocfloralesc* (dels *Jocs Florals*),
45 *miquelangelesc* (de l'artista renaixentista italià *Miquel Àngel*), *novaiorquès* (de *Nova York*), *opusdeista* (de l'*Opus Dei*), *ratpenatisme, santboià,*

- santjoanista, santmiquelada*. En canvi, s'escriu un guionet en els derivats en què el primer component (o, eventualment, el segon) acaba en vocal i el segon (o, eventualment, el tercer) comença en *r-*, *s-* o *x-*, i també en aquells en què l'aglutinació dificultaria o alteraria la lectura a causa de les lletres concurrents:
- 5 *camí-raler* (de *camí ral*), *cap-rossenc* (de *cap ros*), *costa-riqueny* (de *Costa Rica*), *primo-riverista* (de *Primo de Rivera*), *sant-rafelí* (de *Sant Rafel del Riu*), *aigua-santera* (de *aigua santa*; mot alguerès, 'pica de l'aigua beneita').

4.3.4. Resum

- 10 El quadre 38 mostra sumàriament l'ortografia dels mots compostos, dels derivats per prefixació i de les locucions i sintagmes lliures, segons si s'escriuen junts, amb guionet o amb els elements separats per espais.

QUADRE 38

L'ortografia dels mots compostos, dels derivats per prefixació i de les locucions

Junts (sense guionet i sense espais)	Amb guionet	Separats (amb espais)
<p>Derivats amb qualsevol prefix: antireligiós, arximilionari, contrasentit, exdiputat, extracomunitari, infraroig, preromànic, proxinès, subaquàtic</p> <p>Derivats si el prefix precedeix majúscula i el mot prefixat constitueix un nou nom propi: Cisjordània, Prepirineu</p>	<p>Derivats si:</p> <ul style="list-style-type: none"> — és un conjunt lexicalitzat format per un substantiu o un adjectiu precedit de no: no-bel·ligerància, no-violent — el prefix precedeix majúscules, xifres, símbols, cometes o mots en cursiva: anti-OTAN, ex-Iugoslàvia, sub-21, globulina anti-D, ex-«hippy», anti-skinheads — el prefix precedeix una locució, un sintagma o un mot amb guionet: ex-director general, vice-primer ministre, anti-cascos blaus, ex-Unió Soviètica, anti-nord-americà 	
<p>Compostos catalans: bocamoll, Castellbò, terratinent, gentilhome, compravenda, Portbou, agredolç, centpeus, parallamps, Guardamar, collfòrcer, a correuïta, vistiplau, nouvingut, allioli, culdellàntia, Capdevila, nomoblidis</p>	<p>Compostos catalans si:</p> <ul style="list-style-type: none"> — són numerals compostos: vint-i-dos, tres-cents, quaranta-tresè — el primer element és un punt cardinal: nord-est, Sud-àfrica — són compostos reduplicatius: bitllo-bitllo, tic-tac, ping-pong — el primer (o el segon) element comença per vocal i el segon (o el tercer) element comença per r-, s- o x-: cala-xarxes, cul-de-sac, penja-robres, Vall-de-roures, Vila-seca — l'aglutinació desfigura la fesomia dels components o pot dificultar-ne o alterar-ne la lectura: Bell-lloc, Puig-oriol, blanc-i-blau, cinc-en-rama, abans-d'ahir, plats-i-olles, estira-i-arronsa — el primer element duu accent gràfic: mà-llarg, ciència-ficció — algun dels elements és un símbol o un número: α-naftol, pH-metre, goma-2 — els elements són noms propis: Josep-Lluís, Salvat-Papasseit, Àustria-Hongria — algun dels elements porta guionet: est-nord-est, anglo-nord-americà 	<p>Locucions: camí ral, medi ambient, Costa Rica, Estats Units; goma resina, cafè concert; blat de moro, mal de cap 'cefalàlgia', Molins de Rei; alto el foc, Erill la Vall</p> <p>Sintagmes lliures: cafè amb llet, mal humor, roba vella</p>
<p>Compostos amb formes prefixades (acabades en -o o -i): audiovisual, grecoromà, políticosocial</p>		
<p>Manlleus adaptats: discjòquei, troleibús, vademècum, Escaladei</p> <p>Manlleus no adaptats que s'escriuen amb els elements aglutinats en la llengua d'origen: cowboy, leitmotiv, mezzosoprano</p>	<p>Manlleus no adaptats: foie-gras, plum-cake, tutti-frutti</p>	<p>Latinismes: honoris causa, per capita, sui generis</p> <p>Expressions començades per partícules que funcionen com a adverbials o adjectivals: a cappella, off the record</p> <p>Manlleus nominals, especialment romànics, no adaptats, que són sintagmes descriptius en la llengua d'origen: bel canto, dolce stil nuovo</p>

<i>Junts (sense guionet i sense espais)</i>	<i>Amb guionet</i>	<i>Separats (amb espais)</i>
<i>Derivats de compostos:</i> cincentista, nordestejar, zigzaguejar	<i>Derivats de compostos si el segon (o el tercer) element comença en r-, s- o x-:</i> poca-soltada, vall-de-rourà, vila-realenc	
<i>Derivats de locucions i sintagmes:</i> blatdemorar, comptecorrentista, mediambiental, quintaessenciar, estatunidenc; malhumorat, robavellaire	<i>Derivats de locucions i sintagmes:</i> — <i>si el primer element acaba en vocal i el segon comença en r-, s- o x-:</i> camí-raler, costa-riqueny — <i>si l'aglutinació pot dificultar o alterar la lectura:</i> sant-rafelí	

ÍNDIX D'EXEMPLES

1 de febrer, l' 4.1.2a
 11, l' 4.1.3 (q. 34)
 11,5 milions d'euros, d'
 4.1.2a
 2,4,6-trinitrofenol
 4.3.2.2h

A

a 3.1.1.3
 a cappella 1, 4.3.2.2f,
 4.3.4 (q. 38)
 a compte, cobrar cent
 euros 4.3.3.1
 a part, dir-li una cosa
 4.3.3.1
 a priori 4.3.2.2f
 a, de 4.1.3 (q. 34)
 a, la 4.1.3 (q. 34)
 Aaron 2.8.1 (q. 25)
 abacial 2.6.3
 abadessa 2.6.3.2a2,
 2.7.3.2b
 abadia 2.7.3.2b
 abans 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1d
 abans-d'ahir 4.3.2.2e,
 4.3.4 (q. 38)
 abat 2.6.3, 2.7.3.2b
 Abdera 2.7.1.2d, 2.7.2.2d
 Abdet, l' 2.7.1.2d
 abdicar 2.7.1.2c
 Abdó 2.7.1.2d
 abdomen 2.7.1.2c
 Abelard 2.7.3.2a
 Abelarda 2.7.3.2a
 Abenserraigs 2.6.7.4b
 Abidjan 2.6.6.2
 abietàcies 2.7.2.4
 Abigail 3.1.1.8.1
 abisme 2.6.2d, 2.6.2 (q.
 16)
 abjecte 2.7.1.2c
 abjurar 2.7.1.2c
 abnegat 2.7.1.2c
 abonaré 3.1.2.1a, 3.1.2.1
 (q. 30)
 abortiu 2.7.2.4
 abraçar 2.6.3.3.1
 abraçes 2.6.3.3.1
 Abraham 2.9.1
 abreviació 2.7.2.3c
 abreviar 2.7.2.3c
 abric (del verb *abrigar*)
 2.7.4.3b
 abril 2.7.2.2a
 Abruços 2.6.3.3.3b
 abrupte 2.7 (q. 22),
 2.7.1.2d
 Absalom 2.7.2.2d
 abscés 3.1.2.1a
 abscissa 2.6.3.2a5,
 2.7.1.2c
 absent 2.7.1.2c
 absentia 2.9.1
 absis 2.7.1.2c
 absolut 2.7.1.2c, 2.7.2.2d,
 2.7.2.5 (q. 23)
 absorbir 2.7.1.2c
 absté, s' 3.1.2.1b
 abstemi 2.7.1.2c
 abstenir 2.7.1.2c
 abstén-te 3.1.2.1b
 abstracte 2.7.1.2c
 abstreure 2.2.2.2, 2.7.1.2c
 absurd 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1b, 2.7.1.2c
 abundor 2.4.3c
 abundós 2.8.2e
 aburgès 3.1.2.1b
 abús 2.6.2b, 3.1.1.2a
 abusar 2.6.2b
 abusiú 2.6.2b
 abusos 2.6.2b, 2.6.2 (q.
 16)
 acab 2.7.1.2b
 acabar 2.7.2.2c
 acabarà 3.1.1.2a
 acabaré 3.1.2.1 (q. 30)
 acabàrem 2.2.2.3g,
 2.2.2.3 (q. 9)
 acabdillar 2.7.1.2c
 acàcia 2.6.3.3.2b
 acaramel·lar 2.5.2e
 acarnissar 2.6.3.2a3
 Accad 2.7.3.2b
 accelerar 2.6.4b
 accent 2.6.4b, 2.7.4.3c,
 2.7.5 (q. 24)
 accepta 2.1 (q. 1), 2.1.1
 (q. 2)
 acceptar 2.6.3.3.2c,
 2.6.4b, 2.7.1.2d
 accés 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4b, 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 accèssit 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
 24)
 Acci 2.6.4b, 2.7.4.3c
 accident 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4b, 2.7.4.3c
 acció 2.6.3.3.2c2, 2.6.4b,
 2.7 (q. 22), 2.7.4.3c,
 3.1.2.2a
 acer 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.2b
 àcid 2.1.1 (q. 2), 2.1.2 (q.
 3), 2.6.3.3.2b, 2.7 (q.
 22), 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
 24), 3.1.1.4 (q. 29)
 acidesa 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
 24)
 acne 2.7.4.3c, 2.7.5 (q.
 24), 3.1.1.8.2
 açò 2.6.3.3.3b, 3.1.2.2 (q.
 31), 3.1.2.2a
 acollidor 2.4.3c
 acollir 2.2.2.2
 acompte de cent euros, un
 4.3.3.1
 aconseguir 2.1.3.1
 acord 2.7.3.2a
 acordar 2.7.3.2a
 Açores 2.6.3.3.3b
 acosta-t'hi 4.1.1
 acròbata 3.1.2.2c

acte 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.6.4b, 3.2.1b
 action-painting 4.3.2.2f
 actitud 2.7.3.2b
 actiu 2.7.2.3c
 activa 2.7.2.3c
 activisme 2.7.2.3c
 activitat 2.7.2.3c, 3.2.1b
 actor 2.7.4.3c
 acuitar 2.7.4.1c
 acuitat 3.2.2.1b
 acuitat 2.7.4.1c, 3.2.2.1b
 acut (primera persona del pres. d'ind. del verb *acudir*) 2.7.3.2b
 ad hominem 4.3.2.2f
 Adam 2.8.1 (q. 25)
 adamascar 2.7.4.3a
 Adasig 2.6.7.4c
 Addaia 2.7.3.2c
 addend 2.7.3.2c
 addició 2.7.3.2c
 addicional 2.7.3.2c
 addicte 2.7.3.2c
 additament 2.7.3.2c
 additiu 2.7.3.2c
 adducció 2.7.3.2c
 adduïble 2.7.3.2c
 adduir 2.7.3.2c
 Adela 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 adequada 2.7.4.1c, 3.1.1.8.2
 adequi 3.2.2.1 (q. 33)
 adés 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 adesiara 4.3.2.1a, 4.3.2.2g
 adeu 3.1.3
 adeu-siau 3.1.3, 4.3.2.2d
 adherir 2.9.1
 àdhuc 2.9.1
 adjacent 2.6.6.2, 2.7.3.2c
 adjectiu 2.1.1 (q. 2), 2.6.6.2, 2.7.3.2c
 adjudicar 2.6.6.2, 2.7.3.2c
 adjunció 2.6.3.3.2c
 adjunt 2.1 (q. 1), 2.6.6.2, 3.2.1b
 adjurar 2.6.6.2
 adjutor 2.6.6.2
 adlàter 2.5.2, 2.7.3.2c, 2.7.3.2d
 admés 1c, 3.1.2.1
 admès 3.1.2.1a
 admetre 2.1 (q. 1), 2.7.3.2c
 administració 2.7.3.2c
 admirar 2.7.3.2c, 2.7.5 (q. 24)
 admissible 2.6.3.2a5
 admissió 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2a5
 admonició 2.7.3.2c
 adob 2.3a, 2.7 (q. 22), 2.7.1.2b, 2.7.2.2d, 2.7.2.5 (q. 23), 2.7.5 (q. 24), 3.1.1.4 (q. 29)
 adobs 3.1.1.4 (q. 29)
 adolescència 2.6.3
 adolescent 2.6.3
 Adolf 2.5.1 (q. 12), 2.6.1
 adoptar 2.7.1.2d
 adormir-se 4.3e2
 adormissar 2.6.3.2a3
 adòs 3.1.2.2a
 adquirir 2.1.1 (q. 2), 2.3b, 2.7 (q. 22), 2.7.3.2c
 Adraén 3.1.1.2a, 3.1.2.1a
 adreç 2.6.3.3.3d
 adreça 2.7.3.1
 Adrià 2.4.1 (q. 11), 3.1.1.2a
 adscriure 2.1.1 (q. 2), 2.3b, 2.6.5b, 2.7.3.2c, 4.3d
 adsorbent 2.6.5b
 adstrat 3.2.1b, 4.3d, 4.3d (q. 36)
 advent 2.7.2.3b
 adverbi 2.7.2.3b
 advertir 2.7.2.3b, 2.7.3.2c, 2.7.5 (q. 24)
 advocat 2.7.2.3b, 2.7.2.5 (q. 23), 2.7.3.2c
 Aeci 2.6.3.3.2b
 aeroespacial 4.3d, 4.3d (q. 36)
 aeròlit 3.1.1.8.2
 aeroport 4.3.2.1b
 aerorefrigerant 2.4.2
 aerosol 2.6.3.1e, 4.3c
 aeròstat 4.3d, 4.3d (q. 36)
 afait 2.2.2.2
 afaita 2.2.2.2
 afaitar 2.2.2.2
 afalac 2.7.4.3b
 afalagar 2.7.4.3b
 afanyem-nos 4.3e2
 afectuós 3.1.2.2a
 afegeixes 2.2.2.3g
 afegeixo 2.2.2.3c
 afegir 2.4.3a
 afegiu-n'hi 4.3e2
 afganès 2.1.1 (q. 2), 2.3b, 2.6 (q. 14), 2.6.1
 Afganistan 2.6.1, 2.9.1
 afidàvit 2.7.3.2a
 afig 2.6.7.4c
 afiges 2.6.7.4c
 afija 2.6.7.4c
 afill-le 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13)
 afixar 2.6.7.2c
 afrancesar 2.6.3.3.1
 Àfrica 2.1.2 (q. 3), 2.4.1 (q. 11)
 agafar 2.6.1 (q. 15)
 Agamèmnon 2.8.2 (q. 26), 2.8.2d, 3.1.1.8.2
 Agaró, s' 4.1.1
 Àgata 2.1.2 (q. 3)
 Agde 2.7.4.3c
 Àger 2.4.3b
 agerenc 1, 2.4.3b
 àgil 2.6.6.1b
 aglà 2.7.4.2a
 Agnès 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1d, 2.7.4.3c, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 agnusdei 4.3.2.1c
 agradable 2.7.2.2a
 agraià 3.2.2.1c, 3.2.2.2a
 agraiem 3.2.2.2a
 agrair 3.2.2.2c
 agrait 3.2.2.1 (q. 33)
 Agramunt 2.7.3.2a
 agredolç 4.3.2.1a, 4.3.4 (q. 38)
 agressió 2.6.3.2a5
 agreuig 2.6.7.4b
 agreujar 2.2.2.2
 agrícola 2.2.2.4a
 Agripa 2.2.2.4a
 agrupar 2.7b
 aguament 3.1.1.7
 aguar 3.1.1.7
 aguaré 3.1.1.7
 aguava 3.1.1.7
 agúes 3.1.1.7
 agüi 3.2.2.1b
 agúi 3.2.2.2a
 àguila 2.1.3.1 (q. 4), 3.1.1.1
 Aguilar 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 aguïn 3.2.2.1b

agúin 3.2.2.2a
 aguïis 3.2.2.1b
 aguïis 3.2.2.2a
 agulla 2.5.1, 2.5.1 (q. 12)
 agúo 3.1.1.7
 agut 2.1.3.1
 agutzil 2.6.5a
 ah 2.1 (q. 1)
 ahà 2.9.2a
 ahir 2.4.3b, 2.9.1
 ai-ai 4.3.2.2c
 aiatol·là 2.5.2
 Àiax 2.10c
 Aïda 3.2.2.1b
 Aielo 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 aigua 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.3a, 2.7.4.2a, 3.1.1.2c, 3.2.2.1a
 aigua beneïta 4.3.3.1a
 Aigua Xelida 4.3.3.2
 aiguabatre 4.3.2.1a
 aiguabeneïtera 4.3.3.3
 Aiguafreda 4.3.2.1a
 aiguagim 1, 4.3.2.1c
 aiguardent 4.3
 aiguarràs 2.4.2c, 4.3c
 aigua-sal 4.3.2.2d
 aigua-santera 4.3.3.3
 aigües 2.1.2 (q. 3), 2.2.2.3c, 2.7.4.2a, 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1a
 Aigüestortes 4.3.2.1a
 Aigüissi 2.7.4.2a, 3.2.2.1a
 aiguós 2.7.4.2a, 3.2.2.1a
 aiguota 2.7.4.2a
 aïllar 3.2.2.1b, 3.2.2.2d
 Aïn 3.1.1.2a
 ain, la 4.1.2h
 Aina, n' 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 aïnar 2.9.1
 Aiòder 3.1.2.2b
 airada 3.2.2.1b
 aïrada 3.2.2.1b
 aïrar 3.2.2.2d
 aire 2.1 (q. 1), 2.2.2.3b, 2.4.1 (q. 11)
 aire, l' 4.1.1
 aires 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3c
 Aixa 2.6.7.3
 aixella 2.5.2c
 aixeta 2.6.7.3
 així 2.6.7.3, 3.1.1.2a
 Aixirivall 2.6.7.3
 això 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1 (q. 4), 2.6 (q. 14), 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2a
 aixopluc 2.7.4.3b
 aixoplugar 2.7.4.3b
 ajeure 2.2.2.2
 ajud 2.7.3.2b
 ajuda 2.1.1 (q. 2), 2.6.6.1a
 ajuda 2.7.3.2b
 ajudar 2.6.6 (q. 20)
 ajut 2.7.3.2b
 al 3.1.1.3, 4.2.1
 al col·legi, va 4.2.1
 ala 2.1.1 (q. 2), 2.2.1 (q. 6)
 Àlaba 2.7 (q. 22), 2.7.1.1
 Alabau 3.1.1.2a
 Alacant 2.5.1 (q. 12), 2.7.3.2a
 Alacant, soc d' 4.1.1
 alacantí 2.7.3.2a
 alaestès 4.3d
 Alaquàs 2.7 (q. 22), 2.7.4.1c, 3.1.1.2a
 Alaric 2.7.4.3b
 Albarrasí 2.6.2b
 albatros 2.2.2.4b
 àlber 2.4.3b
 albera 2.4.3b
 albercoc 2.7.4.3b
 albereda 2.4.3b
 alberg 2.7.4.3a
 Alberic 2.7.4.3b
 Albert 2.7.1.1, 2.7.3.2a
 Albi 3.1.1.8.2
 albíxeres 2.6.7.2c
 Albocàsser 2.6.3
 alborager 1, 2.6.7.4b
 Alboraig 2.6.7.4b
 Albuixec 2.7.4.3b
 alçada 2.6.3, 2.6.3.3.3c
 alcaïd 2.7.3.2b
 Alcalà de Xivert 4.3.3.2
 Alcalatén 3.1.1.2a, 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 alcaldessa 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2a2
 Alcanyís 2.6.3 (q. 17)
 alçaprem 4.3.2.1a
 alcassaba 2.6.3
 alcàsser 2.6.3
 Alceu 2.6.3.3.2c
 alcista 2.6.3
 Alcmeó 2.7.4.3c
 alcohol 2.9.1, 3.2.1g
 Alcoi 2.1 (q. 1), 2.7.4.1a, 3.1.1.1.3
 Alcoleja 2.6.6.1a
 Alcoletge 2.6 (q. 14), 2.6.6.2b
 Alcover-Moll, diccionari 4.3.2.2k
 Alcuí 3.2.2.2a
 aldehid 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24), 2.9.1
 alé 3.1.2.1
 alè 2.1 (q. 1), 2.2.1 (q. 6), 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 alè de bou 4.3.3.1b
 Alèdua 3.1.2.1d
 àlef, d' 4.1.3 (q. 34)
 àlef, l' 4.1.3 (q. 34)
 àlef, precedit d' 4.1.2h
 alegal 1, 2.5.2a
 alegre 2.2.2.4c
 alegres 2.6.3.1d
 alegria 3.1.1.2b, 3.1.1.4 (q. 29)
 Aleix 2.5.1 (q. 12), 2.6.7.3
 alentir 2.5.2a, 2.5.2 (q. 13)
 Alep 2.7.1.2b
 aleshores 2.9.1
 Alexandre 2.2.2.3b, 2.6.4 (q. 18), 2.6.4a2, 2.10a
 Alexandria 2.6.4a2, 2.10a
 alèxia 2.5.2a, 2.5.2 (q. 13)
 Alèxia 3.1.2.1d
 alfa, d' 4.1.3 (q. 34)
 alfa, l' 4.1.2h, 4.1.3 (q. 34)
 alfals 2.6.3, 3.1.1.4 (q. 29)
 Alfarb 2.7.1.2a, 2.7.2.2d
 alfarbí 2.7.1.2a
 Alfarrasí 2.6.2b
 Alfauir 3.2.2.1b
 alferes 2.6.3
 alficòs 3.1.2.2a
 alfil 3.1.1.8.1
 Alfons 2.6.1 (q. 15), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1d
 Alfred 2.7 (q. 22), 2.7.3.2b

àlgebra 3.1.1.2c
 Algemesí 2.6.2b, 2.6.6.1b
 Alger 2.4.3b, 2.6.6.1b,
 2.7.4.2b
 algerí 2.4.3b
 Algèria 2.4.3b
 algú 2.1.2 (q. 3)
 Alguer, l' 2.7.4.2b, 4.1.1,
 4.1.3 (q. 34)
 algun 3.1.1.2a
 ahora 2.9.1
 Alícia 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.2b
 àlies 2.2.2.3c
 alinear 2.5.2a, 2.5.2 (q.
 13)
 alitúrgic 2.5.2a, 2.5.2 (q.
 13)
 aljub 2.6.6.1a, 2.7.1.2b,
 2.7.5 (q. 24)
 all 2.5.2c
 Al·là 2.5.2
 allargar 2.7.4.3a
 allargassar 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.2a3
 al·leluia 3.2.2.1c
 al·lèrgia 2.5.2
 alleuig 2.6.7.4b
 allí 2.2.1 (q. 6)
 al·liaci 2.5.2c, 2.5.2 (q.
 13)
 al·liària 2.5.2c
 allioli 4.3.2.1a, 4.3.4 (q.
 38)
 al·literació 2.5.2a, 2.5.2
 (q. 13)
 allò 2.5.1 (q. 12), 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2a
 al·lomorf 2.5.2b, 2.5.2 (q.
 13)
 al·lòpata 2.5.2b
 al·lostèric 4.3d (q. 36)
 al·lot 2.5.2
 al·lòtrop 2.5.2b, 2.5.2 (q.
 13)
 al·lusió 2.5.2a, 2.5.2 (q.
 13)
 Almansa 2.6.3.3.3c
 Almarx 2.6.7.2b
 almàssera 2.6.3
 Almassora 2.6.3
 Almedíxer 2.6.7.2c
 almívar 3.1.1.2b
 almohade 2.9.2c
 almoïna 3.1.1.1.3
 almon 3.1.3
 almoràvit 2.7.3.2a, 2.7.5
 (q. 24)
 Almorig 2.6.7.4c
 almud 2.7.3.2b, 2.7.5 (q.
 24)
 Almussafes 2.6.3
 alògic 2.5.2a, 2.5.2 (q.
 13)
 Alòs-Moner i de Dou,
 Ramon 4.3.2.2i
 Alp 2.7 (q. 22), 3.1.1.4
 (q. 29)
 als 2.2.2.2, 4.2.1
 als afores, viu 4.2.1
 Alsàcia 2.6.3.3.2b
 alt 2.6.3
 alta 2.1.1 (q. 2)
 Altabix 2.6.7.2c
 alt-alemany 1, 4.3.2.2e
 altar 2.4.3b
 altaret 2.4.3b
 alter ego 4.3.2.2f
 altisonant 2.6.3.1e
 altíssim 2.6.3.2a
 altnavarrès 1, 4.3.2.2e
 alto el foc 4.3.3.1 (q. 37),
 4.3.3.1b, 4.3.4 (q. 38)
 altoestrat 4.3d, 4.3d (q.
 36)
 altos el foc 4.3.3.1 (q.
 37), 4.3.3.1b
 altra 2.2.2.3a
 altra banda, per s' 4.2.1
 altra mà, s' 4.1.1
 altre 2.1 (q. 1), 2.2.2.3b,
 3.2.1b
 altres 2.2.2.3c
 altressí 2.6.3.2a6, 4.3c
 altruisme 3.2.2.2b
 alts i baixos 4.3, 4.3.3.1,
 4.3.3.1 (q. 37)
 alumag 2.7.4.3b
 alumne 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d
 Àlvar 3.1.1.2b
 Alvèrnia 2.5.1 (q. 12)
 alzina 2.6.2c, 2.6.2 (q.
 16)
 alzinar 2.4.3c
 alzinars 2.4.3
 Alzira 2.6 (q. 14), 2.6.2c,
 2.6.2 (q. 16)
 amag 2.7.4.3b
 Amanç 2.6.3.3.3d
 Amand 2.7.3.2a
 amar (del verb *amarar*)
 2.4.1
 amarg 2.7 (q. 22),
 2.7.4.3a
 amarga 2.7.4.3a
 amargós 2.7.4.3a
 amarr 2.4.1
 Amat, terres de ca n'
 4.2.2a
 amazic 2.7.4.3b
 amaziga 2.7.4.3b
 amazona 2.6.2b
 amb 3.1.1.3
 ambdós 2.7.1.2a, 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2a
 ambició 2.8.2a
 ambidextre 2.10b
 ambient 2.7.2.2b, 2.8.2a
 ambigüitat 3.2.2.1 (q. 33)
 Ambròs 2.7.2.2b, 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2a
 amè 3.1.1.2a, 3.1.2.1a
 amén 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 amenorrea 2.4.2d
 Amer 2.4.1 (q. 11)
 ametla 2.5.3, 2.7.3.2d,
 2.7.5 (q. 24)
 ametlla 2.5.3, 2.7.3.2d
 ametller 2.4.3c
 amfetamina 2.8.2b
 amfibi 2.8.2 (q. 26)
 amfibi 2.8.2b
 Amfípolis 2.8.2 (q. 26)
 amfisbena 4.3d
 amfiteatre 4.3.1.1
 amfitrió 2.8.2b
 àmfora 2.8.1 (q. 25),
 2.8.2, 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 amhàric 2.9.2c
 amic 2.1.1 (q. 2), 2.7 (q.
 22), 2.7.4.3b
 amiga 2.2.2.3c, 2.7.4.3b
 amígdala 2.7.4.3c, 2.7.5
 (q. 24)
 amigues 2.2.2.3c
 Amman 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2a
 amnèsia 2.6.2b, 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2d
 amnistia 2.8.2d
 amoinant 3.2.2.2c
 amoïnar 3.2.2.1b, 3.2.2.2c

amoïnaré 3.2.2.2c
 amor 2.2.2.1 (q. 7)
 amoral 4.3, 4.3.1.1
 amorós 2.6.2b, 2.6.3.1d,
 3.1.2.2 (q. 31)
 amoroses 2.6.2b
 amorosir 2.6.2b
 amorosos 2.6.2b
 amortitzable 2.6, 2.6 (q.
 14)
 ample 2.8.2a
 ampli 2.5.1 (q. 12)
 ampolla 2.5.2c, 2.8.2 (q.
 26)
 Amposta 2.6.3 (q. 17),
 2.8.2a
 ampul·liforme 2.5.2c
 ampul·lós 2.5.2c
 anagrama 2.2.2.4a
 anàleg 2.7 (q. 22),
 2.7.4.3a
 anàlisi 2.6.2 (q. 16),
 2.6.2b, 3.1.1.2c, 3.1.1.4
 (q. 29)
 analitz 2.6.5a
 analitzar 2.6.5 (q. 19),
 2.6.5a
 anàloga 2.7.4.3a
 analogia 2.7.4.3a
 Ananies 2.2.2.3c
 anar 2.4.3a
 anarquista 2.2.2.4a
 Anastasi 2.6.2b
 anastomosi 4.3d
 anava 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3e
 anàvem 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3g
 anàveu 3.1.1.2b
 Anaxàgores 2.6.4a2,
 2.10a
 Anaximandre 2.10a
 andalús 3.1.1.2a, 3.1.1.4
 (q. 29)
 Andalusia 2.6.2b
 Andorra 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3a
 Andratx 2.6.7.5 (q. 21),
 2.7.3.1
 Andreu 2.1 (q. 1), 2.7 (q.
 22)
 Andreu, Josep-Lluís
 4.3.2.2i
 Andreu, n' 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)

Andròmèda 3.1.2.2 (q.
 31)
 ànec 2.7.4.3a, 2.7.5 (q.
 24)
 anècdota 2.7.4.3c, 2.7.5
 (q. 24), 3.1.2.1d
 ànega 2.7.4.3a
 aneguet 2.7.4.3a
 anell 2.5.2c
 anèl·lid 2.5.2c, 2.7.3.2a
 anem-nos-en 4.3e2
 anem's-en 4.1.1
 anestèsia 2.6.2b
 Aneto 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3b
 Àneu 2.1.2 (q. 3), 3.1.1.4
 (q. 29), 3.1.1.8.2
 anfós 2.8.2 (q. 26), 2.8.2b
 anfractuós 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 àngel 2.1 (q. 1), 2.2.2.1,
 2.6 (q. 14)
 Àngel 2.1.2 (q. 3),
 2.6.6.1b
 Àngel, Portal de l' 4.2.2a
 Àngela 3.1 (q. 28)
 Àngels 3.1.1.2b
 àngelus 3.1.1.4 (q. 29)
 angioespasme 1b
 angiosperm 4.3d (q. 36)
 Anglaterra 2.8.2 (q. 26)
 angle 2.1.1 (q. 2), 2.8.2e
 anglès 2.6.3.1d, 3.1.2.1a
 anglesos 2.2.2.3d, 3.1.1.4
 (q. 29)
 anglo-nord-americà 4.3.4
 (q. 38)
 anglo-nord-americà,
 tractat 1b, 4.3.2.2j
 anglosaxó 2.6.3.1e,
 4.3.2.1b
 angoixa 2.6.7.3, 2.6.7.5
 (q. 21), 2.8.2 (q. 26)
 àngstrom 2.6.4c, 2.7.4.3c
 anguila 2.5.2d, 2.5.2f,
 2.5.2 (q. 13)
 anguilejar 2.5.2d, 2.5.2
 (q. 13)
 anguil·licultura 2.5.2d
 anguil·liforme 2.5.2d,
 2.5.2 (q. 13)
 angúnia 2.1.2 (q. 3)
 anhel 2.1 (q. 1), 2.5.2f,
 2.9.1
 anhelar 2.5.2f

anhídrid 2.7.3.2a, 2.9.1
 Aníbal 2.8.2d
 anihilar 2.9.1
 animadversió 2.7.2.3b
animal de la frase anterior
 va amb majúscula, el
 4.1.2g
 animalàs 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1d
 aniré 3.1.2.1b
 Anjou 2.6.6.1a, 2.8.1 (q.
 25)
 Anna 2.1 (q. 1), 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2d
 Anna, l' 4.1.1
 annals 2.8.2d2
 Annam 2.8.2d2
 Annair 2.8.2d3
 ànnera 2.8.2d3
 annex 1, 2.6.4a2, 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2d2
 annexar 2.8.2d2
 annexió 2.8.2d2
 annexionista 2.8.2d2
 anòfels 3.1.2.2 (q. 31)
 anomèn 1c, 3.1.2.1b
 anorac 2.7.4.3b
 anormal 2.2.2.2
 anormalitat, l' 4.1.1
 anorrear 2.4.2c
 anquilòs 3.1.2.2a
 Anquises 2.8.2e
 ansa 2.6.3a
 Anselm 2.6.3.1b, 2.8.2e
 ànsia 2.6.3.3.2c1
 antepenúltim 4.3.1.1
 antesala 2.6.3.1e
 Antiàtles 4.3.1.1, 4.3.1.2b
 antiboira 4.3.1.1
 antic 2.7.4.3b
 anti-cascos blaus 4.3.4 (q.
 38)
 anti-cascos blaus,
 manifestació 4.3.1.2c
 Antich 2.7.4.1e
 anticòs 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 Anticrist 4.3.1.1, 4.3.1.2b
 anti-D, globulina
 4.3.1.2b, 4.3.4 (q. 38)
 antídota 3.1.1.4 (q. 29)
 antiescorbútic 4.3d (q. 36)
 antiespasmòdic 4.3d
 antiga 2.7.4.2a, 2.7.4.3b
 antigues 2.7.4.2b

antiguitat 2.7.4.3*b*
 antihistamínic 4.3.1.1
 antiincendis 4.3, 4.3*b*
 antiinflamatori 3.2.2.2*d*
 anti-nord-americà 4.3.4
 (q. 38)
 anti-nord-americana,
 actitud 1*b*, 4.3.1.2*c*
 Antíoc 2.7.4.3*a*
 Antioquia 2.7.4.3*a*
 anti-OTAN 4.3.1.2*b*,
 4.3.4 (q. 38)
 anti-pena de mort, al·legat
 4.3.1.2*c*
 antiràbic 2.4.2
 antireligiós 4.3.4 (q. 38)
 antisemita 2.6.3.1*e*
 antisistema 4.3*c*
 anti-*skinheads* 4.3.4 (q.
 38)
 anti-*skinheads*,
 manifestació 4.3.1.2*b*
 anti-Stokes, fluorescència
 4.3.1.2*b*
 antístrofa 4.3*d*
 Antoni 2.7.3.1, 2.8.2 (q.
 26)
 Antònia 2.2.2.3*a*, 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2*c*
 antropòfag 2.7.4.3*a*
 antropomorf 2.6.1
 anul 2.5.2
 anular 2.5.2*c*, 2.5.2 (q.
 13)
 anul·lar 2.5.2, 2.5.2*e*,
 2.5.2 (q. 13)
 anuncia 3.1.1.8.2
 anus 2.2.2.4*b*
 Anvers 2.7.2.3*a*, 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2*c*
 anxova 2.6.7.2*b*, 2.8.2*e*
 any 2.1 (q. 1), 2.1.1*c*
 ap. 5, l' 4.1.2*c*
 AP-7, l' 4.1.2*a*
 apaïsat 2.6.2*b*
 Apalatxes 2.6.7.4*a*
 aparador 2.4.3*c*
 apareguérem 3.1.2.1 (q.
 30)
 aparèixer 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 aparença 2.6.3.3.3*c*
 apart amb algú, fer un
 4.3.3.1
 apartheid 2.1.3.2
 àpat 2.7.3.2*a*, 2.7.5 (q.
 24), 3.1.1.2*b*
 apatxe 2.6.7.4*a*
 apel 2.5.2
 apel·lar 2.5.2, 2.5.2*f*,
 2.5.2 (q. 13)
 apèndix 2.1 (q. 1),
 2.6.4*a*2, 2.6.7.2*c*,
 3.1.2.1*c*, 2.10 (q. 27),
 2.10*c*
 Apenins 2.8.2*d*
 apnea 2.7.1.2*c*, 2.7.5 (q.
 24)
 apocalipsi 2.7.1.2*d*
 Apol·lo 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*b*, 2.5.2
 apòstata 4.3*d* (q. 36)
 apòstol 3.1.2.2*b*
 apòstrof 3.1.1.2*b*
 apotecari, va a ca l'
 4.2.2*a*
 aprèn 3.1.2.1*b*
 aprendre 2.4.1
 aprenentatge 2.6.6.4*a*
 après 3.1.2.1*a*
 apropar-se't 4.1.3 (q. 34)
 apte 2.7.1.2*c*, 2.7.5 (q.
 24)
 aquarel·la 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 aquàrium 3.1.1.1.3,
 3.1.1.2*c*, 3.1.1.4 (q.
 29), 3.2.2.2*d*
 aquest 2.1 (q. 1)
 aquí 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1
 (q. 4)
 aquífer 2.7 (q. 22),
 2.7.4.1*c*, 3.2.2.1 (q.
 33), 3.2.2.1*a*
 Aquil·les 2.5.2
 aquós 2.7.4.1*c*
 Ara treu un nou
 suplement, l' 4.1.2*g*
 ara, d' 4.1.3 (q. 34)
 ara, fet d' 4.1.1
 àrab 2.7*a*, 2.7.1.2*a*,
 2.7.2.2*d*, 2.7.5 (q. 24),
 3.1.1.2*b*
 arabesc 2.7.1.2*a*, 2.7.5 (q.
 24)
 Aràbia 2.7*a*, 2.7.1.2*a*,
 2.7.5 (q. 24)
 àrabic 2.7.4.3*a*, 2.7.5 (q.
 24)
 aràbiga 2.7.4.3*a*
 àrabs 3.1.1.4 (q. 29)
 Araceli 2.6.3.3.2*b*
 aràcnid 2.7.3.2*a*, 2.7.4.3*c*,
 2.7.5 (q. 24)
 aragonès 3.1.2.1*a*
 aranès 2.6.3.1*d*
 Arànser 2.4.3*b*, 2.8.2*e*
 Arantxa 2.6.7.4*a*
 aranzel 2.6.2*c*
 aràujia 2.6.6.1*b*
 Araxes 2.10*a*
 Arbela 2.5.2*f*
 arboç 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*d*
 arbre 2.1 (q. 1), 2.4.1,
 2.7.2.2*a*, 2.7.2.5 (q. 23)
 arbre, baixa de l' 4.2.2*a*
 arbres 2.6.3.1*d*
 arbrissó 2.6.3.2*a*3
 Arbúcies 2.6.3.3.2*b*,
 3.1.1.2*c*
 arc 2.7.4.3*a*
 arc de Sant Martí 4.3.3.1*b*
 arç 2.6.3.3.3*d*
 arcada 2.7.4.3*a*
 arcaic 3.2.2.1*b*
 arcaisme 3.2.2.2*b*
 arcaïtzant 3.2.2.1*b*
 Ardèvol 3.1.2.1*c*
 àrdua 3.1.1.2*c*
 àrea 3.1.1.2*c*
 Arenal, s' 4.1.1
 Arenal, va a s' 4.2.1
 areng 2.7.4.3*a*
 arengada 2.7.4.3*a*
 Arenys de Munt 4.3.3.2
 areòpag 2.7.4.3*a*, 2.7.5
 (q. 24)
 Ares del Maestrat 4.3.3.2
 Arezzo 2.6.5*a*
 Argelers 2.4.3
 Argençola 2.6.3.3.3*c*
 argent viu 4.3.3.1*a*
 argila 2.5.2*d*, 2.5.2*f*, 2.5.2
 (q. 13), 2.6.6.1*b*
 argilenc 2.5.2*d*
 argil·lífer 2.5.2*d*, 2.5.2 (q.
 13)
 argil·lita 2.5.2*d*
 argilós 2.5.2*d*, 2.5.2 (q.
 13)
 Argos 2.2.2.4*b*
 argúcia 2.6.3.3.2*b*
 argüeix 3.2.2.1*b*
 argüeixo 3.2.2.1*b*

argüí 3.2.2.1*b*
 argüia 3.2.2.1*b*
 argüible 3.2.2.1*b*
 argüició 3.2.2.1*b*
 argüida 3.2.2.1*b*
 argüidor 3.2.2.1*b*
 argüien 3.2.2.1*b*
 argüies 3.2.2.1*b*
 argüim 3.2.2.1*b*
 argüir 3.2.2.1*b*
 argüirem 3.2.2.1*b*
 argüiren 3.2.2.1*b*
 argüires 3.2.2.1*b*
 argüiria 3.2.2.1*a*
 argüissin 3.2.2.1*b*
 argüissis 3.2.2.1*b*
 argüit 3.2.2.1*b*
 argüiu 3.2.2.1*b*
 Ariadna 2.7.3.2*d*, 2.7.5
 (q. 24)
 Arieja 2.6.6.1*a*
 aristòcrata 2.2.2.4*a*,
 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*c*
 Aristòfanes 2.2.2.3*c*
 Aristòtil 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*b*
 arítjol 2.6.6.2*a*
 Armand 2.7 (q. 22),
 2.7.3.2*a*, 2.7.3.2*a*
 Armada 2.7.3.2*a*,
 2.7.3.2*a*
 Armanyac 2.7.4.3*b*
 armanyaguès 2.7.4.3*b*
 arquejar 2.7.4.3*a*
 arqueòleg 2.7.4.3*a*
 arqueòloga 2.7.4.3*a*
 arqueologia 2.7.4.3*a*
 arqueòpterix 3.1.2.2 (q.
 31)
 Arquimedes 3.1.1.8.2
 arquitecte 2.7.4.3*c*
 arrabàs 2.6.3.2
 arraconar 2.4.2*a*
 arrafidi 2.4.2*a*
 arrapa-i-fuig, d' 4.3.2.2*e*
 arrebós 3.1.2.2*a*
 arrecerar 2.4.2*a*
 arreflèxia 1, 2.4.2*a*
 arreglar 2.7.4.2*a*
 arrel 2.5.2*f*
 arrelar 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 arrengher 2.4.2*a*
 arreveure 2.4.2*c*, 4.3.2.1*a*
 arrib 2.7.1.2*b*
 arribar 2.1.3.1, 2.7.1.1
 arribéssim 3.1.2.1 (q. 30)
 arrínia 2.4.2*d*
 arriscar 2.4.2*a*
 arrítmia 1*a*, 2.4.2*a*
 arrize 2.4.2*a*, 2.4.2*d*
 arrizòfit 2.4.2*d*
 arrizotònic 2.4.2*d*
 arromançar 2.4.2*a*
 arròs 2.4.1 (q. 11),
 2.6.3.1*d*, 2.6.3*a*,
 3.1.1.2*a*, 3.1.2.2 (q. 31)
 arrossaire 2.2.2.4*c*
 arrossegar 2.7.4.3*a*
 Arrosser, ca s' 4.2.1
 arrossos 2.6.3 (q. 17)
 arrova 2.6.1 (q. 15)
 arruga 2.1.3.1 (q. 4)
 arruïnar 2.4.2*a*, 3.2.2.2*c*
 arruïnaràs 3.2.2.2*c*
 arruïnaria 3.2.2.2*c*
 Arsèguel 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 arsènic 3.1.2.1*c*
 art 2.1 (q. 1), 2.7.3.2*a*
 Artà 2.4.1 (q. 11)
 art-déco 4.3.2.2*f*
 arterioesclerosi 1*b*, 4.3*d*,
 4.3*d* (q. 36)
 arteriorràfia 2.4.2*d*
 Artés 3.1.2.1*a*
 article 2.1 (q. 1)
 artífexs 2.6.4*a*2
 artista 2.2.2.1, 2.2.2.4*a*
 artístic 2.7.3.2*a*
 arxiduc 4.3.1.1
 arximilionari 4.3.4 (q. 38)
 arxipèlag 2.6.7.2*b*
 arxiu 2.6 (q. 14), 2.6.7.2*b*,
 2.6.7.5 (q. 21), 2.10 (q.
 27), 3.1.1.1.3
 as 4.2.1
 as castell, pujar 4.2.1
 as Trenc, anar 4.2.1
 As, 10 mg de 4.1.2*f*
 ascendent 2.6.3
 ascendir 2.6.3
 ascensor 2.1.3.2, 2.6.3
 Ascó 2.6.3.1*c*, 3.1.2.2*a*
 ase 2.6.2*b*
 asèpsia, l' 4.1.1
 asèptic 2.6.3.1*e*
 asfíxia 2.6.4*a*2, 2.6.7.2*c*,
 2.10 (q. 27), 2.10*a*
 asfixiant 2.10*a*
 asfixiar 2.10*a*
 Àsia 2.6.2 (q. 16), 2.6.2*b*,
 3.1.1.2*c*
 asimetria, l' 4.1.1
 asimètric 4.3.1.1
 asimetries, un seguit d'
 4.1.1
 Asp 3.1.1.3
 aspecte 2.6.3.1*c*
 àspid 2.7.3.2*a*
 Aspres, els 2.2.2.3*c*
 assaborir 2.6.3.2*a*4
 assaig 2.1.3.1, 2.1.3.1 (q.
 4), 2.6.7.4*b*
 assajar 2.1.3.1, 2.6.6.4,
 2.6.7.4*b*
 assarb 2.6.3
 assassí 2.2.2.2, 2.6 (q.
 14), 2.6.3.2*a*
 assecadors 2.4.3
 assecar 2.6.3.2*a*4
 assedegat 2.7.3.2*b*
 assegurança 2.6.3.3.3*c*
 assegurar 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.2*a*4
 assegut 2.6.3.2*a*
 asseifa 2.6.3
 assemblar 2.6.3.2*a*4
 assemblea 2.8.2 (q. 26)
 assenyalar 2.6.3.2*a*4
 assetjament 2.6.6.4*a*
 assetjar 2.6.6.4*a*
 assignar 2.6.3.2*a*4
 associar 2.6.3.2*a*4,
 2.6.3.3.2*b*
 assolellar 2.2.2.2
 Àssua 3.1.1.2*c*
 assuauig 2.6.7.4*b*
 assuaujar 2.6.3.2*a*4
 assud 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q.
 24)
 Assuévar 3.1.2.1*c*
 Assumpció 2.6.3.3.2*c*2,
 2.8.3
 Assumpta 2.6.3.2*a*,
 2.7.1.2*a*, 2.8.3
 assumpte 2.1.3.1 (q. 4),
 2.6.3.2*a*, 2.8.3
 assut 2.6.3
 assutzena 2.6.3
 Àstrid 2.7.3.2*a*
 astúcia 2.6.3, 2.6.3.3.2*b*
 astut 2.6.3
 atac 2.7.4.3*b*, 2.7.5 (q.
 24)

- atapeït 3.2.2.1*b*
 Ataiulf 2.6.1
 ataüllar 3.2.2.2*d*
 atemptar 2.8.3
 atén 3.1.2.1*b*
 Atenàgores 2.2.2.3*c*
 atenció 3.1.2.2 (q. 31)
 ateneïsta 3.2.2.2*b*
 Atenes 2.1 (q. 1), 2.2.2.3*c*
 atényer 3.1.2.1
 atènyer 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 aterròs 3.1.2.2*a*
 Àtila 2.2.2.4*a*, 2.5.2*f*,
 3.1.1.8.3
 atiroïdisme 3.2.2.1*b*
 atlàntic 2.7.3.2*c*, 2.7.3.2*d*,
 2.7.5 (q. 24)
 Atlàntida 2.7.3.2*c*
 atles 2.1.1, 2.2.2.3*c*,
 2.5.2, 2.7.3.2*c*,
 2.7.3.2*d*, 2.7.5 (q. 24)
 atleta 2.2.2.4*a*, 2.7.3.2*c*,
 2.7.3.2*d*, 2.7.5 (q. 24)
 atlètic 2.7.3.2*c*
 atletisme 2.5.2, 2.7.3.2*c*,
 2.7.3.2*d*
 atmosfera 2.7.3.2*c*, 2.7.5
 (q. 24), 3.1.1.8.2, 4.3*d*,
 4.3*d* (q. 36)
 àtoms 3.1.1.2*b*
 atordir 2.2.2.2
 atrafegat 2.7.4.3*a*
 atreure 2.2.2.2
 atribució 2.6.3.3.2*b*
 atròs 3.1.2.2*a*
 ATS, d' 4.1.3 (q. 34)
 ATS, títol d' 4.1.1
 attrezzo 2.6.5*a*
 aturem's-hi 4.1.1
 atxa 2.6.7.4*a*
 atzar 2.1 (q. 1), 2.1.3.2,
 2.1.3.2 (q. 5), 2.6.5 (q.
 19), 2.7.5 (q. 24)
 atzavara 2.6.5*a*
 Atzeneta 2.6.5*a*
 Atzúbia, l' 2.6.5*a*
 atzucac 2.6 (q. 14),
 2.6.5*a*, 2.7.4.3*b*
 atzur 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q.
 5)
 Aubenç 2.6.3.3.3*d*
 aüc 3.2.2.1*b*
 aücar 2.9.1
 audaç 2.6.3.3.3*d*
- Aude 3.1.1.1.3
 àudio 3.1.1.2*c*
 audiovisual 4.3.2.1*b*,
 4.3.4 (q. 38)
 augment 2.7.4.3*c*
 Augsburg 2.6.4*c*, 2.7.4.3*c*
 Aüira 3.2.2.1*b*
 aüixar 3.2.2.1*b*
 aüllat 3.2.2.2*d*
 au-pair 2.1.3.2, 4.3.2.2*f*
 aurèola 3.1.1.8.3
 aürtar 2.9.1
 Ausiàs Marc 4.3.3.3
 ausiasmarquià 1, 4.3.3.3
 australopitec 2.7.4.3*b*
 austríac 3.1.1.8.2
 Àustria-Hongria 4.3.2.2*i*,
 4.3.4 (q. 38)
 autobús 2.6.3.1*d*
 autoescola 1*b*, 4.3*d*, 4.3*d*
 (q. 36)
 autoestop 4.3*d*
 autògraf 3.1.2.2*b*
 autoinducció 3.2.2.2*d*,
 4.3*b*
 automòbil 2.7.2.4
 autor 2.4.3*c*
 autoritz 2.6.5*a*
 Auxenci 2.10 (q. 27),
 2.10*a*
 auxesi 2.10*a*
 auxili 2.6.7.2*d*, 2.10 (q.
 27), 2.10*a*
 auxiliador 2.10*a*
 auxiliar 2.10*a*
 auxotònic 2.10*a*
 avançar 2.6.3
 avances 2.6.3
 avantatge 2.6.3, 2.6.6.4*a*
 avantatjar 2.6.6.4*a*
 avantatjós 2.6.6.4*a*
 avantpassat 2.6.3.2*a*1,
 4.3.1.1
 avantítol 4.3
 avaria 2.2.2.2
 avé, s' 3.1.2.1*b*
 Avel·lí 2.1.2, 2.5.2
 avenç 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*d*
 avén-t'hi 3.1.2.1*b*
 avès 3.1.2.1*b*
 avet 2.6.1 (q. 15), 2.7.2.4
 avetosa 2.6.2*b*
 avi 2.6 (q. 14)
 avi, l' 4.1.3 (q. 34)
- avi, porta-ho a l' 4.2.2*a*
 àvia 3.1.1.2*c*
 àvia, l' 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 aviat 2.7 (q. 22)
 Avicenna 2.6.3.3.2*b*,
 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*d*2
 aviciar 2.6.3.3.2*b*
 Avinyó 3.1.2.2*a*
 avió 3.1.2.2*a*
 avió, amb s' 4.1.1
 avió, l' 3.2.1
 avís 2.6.2*b*
 avisar 2.6.2*b*
 avisos 2.6.2*b*
 avivar 2.7.2.3*c*
 avorrir 2.6.1 (q. 15)
 avortament 2.7.2.4
 avortar 2.7.2.4
 avui 2.1.1 (q. 2), 2.1.1 (q.
 2), 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4 (q.
 29)
 axil·la 2.5.2*c*
 axioma 2.2.2.4*a*, 2.6.4*a*2
 axolotl 2.10*a*
 Aymerich 2.1, 2.1.3.2
 azalea 2.6.2*b*
 Azaries 2.2.2.3*c*, 2.6.2*b*
 àzig 2.6.2*b*, 2.7.4.3*a*
 azigòspera 2.6.2*b*, 2.6.2
 (q. 16)
 àzim 2.6.2*b*
 azobenzè 2.6.2 (q. 16),
 2.6.2*b*
 azotat 2.6.2 (q. 16),
 2.6.2*b*
 Azov 2.6.1, 2.6.2*b*, 2.6.2
 (q. 16)
- B**
- babord 2.7.3.2*a*
 bacallà 3.1 (q. 28)
 bacil·lar 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 Bactres 2.7.4.3*c*
 Bacus 2.2.2.4*b*
 Badalona 2.7.1.1
 baddeleyita 2.7.3.2*c*
 bàdminton 2.7.3.2*d*, 2.7.5
 (q. 24)
 Baén 3.1.2.1*a*
 baf 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2),
 2.6.1, 2.7.2.3*c*, 3.1.1.4
 (q. 29)
 bagatel·la 2.5.2*f*

Bagdad 2.7.3.2*b*,
 2.7.4.3*c*, 2.7.5 (q. 24)
 Bahames 2.9.2*c*
 Bahrain 2.9.2*c*
 baieta 3.2.2.1*c*
 baix 2.6.7.3, 2.10*c*
 Baix Empordà 4.3.3.2
 baix relleu 4.3.3.1 (q. 37),
 4.3.3.1*a*
 baixa 2.1 (q. 1)
 baix-empordanès 4.3.2.2*e*
 Baixkíria 2.6.7.3
 baixllatí 4.3.2.2*e*
 baixos 2.2.2.3*d*
 baixos relleus 4.3.3.1 (q.
 37)
 Balaguer 2.4.3*b*, 2.7 (q.
 22)
 balaguerí 2.4.3*b*
 balanç 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*d*
 balancí 3.1.1.1
 Balansat 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1*b*
 Balasch 2.7.4.1*e*
 balbuç 2.6.3.3.3*d*
 balbuçeig 2.6.3.3.2*b*
 Balcans 2.7 (q. 22)
 balcó 3.1.2.2*a*
 Balduí 3.2.2.2*a*
 Balears 2.1 (q. 1), 2.4.3
 Balenyà 2.8.1 (q. 25)
 baliga-balaga 4.3.2.2*c*
 ballmanetes 4.3.2.1*a*
 Balmes 2.2.2.3*c*
 Balsareny 2.8.1 (q. 25)
 baluard 2.7.3.2*a*, 2.7.5 (q.
 24)
 Balutxistan 2.6.7.4*a*
 ban 2.8.1 (q. 25)
 banc 2.8.1 (q. 25), 2.8.2
 bancarrota 2.4.2*c*, 4.3*c*
 banda 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.7 (q. 22)
 bàndicut 2.7.3.2*a*, 3.1.1.4
 (q. 29)
 Bangladesh 2.6.7.2
 bany 2.8.1 (q. 25)
 banya 2.1.1 (q. 2)
 Banyoles 2.2.2.3*c*
 banyut 2.1.3.1 (q. 4)
 baobab 2.7.1.2*b*, 2.7.5 (q.
 24)
 baptisme 2.7.1.2*d*
 bar 2.4.1 (q. 11)
 barbaespès 1, 4.3*d*, 4.3*d*
 (q. 36)
 barbàrie 2.2.2.4*c*
 barba-roig 2.4.2
 barba-ros 3.1.1.5, 4.3*a*
 Barba-rossa 4.3.2.2*d*
 barba-serrat 4.3.2.2*d*
 barca 2.1 (q. 1)
 Barça 2.6.3.3.1
 barcaça 2.6.3.2*a*3
 Barcelona 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.2*c*,
 2.7 (q. 22), 3.1.1.1
 Barcelona-València, vol
 4.3.2.2*k*
 Bàrcino 3.1.1.8.3
 bard 2.7.3.2*a*
 bardissa 2.6.3.2*a*3
 barnús 2.6.3
 baronessa 2.6.3.2*a*2
 barranc 2.4.1 (q. 11)
 Barravés 3.1.2.1*a*
 barreja 2.6.6.1*a*
 barrejar 2.6.6.4
 barret 2.7.3.2*b*
 barri 2.1.3.1 (q. 4)
 barrija-barreja 4.3.2.2*c*
 barrila 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 Barx 2.6.7.2*b*
 Barxeta 2.6.7.2*b*
 basc 2.7.1.1
 base 2.2.2.4*c*
 bàsquet 2.7.3.2*a*, 2.7.5 (q.
 24)
 bàssia 2.6.3.3.2*b*
 Bàssora 2.6.3
 bastó 2.1 (q. 1), 2.6.3 (q.
 17), 2.6.3.1*c*, 3.1.2,
 3.1.2.2 (q. 31)
 batcoll 2.7.3.2*d*
 batec 2.7.4.3*b*
 bategar 2.7.4.3*b*
 batibull 4.3.2.1*a*
 batiport 4.3
 batirèdmetre 1*a*, 2.4.2*d*
 batiscaf 4.3*d*, 4.3*d* (q. 36)
 batle 2.5.3
 batlle 2.5.3
 Batllori 2.5.3
 batraci 2.6.3.3.2*b*
 batussa 2.6.3.2*a*3
 batxillerat 2.6.7.4*a*
 batzegada 2.6.5*a*
 bauxita 2.6.7.2*d*, 2.10*a*,
 2.10 (q. 27)
 bava 2.7.1.1
 bavarada 2.6.1, 2.7.2.3*c*
 bavor 2.6.1, 2.7.2.3*c*
 bazuca 2.6.2*b*, 2.6.2 (q.
 16)
 bdel·li 2.1.3.2
 be 1*d*, 3.1.3 (q. 32)
 bé 1*d*, 2.2.1 (q. 6), 3.1.3
 (q. 32)
 Beatriu 2.7 (q. 22),
 2.7.1.1
 bec (del verb *beure*)
 2.7.4.3*b*, 2.7.5 (q. 24)
 Beerxeba 2.6.7.2*b*
 Begís 2.6.3.2*a*1
 begissà 2.6.3.2*a*1
 begui 2.7.4.3*b*
 Begur 2.2.2.2, 2.4.3*b*
 begut 2.7.4.3*b*, 2.7.5 (q.
 24)
 beina 3.2.2.1*b*
 Beirut 2.7.3.2*b*
 beisbol 3.1.1.8.1
 Béixec 3.1.2.1*c*
 bel canto 4.3.2.2*f*, 4.3.4
 (q. 38)
 belcantisme 4.3.2.2*f*
 belga 2.2.2.4*a*
 Bèlgica 2.6.6.1*b*, 3.1.2.1
 (q. 30)
 Bèlgida 3.1.2.1*d*
 Belgrad 2.7.3.2*b*
 bell 2.7 (q. 22)
 Bellaterra 4.3.2.1*a*
 bellesa 2.6.2*b*, 2.6.2 (q.
 16)
 Bellestar, el 2.2.2.1
 bèl·lic 2.5.2
 Bell-lloc 2.5.3, 4.3.2.2*e*,
 4.3.4 (q. 38)
 Bellpuig 4.3.2.1*a*
 bellugadís 2.6.3.1*d*
 Belzebub 2.6.2*c*, 2.7.1.2*b*
 bena 2.7.1.1
 Benafigos 2.2.2.4*b*
 Benasc 2.6.3 (q. 17),
 2.7.4.3*a*
 benasquès 2.7.4.3*a*
 Benassal 2.5.1 (q. 12)
 benaurat 2.9.1
 Benavarri 2.6.1 (q. 15),
 2.7 (q. 22)
 benedictí 2.7.3.2*b*

beneïa 3.2.2.1c
beneir 2.4.3a, 3.2.2.2c
beneit 3.1.1.1, 3.2.2.1b
beneït 3.1.1.1, 3.2.2.1b
Benejússer 2.6.6.1a
beneplàcit 2.7.3.2a
Benés 3.1.2.1a
benestant 3.2.1h
Benet 2.7.3.2b
benfactor 2.8.2 (q. 26),
2.8.2b
beniarbegí 1, 2.6.7.4b
Beniarbeig 2.6.7.4b, 2.6
(q. 14)
Beniarjó 2.6.6.1a
Beniarrés 3.1.2.1a
Beniatjar 2.6.6.2a
Benicalap 2.7.1.2b
Benicarló 3.1.2.2a
Benicàssim 2.6.3
Benidorm 2.8.1 (q. 25)
benifaragí 2.6.7.4b
Benifaraig 2.6.7.4b
Benigembla 2.8.2a
Benigne 2.7.4.3c
benintencionat 4.3.2.1a
Benipeixcar 2.6.7.3,
2.6.7.5 (q. 21)
Benissanet 2.6.3
Benjamí 2.8.1 (q. 25)
benmereixent 2.8.2a,
2.8.2 (q. 26)
Bennàsser 2.8.2d3
benparlat 2.8.2, 2.8.2 (q.
26)
benpensant 2.8.2a, 2.8.2
(q. 26)
béns 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
benzina 2.6.2c, 2.8.2e
Beòcia 2.6.3.3.2b
Berà 2.2.2.2
berbena 2.7.2.4
berén 3.1.2.1b
Berenguer 2.8.2e
Berga 2.7.4.2a
bergantí goleta 4.3.3.1b
bergsonià 2.6.4c
Berguedà 2.7.4.2b
beri-beri 4.3.2.2c
Berlín 2.8.1 (q. 25),
3.1.1.2a
Berna 2.4.1 (q. 11)
Bernabé 3.1.2.1a, 3.1.2.1
(q. 30)
Bernada 2.7.3.2b
Bernadí 2.7.3.2b
Bernat 2.1 (q. 1), 2.7.3.2b
bernat pescaire 4.3.3.1 (q.
37), 4.3.3.1a
bernats pescaires 4.3.3.1
(q. 37)
berruga 2.7.2.4
berrugós 2.7.2.4
Berta 2.1 (q. 1)
berthòl·lid 2.5.2
bes ('petó') 2.6.2b
bes (plural de *be*) 3.1.3
(q. 32)
besada 2.6.2b
Besalú 3.1.1.2a
besar 2.6.2b
besavi 3.2.1h, 4.3.1.1
bescanvi 2.2.2.2
bescuit 2.7.4.1c, 3.1.1.1.3
Beseit 2.6.2 (q. 16),
2.6.2b
besnet 2.6.2d
besos 2.6.2b
Besòs 3.1.2.2 (q. 31),
3.1.2.2a
bèstia 3.1.2.1 (q. 30)
bestiar 2.4.3c
best-seller 4.3.2.2f
besuc 2.7.4.3b
Bétera 3.1.2.1 (q. 30),
3.1.2.1d
Betlem 2.5.2, 2.7.3.2d,
2.7.5 (q. 24)
Betsabé 2.6 (q. 14),
2.6.5b, 3.1.2.1a
Betsaida 2.6.5b
betzol 2.6.5a
beu 2.7, 2.7.2.3c
beure 2.7.2.3c, 2.7.2.4
bevedor 2.7.2.3c, 2.7.2.4
bevem 2.7.2.3c
bevia 3.1.1.1
Bíblia 2.7.2.2a
bibliòfil 3.1.2.2b
bibliòfila 2.5.2b, 2.5.2 (q.
13)
bicicleta 2.6.3.3.2b
Bicorb 2.7.1.2a, 2.7.2.2d
biela 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
Bielorússia 2.4.2
bienni 2.8.2d2
biestable 4.3d
biestipulat 4.3d (q. 36)
biga 2.7.1.1
Bigorra 2.7.4.2a
bilbaí 3.2.2.2a
bilbaïns 3.2.2.2a
bilingüe 2.2.2.4c, 3.1.1.4
(q. 29)
bilis 3.1.1.4 (q. 29)
Binibèquer 2.4.3b
Binissalem 2.6.3
Binixíquer 2.6.7.2c
bioespeleologia 1, 1b,
4.3d, 4.3d (q. 36)
bioritme 2.4.2
biorreologia 2.4.2d
biosfera 4.3d, 4.3d (q. 36)
birefrigència 2.4.2
birrem 2.4.2c
bisbe 2.3b, 2.6 (q. 14)
Biscaia 2.7.1.1
bisectriu 2.6.3.1e
bisexual 4.3.1.1
Bissaurri 3.2.2.1 (q. 33),
3.2.2.1b
bissextil 2.6.3.2a6, 4.3c
Bitginoes 2.6.6.2b
bitllet 2.5.3, 2.7.3.2d
bitllo-bitllo 4.3.2.2c,
4.3.4 (q. 38)
biunívoc 3.2.2.2d, 4.3b
Bixessarri 2.6.7.2c,
2.6.7.5 (q. 21)
bixest 2.6.7.2c
Bixquert 2.6 (q. 14),
2.6.7.2c, 2.6.7.5 (q.
21), 2.10b, 2.10 (q. 27)
Bizanci 2.6.3.3.2c1,
2.8.2e
bizantí 2.1 (q. 1), 2.6.2 (q.
16), 2.6.2b
blader 2.7.3.2b
Blai 2.7 (q. 22), 2.7.2.2a
blanc 2.1.1 (q. 2), 2.5.1
(q. 12), 2.7.2.2a,
2.7.2.5 (q. 23), 2.7.4.3a
blanc d'Espanya 4.3.3.1b
blanca 2.7.4.3a
blanc-i-blau 4.3.2.2e,
4.3.4 (q. 38)
blancor 2.7.4.3a
Blanes 2.2.2.3c, 2.7.2.2a
blat 2.7 (q. 22), 2.7.1.1,
2.7.3.2b
blat de moro 4.3, 4.3.3.1,
4.3.3.1b, 4.3.4 (q. 38)
blatdemorar 4.3.3.3, 4.3.4
(q. 38)

blau 2.2.2.4*b*, 2.7.2.3*c*,
 2.7.2.5 (q. 23)
 blaugrana 4.3.2.1*a*
 blava 2.7.2.3*c*, 2.7.2.5 (q.
 23)
 blavor 2.7.2.3*c*
 blavós 3.1.2.2*a*
 ble 3.1.1.4 (q. 29)
 bleda 2.7.2.2*a*
 bleda-rave 4.3.2.2*d*
 blennorràgia 2.4.2*d*
 bloc 2.7.4.3*b*
 blog 2.7 (q. 22), 2.7.4.3*b*,
 2.7.5 (q. 24)
 bloody-mary 4.3.2.2*f*
 bo 2.1 (q. 1), 3.1.1.3
 bobò 4.3.2.2*c*
 boca 2.1 (q. 1), 2.7 (q.
 22), 2.7.1.1
 bocada 2.2.2.2
 bocamàniga 4.3.2.1*a*
 bocamoll 4.3.2.1*a*, 4.3.4
 (q. 38)
 bocí 2.6.3.3.2*b*
 bogeria 2.6.7.4*b*
 Bohèmia 2.9.1
 Boi 3.2.2.2*a*
 Boí 3.2.2.2*a*
 boig 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.1.3.1, 2.2.2.3*d*, 2.6
 (q. 14), 2.6.7.4*b*
 boira 2.7 (q. 22)
 boirós 3.1.2.2*a*
 boiximà 2.6.7.3
 Bóixols 3.1.2.2*b*
 boja 2.1.3.1, 2.6.7.4*b*
 bojos 2.2.2.3*d*
 bola 2.1.1 (q. 2), 2.5.1 (q.
 12)
 Bolbait 2.7.3.2*b*
 boletaire 2.2.2.4*c*
 bòlid 2.7, 2.7.3.2*a*, 2.7.5
 (q. 24)
 bolig 1, 2.6.7.4*c*
 bolígraf 2.6 (q. 14), 2.6.1
 bòlit 2.7
 bolitger 2.6.7.4*c*
 bolitjada 2.6.7.4*c*
 bolitjos 2.6.7.4*c*
 Bolonya 2.8.1 (q. 25)
 Bolòs 3.1.2.2*a*
 bolxevic 2.6.7.2*b*
 Bolxoi 2.6.7.2*b*
 bomber 2.7.2.2*b*
 Bompàs 4.3
 bon 2.7.3.2*a*
 bon temps 4.3.3.1
 Bonansa 2.6.3.3.3*c*
 bonaventura 4.3.2.1*a*
 bondadós 2.7.3.2*a*
 bondat 2.7.3.2*a*, 2.7.3.2*b*
 bonic 3.1.1.4 (q. 29)
 Bonifaci 2.6.3.3.2*b*
 boníssim 2.6.3 (q. 17)
 Bonner 2.8.2*d3*
 Bonnín 2.8.2*d3*
 Bonrepòs 4.3.2.1*a*
 Bonrepòs i Mirambell
 4.3.2.2*i*
 boques 2.7 (q. 22)
 Borbó 3.1.2.2*a*
 Bordeus 2.2.2.2
 bòrees 2.2.2.3*c*
 Borén 3.1.2.1*a*
 Borges Blanques, les
 4.3.3.2
 Borja 2.6 (q. 14)
 borratxel·lo 2.5.2*f*, 2.5.2
 (q. 13)
 borratxo 2.6.7.4*a*
 Borriana 2.4.1 (q. 11)
 borriçol 2.6.3.2*a3*
 bosc 2.1 (q. 1), 2.6.3.1*c*,
 2.7.4.3*a*
 Bosch 2.1.3.2
 boscos 2.2.2.3*d*, 2.7.4.3*a*
 boscúria 3.1.1.1.2
 Bòsfor 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*b*
 Bòsnia 2.6.2*d*, 2.6.2 (q.
 16), 3.1.2.2 (q. 31)
 bosquetà 2.7.4.3*a*
 bossa nova 4.3.2.2*f*
 boswèl·lia 2.5.2
 Botey 2.1
 botgeta 2.6.6.4*b*
 botja 2.6.6.4*b*
 botxí 2.1.3.2 (q. 5), 2.6
 (q. 14), 2.6.7.4*a*
 botzina 2.6 (q. 14), 2.6.5*a*
 bòvid 2.7.3.2*a*
 box 2.10*c*
 boxa 2.10*a*, 3.2.1*g*
 boxejar 2.10*a*
 bòxer 2.10*a*
 Boyle-Mariotte, llei de
 4.3.2.2*i*
 braç 2.1.2, 2.1.2 (q. 3),
 2.6.3, 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.3*d*,
 2.7.2.2*a*
 braç de gitano 4.3.3.1*b*
 bracet 2.1.2, 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.1
 braços 2.2.2.3*d*, 2.6.3 (q.
 17)
 Bràfim 2.8.1 (q. 25)
 Bragança 2.6.3.3.3*c*
 braman 2.9.1
 bramànic 2.9.1
 bramanisme 2.9.1
 branca 2.8.1 (q. 25), 2.8.2
 (q. 26)
 Brasil 2.1 (q. 1)
 brasiler 2.4.3*c*
 Brauli 2.7.1.1, 2.7.2.2*a*
 Bréjnev 2.6.6.1*b*
 Brescia 2.6.7.2
 bressol 2.6.3.2*a*
 breu 2.7.2.3*c*
 brevetat 2.7.2.3*c*
 breviostre 2.4.2, 4.3.2.1*b*
 bric 2.7.4.3*b*
 bricbarca 2.7.4.3*c*, 2.7.5
 (q. 24)
 Brígida 2.6.6.1*b*
 brio 3.1.1.4 (q. 29)
 briox 2.6.7.3
 britànic 2.8.2*d*
 broma 2.7.1.1, 2.7.2.2*a*
 broncoespirometria 4.3*d*
 bronze 2.6.2*c*, 2.8.2 (q.
 26)
 brou 2.2.2.4*b*, 2.7 (q. 22)
 brúixola 3.1.1.2*c*
 brunz 2.1 (q. 1), 2.3*a*, 2.6
 (q. 14), 2.6.3.1*d*
 brusa 2.6.2*b*
 Brussel·les 2.5.2, 2.6.3.2*a*
 brut 2.1.1 (q. 2), 2.4.1 (q.
 11), 2.7.2.2*a*, 2.7.2.5
 (q. 23), 2.7.3.2*b*
 brutícia 2.6.3.3.2*b*
 bub-bub 2.7.1.2*b*,
 4.3.2.2*c*, 2.7.5 (q. 24)
 bucal 2.2.2.2
 Buda 2.9.1
 budell 2.7.3.1
 budisme 2.9.1
 budista 2.9.1
 budleia 2.5.2, 2.7.3.2*d*
 bufó 2.6.1 (q. 15), 2.7.1.1
 Búger 2.6.6.1*b*
 buguenvíl·lea 2.5.2

buida 2.7.3.2*b*
 buidar 2.7*b*, 2.7.3.2*b*
 buit 2.7*b*, 2.7.2.1,
 2.7.3.2*b*
 bulb 2.5.1 (q. 12)
 bulldog 2.7.4.3*b*, 2.7.5 (q.
 24)
 buldözer 2.6.2*b*
 boulevard 2.7.3.2*a*, 2.7.5
 (q. 24)
 bullir 2.5.1 (q. 12)
 bum-bum 4.3.2.2*c*
 bungalou 3.1.1.2*a*
 burgès 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*a*
 burgesia 2.6.2*b*
 burggravi 2.7.4.3*c*
 búrgul 3.1.1.8.2
 Burjassot 2.6.3.2*a*,
 2.6.6.1*a*
 burro 2.4.1 (q. 11)
 burxar 2.6.7.2*b*
 bus 2.6.3.2*a1*
 busca'l 4.1.3 (q. 34)
 busca-raons 4.3.2.2*d*
 busseig 2.6.3.2*a1*
 bussejar 2.6.3.2*a1*
 bust 2.6.3 (q. 17)
 butlletí 2.5.3
 butxaca 2.1.3.2, 2.2.2.2,
 2.6.7.4*a*
 buxbaumial 2.10*b*
 bypass 2.6.3.2, 4.3.2.2*f*
 byte 2.1, 2.1 (q. 1)

C

ça 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*a*
 cabàs 2.6.3.1*d*, 2.6.3.2*a1*
 Cabassers 2.6.3, 2.6.3.2*a*
 cabasset 2.6.3.2*a1*
 cabassos 2.6.3.2*a1*
 cabdal 2.7.1.2*c*
 cabdell 2.7.1.2*c*, 2.7.2.2*d*
 Cabdella 2.7.1.2*c*
 cabdellar 2.7.1.2*c*
 Cabdet 2.7.1.2*c*, 2.7.2.2*d*
 cabdill 2.7.1.2*c*
 cabeça 2.6.3.3.3*b*
 cabell 2.5.1, 2.5.2*c*
 cabo 2.2.2.3*e*
 cabota 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*,
 2.7.2.5 (q. 23)
 cabra 2.7.2.2*a*, 3.2.1*b*

cabre 2.4.3*a*
 Cabrenç 2.6.3.3.3*d*
 cabut 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*
 caça bombarder 4.3.3.1*a*
 cactus 2.2.2.4*b*, 2.7.4.3*c*
 cada 2.1 (q. 1)
 Cadaqués 3.1.1.2*a*,
 3.1.2.1*a*, 3.1.2.1 (q. 30)
 cadascú 2.6.3.1*c*
 cadascun 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4
 (q. 29)
 cadena 2.2.1
 Cadí 2.7 (q. 22)
 cadira 2.7.3.1
 Cadis 2.6.3.1*d*
 cadmi 2.7.3.2*d*, 2.7.5 (q.
 24)
 caduc 2.7.4.3*b*
 Cafarnaüm 3.2.2.1*b*
 café 1*c*, 3.1.2.1
 cafè 2.6.1 (q. 15),
 3.1.1.2*a*, 3.1.2.1*a*,
 3.1.2.1 (q. 30)
 cafè amb llet 4.3.3.1
 cafè concert 4.3.3.1*b*,
 4.3.4 (q. 38)
 caftà 2.6.1
 cagadubtes 4.3.2.1*a*
 caic 2.7.4.3*b*
 caid 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q.
 24)
 caiem 2.2.2.2 (q. 8)
 caient 2.2.2.2 (q. 8)
 caiguem 2.2.2.2 (q. 8)
 caigui 2.7.4.3*b*
 caigut 2.7.4.3*b*
 Caín 3.1.1.2*a*, 3.2.2.2*a*
 caïnita 3.2.2.2*a*
 caixa 2.1 (q. 1), 2.1.3.1,
 2.6.7.3, 2.6.7.5 (q. 21),
 2.10*c*
 caixmir 2.3*b*, 2.6.7.3
 cal 4.2.1
 cal metge, ves a 4.2.1
 Cal Miret 4.2.1
 Calabuig 2.6.7.4*b*
 Calaceit 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.2*b*
 Calaf 2.6.1 (q. 15)
 calaix 2.6.7.3
 calaix de sastre 4.3.3.1*b*
 calaixos 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*d*
 Calassanç 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*d*

Calataiud 2.7.3.2*b*
 cala-xàrcies 3.1.1.5
 cala-xarxes 4.3.2.2*d*,
 4.3.4 (q. 38)
 calb 2.1 (q. 1), 2.7 (q.
 22), 2.7.1.2*a*, 2.7.2.4
 calba 2.7.1.2*a*
 calbesa 2.7.1.2*a*
 calç 2.6.3.3.3*d*
 calça 2.1.2
 calçasses 2.6.3.2*a3*
 calçat 2.6.3.3.3*c*
 Calcedònia 2.6.3.3.2*c*
 calces 2.1.2, 2.6.3 (q. 17)
 calcic 2.7.4.3*b*
 calcigar 2.7.4.3*b*
 calciorrodosita 2.4.2*d*
 calçotets 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*c*
 calçs 2.6.3.3.3*d*
 Calcuta 2.7 (q. 22)
 Calders 2.4.3
 Caldes 2.2.2.3*c*
 calé 2.4.3*b*, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1*a*
 calerons 2.4.3*b*
 Calescoves 4.3.2.1*a*
 càlic 2.6.3.3.3*d*
 càlid 2.3*a*
 Califòrnia 3.1.2.2*c*
 Càlig 2.6.7.4*c*, 2.7.4.3*a*
 calijó 1, 2.7.4.3*a*
 Calipso 2.6.3.1*b*, 2.7.1.2*d*
 calitja 2.6.6.4*b*
 calitjó 2.6.7.4*c*
 caliu 2.7.2.3*c*
 Calixt 2.6.4*a2*, 2.10*b*,
 2.10 (q. 27)
 calla 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*e*
 Càller 2.5.1 (q. 12)
 cal·ligrafia 2.5.2*b*, 2.5.2
 (q. 13)
 cal·ligrama 2.5.2*b*, 2.5.2
 (q. 13)
 Cal·líopec 2.2.2.4*c*
 Cal·lírroe 2.5.2
 Callosa d'en Sarrià
 4.3.3.2
 calma 2.5.1 (q. 12)
 Calonge 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1*b*, 2.8.1 (q. 25)
 calor 2.4.3*b*
 calorós 2.4.3*b*
 Calp 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22)

cals 4.2.1
 cals oncles, el conegué a 4.2.1
 calúmnia 2.8.2*d*
 calvície 2.2.2.4*c*, 2.6.3.3.2*b*, 2.7.2.4
 cama 2.8.1 (q. 25)
 camacurt 4.3.2.1*a*
 camaleó 3.1.2.2*a*
 cama-sec 4.3.2.2*d*
 cambra 2.8.2*a*
 Cambrils 2.7.2.2*b*, 2.8.2 (q. 26)
 camell 2.2.2.2
 cameràman 4.3.2.1*c*
 càmfora 2.8.2*b*
 camí 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22)
 Camil·la 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
 camins 3.1.1.4 (q. 29)
 camins rals 4.3.3.1 (q. 37)
 camió 3.1.2.2*a*
 camió cisterna 4.3.3.1*b*
 camí ral 4.3.3.1 (q. 37), 4.3.3.1*a*, 4.3.3.3, 4.3.4 (q. 38)
 camí-raler 3.1.1.5, 4.3.2.2*g*, 4.3.3.3, 4.3.4 (q. 38)
 camisa 2.6.2*b*
 Camós 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*a*
 camp 2.1 (q. 1), 2.1.1*a*, 2.7.1.2*a*
 campana 2.8.2*a*
 campanar 2.4.3*c*
 Campderròs 4.3.3.2
 Campdevànol 2.7.1.2*a*
 camperol 2.7.1.2*a*
 campestre 2.7.1.2*a*
 campetx 2.6.7.4*d*
 càmping 2.7.4.3*a*, 2.7.5 (q. 24)
 Campllong 2.7.1.2*a*
 Campmany 2.7.1.2*a*
 Campos 2.2.2.4*b*
 Campreciós 2.7.1.2*a*
 Campredó 2.7.1.2*a*
 Camprodon 2.7.1.2*a*, 2.8.1 (q. 25)
 Camprubí 2.7.1.2*a*
 camps 2.1 (q. 1)
 can 4.2.1
 Can Pastilla 4.2.1
 can seixanta, això sembla 4.2.1
 cana 2.8.1 (q. 25)
 canapè 3.1.2.1*a*
 Canberra 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*a*
 cancel 2.5.2
 cancel·lar 2.5.2, 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
 cançó 2.1 (q. 1), 2.2.1, 2.6.3, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.3*c*, 2.8.2 (q. 26), 3.1 (q. 28), 3.1.2.2 (q. 31)
 candela 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
 Càn did 2.7.3.2*a*
 canemàs 2.6.3.1*d*
 Canet lo Roig 4.3.3.2
 Canigó 2.2.1
 cànnabis 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*d*2
 Canòlic 2.7.4.3*a*
 canonge 2.8.2*e*
 Canop 2.7.1.2*b*
 cansa 2.1.1 (q. 2), 2.6.3.3.3*c*
 cansar 2.6.3.1*b*, 2.8.2 (q. 26)
 cant 2.6.3
 Cantallops 4.3.2.1*a*
 cantar 2.6.3, 2.8.2*e*, 3.1.1.4 (q. 29)
 Canta-rana 4.3.2.2*d*
 cantaràs 2.6.3.1*d*
 cantaré 3.1.2.1*b*
 cantàrem 3.1.1.2*b*
 cantava 2.7.2.5 (q. 23)
 cante jondo 4.3.2.2*f*
 cantes 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*g*, 2.6.3 (q. 17)
 cantés 3.1.2.1*b*
 cantesses 2.2.2.3*g*
 cantessis 2.6.3.2*a*
 cantéssiu 3.1.2.1*c*
 càntir 2.4.3*b*, 3.1.1.2*b*
 cantirer 2.4.3*b*
 càntirs 2.4.3
 cantó 3.1.2.2*a*
 Cantonigròs 3.1.2.2*a*, 4.3*a*
 cantussar 2.6.3.2*a*3
 cantussol 2.6.3.2*a*3
 canvi 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.7.2.1, 2.7.2.3*a*, 2.7.2.5 (q. 23), 2.8.2 (q. 26)
 canvia 3.1.1.8.2
 canvio 2.2.2.3*e*
 canya 2.1 (q. 1), 2.8.1 (q. 25)
 canyís 2.6.3.1*d*
 canyissar 2.4.3*c*, 2.6.3.2*a*3
 caos 2.2.2.4*b*
 cap 2.1.1 (q. 2), 2.7 (q. 22), 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*, 2.7.2.5 (q. 23)
 cap (del verb *cabre*) 2.7.1.2*b*
 cap alt, van amb el 4.3.3.1
 cap de setmana 4.3
 cap ros 4.3.3.3
 capaç 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.3*d*
 capacitat 3.2.1*a*
 Capadòcia 2.6.3.3.2*b*
 capalts, van 4.3.3.1
 caparràs 2.6.3.1*d*
 capbús 2.6.3.2
 capbussar 2.6.3.2*a*, 2.7.1.2*c*
 capçal 2.6.3.3.3*c*, 2.7.1.2*c*
 Capçanes 2.6.3.3.3*c*
 Capcir 2.6.3.3.2*c*, 2.7.1.2*c*
 capdamunt 2.7.1.2*c*
 Capdepera 2.7.1.2*c*, 4.3.2.1*a*
 Capdevila 2.7.1.2*c*, 4.3.3.2, 4.3.4 (q. 38)
 capficar 2.7.1.2*c*
 capgirar 2.3*b*
 capgròs 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*a*
 capicua 4.3.2.1*a*
 capil·lar 2.5.2*c*, 2.5.2 (q. 13)
 capipota 4.3.2.1*a*
 capítol 2.1.2 (q. 3)
 caplà 4.3
 capritx 2.6.7.4*d*
 capritxos 2.6.7.4*d*
 capritxós 2.6.7.4*a*
 cap-rossenc 4.3.3.3
 caps-i-puntes 4.3.2.2*e*
 captaire 2.2.2.4*c*
 captiu 2.7.1.2*c*

- capturar 2.7.1.2c, 2.7.5 (q. 24)
 capvespre 2.7.1.2c
 cara 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.2, 2.4.1 (q. 11)
 carabassa 2.6.3.2a3
 Caracal·la 2.5.2
 caracteritzar 2.6.5a
 caragirat 4.3.2.1a
 caramel 2.5.2e
 caramel·litzar 2.5.2e, 2.5.2 (q. 13)
 Carançà 2.6.3.3.3c
 cara·rodó 3.1.1.5, 4.3.2.2d
 caravel·la 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 carbó 3.1.1.1, 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q. 29)
 carcabòs 3.1.2.2a
 Carcaixent 2.6.7.3, 2.7.3.2a
 Carcassona 2.6.3.2a
 Carcí 2.6.3.3.2c
 Cardedeu 3.1.1.2a
 Cardellach 2.7.4.1e
 Cardener 2.2.2.2
 càrdies 2.2.2.3c
 cardioespasme 1, 4.3d, 4.3d (q. 36)
 cardiòleg 2.7.4.3a
 cardiovascular 4.3.2.1b
 Cardona 2.7.3.1
 cariàtide 2.2.2.4c
 Carib 2.7 (q. 22), 2.7.1.2b, 2.7.2.2d, 2.7.2.5 (q. 23), 2.7.5 (q. 24)
 Caribdis 2.7.1.2d
 carícia 2.6.3.3.2b
 càries 3.1.1.2c
 Carig 2.6.7.4c
 cariorrexi 2.4.2d
 Càritas 3.1.1.4 (q. 29)
 Carladès 2.7.3.2b
 Carlat 2.7.3.2b
 Carlemany 2.8.1 (q. 25)
 Carles 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q. 11), 2.7 (q. 22)
 Carlit 2.7.3.2b
 Carme 2.2.2.4c
 carn 2.1 (q. 1)
 carn d'olla 4.3.3.1b
 carnisser 2.6.3.2a3
 carnús 2.6.3.1d
 Caro 2.2.2.3b
 Caroig 2.6.7.4b
 carona 2.2.2.2
 Carpats 3.1.1.8.1
 carpel·lar 2.5.2f
 càrrec 2.2.2.1, 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24)
 càrrecs 3.1.1.2b
 carrega 2.7.4.2a
 carregar 2.7.4.3a
 carrego 2.7.4.2a
 carreguem 2.7.4.2b
 carreguen 2.7.4.2b
 carregues 2.7.4.2b
 carregui 2.7.4.2b
 carrer 2.1 (q. 1), 2.2.2.1 (q. 7), 2.4.3b
 carreró 2.4.3b
 carretel·la 2.5.2f
 carril 2.4.1 (q. 11), 2.5.2e
 càrritx 2.6.7.4d
 carritxar 2.6.7.4d
 carro 2.2.2.1 (q. 7), 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3b
 cartabó 3.1.2.2a
 cartílag 2.7.4.3a
 cartilaginós 2.7.4.3a
 cartutx 2.6.7.4d, 2.6.7.5 (q. 21)
 cartutxos 2.6.7.4d
 Carxe, el 2.6.7.2b
 carxofa 2.6.7.2b
 cas 2.6.2b, 2.6.3 (q. 17), 2.7
 cas (contracció) 4.2.1
 Cas Concos 4.2.1
 casa 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.1, 2.6.2b, 2.6.2 (q. 16), 2.7.4.1a
 casar 2.6.2b
 casc 2.6.3.1c
 caseós 3.1.2.2a
 casos 2.6.2b
 Casp 2.7.1.2a
 Cassià 2.6.3.2a
 cassola 2.6.3.2a
 Castell d'Aro 4.3.3.2
 Castell i Platja d'Aro 4.3.2.2i
 Castella 2.2.2.3a, 2.6.3.1c
 Castella-la Manxa 4.3.2.2i
 Castellar de n'Hug 4.3.3.2
- Castellbell i el Vilar 4.3.2.2i
 Castellbò 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2a, 4.3.2.1a, 4.3.4 (q. 38)
 Castellciutat 4.3.2.1a
 Castellfabib 2.7.1.2b, 2.7.2.2d
 Castellterçol 2.6.3.3.3c
 castic 2.7.4.3b
 càstig 2.1.1 (q. 2), 2.6.7.4c, 2.7 (q. 22), 2.7a, 2.7.4.3a, 2.7.4.3a, 2.7.4.3b, 2.7.5 (q. 24)
 castigar 2.7a, 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24)
 castlà 2.7.3.2d, 2.7.5 (q. 24)
 casual 2.6.2b
 casualitat 2.6.2b
 casuística 2.6.2b
 català 2.7.3.1, 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q. 29)
 català-castellà, diccionari 4.3.2.2k
 catalanoaragonès 4.3.2.1b
 catalano-valenciano-balear, àmbit 4.3.2.2
 catàleg 2.7.4.3a
 catalogar 2.7.4.3a
 Catalunya-Aragó 4.3.2.2i
 catarrí 1a, 2.4.2d
 catàstrofe 2.2.2.4c
 catequesi 2.6.2b
 Caterina 2.2.2.1, 2.7.4.1a
 Catí 2.7 (q. 22)
 Catilina 2.2.2.4a
 Cató 3.1.2.2a
 catòlic 3.1.2.2 (q. 31)
 catorze 2.6.2c
 catric-catrac 4.3.2.2c
 cau 2.1 (q. 1), 2.2.2.2 (q. 8)
 Caucas 2.2.2.3c, 3.1.1.2b, 3.1.1.4 (q. 29)
 cauen 2.1.1 (q. 2), 3.1.1.1.1, 3.1.1.2c
 caurà 2.2.2.2 (q. 8)
 caure 2.2.2.2 (q. 8), 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3f, 2.4.3a
 causa-efecte, relació 4.3.2.2k

cautela 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
cautelar 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
cautxú 2.1.3.2 (q. 5), 2.6.7.4*a*, 3.1 (q. 28)
cav 2.6.1, 2.7.2.2*d*
cavall 2.6.1 (q. 15), 2.7.2.1
cavallbernat 4.3.2.1*a*
cavaller 2.4.3*c*
cavernícola 2.2.2.4*a*
cavil·lar 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
ceba 2.6.3.3.2*a*
cec 2.2, 2.6.3.3.2*a*
Cecília 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.2*a*
cedir 2.6.3.3.2*a*
cefalorraquidi 1*a*, 2.4.2.2*d*
cega 2.7.4.2*a*
cegues 2.7.4.2*b*
Ceilan 2.1 (q. 1), 2.6.3.3.2*a*
cel 2.1 (q. 1), 2.2, 2.2.1 (q. 6), 2.5.1 (q. 12), 2.5.2*e*, 2.6.3, 2.6.3.3.2*a*
cel ras 4.3.3.1*a*
Celdoni 2.6.3.3.2*a*
Cèlebes 2.6.3.3.2*a*
celebrar 2.5.2, 2.6.3.3.2*a*
cèlebre 2.2.2.4*c*, 3.1.2.1*d*
celeste 2.2.2.4*c*, 2.5.2*e*
Celestí 2.6.3.3.2*a*
Cèlia 2.1 (q. 1), 2.6.3.3.2*a*
cella 2.5.1, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2*a*
cel·la 2.5.2
cella-ras 4.3*a*
celler 2.6.3.3.2*a*
celobert 3.2.1*h*, 4.3.2.1*a*
celta 2.2.2.4*a*
cementiri 2.6.3.3.2*a*
cendra 2.6.3.3.2*a*, 2.8.2 (q. 26)
cendrer 2.4.3*c*
cens 2.6.3.3.2*a*
cent 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.2, 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.2*a*, 2.7.3.2*a*
cent anys 2.7.3.2*a*
centenar 2.4.3*c*
centèsim 2.6.2*b*

cèntim 2.6.3.3.2*a*, 3.1 (q. 28), 3.1.2.1*c*
centímetre 3.1.1.2*c*
centpeus 4.3, 4.3.2.1*a*, 4.3.4 (q. 38)
centre 2.6.3.3.2*a*
centreafricà 4.3
centredreta 4.3.2.2*k*
centrífug 2.7.4.3*a*, 3.1.1.2*b*
cenyir 2.6.3.3.2*a*
cep 2.6.3.3.2*a*, 2.7.1.2*b*
cepre 2.7.1.2*d*
cera 2.6.3.3.2*a*
cerç 2.6.3.3.3*d*
cercar 2.6.3.3.2*a*
cercatòfones 3.1.1.5
cercler 2.6.3.3.2*a*
cèrcol 2.2.2.2, 3.1.2.1
Cerdanya 2.6.3.3.2*a*
cerebel 2.7.2.4
cerebral 2.7.2.4
Ceret 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2*a*
cerndre 2.4.1
cerndràs 2.4.1
cerndriem 2.4.1
certa 2.2.2.3*a*
certes 2.2.2.3*c*
cervell 2.6.1 (q. 15), 2.7.2.4
Cervera 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.2*a*
cervesa 2.6.2*b*
cèrvix 2.6.7.2*c*
Cervol 3.1.1.8.1
cérvol 3.1.1.2*b*, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*c*
ces (del verb *cessar*) 2.6.3.2
Cèsar 2.6.2*b*, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2*a*, 3.1.2.1*c*
cetorrínid 2.4.2*d*
Cevenes 2.6.3.3.2*a*
chaise-longue 1, 2.6.7.2, 4.3.2.2*f*
chardonnay 2.1.3.2, 2.6.7.2
Chartres 2.6.7.2
chill-out 4.3.2.2*f*
cianhídric 2.9.1
ciberespai 4.3*d*
Ciceró 2.6.3.3.2*a*

Cíclades 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2*a*
ciclista 2.2.2.4*a*
ciclocròs 4.3.2.1*c*
ciclop 2.7.1.2*b*, 3.1.1.8.1
ciència 2.6.3.3.2*c*1, 2.8.2*e*, 3.1.2, 3.1.2.1*d*
ciència-ficció 3.1.1.5, 4.3.2.2*g*, 4.3.4 (q. 38)
cigar 2.6.3.3.2*a*
cigne 2.6.3.3.2*a*
cigonya 2.6.3.3.2*a*
cigró 2.4.1 (q. 11), 2.6.3.3.2*a*
cilindre 2.2.2.3*b*, 2.6.3.3.2*a*
cim 2.1 (q. 1), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2*a*, 3.1.1.4 (q. 29)
ciment 2.6.3.3.2*a*
cinc 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.2*a*, 2.8.1 (q. 25)
Cinca 2.6.3.3.2*a*, 2.8.1 (q. 25)
cincentista 4.3.2.2*a*, 4.3.4 (q. 38)
Cinc-cents, el 4.3.2.2*a*
cinc-en-rama 4.3.2.2*e*, 4.3.4 (q. 38)
cincnervis 4.3.2.1*a*
Cinctorres 4.3.2.1*a*
cineclub 2.7.1.2*b*
cinema 2.6.3.3.2*a*
cingle 2.6.3.3.2*a*
cínic 2.6.3.3.2*a*
cinorrinc 2.4.2*d*
cinorròdon 1*a*, 2.4.2.2*d*
cinquanta 2.7.4.1*c*
cinqué 3.1.2.1
cinquè 3.1.2.1*a*
cinta 2.6.3.3.2*a*, 2.7.4.1*b*
Cinta 2.6.3 (q. 17)
Cinto 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*b*
cinyell 2.6.3.3.2*a*
Ció 2.6.3.3.2*a*
circ 2.6.3.3.2*a*
Circàssia 2.6.3.3.2*b*
Circe 2.6.3.3.2*a*
circuit 3.2.2.1*b*
circuït 3.2.2.1*b*
circular 2.6.3.3.2*a*
circumcidar 2.8.2*e*
circumdant 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*e*

circumferència 2.8.2*b*
 circumflex 2.8.2*b*
 circumloqui 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*e*
 circumnavegació 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2*d*
 circumnavegar 4.3.1.1
 circumscripció 2.8.2*e*
 circumspecte 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2*e*, 4.3*d*
 circumstància
 2.6.3.3.2*c*1, 2.8.2*e*
 circumval·lació 2.7.2.2*b*,
 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*c*
 circumveí 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*c*
 circumvolució 2.8.2*c*
 cirera 2.6.3, 2.6.3.3.2*a*
 ciri 2.6.3.3.2*a*
 Ciríac 2.7.4.3*a*
 Ciril 2.5.2*e*, 2.6.3.3.2*a*
 Ciril·la 2.5.2*e*
 ciril·lic 2.5.2*e*
 cirroestrat 4.3*d*
 cirurgia 2.6.3.3.2*a*
 cisalla 2.6.3.3.2*a*
 cisalpí 3.2.1*h*, 4.3.1.1
 Cisco 2.6.3.3.2*a*
 Cisjordània 4.3.1.1,
 4.3.1.2*b*, 4.3.4 (q. 38)
 cistell 2.6.3.3.2*a*
 Cister 3.1.1.8.1
 cita 2.6.3.3.2*a*
 citar 2.7.4.1*b*
 citoestàtic 4.3*d*
 ciutadà 2.7.3.2*b*
 ciutadella 2.7.3.2*b*
 Ciutadella 2.6.3.3.2*a*
 ciutat 2.6.3.3.2*a*, 2.7.3.2*b*
 civada 2.6.3.3.2*a*, 2.7 (q.
 22)
 civil 2.6.3.3.2*a*
 civilització 2.6.5*a*
 clar 2.1 (q. 1), 2.4.3*b*,
 2.7.4.1*a*, 3.1.1.3
 clara 2.4.3*b*
 Clara 2.7 (q. 22)
 claredat 2.7.3.2*b*
 clares 2.6.3 (q. 17)
 claror 2.4.3*b*
 classe 2.1.3.1, 2.1.3.1 (q.
 4), 2.2.2.4*c*
 clau anglesa 4.3.3.1*a*
 claudàtor 3.2.1*c*
 Claudi 2.7.4.1*a*
 clàxon 2.10*a*
 Clemència 2.6.3.3.2*c*1
 clenxa 2.6.7.2*b*
 clepsa 2.6.3.1*b*, 2.7.1.2*d*
 clientela 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 client-servidor, xarxa
 4.3.2.2*k*
 clímax 2.10*c*, 3.1.1.2*b*
 clítoris 3.1.1.2*c*
 clixé 2.1.3.1, 2.6.7.2*c*,
 2.10*a*, 2.10 (q. 27),
 3.1.2.1*a*
 cloc-cloc 4.3.2.2*c*
 clocpiu 4.3.2.2*c*
 cloïssa 3.2.2.1 (q. 33)
 clorhídric 2.9.1
 clorofil·la 2.5.2*b*, 2.5.2
 (q. 13)
 clòtxina 2.6.7.4*a*
 clouen 3.1.1.1.1
 clown 2.1, 2.1 (q. 1)
 club 2.7 (q. 22), 2.7.1.2*b*,
 2.7.2.2*d*, 2.7.5 (q. 24)
 Cnossos 2.1.3.2
 ço 2.1.2 (q. 3), 2.6 (q.
 14), 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*a*
 coadjuvar 2.7.3.2*c*
 coautor 4.3.1.1
 cobdícia 2.7.1.2*d*,
 2.7.2.2*d*, 2.7.2.5 (q. 23)
 cobla 2.7.1.1
 Coblença 2.6.3.3.3*c*
 cobrellit 4.3
 coça 2.6.3.3.3*b*
 coccíó 2.6.4*b*
 còccix 2.6.7.2*c*, 2.10*c*
 Cochs 2.9.1
 cocou 4.3.2.2*c*
 còdol 3.1.2.2 (q. 31)
 Codorniu 3.1.1.2*a*
 coent 2.1.1
 coet 2.9.1
 cognom 2.7.4.3*c*
 cohesió 2.6.2*b*, 2.9.1
 cohibir 2.9.1
 cohort 2.9.1
 Coïmbra 2.7.2.2*b*,
 3.2.2.1*b*
 coincidir 3.2.2.2*d*
 coïssor 2.6.3.2*a*3
 coit 3.2.2.1*b*
 coital 1, 3.2.2.1*b*
 coix 2.1.3.1 (q. 4),
 2.6.7.3, 2.10*c*
 coixí 2.1.3.1, 2.6.7.3
 col 2.2
 colcrem 4.3.2.1*c*
 còlera 3.1.1.2*c*, 3.1.2.2*c*
 coliflor 4.3.2.1*a*, 4.3.3.1,
 4.3.3.1 (q. 37)
 coliflors 4.3.3.1, 4.3.3.1
 (q. 37)
 colínia 2.5.2*a*, 2.5.2 (q.
 13)
 Colitzà 2.6.5*a*
 Còll 3.1.3
 Coll d'en Rabassa, es
 4.3.3.2
 col·laborar 2.5.2*a*
 col·lateral 2.5.2*a*, 2.5.2
 (q. 13), 4.3.1.1
 col·legi 2.1.2, 2.1.2 (q. 3),
 2.5.2, 2.6.6 (q. 20),
 3.2.1*e*
 collí 2.2.2.2 (q. 8)
 collia 2.2.2.2 (q. 8)
 collibè, a 3.1.2.1*a*,
 4.3.2.1*a*
 collim 2.2.2.2 (q. 8)
 col·lineal 2.5.2 (q. 13)
 collir 2.1.3.1 (q. 4),
 2.2.2.2 (q. 8)
 collirà 2.2.2.2 (q. 8)
 colliria 2.2.2.2 (q. 8)
 col·litigant 2.5.2*a*
 colliu-me'ls 4.1.1, 4.1.3
 (q. 34)
 col·loidal 3.2.2.1*b*
 col·loide 3.2.2.1*b*
 col·loqui 2.5.2*a*
 Collserola 2.6.3.1*b*
 colltòrcer 4.3, 4.3.2.1*a*,
 4.3.4 (q. 38)
 colltort 2.1.3.1 (q. 4)
 cologaritme 2.5.2*a*, 2.5.2
 (q. 13)
 colom 2.8.1 (q. 25)
 colònia 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*c*
 colonitzador 2.6.5*a*
 colonoscòpia 4.3*d* (q. 36)
 color 2.5.1 (q. 12),
 2.7.4.1*a*
 coloraina 3.1.1.1.3
 colós 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*a*
 colpidor 2.4.3*c*

Columbrets 2.7.2.2*b*
 columna 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d*
 colze 2.1 (q. 1), 2.6.2*c*,
 2.6.2 (q. 16)
 Comaloforno 2.2.2.3*b*
 comanxe 2.6.7.2*b*
 Coma-ruga 2.4.2,
 4.3.2.2*d*
 combat 2.7.2.2*b*, 2.7.2.5
 (q. 23), 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*a*
 comboi 2.7.2.2*b*
 comèdia 3.1.2.1*d*
 començ 2.6.3.3.3*d*
 començar 2.4.3*a*
 comenci 2.1.2
 començo 2.1.2
 Comenge 2.6.6.1*b*
 comerç 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.3*d*
 comerciant 2.6.3.3.1
 comí 2.2.2.2
 comissaria 2.6.3.2*a5*
 comissió 2.6.3.2*a5*
 comité 3.1.2.1
 comitè 3.1.2.1*a*, 3.1.2.1
 (q. 30)
 commedia dell'arte
 4.3.2.2*f*
 commemoració 2.8.2*a*
 commemorar 2.8.2 (q.
 26)
 commoció 2.8.2*a*
 commòs 3.1.2.2*a*
 commoure 2.8.2 (q. 26)
 commous 3.1.1.2*a*
 còmoda 3.1.1.4 (q. 29),
 3.1.1.6
 còmodament 3.1.1.6
 còmode 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*c*
 company 2.8.2 (q. 26)
 companyia 2.1.3.1 (q. 4)
 compàs 2.6.3.2*a1*
 compassar 2.6.3.2*a1*
 compassió 2.6.3.2*a*
 compassos 2.6.3.2*a1*
 complau 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4
 (q. 29)
 complex 2.6.4*a2*, 2.10*c*
 complexió 2.6.4*a2*
 complexos 2.2.2.3*d*
 compositor 2.4.3*c*

Compostel·la 2.5.2*f*, 2.5.2
 (q. 13)
 compra 2.2.2.1
 compra'n 4.1.3 (q. 34)
 comprar 2.8.2 (q. 26)
 comprar-se'n 4.3*e2*
 compravenda 4.3.2.1*a*,
 4.3.2.2*k*, 4.3.3.1 (q.
 37), 4.3.4 (q. 38)
 compravendes 4.3.3.1 (q.
 37)
 comprén 1*c*, 3.1.2.1
 comprèn 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*b*
 comprenc 2.7.4.3*a*
 comprendre 2.4.1
 comprega 2.7.4.3*a*
 compregui 2.7.4.3*a*
 comprès 3.1.2.1*a*
 compreu-me-la 4.1.1
 compreu's-en 4.1.1
 compromís 3.1.1.2*a*
 compromissari 2.6.3.2*a5*
 comprov 2.3*a*
 comprovar 2.3*a*
 comptable 2.2.2.4*c*, 2.8.3,
 3.2.1*b*
 comptar 2.4.3*a*, 2.8.3
 compta-revolucions
 4.3.2.2*d*
 compte 2.2.2.3*b*, 2.7.1.2*a*,
 2.8.3
 compte corrent 4.3,
 4.3.3.1*a*
 comptecorrentista 4.3.3.3,
 4.3.4 (q. 38)
 còmput 3.1.1.2*b*, 3.1.2.2
 (q. 31)
 com-s'ha-fet 4.3.2.2*e*
 comtal 2.8.2*e*
 comtat 2.8.2*e*
 comte 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*e*, 2.8.3
 comte rei 4.3.3.1 (q. 37),
 4.3.3.1*a*
 comtes reis 4.3.3.1 (q. 37)
 comtessa 2.6.3.2*a2*,
 2.8.2*e*
 comtessa reina 4.3.3.1 (q.
 37), 4.3.3.1*a*
 comú 2.1 (q. 1), 2.2.1 (q.
 6), 2.2.2.1 (q. 7),
 3.1.1.2*a*
 conat 2.8.2*d1*

còncau 3.1.1.2*b*, 3.1.1.4
 (q. 29), 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*b*, 4.3*a*
 concavoconvex 4.3.2.1*b*,
 4.3*a*
 concebre 2.6.3.3.2*c*,
 2.7.1.2*b*
 concep 2.7.1.2*b*
 Concepció 2.6.3.3.2*c2*,
 2.7.1.2*d*
 concepte 2.6.3.3.2*c*,
 2.7.1.2*d*
 concert 2.6.3.3.2*c*
 concís 2.6.3.3.2*c*
 concitudà 2.2.2.2
 conclave 3.1.1.8.2
 conclòs 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*a*
 concórrer 2.4.3*a*, 3.1.2.2*b*
 condemna 2.8.2 (q. 26)
 condemnar 2.8.2*d*
 conducció 2.6.4*b*,
 2.7.4.3*c*
 conductor 2.6.4*b*
 conduí 3.1.1.1
 conduïa 3.1.1.1, 3.2.2.1*c*
 conduïen 3.2.2.2*a*
 conduïeu 3.2.2.2*a*
 conduire 3.2.2.2*c*
 coneguérem 3.1.2.1*c*
 coneguéssim 3.1.2.1 (q.
 30)
 coneix 3.1.1.4 (q. 29)
 coneixença 2.6.3.3.3*c*
 conèixer 3.1.2.1
 conèixer 2.4.3*a*, 2.6.7.3,
 3.1.2, 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 coneixeré 3.1.1.2*a*
 confés (del verb
confessar) 1*c*, 2.6.3.2,
 3.1.2.1*b*
 confessar 2.6.3.2*a5*, 2.8.2
 (q. 26), 2.8.2*b*
 confiança
 2.6.3.3.3*c*, 2.8.2*b*
 confiar 2.1 (q. 1), 2.6.1
 (q. 15)
 confirmar 2.1.1 (q. 2)
 confit 2.8.2 (q. 26)
 Conflent 2.8.1 (q. 25),
 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*b*
 confondre 2.8.2*b*
 confort 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*b*

confós 3.1.2.2a
 Confuci 2.6.3.3.2b, 2.8.2b
 confús 3.1.1.2a
 confusió 2.6.2b
 Congo 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3b
 Congost 2.7.4.2a
 congre 2.8.1 (q. 25), 2.8.2
 congrés 2.6.3.2a1,
 3.1.2.1a
 congressista 2.6.3.2a1
 congressos 2.6.3.2a1
 conhort 2.9.1
 cònic 3.1.2.2b
 conill 2.2.2.2
 conjectura 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1b
 cònjuge 2.6.6.1a, 3.1.2.2
 (q. 31)
 conjunció 2.6.3.3.2c2
 conjunt 2.6.6.1a
 connacional 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d1
 connat 2.8.2d1
 connatural 2.8.2d1
 connectar 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d2
 connector 2.8.2d2
 connex 2.8.2d2
 connexió 2.6.4a2, 2.8.2d2
 connivència 2.8.2d2
 connotar 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d1
 connovici 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d1
 connubi 2.8.2d1
 connumerar 2.8.2d1
 conquilla 2.8.2e
 Conrad 2.4.1 (q. 11),
 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24),
 2.8.2 (q. 26)
 conreu 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q.
 11), 2.8.2e
 consciència 2.6.3,
 2.6.3.3.2c1
 conscient 2.1.1 (q. 2),
 2.6.3
 consell 2.5.2c, 2.6.3.1b,
 2.8.2e
 conseqüència 2.7.4.1c
 conserv 2.6.1
 consiliari 2.5.2c, 2.5.2 (q.
 13)
 consol 2.6 (q. 14)

Consol 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1b
 consomé 3.1.2.1a
 consumés 3.1.1.2a
 conspícua 2.7.4.1c
 conspícues 3.1.1.1.2
 conspiciuitat 2.7.4.1c
 Constança 2.6.3.3.3c
 constància 2.6.3.3.2c
 Constantinoble 2.7.2.2a
 constel·lació 2.5.2d, 2.5.2
 (q. 13)
 constrènyer 4.3d
 consuetud 2.7.3.2b
 consumpció 2.8.3
 conte 2.8.3
 conté 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1b
 contén 3.1.2.1 (q. 30)
 contén-te 3.1.2.1b
 Contijoch 2.7.4.1e
 continua 3.1.1.2c
 contínua 3.1.1.2c
 continuïn 3.1.1.1.3
 continuista 3.2.2.2b
 continuuum 3.2.2.2d
 contra 2.4.1 (q. 11)
 contra corrent, nedar
 4.3.1.3
 contra rellotge, cursa
 4.3.1.3
 contra rellotge, unes
 curses 4.3.3.1
 contraatac 4.3
 contraespionatge 4.3d
 contraindicada, medicina
 4.3.1.3
 contraindicar 3.2.2.2d,
 4.3b
 contrapel, a 3.1.3
 contrapés (del verb
contrapesar) 1c,
 3.1.2.1b
 contrapès 4.3a
 contrareforma 4.3c
 Contrareforma 2.4.2
 contrarellotge, una 1,
 4.3.1.2a
 contrarellotges, unes
 4.3.3.1
 contrarestar 2.4.2
 contrarevolució 4.3.1.1
 contrasentit 4.3.1.1, 4.3c,
 4.3.4 (q. 38)
 contrasenya 2.6.3.1e

contrastar 4.3d
 contratemps 4.3
 convalescent 2.6.3
 convé 3.1.2.1b
 convèncer 2.6.1 (q. 15),
 2.7.2.3a, 2.8.2c, 3.1.2.1
 (q. 30), 3.1.2.1c
 convent 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2c
 conversa 2.8.2, 2.8.2c
 convertir 2.8.2 (q. 26)
 convex 2.6.4a2
 convid 2.7.3.2b
 convidar 2.8.2 (q. 26)
 convit 2.8.2c
 convuls 2.7.2.3a
 Conxa 2.6.7.2b, 2.8.2 (q.
 26)
 conyac 2.7.4.3b
 coordinador 3.2.1h
 cop 2.1.1 (q. 2), 2.7.1.2b,
 2.7.5 (q. 24), 3.1.1.3,
 3.1.1.4 (q. 29)
 copa 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.7.1.1
 Copenhaguen 2.9.2c
 còpia 2.1.2 (q. 3)
 copsar 2.7.1.2d, 2.7.5 (q.
 24)
 copyright 2.1 (q. 1),
 4.3.2.2f
 cor ('òrgan') 2.1.1 (q. 2),
 2.4.3, 2.7 (q. 22)
 cor ('conjunt de persones
 que canten plegades')
 2.9.1
 coral 2.9.1
 corall 2.5.2c
 coral·lí 2.5.2c
 coral·ligen 2.5.2c
 coral·lorriza 2.4.2d
 coratge 2.1.3.2, 2.6.6.2b,
 2.6.6.4a
 coratgia 2.6.6.2b, 2.6.6.4a
 coratjós 2.6.6.4a
 corb ('no dret') 2.1 (q. 1),
 2.7.2.2d, 2.7.2.5 (q. 23)
 corb ('ocell') 2.7.2.4,
 2.7.1.2a
 corba 2.7.2.4
 corbar 2.2.2.2
 corbató 2.7.1.2a, 2.7.2.4
 corbera 2.7.1.2a, 2.7.2.4
 corc 2.1 (q. 1), 2.7 (q.
 22), 2.7.4.3a

Corçà 2.6.3.3c
 corcar 2.7.4.3a
 corda 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3a, 2.4.1 (q. 11)
 Còrdova 2.6.1 (q. 15)
 cordur 4.3.2.1a
 Corea 2.7.4.1a
 co-rector 4.3.1.3
 Corfú 2.6.1 (q. 15)
 corimori 4.3.2.2c
 Corint 2.7.3.2a
 corintí 2.7.3.2a
 corista 2.9.1
 córner 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2b
 corr 2.4.1
 corre 2.1.3.1 (q. 4),
 2.2.2.3e
 correbou 4.3.2.1a
 còrrec 3.1.2.2b
 correquita, a 2.7.4.1c,
 4.3.2.1a, 4.3.4 (q. 38)
 corredeutor 2.4.2a
 corredor 2.4.3c
 correferent 1a, 2.4.2a
 corregir 2.6.6.1b, 2.6.7.4c
 corregnar 2.4.2a, 4.3.1.1
 correligionari 2.4.2a
 correpressor 2.4.2a
 córrer 2.2.2.1 (q. 7),
 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3g,
 2.4.3a, 3.1, 3.1 (q. 28),
 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2b
 correríem 2.2.2.3g
 corresponsable 2.4.2a
 corretja 2.6.6.2a
 corretjut 2.1.3.2, 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.2a
 corrig 2.6.7.4c
 cor-robot 4.3.2.2e
 corroïen 3.2.2.1c
 corroïnt 3.2.2.2c
 corroís 3.2.2.2a
 corroïssin 3.2.2.2a
 corrupció 2.6.3.3.2c2,
 2.7.1.2d
 Còrsega 2.6.3.1b, 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2c
 cortés 3.1.2.1
 corticoesteroide 1b, 4.3d
 còrvids 2.7.2.4
 cos 3.1.1.3
 cosac 2.6.2b
 cosecant 2.6.3.1e
 cosí 2.2.2.2 (q. 8), 2.6.2b,
 2.6.2b
 cosí germà 4.3.3.1a,
 4.3.3.1 (q. 37)
 cosia 2.2.2.2 (q. 8)
 cosim 2.2.2.2 (q. 8)
 cosina germana 4.3.3.1
 (q. 37), 4.3.3.1a
 cosins germans 4.3.3.1 (q.
 37)
 cosir 2.2.2.2 (q. 8),
 2.6.2b, 2.6.2 (q. 16)
 cosirà 2.2.2.2 (q. 8)
 cosiria 2.2.2.2 (q. 8)
 Cosme 2.6.2d, 2.6.2 (q.
 16)
 cosmos 2.2.2.4b
 cossi 2.6.3.3.2b
 costa 2.7.3.1
 Costa Rica 4.3.3.2,
 4.3.3.3, 4.3.4 (q. 38)
 costa-riqueny 4.3.3.3,
 4.3.4 (q. 38)
 costat 3.2.1b
 Costoja 2.6.6.1a
 Cotlliure 2.5.3, 2.7.3.2d
 cotna 2.7.3.2d, 2.7.5 (q.
 24), 2.8.2d, 3.2.1d
 cotó fluix 4.3.3.1a
 cotó-en-pèl 1, 3.1.1.5,
 4.3.2.2g
 cotxe 2.1 (q. 1), 2.1.3.2,
 2.2.2.3b, 2.6.7.4a,
 2.6.7.5 (q. 21)
 covard 2.7 (q. 22),
 2.7.3.2a
 cove 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3b
 cowboy 4.3.2.2f, 4.3.4 (q.
 38)
 coxofemoral 2.10a
 creació 3.1.2.2 (q. 31)
 crec (del verb *creure*)
 2.7.4.3b
 crèdit 2.7 (q. 22),
 2.7.3.2a, 2.7.5 (q. 24)
 creditor 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
 24)
 crèdul 3.1.2.1c
 creença 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3c
 creï 3.1.1.1.3, 3.2.2.1b
 creia 3.1.1.2c
 creïble 3.2.2.1b
 créiem 3.1.2.1
 créiem 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1c
 creïlla 3.2.2.1b
 creïn 3.2.2.1b
 creïs 3.2.2.1b
 creixen ('planta') 3.1.2.1c
 créixens 3.1 (q. 28),
 3.1.2.1c
 créixer 2.4.3a, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1c
 cremar 2.7.4.1a
 crémor 3.1.2.1c
 cremors 2.4.3
 crescendo 2.6.7.2
 cresp 2.6.3.1c, 2.7.1.2a
 Cresques 2.2.2.3c
 creu 2.1 (q. 1)
 creuar 3.2.1c
 creueu 3.2.1c
 creu-te'l 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 Crexells 2.6.7.3
 crid 2.7.3.2b
 cridadissa 2.6.3.2a3
 cridaner 2.4.3c
 cridar 2.7.3.2b, 2.7.4.1a
 Crimea 2.7.4.1a
 crin 3.1.1.3
 cripta 2.7.1.2d
 crisàlide 2.2.2.4c
 crisi 2.6.2b
 Crist 2.7.3.2a
 cristall 2.5.2c
 cristal·lí 2.5.2c
 cristal·litzar 2.5.2c, 2.5.2
 (q. 13)
 cristià 2.7.3.2a
 Cristòfol 3.1.2.2b
 crit 2.4.1 (q. 11), 2.7.3.2b
 Críties 2.2.2.3c
 Croàcia 2.6.3, 2.6.3.3.2b
 croat 2.6.3
 cromlec 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2e
 cromorinorrea 2.4.2d
 cromosoma 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1e, 4.3c
 crònica 3.1.2.2c
 cronoestratigrafia 1b,
 4.3d, 4.3d (q. 36)
 crossa 2.6.3 (q. 17)
 cru 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29)
 crucifix 2.6.4a2, 2.10c,
 2.10 (q. 27)

cruïlla 3.2.2.1 (q. 33),
 3.2.2.1*b*
 cruixent 2.6.7.3
 cruixir 2.6.7.3, 2.7 (q.
 22), 2.10*c*
 cruzeiro 2.6.2*b*
 ctenòfors 2.1.3.2
 cua 3.1.1.1
 cub 2.1.1 (q. 2), 2.7,
 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*d*,
 2.7.5 (q. 24)
 cubell 2.7.2.2*c*
 cucafera 4.3.2.1*a*
 cucurutxo 2.6.7.4*a*
 cucut 4.3.2.2*c*
 cuejar 2.7.4.1*c*
 cueta 2.7.4.1*c*
 cuidar 2.7.4.1*c*
 cuina 2.1 (q. 1), 2.7 (q.
 22), 2.7.4.1*c*
 cuinar 2.7.4.1*c*
 cuir 2.7.4.1*c*
 cuirassa 2.6.3.2*a*3,
 2.7.4.1*c*
 cuiro 2.2.2.3*b*, 2.7.4.1*c*
 cuit 2.7.4.1*c*
 cuita 2.7.4.1*c*
 cuitacorrents, a 1*b*,
 4.3.2.1*a*
 Cuixà 2.6.7.3
 cuixé 2.6.7.3
 culdellàntia 3.1.1.5,
 4.3.2.1*a*, 4.3.4 (q. 38)
 cul-de-sac 4.3.2.2*d*, 4.3.4
 (q. 38)
 cull 2.2.2.2 (q. 8)
 culla 2.2.2.2 (q. 8)
 cullen 2.2.2.2 (q. 8)
 Cullera 2.7.4.1*a*
 culli 2.2.2.2 (q. 8)
 cumulonimbus 4.3.2.1*b*
 cunnilingus 2.8.2*d*
 cuota 2.7.4.1*c*
 cup 2.7, 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*
 Cupido 2.2.2.3*b*
 curaçao 2.6.3.3.1
 curiós 2.6.2*b*
 curioses 2.6.2*b*
 curiosos 2.6.2*b*
 curroc 2.7.4.3*b*
 curs 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
 14), 2.6.3.1*d*
 cursa 2.1 (q. 1), 2.6.3 (q.
 17), 2.6.3.1*b*
 curt 2.6.3, 2.7.4.1*a*

curta 2.1 (q. 1)
 curtcircuit 4.3.2.1*a*,
 4.3.3.1 (q. 37), 4.3.3.1
 (q. 37)
 curvatura 2.2.2.2, 2.7.2.4
 curvilini 2.7.2.4, 4.3.2.1*b*
 cus (del verb *cosir*)
 2.2.2.2 (q. 8)
 cusa 2.2.2.2 (q. 8)
 cuscús 2.6.3
 cusen 2.2.2.2 (q. 8)
 cusi 2.2.2.2 (q. 8)
 cúspide 2.2.2.4*c*

D

Dachs 2.9.1
 Dàcia 2.6.3.3.2*b*
 dacriorrinostomia 2.4.2*d*
 dacsca 2.6.4*c*, 2.7.4.3*c*,
 2.7.5 (q. 24)
 dactilar 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 Dafne 2.2.2.4*c*, 2.6.1
 Dai-dai, escar d'en
 4.3.2.2*c*
 dalai-lama 4.3.2.2*f*
 Dalila 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
 dama 2.7.3.1
 Damas 2.2.2.3*c*, 3.1.1.2*b*
 Damasc 2.7 (q. 22),
 2.7.4.3*a*
 damascè 2.7.4.3*a*
 damasquí 2.7.4.3*a*
 damisel·la 2.5.2*f*, 2.5.2
 (q. 13)
 damnació 2.8.2*d*
 Dàmocles 3.1.1.8.3
 dàncing 2.6.3.3.1
 Daniel 2.5.2*f*
 Daniela 2.5.2*f*
 dansa 2.2.2.3*a*, 2.6.3 (q.
 17), 2.6.3.3.3*c*, 2.8.2*e*
 Dant 2.7.3.2*a*
 dantesc 2.7.3.2*a*
 Danubi 2.7.3.1
 dar 2.4.3*a*
 darrer 2.4.3*b*
 darrera 2.4.3*b*
 darrere 1
 darrers 2.4.3
 Datzira, la 2.6.5*a*
 davant 2.2.2.2
 David 2.1 (q. 1), 2.7.3.2*b*,
 2.7.5 (q. 24)

de 2.2.2.2, 3.1.1.3
 de facto 4.3.2.2*f*
 debel·lar 2.5.2*f*
 dèbil 3.1.2.1, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1*c*
 dèbit 2.7.2.4
 debitor 2.7.2.4
 debitori 2.7.2.4
 debò, de 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*a*
 Dèbora 2.7.1.1
 dec 2.7.4.3*b*
 decatló 2.7.3.2*d*
 decaure 2.2.2.2
 decemvir 2.8.2*c*
 decenni 2.8.2*d*
 decep (primera persona
 del pres. d'ind. del
 verb *decebre*) 2.7.1.2*b*
 decidir 2.6.3.3.2*b*
 dècima 3.1.2.1*d*
 decisió 2.6.2*b*, 2.6.2 (q.
 16)
 decreïxer 3.1.2.1*c*
 decret llei 4.3, 4.3.3.1*b*
 deduirien 3.2.2.2*c*
 deessa 2.6.3.2*a*2
 defèn 3.1.2.1*b*
 defensa 2.6.3.3.3*c*
 dèficit 3.1.1.2*c*, 3.1.2.1
 (q. 30)
 defunció 2.6.3.3.2*c*2
 dehiscent 2.9.1
 deia 2.2.2.3*e*
 Deia 2.1 (q. 1)
 dèiem 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 deien 3.1.1.1.1
 deífic 3.2.2.2*a*
 deíficar 3.2.2.2*a*
 deixa'ls 4.1.3 (q. 34)
 deixa'ns 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 deixar 2.6.7.3
 deixar-los 4.3*e*2
 déjà-vu 4.3.2.2*f*
 dejuni 2.6.6.1*a*
 del 3.1.1.3, 4.2.1
 del poble, torna 4.2.1
 del Vendrell, és 4.2.1
 deler 2.2.2.2
 Delfos 2.2.2.4*b*
 Delhi 2.9.2*c*
 Dèlia 3.1.2.1*d*
 delícia 2.6.3.3.2*b*

delicte 2.7.4.3c
 delinqüent 2.7.4.1c,
     3.2.1c, 3.2.2.1a
 deliquescient 2.6.3
 delirium tremens 4.3.2.2f
 dellà-ahir 3.1.1.5,
     4.3.2.2g
 dels 4.2.1
 dels pares, parla 4.2.1
 delta 2.2.2.4a
 demà 2.1.2 (q. 3),
     3.1.1.2a
 demagog 2.7.4.3b, 2.7.5
     (q. 24)
 demagògia 3.1.1.8.3
 demanadissa 2.6.3.2a3
 demés 3.1.2.1 (q. 30),
     3.1.2.1a
 demiürg 3.2.2.2a
 demiúrgic 3.2.2.2a
 demòcrata 2.2.2.4a
 democratacristià 3.1.1.5
 Dènia 2.7 (q. 22), 3.1.2.1
     (q. 30), 3.1.2.1d
 dènou 3.1.1.2b
 déntol 3.1.1.4 (q. 29),
     3.1.2.1c
 denúncia 2.6.3.3.2c1
 depèn 3.1.2.1b
 depilar 2.5.2e, 2.5.2 (q.
     13)
 depressió 2.6.3.2a5
 dèria 3.1.2.1d
 dervix 2.6.7.2c
 des 4.2.1
 des Cardassar, Sant
     Llorenç 4.2.1
 des jovent, coses 4.2.1
 desacord 2.6.2b
 desaparèixer 2.6.2b
 descabdellar 2.7.1.2c
 descalç 2.6.3.3.3d
 descalça 2.6.3 (q. 17)
 descarat 2.2.2.2
 descendir 2.6.3
 desclòs 3.1.2.2a
 descompassar 2.6.3.2a1
 descomptar 2.8.3
 desconnectar 2.8.2d2
 descosir 2.2.2.2
 descripció 2.6.3.3.2c2,
     2.7.1.2d
 descuidar 2.7.4.1c
 Desdèmona 2.6.2d
 desdir 2.6 (q. 14), 2.6.2d
 desembós 1c, 3.1.2.2a
 desembre 2.6.2b, 2.8.2a
 desenfrén 3.1.2.1b
 desenvolupar 2.8.2c
 desert 3.1.1.1
 desesperar 4.3d (q. 36)
 desestalinització 4.3d
 desfer 2.2.2.2, 4.3.1.1
 desfer-se't 4.1.1
 desglòs 3.1.2.2a
 deshonest 2.6.2b
 desig 2.1.3.1, 2.2.2.3d,
     2.6 (q. 14), 2.6.2b,
     2.6.2 (q. 16), 2.6.7.4c,
     2.6.7.5 (q. 21), 2.7.3.1,
     3.1.1.4 (q. 29)
 desimbolt 2.7.2.2b
 desitj 2.6.6
 desitjar 2.6.6.4c, 2.6.7.4c
 desitjos 2.2.2.3d, 2.6.7.4c
 desitjós 2.6.6.4c
 desmaiar 3.2.2.1c
 desnivell 2.6.2d
 desoien 3.2.2.1 (q. 33)
 desoiré 3.2.2.2c
 desorden 3.1.2.1b
 desorganitzar 3.2.1h
 desòs (del verb *desossar*)
     3.1.2.2a
 desoxigenació 2.6.4a1
 desoxiribonucleic 2.4.2
 despatx 2.1.1 (q. 2),
     2.1.3.2, 2.1.3.2 (q. 5),
     2.6 (q. 14), 2.6.7.4d,
     2.6.7.5 (q. 21)
 despatxar 2.6.7.4d, 2.7.5
     (q. 24), 3.2.1d
 despatxos 2.1.3.2,
     2.6.7.4d
 despèn 3.1.2.1b
 despesa 2.6.2b
 desprèn 3.1.2.1b
 després 2.1.2 (q. 3),
     3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 després 3.1.2.1a, 3.1.2.1a
 després-dinar, al 4.3.2.2g
 despús-ahir 3.1.1.5,
     4.3.2.2g
 despús-anit 4.3.2.2g
 despús-demà 3.1.1.5,
     4.3.2.2g
 desratitzar 2.4.1 (q. 11)
 dessabor 2.6.3.2a4
 dessagnar 2.6.3 (q. 17),
     2.6.3.2a4
 dessalar 2.6.3.2a4
 desservei 2.6.3.2a4
 dessuar 2.6.3.2a4
 destil 2.5.2
 destil·lar 2.5.2, 2.5.2f,
     2.5.2 (q. 13)
 destorb 2.7.1.2a
 destorbar 2.7.1.2a
 destròs 1c, 3.1.2.2a
 destrossar 2.6.3.2a1
 destruïció 2.6.3.3.2c2
 desuetud 2.7.3.2b
 desxifrar 2.6.7.2b
 detall 2.5.1 (q. 12)
 deu 1d, 3.1.3, 3.1.3 (q.
     32)
 deu (del verb *deure*)
     2.7.2.3c, 2.7.2.5 (q.
     23), 3.1.3 (q. 32)
 déu 1d, 3.1.3 (q. 32)
 Déu 2.1 (q. 1)
 deu-cents 4.3.2.2a
 deumil·lèsim 4.3.3.3
 déu-n'hi-do 4.3.2.2g
 déu-n'hi-doret 4.3.2.2g
 deure 2.7.2.3c, 2.7.2.4
 deus 3.1.3 (q. 32)
 déus 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 déu-vos-guard 1, 3.1.3,
     4.3.2.2e
 Déu vos guard 4.3.3.1
 déu-vos-guard molt
     afectuós, un 4.3.3.1
 devem 2.7.2.4, 2.7.2.5 (q.
     23)
 divent 2.7.2.3c
 deveu 2.7.2.3c
 devia 2.7.2.4
 Dexeus 2.6.7.3
 dextrina 2.10b
 dextrorotatori 2.4.2
 dia 2.1 (q. 1), 2.2.2.4a,
     2.7 (q. 22), 2.7.3.1,
     3.1.1.1
 diable 2.7.1.1
 diafragma 2.2.2.4a,
     2.7.4.3c
 diagnòstic 2.7.4.3c
 dialèctica 3.1.1.1
 diàleg 2.1 (q. 1), 2.3a,
     2.7.4.3a
 dialogar 2.7.4.3a
 dialògic 2.7.4.3a
 Diana 2.1 (q. 1), 2.7.3.1
 diarrea 2.4.2d

diàstole 4.3*d*, 4.3*d* (q. 36)
 diazocompost 2.6.2*b*
 dibuix 2.1.3.1, 2.6, 2.6 (q. 14), 2.6.7.3, 2.6.7.5 (q. 21)
 dic (del verb *dir*) 2.7.4.3*b*
 dic-dic 4.3.2.2*c*
 Dídac 2.7 (q. 22), 2.7.4.3*a*
 dies 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*c*, 3.1.1.2*b*, 3.1.1.4 (q. 29)
 diferència 2.6.3.3.2*c*1, 3.1.2.1*d*
 difícil 2.6.3.3.2*b*, 3.1.1.6
 difícilment 3.1.1.6
 difós 3.1.2.2*a*
 diftèria 2.1 (q. 1), 2.6.1
 diftong 2.1.1 (q. 2), 2.6 (q. 14), 2.6.1, 2.6.1 (q. 15), 2.7.4.3*a*
 diftongar 2.7.4.3*a*
 digna 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*a*
 digne 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1, 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*b*, 2.7.4.3*c*, 2.7.5 (q. 24)
 dignes 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*c*
 dignitat 2.7.5 (q. 24)
 digué 3.1.1.1, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*b*
 diguérem 3.1.2
 diguéreu 3.1.2.1*c*
 digués 3.1.1.2*a*, 3.1.2.1*b*
 diguéssim 3.1.2.1*c*
 diguéssim 3.1.1.2*b*
 diguéssiu 3.1.1.1, 3.1.1.2*b*
 dijous 2.6 (q. 14)
 dilluns 2.5.1 (q. 12)
 dimarts 2.4.3
 Dimes 2.2.2.3*c*
 dimoni 2.8.1 (q. 25)
 dinamo 3.1.1.8.2
 dinamoelèctric 3.1.1.5
 dinar 2.2.2.1 (q. 7)
 diners 2.4.3, 2.6.3.1*d*
 dinosaure 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1*e*, 4.3*c*
 dinou 3.1.1.1.3, 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4 (q. 29)
 dintre 2.8.2 (q. 26)
 diòcesi 2.6.2 (q. 16), 2.6.2*b*, 3.1.2.2*c*
 Diògenes 3.1.2.2 (q. 31)
 Dionisos 2.2.2.4*b*
 diòptria 3.1.1.8.3
 diòxid 4.3.1.1
 dipòsit 2.7*a*, 3.1.2
 dipositar 2.7*a*
 dir 2.1.1*a*, 2.4.3*a*
 diré 3.1.2.1*b*
 direcció 2.6.3.3.2*c*2, 2.7.4.3*c*, 3.1.2.2*a*
 director 3.1.1.1
 dírham 2.9.2*c*
 diríem 3.1.1.2*b*
 diríeu 3.1.1.4 (q. 29)
 dirig 2.6.7.4*c*
 dirigir 2.6.7.4*c*
 dir-m'ho 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 disacàrid 2.6.3.1*e*
 disbauxa 2.1 (q. 1), 2.6.7.2*d*, 2.6.7.5 (q. 21), 2.10*a*, 2.10 (q. 27)
 disciplina 2.6.3
 discjòquei 3.1.1.2*b*, 4.3.2.1*c*, 4.3.4 (q. 38)
 discontinu 4.3.1.1
 discussió 2.6.3.2*a*5, 2.6.3.2*a*
 disenteria 2.6.2*b*
 disfrès 1*c*, 3.1.2.1*b*
 disfressa 2.6.1 (q. 15)
 dispnea 2.7.1.2*d*
 dispòs 1*c*, 3.1.2.2*a*
 dissabte 2.3*b*, 2.7 (q. 22), 2.7.1.2*d*, 2.7.2.2*d*
 dissemblant 2.6.3.2*a*4
 disset 2.6.3.2*a*
 dissetè 3.1.2.1*a*
 dissident 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2*a*4
 dissímil 2.6.3.2*a*4
 dissimular 2.6.3.2*a*4, 2.6.3.2*a*
 dissociar 2.6.3.2*a*4, 2.6.3.3.2*b*
 dissoldre 2.6.3.2*a*4
 dissolut 2.6.3.2*a*5
 dissort 2.6.3.2*a*4
 distància 2.6.3.3.2*c*1
 distingir 2.6.6.1*b*
 dit 2.1 (q. 1)
 diuen 2.1 (q. 1), 3.1.1.1.1
 diumenge 2.6.6.1*b*, 2.8.2 (q. 26)
 diürètic 2.1.2 (q. 3), 3.2.2.1 (q. 33)
 diürn 3.2.2.1*b*
 diürnal 2.1.2 (q. 3)
 dividend 2.7.3.2*a*, 2.7.5 (q. 24)
 dixi 2.10*a*
 Djibouti 2.6.6.2
 do 2.7
 doble 2.7.1.1
 doblegar 2.7.1.1
 Dobrutja 2.6.6.2*a*
 doctor 2.4.3*c*, 2.7 (q. 22), 2.7.4.3*c*, 2.7.5 (q. 24)
 Dodecanès 3.1.2.1*a*
 dogma 2.7.4.3*c*
 doiut 3.2.2.1*c*
 dòlar 3.1.2.2 (q. 31)
 dolç 2.1 (q. 1), 2.2.2.2, 2.6.3, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.3*d*
 dolça 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.3*c*
 dolce stil nuovo 4.3.2.2*f*, 4.3.4 (q. 38)
 dolces 2.6.3.3.1
 dolcesa 2.6.3.3.1
 dolmen 3.1.1.2*b*
 dòlmens 3.1.1.2*b*, 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*b*
 Dolors 2.4.3, 2.7 (q. 22)
 Domènec 2.7.4.3*a*
 Domènec 2.1.3.2
 dòmino 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.2 (q. 31)
 domtar 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*e*
 dona 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.3*a*, 2.7 (q. 22), 2.8.1 (q. 25)
 dona-l'hi 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 dona-li-la 4.3*e*2
 dona'ls-el 4.1.1
 doncs 2.1 (q. 1), 2.6.4*c*
 dones 2.2.2.3*c*
 donés 3.1.2.1 (q. 30)
 dóngola 3.1.2.2*c*
 donzella 2.6.2*c*
 dorm 2.1 (q. 1)
 dormí 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4 (q. 29)
 dormien 3.1.1.2*b*
 dormies 2.2.2.3*g*, 3.1.1.2*b*
 dormir 2.7.3.1

dormiré 3.1.2.1 (q. 30)
 dormís 3.1.1.2a
 dormissen 2.2.2.3g
 dormo 2.2.2.3e
 dorms 2.6.3.1d
 Dòrria 3.1.2.2c
 dors 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1d, 3.1.1.4 (q. 29)
 dos 2.1.1 (q. 2)
 dosi 2.6.2b
 Dostoievski 2.6.1,
 2.7.2.2d, 2.7.2.5 (q. 23)
 dotze 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.1.3.2, 2.6 (q. 14),
 2.6.5 (q. 19), 2.6.5a,
 2.7.3.2d
 dotze-cents 4.3.2.2a
 drac 2.7.4.3b
 dracma 2.7.4.3c, 2.7.5 (q.
 24)
 dragó 2.7.4.3b
 drama 2.2.2.4a
 dramaturg 2.7.4.3a
 dramaturgia 2.7.4.3a
 drap 2.7.1.2b, 2.7.3.1,
 2.7.5 (q. 24)
 drassana 2.6.3
 dreçar 2.6.3
 drecera 2.6.3
 dret 2.1.1 (q. 2), 2.4.1 (q.
 11), 2.6.3, 2.7 (q. 22)
 dring 2.7.4.3a
 dringar 2.7.4.3a
 drogoaddicte 2.7.3.2c
 dropo 2.2.2.3b
 druida 3.2.2.1b
 druidessa 3.2.2.1b
 druidisme 3.2.2.1b
 du'l 4.1.1
 Dublín 2.1 (q. 1)
 Dubrovnik 2.6.1
 dubtar 2.7.1.2d
 dubte 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.2.2.3b, 2.7 (q.
 22), 2.7.1.2d, 2.7.2.2d,
 2.7.2.5 (q. 23)
 dubtes 2.2.2.3c
 dubtós 2.7.1.2d
 duc (del verb *dur*)
 2.7.4.3b
 Duesaigües 3.2.1h,
 4.3.2.1a
 dues-centes 4.3.2.2a
 dugui'ls-hi 4.1.1
 dulcificar 2.2.2.2

duquessa 2.6.3.2a2
 dur 2.1.1 (q. 2), 2.4.3a
 Durença 2.6.3.3.3c
 Durro 2.2.2.3b
 dutxa 2.1.3.2 (q. 5),
 2.7.3.1
 duumvir 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2c, 3.2.2.2d
 duumviral 2.8.2c,
 3.2.2.2d
 dux 2.10c

E

e, la 4.1.1
 E com de l'O, tant bufa de
 l' 4.1.2f
 Ebre 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3b
 eclàmpsia 2.8.3
 eclipsi 2.7.1.2d
 ecosistema 2.6.3.1e, 4.3c
 ecs 2.6.4c
 èczema 2.1.1c, 2.6.4 (q.
 18), 2.6.4c, 2.7.4.3c,
 2.7.5 (q. 24), 3.1.1.8.3
 edat 2.1 (q. 1)
 edelweiss 2.1, 2.1.3.2,
 2.6.3.2, 2.7 (q. 22),
 2.7.2.5
 edèn 3.1.1.2a, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1a
 edifici 2.6.3.3.2b
 Edimburg 2.7.2.2b,
 2.7.4.3a, 2.8.2 (q. 26)
 Èdip 2.7.1.2a, 3.1.1.2b,
 3.1.1.8.2, 3.1.2.1 (q.
 30)
 edípic 2.7.1.2a
 Edmon 2.7.3.2d, 2.7.5 (q.
 24)
 Eduard 2.7.3.2a
 educand 2.7.3.2a, 2.7.5
 (q. 24)
 educant 2.7.3.2a
 efa, la 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 efeb 2.7.1.2b, 2.7.5 (q.
 24)
 efecte 2.7.4.3c
 efervescent 2.6.3
 Efes 3.1.1.8.2
 eficaç 2.6.3.3.3d
 eficàcia 2.6.3.3.2b
 eficaçment 2.6.3.3.3d
 effgie 2.2.2.4c

Efraïm 3.2.2.1 (q. 33),
 3.2.2.1b
 Ègara 3.1.1.2c, 3.1.1.8.3
 egipci 2.7.1.2d
 Egipte 2.2.2.3b, 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.1b, 2.7.1.2d
 egoisme 3.2.2.2b
 egoista 2.2.2.4a
 egòlatra 2.2.2.4a
 egües 3.1.1.2c
 Èguet 2.1.2 (q. 3),
 2.7.3.2a, 2.7.4.2b,
 3.1.2.1c
 ehem 2.1 (q. 1), 2.1 (q.
 1), 2.1.1, 2.1.1a, 2.3,
 2.9.2a
 eina 2.1 (q. 1)
 Eivissa 2.6.1 (q. 15),
 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2a
 eix 3.1.1.4 (q. 29)
 Eiximenis 2.6.7.3
 eixugamà 4.3.2.1a
 eixugar 2.6.7.3
 el 2.2, 2.2.2.2, 3.1.1.3
 El Álamo, el desert d'
 4.2.2c
 El Callao, el port d'
 4.1.2g
 «El Club de Butxaca», d'
 4.1.2g
 El Greco, l'estil d' 4.2.2c
 El Niño, el corrent d'
 4.2.2c
 El Paso, vam anar a
 4.2.2c
El quadern gris, l'autor d'
 4.1.2g
 El Salvador, la República
 d' 4.2.2c
 El Siglo, les rebaixes d'
 4.1.2g
El Temps, està subscrit a
 4.2.2b
El Temps, un article d'
 4.1.2g
 elaborar 2.5.2
 Elda 2.7.3.1
 Èlea 2.1.2 (q. 3)
 elecció 2.5.2
 Electra 2.7.4.3c
 elèctrode 3.1.1.8.3
 electroestàtic 4.3d, 4.3d
 (q. 36)
 electrotrèn 3.1.2.1a

electroxoc 2.6.7.2e,
 2.6.7.5 (q. 21), 4.3.2.1b
 elegir 2.5.2
 Èlia 3.1.1.2c
 elidir 2.5.2
 Elies 2.2.2.3c
 Elisabet 2.6.2 (q. 16),
 2.9.1
 Elisenda 2.6.2b
 elisió 2.5.2
 elit 3.1.1.8.1
 elixir 2.6.7.2c, 2.10 (q.
 27), 2.10a
 Éller 2.4.3b, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1c
 el·lipse 2.2.2.4c, 2.5.2
 elm 2.5.1 (q. 12)
 Elna 2.1 (q. 1)
 Eloi 3.1.1.2a
 eloqüència 2.7.4.1c
 els 3.1.1.3
*Els mestres cantaires de
 Nuremberg, l'obertura
 d'* 4.2.2b
 Els Pets, un concert d'
 4.1.2g
 Els Quatre Gats, la tertúlia
 d' 4.1.2g
 Els Quatre Gats, passem
 per 4.2.2b
 Elvira 2.6.1 (q. 15), 2.7
 (q. 22)
 Elx 2.6 (q. 14), 2.6.7.2b,
 2.6.7.5 (q. 21), 3.1.1.4
 (q. 29), 2.10 (q. 27),
 2.10d
 em 3.1.1.3
 ema, de 4.1.3 (q. 34)
 e-mail 4.3.2.2h
 embèn 3.1.2.1b
 emblanquinar 2.7.4.3a
 embogir 2.1.3.1, 2.6.7.4b
 embolic 2.7.4.3b, 2.8.2a
 emborrós 3.1.2.2a
 embós 3.1.2.2a
 embotit 2.7.2.2b
 embranzida 2.6.2c
 embut 2.2.2.1, 2.2.2.1,
 2.7.2.2b, 2.8.2 (q. 26)
 èmfasi 2.1.1 (q. 2), 2.6.2
 (q. 16), 2.6.2b, 2.8.2
 (q. 26), 2.8.2b,
 3.1.1.2c, 3.1.2.1d
 emfasitzar 2.8.2b
 emfàtic 2.8.2b
 emfisema 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 emfisematós 2.8.2b
 emfiteusi 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 emfitèutic 2.8.2b
 emfraxi 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 Emília-Romanya 4.3.2.2i
 emissor 2.6.3.2a5
 Emma 2.8.2a
 emmalaltir 2.8.2a
 Emmanuel 2.8.2a
 emmarcar 2.8.2 (q. 26)
 emmirallar 2.8.2 (q. 26)
 emmudir 2.7.3.2b
 Empar 2.8.2a
 emparedar 2.7.3.2b
 empàs 2.6.3.2
 empatx 2.6.7.4d
 empel, a l' 3.1.3
 empènyer 2.2.2.3g,
 2.4.3a, 3.1.2.1c
 empipar 2.8.2a
 Empordà 2.2.2.2
 empremta 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2e
 empresa 2.6.2b, 2.6.2 (q.
 16)
 Empúries 2.8.2 (q. 26)
 en (article personal)
 3.1.1.3
 en (preposició) 3.1.1.3
 en hora bona has vingut
 4.3.3.1
 ençà 2.6.3.3c
 encabassar 2.6.3.2a1
 Encamp 2.8.2 (q. 26)
 encapritxar 2.6.7.4d
 encarrilar 2.5.2e, 2.5.2 (q.
 13)
 encaua 3.1.1.1.1
 enceb 2.7.1.2b, 2.7.5 (q.
 24)
 encén 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q.
 29), 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1b
 encendré 3.1.2.1b
 encès 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 encetar 2.2.2.1
 enciam 2.2.2.2, 2.6.3 (q.
 17), 2.6.3.3.2c
 encís 2.6.3.3.2c, 3.1.1.2a,
 3.1.1.4 (q. 29)
 encoratjar 2.6.6.4a
 encorbar 2.7.2.4
 encrespar 2.7.1.2a
 encreuar 3.1.1.1.1
 encuriosir 2.6.2b
 endarrerir 2.4.3b
 endemés 3.1.2.1a
 enderroc 2.7.4.3b, 2.7.5
 (q. 24)
 endins 2.6.3.1d
 endinsament 2.6.2c
 endinsar 2.6.2c, 2.6.2 (q.
 16)
 endoesquelet 1b, 4.3d
 endogàmia 4.3.1.1
 endolcir 2.6.3.3.1
 endós 1c, 3.1.2.2a
 endreç 2.6.3.3.3d
 endugui 3.1.1.4 (q. 29)
 endur-se'n 4.1.3 (q. 34)
 enduu 3.1.1.2a
 enduus 3.1.1.1.3
 Enees 2.2.2.3c
 energia 2.6.6.1b
 enfadar 2.6.1 (q. 15),
 2.8.2 (q. 26), 2.8.2b
 enfangar 2.7.4.3a
 enfastig 2.6.7.4c
 enfastijar 2.6.7.4c
 enfeinat 2.8.2b
 enfilar 2.8.2b
 enfit 2.6 (q. 14)
 enfonsada 2.6.2c
 enfonsar 2.6 (q. 14),
 2.6.2c, 2.6.2 (q. 16),
 2.8.2b
 enfora 2.8.2 (q. 26)
 enfortir 2.2.2.2, 2.8.2 (q.
 26)
 enfosquir 2.2.2.2
 enfront 2.8.2b
 engany 2.8.1 (q. 25)
 enganyapastors 2.4.3
 enginy 3.1.1.1
 enginyer 2.8.1 (q. 25)
 engolí 2.2.2.2 (q. 8)
 engolia 2.2.2.2 (q. 8)
 engolim 2.2.2.2 (q. 8)
 engolir 2.7.4.2a
 engolirà 2.2.2.2 (q. 8)
 engorgar 2.7.4.3a
 Engràcia 2.6.3.3.2b
 engrandir 2.7.3.2a
 engròs, a l' 3.1.2.2a

Énguera 2.1.2 (q. 3),
 2.8.1 (q. 25), 3.1 (q.
 28), 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*d*
 enguixar 2.1.3.1
 engul 2.2.2.2 (q. 8)
 enhorabona 4.3.2.1*a*
 enhorabona a algú, donar
 l' 4.3.3.1
 enigma 2.2.2.4*a*, 2.7.4.3*c*,
 2.7.5 (q. 24)
 enjogassar 2.6.3.2*a3*
 enjòlit 2.7.3.2*a*
 enlaire 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*e*
 enllà 2.5.1 (q. 12), 2.8.2*e*
 enllà-ahir 4.3.2.2*g*
 enllaç 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*d*
 enllestir 2.8.1 (q. 25),
 2.8.2, 2.8.2*e*
 enlletgir 2.6.6.2*b*,
 2.6.6.4*b*, 2.6.7.4*b*
 enlloc 2.1.3.1 (q. 4), 2.8.2
 (q. 26)
 enllòs 3.1.2.2*a*
 enmig 2.6.7.4*c*, 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2*a*
 ennassat 2.8.2*d1*
 ennavegar-se 2.8.2*d1*
 ennegrir 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d*, 2.8.2*d1*
 ennoblir 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d1*
 ennovar 2.8.2*d1*
 ennuegar 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d1*
 ennuvolat 2.7.2.4
 ennuvolat-se 2.8.2*d1*
 enorme 2.1 (q. 1)
 Ènova, l' 3.1.2.1*d*
 enraic 2.7.4.3*b*
 enraig 2.7.4.3*b*
 enraigar 2.7.4.3*b*
 enrajat 2.7.4.3*b*
 enraonar 2.8.2*e*
 Enric 2.1 (q. 1), 2.7 (q.
 22), 2.7.4.3*b*, 2.8.2*e*
 Enric, l' 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 enrotllar 2.5.3
 ens 3.1.1.4 (q. 29)
 ens l'hi posa 4.1.1
 ens n'anem 4.1.1, 4.1.3
 (q. 34)
 enseuar 2.7.2.4
 ensordir 2.7.3.2*a*
 ensutjar 2.6.6.4*b*
 ensutz 2.6.5*a*
 entén 3.1.2, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1*b*
 entenc 2.7.4.3*a*
 Entença 2.6.3.3.3*c*
 entenga 2.7.4.3*a*
 entenguis 2.7.4.3*a*
 entès 3.1.2.1*a*
 entornpeu 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*a*
 entotsolar-se 2.6.5*b*
 entra 2.1.1 (q. 2)
 entra-i-surt 4.3.2.2*e*
 entremès 3.1.2.1*a*
 entremesos 2.6.2*b*
 entrem-hi 4.3*e2*
 entrén 3.1.2.1*b*
 entrenús 4.3*a*
 entresol 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1*e*, 3.1.3, 4.3.1.1
 entresuar 4.3*c*
 entreté 3.1.2.1*b*
 entretén-te 3.1.2.1*b*
 entroncar 2.7*a*, 2.7.5 (q.
 24)
 entusiasme 2.6.2*b*
 enuig 2.1.3.1 (q. 4)
 enutjar 2.6.6.2*a*, 2.6.6.4*c*
 enutjós 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.2*a*, 2.6.6.4*c*
 envà 2.1.1 (q. 2), 2.1.1 (q.
 2), 2.6 (q. 14), 2.6.1 (q.
 15), 2.7 (q. 22),
 2.7.2.3*a*, 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*c*
 envair 2.8.2*c*
 envegès 1, 2.6.7.4*b*
 Enveig 2.6.7.4*b*, 2.7.2.3*a*,
 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*c*
 envej 2.3*a*
 enveja 2.7.2.3*a*, 2.8.2*c*
 envejar 2.3*a*
 envelat 2.8.2*c*
 envellir 2.8.2
 envestir 2.7.2.3*a*
 envia-la-hi 4.3*e2*
 enviar 2.7.2.3*a*, 2.8.2*c*
 Enviny 2.7.2.3*a*, 2.8.2*c*
 envoltar 2.7.2.3*a*, 2.8.2
 (q. 26), 2.8.2*c*
 enxaneta 2.2.2.2
 enyorar 2.2.2.2
 Epaminondes 2.2.2.3*c*
 èpico-lírico-dramàtiques,
 composicions 4.3.2.2
 epidermis 4.3.1.1
 epigrama 2.2.2.4*a*
 epilèpsia 2.7.1.2*d*
 episperma 4.3*d*
 època 3.1.1.2*c*, 3.1.2,
 3.1.2.1, 3.1.2.1*d*
 equació 2.7.4.1*c*
 Equador 2.7.4.1*c*
 eqüestre 2.7 (q. 22),
 2.7.4.1*c*
 èquid 2.7.3.2*a*
 equidna 2.7.3.2*d*, 2.7.5
 (q. 24)
 equip 2.1.1 (q. 2),
 2.7.1.2*b*
 equipatge 2.6.6.4*a*
 era 2.1 (q. 1)
 érem 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 éreu 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 Èric 2.1.2 (q. 3), 2.7.4.3*a*,
 3.1 (q. 28)
 Èrica 2.7.4.3*a*, 3.1.2.1*d*
 eriçó 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*b*
 Erill la Vall 4.3.3.2, 4.3.4
 (q. 38)
 erm 2.4.1 (q. 11)
 Ermenegild 2.9.1
 Ermengol 2.2.2.2, 2.8.2
 (q. 26)
 Ernest 2.7.3.2*a*
 Ernestina 2.7.3.2*a*
 erosió 2.6.2*b*
 erradicació 2.4.2*b*
 erradicar 1*a*, 2.4.2*b*
 erradicatiu 2.4.2*b*
 ert 3.1.1.4 (q. 29)
 eruga 2.4.1 (q. 11)
 erupció 2.7.1.2*d*, 2.7.5 (q.
 24)
 es 1*d*, 3.1.3 (q. 32)
 es (pronom feble) 3.1.1.3
 és 1*d*, 3.1.3 (q. 32)
 Esaú 3.1.1.2*a*
 esbarjo 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*b*, 2.4.1 (q. 11),
 2.6.6.1*a*
 esbarzer 2.6.2*c*
 esbós 3.1.2.2 (q. 31)

esbós (del verb *esbossar*)
     2.6.3.2, 3.1.2.2a
 esbotzar 2.6.5a
 esbutz 2.6.5a
 escabetx 2.6.7.4d
 escabetxar 2.6.7.4d
 Escaladei 4.3.2.1c, 4.3.4
     (q. 38)
 escalf 2.6.1
 escalivar 2.7.2.3c
 escàner 2.8.2d
 escanyussar 2.6.3.2a3
 escapçar 2.7.1.2c
 escàs 2.6.3.2a1
 escassa 2.6.3.2a1
 escassament 2.6.3.2a1
 escassedat 2.6.3.2a1
 escassejar 2.6.3.2a1
 escassos 2.2.2.3 (q. 9),
     2.2.2.3d, 2.6.3.2a1
 escaure 2.2.2.2
 escena 2.1.3.2, 2.6.3,
     2.7.4.1b
 escèptic 2.6.3
 Escil·la 2.5.2f, 2.5.2 (q.
     13)
 escindir 2.6.3
 escissió 2.6.3
 esclarissar 2.6.3.2a3
 esclata-sang 4.3.2.2d
 esclau 2.7.2.3c
 esclava 2.7.2.3c
 esclavitud 2.7.2.3c
 esclavitzar 2.7.2.3c
 esclerosi 4.3d
 escletxa 2.6.7.4a
 esclop 2.7.1.2b
 Escòcia 2.6.3.3.2b,
     3.1.2.2c
 escola 2.7.4.1a
 escola, l' 4.1.1
 escola bressol 4.3.3.1b
 escollir 2.2.2.2
 escolta'm 4.1.3 (q. 34)
 escoltar 2.2.2.1
 escoltaves 2.7.2.3d
 escombriaire 2.2.2.4c
 escopí 2.2.2.2 (q. 8)
 escopia 2.2.2.2 (q. 8)
 escopim 2.2.2.2 (q. 8)
 escopir 2.2.2.2 (q. 8)
 escopirà 2.2.2.2 (q. 8)
 escorar 2.2.2.1
 escorç 2.6.3.3.1
 escórpora 3.1.1.2c,
     3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2c
 escriba 2.7.2.4
 escric 2.7.4.3b
 escriidassar 2.6.3.2a3
 Escrig 2.6.7.4c
 escriptor 2.7.1.2d
 escrit 2.7.4.1a, 4.3d
 escriu 2.1.1 (q. 2),
     2.7.2.3c
 escriure 2.7.2.3c, 2.7.2.4,
     4.3d
escriure és *escrivint*, el
     gerundi de 4.1.2g
 escriure-li 4.3e2
 escriure'ns-ho 4.1.1
 escrivà 2.7.2.3c, 2.7.2.4
 escrivent 2.7.2.3c
 escrivim 2.7.2.3c
 escriviu 3.1.1.2a
 escrúpol 2.2.2.2
 escuar 2.7.4.1c
 escull 2.5.1
 escup 2.2.2.2 (q. 8),
     2.7.1.2b
 escupen 2.2.2.2 (q. 8)
 escupi 2.2.2.2 (q. 8)
 escurar 2.2.2.1
 escura-xemeneies
     4.3.2.2d
 escurçar 2.6.3
 escurcem 2.6.3
 escurçó 2.6.3.3.3c
 esdevé 3.1.2.1b
 Esdres 2.2.2.3c
 esfera 4.3d
 esferoide 3.2.2.1b
 esferoidal 3.2.2.1b
 esfilegassar 2.6.3.2a3
 esfinx 2.6.4a2, 2.10 (q.
     27), 2.10d
 esfinxs 2.6.4a2
 esforç 2.6.3, 2.6.3 (q. 17),
     2.6.3.3.3d
 esforçar 2.6.3
 esfullar 2.2.2.2
 esgarrifança 2.6.3.3.3c
 esglai 3.1.1.1.3
 esglaià 3.1.1.1.1
 església 2.1.2 (q. 3),
     2.6.2b, 2.6.2d, 2.6.2 (q.
     16), 3.1, 3.1.1.2c,
     3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1d
 esgroguissar 2.6.3.2a3
 esllavissar 2.6.3.2a3
 eslovac 4.3d
 Eslovàquia 4.3d
 esmèn 3.1.2.1b
 esmòquing 2.7.4.3a,
     3.1.2.2 (q. 31)
 esmorzar 2.6 (q. 14),
     2.6.2c, 2.6.2 (q. 16)
 esnob 1, 2.7.1.2b,
     2.7.2.2d, 2.7.5 (q. 24)
 esòfag 2.7.4.3a
 espaciotemporal 4.3.2.1b
 España 3.1.2.1a
 espahí 2.9.1
 espai 3.1.1.2a
 espanta-sogres 4.3.2.2d
 Espanya 2.1 (q. 1), 2.9.1
 espàrrec 2.2.2.2, 2.7.4.3a,
     2.7.5 (q. 24)
 esparreguera 2.7.4.3a
 Espàrtac 2.7.4.3a,
     3.1.1.8.2
 espartaquisme 2.7.4.3a
 espasme 4.3d
 espat 4.3d
 espatla 2.5.3
 espatlla 2.5.3, 3.2.1d
 especialització 2.6.5a
 espècie 2.2.2.4c,
     2.6.3.3.2b, 3.1.2.1d
 espècimen 3.1.1.4 (q. 29)
 espeleologia 4.3d
 esperança 2.6.3.3.3c
 esperar 2.2.2.1
 esperit 2.7.3.2b, 2.7.5 (q.
     24)
 esperit de vi 4.3.3.1b
 esperma 4.3d
 espermatozoide 2.6.2b,
     2.6.2 (q. 16)
 espès 3.1.2.1 (q. 30),
     3.1.2.1 (q. 30),
     3.1.2.1a, 3.1.2.1a
 espessos 3.1.2.1a
 espetec 2.7.4.3b
 espetegar 2.7.4.3b
 espicós 3.1.2.2a
 espín 4.3d
 espinàquer 2.8.2d
 espirar 4.3d
 espirometria 4.3d
 espiroquetosi 4.3d
 espitjar 2.6.6.4c
 esplanada 2.6.3
 esplèndid 3.1.2.1 (q. 30)
 Espluga Calba, l' 4.3.3.2

espoliar 2.6.3
 espolsadors 2.4.3
 espolsar 2.6.3a
 espontani 3.1.1.1
 espora 4.3d
 espòs 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 esprémer 2.6.3, 3.1.2.1c
 esquila 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)
 esquelet 4.3d
 esquena 2.6.3.1c, 2.7.4.1b
 esquenadret 4.3.2.1a
 esquerp 2.7 (q. 22), 2.7a,
 2.7.1.2a
 esquerpa 2.7a, 2.7.1.2a
 esquerra 2.1.3.1
 Èsquil 3.1.1.2b, 3.1.2.1c
 esquinç 2.6.3.3.3d
 esquinçar 2.6.3.3.3c
 esquist 4.3d
 esquitx 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q.
 5), 2.6.7.4d
 esquitxar 2.1.3.2,
 2.6.7.4d, 2.7.3.2d
 esquizofrènia 2.6.2 (q.
 16), 2.6.2b
 esquizoide 2.2.2.4c,
 2.6.2b
 essa, en forma de 4.1.1
 ésser 2.2.1 (q. 6), 2.4.3a,
 2.6.3.2a, 3.1.2.1c
 Èssera 2.6.3.2a, 3.1.1.2c,
 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1d
 estable 4.3d
 establir 4.3d
 estaca-rossí 3.1.1.5
 estacionari 4.3d
 Estagell 2.7.3.1
 estagflació 2.3b, 2.7 (q.
 22)
 estar 4.3d
 estat 4.3d
 estàtic 4.3d
 Estats Units 4.3.4 (q. 38)
 Estats Units d'Amèrica
 4.3.3.3
 estatunidenc 4.3.3.3,
 4.3.4 (q. 38)
 Estàüja 3.2.2.1b
 estel 2.5.2d
 estelat 2.5.2d, 2.5.2 (q.
 13)
 estel·lar 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)

estén 3.1.2.1b
 estendard 2.7.3.2a
 estendre 2.6.3
 estenedor 2.4.3c
 Ester 2.4.1 (q. 11),
 2.6.3.1c, 2.7.3.1, 2.9.1
 estèreo 3.1.1.2c, 3.1.1.4
 (q. 29)
 esternbèrgia 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2a
 esteroide 4.3d
 esterròs 3.1.2.2a
 estètica 3.1.2.1 (q. 30)
 est-europeu 4.3.2.2b
 Esteve 2.2.2.3b, 2.6 (q.
 14), 2.6.1 (q. 15), 2.7
 (q. 22)
 estic ('pal d'hoquei')
 2.7.4.3b
 estigué 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1b
 estil 4.3d
 estil, coses per l' 4.2.2a
 estilnovista 4.3.2.2f
 estira-i-arronsa 4.3.2.2e,
 4.3.4 (q. 38)
 estiregassar 2.6.3.2a3
 estiu 2.7.2.3c, 2.7.2.5 (q.
 23)
 estival 2.7.2.3c, 2.7.2.5
 (q. 23)
 est-nord-est 4.3.4 (q. 38)
 est-nord-est, rumb
 4.3.2.2j
 estocafix 2.10 (q. 27),
 2.10c, 2.6.7.2c
 Estocolm 2.7.4.1a
 estoic 3.2.2.1b, 3.2.2.1b
 estoïcisme 3.2.2.1b,
 3.2.2.1b
 estoig 2.6.7.4b
 estómac 2.7.4.3a,
 3.1.1.2b, 3.1.1.4 (q.
 29), 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2b
 estomacal 2.7.4.3a
 estotjar 2.6.6.4c, 2.6.7.4b
 estovar 2.7.2.3c
 estrafer 2.2.2.2
 estranger 2.4.3c, 2.6.3,
 3.1.1.4 (q. 29)
 estrany 2.6.3
 Estrasburg 2.7.4.3a
 estrat 4.3d, 4.3d (q. 36)

estrat ('núvol baix que
 forma una capa
 uniforme') 4.3d
 estrateg 2.7.4.3b, 2.7.5 (q.
 24)
 estratigrafia 4.3.2.1b,
 4.3d
 estratocúmul 3.1.1.5
 estratosfera 4.3d, 4.3d (q.
 36)
 estrebada 2.7.1.2b,
 2.7.2.2c
 estrén 3.1.2.1b
 estrenyecaps 4.3
 estrènyer 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1c, 4.3d
 estrep 2.7.1.2b, 2.7.2.2c
 estrès 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a, 3.1.2.1a
 estressos 3.1.2.1a
 estribord 2.7.3.2a
 estricnina 2.7.4.3c
 estrofa 4.3d
 estronci 2.6.3.3.2c1
 estruç 2.6.3.3.3d
 Estruch 2.1.3.2, 2.9.1
 Estuard 2.7.3.2a
 estudien 3.1.1.8.2
 estudiï 3.2.2.1b
 estudiïn 3.2.2.1b
 estudiïs 3.1.1.1.3,
 3.2.2.1b
 estudio 2.2.2.3e
 estupend 2.7.3.2a
 estupenda 2.7.3.2a
 estúpid 3.1.1.2b
 esvaïen 3.2.2.1c
 esvaint 3.2.2.2c
 esvelt 2.6.2d, 2.6.2 (q.
 16), 2.7.3.2a
 esveltesa 2.7.3.2a
 etcètera 2.6.5b, 2.7.3.2d
 èter 3.1.2.1, 3.1.2.1 (q.
 30)
 etiop 2.7.1.2a
 Etiòpia 2.7.1.2a, 3.1.1.8.3
 etiòpic 2.7.1.2a
 Etna 2.7.3.2d
 ètnia 3.1.1.2c
 etzibar 2.1.3.2 (q. 5), 2.6
 (q. 14)
 Euclides 2.2.2.3c
 Eudald 2.7.3.2a, 2.7.3.2a
 Eudòxia 2.6.4a2, 2.10a
 Eufràsia 2.6.2b

Eufrates 3.1.1.8.2
 eugassada 2.6.3.2a3
 Eugènia 2.6 (q. 14),
 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1d
 eurobò 3.1.2.2a
 Europa 2.4.1 (q. 11)
 europeisme 3.2.2.2b
 eurosiberià 2.6.3.1e
 euxantina 2.10a
 Eva 2.1 (q. 1)
 evacua 2.7.4.1c
 evacuació 2.7.4.1c
 evacuar 2.7.4.1c
 evacuen 3.1.1.8.2
 evaporímetre 3.1.1.5
 evasió, d' 3.2.1
 Everest 2.7.3.2a
 evidència 2.6.3.3.2c
 evident 2.7.3.2a
 evidentíssim 2.7.3.2a
 évol 3.1.2.1c
 ex, la meua 4.3.1.3
 ex cathedra 4.3.2.2f
 ex-«hippy» 1b, 4.3.1.2b,
 4.3.4 (q. 38)
 exacerbar 2.9.1
 exacta 2.2.2.3a
 exacte 2.2.2.3b, 2.6.4 (q.
 18), 2.6.4a1, 2.10a
 exactes 2.2.2.3c
 exactitud 2.7.3.2b
 exalçar 2.9.1
 exaltar 2.6.4a1
 exalumne 3.2.1h
 examen 2.1.1c, 2.6.4 (q.
 18), 2.6.4a1, 2.6.5a,
 3.1.1.2b, 3.1.1.4 (q. 29)
 exàmens 3.1.1.2b, 3.1.1.4
 (q. 29)
 examinand 2.7.3.2a
 excedent 2.6.4a2
 excel·lent 2.5.2, 2.6.3,
 2.6.4a2
 excèntric 2.6.4a2
 excepció 2.6.3.3.2c2,
 2.6.4a2
 excepte 2.6.3
 excés 2.6.3.2a1, 3.1.2.1a
 excessiu 2.6.3.2a1,
 2.6.4a2
 excessos 2.6.3.2a1
 excisió 2.6.3
 excitar 2.6.3, 2.6.4a2
 exclamar 2.6.3
 exclòs 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 exclusió 2.6.4a2
 Excma. Sra. presidenta, l'
 4.1.2c
 ex-conseller en cap
 4.3.1.2c
 excursió 2.6.3, 2.6.4a2
 excursionista 2.2.2.4a
 exdiputat 4.3.1.1, 4.3.4
 (q. 38)
 ex-director general 4.3.4
 (q. 38)
 ex-directora general 1b,
 4.3.1.2c
 executar 2.6.4a1
 exegesi 3.1.1.8.2
 exegeta 2.2.2.4a
 exempció 2.8.3
 exemple 2.6.4a1, 2.8.2a
 exempt 2.8.3
 exercici 2.6.3.3.2b,
 2.6.4a1
 exèrcit 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4a1, 2.6.5a,
 3.1.1.2b, 3.1.2
 exerg 2.7.4.3a
 exestipulat 4.3d
 exeurodiputat 4.3.1.1
 ex-exiliat 1b, 4.3.1.3
 exhalació 2.9.1
 exhalar 2.6.4a1, 2.6.5a,
 2.9.1
 exhaurir 2.6.4a1, 2.9.1,
 2.9.1
 exhaust 2.9.1
 exhaustiu 2.6.4a1, 2.9.1
 exhibicionisme 2.9.1
 exhibir 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4a1, 2.9.1
 exhortar 2.9.1
 exhortatiu 2.9.1
 exhumació 2.9.1
 exhumar 2.9.1
 exigir 2.6.4a1
 exigu 2.1.3.1, 2.2.2.4b
 exigua 2.2.2.4b, 3.2.2.1a
 exili 2.6.4a1
 existència 2.6.3.3.2c1
 existir 2.1 (q. 1), 2.6.4a1
 èxit 2.2.1 (q. 6), 2.6.4 (q.
 18), 2.6.4a1, 2.10a
 ex-Iugoslàvia 4.3,
 4.3.1.2b, 4.3.4 (q. 38)
 exlibris 4.3.2.1c
 èxode 2.6.4a1
 exoesquelet 4.3d, 4.3d (q.
 36)
 exonerar 2.9.1
 exorbitant 2.9.1
 exòtic 2.6.4a1, 2.10a
 expedició 2.6.4a2
 explicació 3.1.2.2 (q. 31)
 explicar 2.6.3, 2.6.4a2
 explosió 2.6.2b
 explotar 2.6.3, 2.6.4a2
 ex-portador 4.3.1.3
 expòs 3.1.2.2a
 exprés 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a, 3.1.2.1a
 exprés (del verb
expressar) 2.6.3.2,
 3.1.2.1b
 ex-pres 1, 4.3.1.3
 expressar 2.6.3,
 2.6.3.2a5, 2.6.4a2
 expressió 3.1.2.2a
 exquisit 2.6.4a2
 exsangüe 2.6.4a2
 exsudació 2.6.4a2
 èxtasi 2.6.2b, 2.6.4a2,
 3.1.2.1 (q. 30), 2.10b
 extens 2.6.4a2
 extensió 2.6.3
 extern 3.2.1g
 extingir 2.6.4a2
 extra, fer un 4.3.1.3
 extracomunitari 4.3.4 (q.
 38)
 extraordinari 2.6.4a2
 extraordinària 3.1.1.6
 extraordinàriament
 3.1.1.6
 extraradi 2.4.2
 extraterrestre 4.3.1.1
 extravertit 4.3.1.1
 Extremadura 2.6.4a2
 extremeny 2.6.4a2
 exuberant 2.6.4a1, 2.9.1
 exultar 2.9.1
 ex-Unió Soviètica
 4.3.1.2c, 4.3.4 (q. 38)
 ex-URSS 4.3.1.2b
 ex-xa 4.3.1.3
 Ezequiel 2.6.2 (q. 16),
 2.6.2b

F

f, seguit de 4.1.1

fabàcies 2.7.2.4
 Fabrech 2.7.4.1e
 fàbrica 3.1.1.2c
 Fabrici 2.6.3.3.2b
 faç 2.6.3.3.3d
 facècia 2.6.3.3.2b
 facem 2.2.2.2 (q. 8)
 faceu 2.2.2.2 (q. 8)
 faci 2.2.2.2 (q. 8)
 fàcil 2.1.1 (q. 2),
 2.6.3.3.2b, 3.1.1.1
 fàcils 2.6.3 (q. 17)
 façs 2.6.3.3.3d
 facsímil 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4c, 2.7.4.3c
 factor 2.4.3c
 Facund 2.7.3.2a
 fageda 2.6.7.4b
 faiança 2.6.3.3.1
 faió 2.6.3.3.3b
 faig 2.2.2.2 (q. 8)
 faig ('arbre') 2.6.7.4b
 Faig-i-branca 4.3.2.2e
 Faió 2.6.1 (q. 15),
 3.1.2.2a
 faisó 2.6.3.3.3b
 falange 2.2.2.4c
 falç 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.3d
 falçs 2.6.3.3.3d
 fal·làcia 2.5.2
 fal·lera 2.5.2
 fals 2.5.1 (q. 12),
 2.6.3.3.3d
 falsedat 2.7.5 (q. 24)
 Falset 2.6.1 (q. 15)
 fam 2.6.1 (q. 15)
 família 3.1.1.2c
 famós 2.6.3.1d, 3.1.2
 Fanàdix 2.6.7.2c
 fanfara 2.8.2b
 fanfàrria 2.8.2b
 fanfarró 2.8.2 (q. 26)
 fang 2.1.1 (q. 2), 2.7.4.3a,
 2.8.1 (q. 25), 2.8.2
 fangar 2.7.4.3a
 fantasia 2.6.2b
 Fanzara 2.8.2e
 far 2.4.3
 faraday 2.1
 farcir 2.6.3
 faré 2.2.2.2 (q. 8),
 3.1.2.1b
 farem 3.1.1.4 (q. 29)
 farga 2.7 (q. 22)
 faria 2.2.2.2 (q. 8)

fàrmac 2.7.4.3a
 farmàcia 2.6.3.3.2b,
 2.7.4.3a
 Farners 2.4.3
 fart 2.6.3
 fas 2.2.2.2 (q. 8)
 fascinar 2.6.3
 fase 2.2.2.4c
 fàstic 2.7.4.3a, 2.7.5 (q.
 24)
 fastig 2.6.7.4c
 fastigós 2.7.4.3a
 fastijós 2.6.7.4c
 Fàtima 2.1 (q. 1)
 Fatjó 2.6.6.2a
 fàtsia 2.6 (q. 14), 2.6.5b
 Fatsini 2.6.5b
 fava 2.7.2.1, 2.7.2.4
 favor 2.4.1 (q. 11)
 fax 2.10c
 FBI, l' 4.1.2a, 4.1.3 (q.
 34)
 fe 3.1.1.3
 febre 2.2.2.4c, 2.7 (q. 22)
 febrífug 2.7.4.3a
 fecund 2.1.1a, 2.7.3.2a
 fecunda 2.7.3.2a
 fèiem 2.2.2.2 (q. 8)
 fèieu 3.2.1c
 feina 3.1.1.1.3
 feixuc 2.1.3.1 (q. 4),
 2.7.4.3b
 feixuga 2.7.4.3b
 Felanitx 2.6 (q. 14),
 2.6.7.5 (q. 21)
 felanitxer 2.4.3c
 feldespat 1b, 4.3d, 4.3d
 (q. 36)
 feliç 2.5.1 (q. 12), 2.6.3
 (q. 17), 2.6.3.3.3d
 Felícia 2.6.1 (q. 15)
 feliçment 2.6.3.3.3d
 Felip 2.7.1.2b
 Fèlix 2.6.4a2, 2.10c, 2.10
 (q. 27)
 fem 2.6 (q. 14)
 femení 3.1.1.4 (q. 29)
 femme fatale 4.3.2.2f
 femta 2.8.2 (q. 26), 2.8.2e
 fèmur 2.4.1 (q. 11),
 3.1.1.2b
 Fenals 2.2.2.2
 fengshui 4.3.2.2f
 fenici 2.6.3.3.2b
 fènix 2.6.7.2c, 2.10c

fennec 2.8.2d2
 fenomen 3.1.1.2b
 fenòmens 3.1.1.2b,
 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2b
 fer 2.2.2.2 (q. 8), 2.4.3a
 feréstec 2.1.2 (q. 3),
 2.7.4.3a, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1c
 feréstega 2.7.4.3a,
 3.1.1.2c
 ferm 2.1 (q. 1)
 feroç 2.6.3.3.3d
 Fèroe 2.6.1 (q. 15)
 ferotge 2.6.6.2b, 2.6.6.4b
 ferotgia 2.6.6.2b
 Ferran 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q.
 11)
 ferro 2.1.3.1 (q. 4),
 2.2.2.3b, 3.1.1.1
 ferro vell 4.3.3.1
 ferroveller 4.3.3.3
 fertilitzant 2.6, 2.6 (q. 14)
 fes 2.2.2.2 (q. 8)
 Fes 2.6.3
 fes-n'hi una 4.1.1
 festa 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.2.1 (q. 6), 2.6.3
 (q. 17), 2.6.3.1c
 festeig (del verb *festejar*)
 2.6.7.4b
 festejar 2.6.6.4
 festuc 2.7.4.3b
 fet 2.1.1 (q. 2)
 fetge 2.6 (q. 14), 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.2b, 2.6.6.4a,
 2.7.3.2d
 fetitxe 2.6.7.4a
 fetjut 2.1.3.2 (q. 5), 2.6
 (q. 14), 2.6.6.2a,
 2.6.6.4a
 fetus 2.2.2.4b
 feu 2.2.2.2 (q. 8)
 feu's-ho 4.1.1
 fi 3.1.1.3, 4.3a
 fibló 2.7.2.2a
 ficció 2.6.4b
 fictici 2.6.4b
 Fídies 2.2.2.3c
 figa 2.7 (q. 22)
 figaflor 4.3.2.1a
 Figueres 2.2.2.3c
 Figueró, el 2.7.4.2b
 Figueró i Montmany, el
 4.3.2.2i

Fiji 2.6.6.1*b*
 fil 2.5.2*e*
 fila 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
 filantrop 2.7.1.2*b*
 filar 2.5.2*e*, 2.5.2 (q. 13)
 filatèlia 2.5.2*b*, 2.5.2 (q. 13)
 filferro 4.3.2.1*a*
 filharmònic 2.9.1
 filial 2.5.2*c*, 2.5.2 (q. 13)
 Filipines, les 2.2.2.3*c*
 fill 2.1 (q. 1), 2.5.1, 2.5.2*c*
 fil·lidi 2.5.2*b*, 2.5.2 (q. 13)
 fil·lòfag 2.5.2*b*, 2.5.2 (q. 13)
 fil·loxera 2.5.2*b*, 2.5.2 (q. 13), 2.10*a*
 filòleg 2.7.4.3*a*
 filòsof 2.5.2*b*, 2.5.2 (q. 13), 2.6.1, 2.6.2*b*, 3.1.2.2 (q. 31)
 filtre 2.5.1 (q. 12)
 finalitz 2.6.5*a*
 finança 2.6.3.3.3*c*
 fines herbes 4.3.3.1
 finíssima 2.6.3.2*a*
 Finlàndia 2.8.2*e*
 fiord 2.7.3.2*a*, 2.7.5 (q. 24)
 fira 2.6 (q. 14)
 físic 2.7 (q. 22), 4.3*a*
 física 2.1.2 (q. 3), 2.6.2*b*
 fisicoquímic 3.1.1.5, 4.3.2.1*b*, 4.3*a*
 fissura 2.6.3.2*a*
 fitnes 2.6.3.2
 fitxa 2.1 (q. 1), 2.6.7.4*a*
 fix 2.6.4*a2*, 2.6.7.2*c*, 3.1.1.4 (q. 29), 2.10*c*
 fixa ('frontissa') 2.6.7.2*c*
 fixa (femení de *fix*) 2.6.7.2*c*
 fixar 2.1.3.1, 2.6.4*a2*, 2.6.7.2*c*
 Flaça 2.6.3.3.3*b*
 flàccid 2.6.4*b*
 flagell 2.5.2*c*
 flagel·lar 2.5.2*c*, 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
 flaire 2.2.2.4*c*
 Flamisell 2.6.2*b*
 Flandes 2.1 (q. 1)
 flassada 2.6.3
 flegma 1
 fletxa 2.1.1 (q. 2), 2.6.7.4*a*, 2.6.7.5 (q. 21)
 flexió 2.6.4*a2*
 Flix 2.1.3.1, 2.6 (q. 14), 2.6.7.2*c*, 2.6.7.5 (q. 21), 2.10*c*, 2.10 (q. 27)
 flonjo 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*b*
 flor 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.1.1*a*, 2.4.3*b*
 flor de lis 4.3.3.1*b*
 flordelísat 4.3.3.3
 Florenci 2.6.3.3.2*c1*
 Florència 2.6.3.3.2*c1*
 florir 2.4.3*b*
 flors 2.4.3
 fluid 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q. 24), 3.2.2.1*b*, 3.2.2.1*b*, 3.2.2.1*b*
 fluidal 3.2.2.1*b*
 fluïdesa 2.1.2 (q. 3), 3.2.2.1*b*, 3.2.2.1*b*
 fluïdificar 3.2.2.1*b*
 fluïditat 3.2.2.1*b*
 fluïditzar 3.2.2.1*b*
 fluït 3.2.2.1*b*
 flux 2.10*c*
 fluor 3.1.1.8.1
 fluorescent 2.6.3
 Fluvia 2.5.1 (q. 12)
 flux 2.10*c*
 fluxió 2.10*a*
 FM, una emissora d' 4.1.2*a*
 foc 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.7 (q. 22), 2.7.4.3*b*
 foguera 2.7.4.3*b*
 foie-gras 4.3, 4.3.2.2*f*, 4.3.4 (q. 38)
 Foios 3.2.2.1*c*
 Foix 2.6 (q. 14), 2.6.7.3
 foixarda 1
 Folch 2.1.3.2, 2.9.1
 foli 2.5.2*c*, 2.5.2 (q. 13)
 foliar 2.2.2.2
 folklore 2.1 (q. 1), 2.7.4.1*d*
 folklòric 2.1
 folrat 2.4.1 (q. 11)
 fonc 2.7.4.3*a*, 2.7.5 (q. 24)
 Fondespatla 2.5.3
 fondo 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*b*
 fonedís 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1*d*
 fonedor 2.2.2.2
 fong 2.7.4.3*a*
 fongués 2.7.4.3*a*
 fons 2.6.3.1*d*, 2.8.2*e*
 font 2.6.1 (q. 15)
 Font de la Figuera, la 4.3.3.2
 Font-romeu 2.4.2, 4.3.2.2*e*
 fora 2.1 (q. 1)
 fora (del verb *ésser*) 2.2.2.3*e*
 forabord, un 2.7.3.2*a*, 4.3.1.2*a*
 forassenyat 2.6.3.2*a6*, 4.3*c*
 força 2.1.1 (q. 2), 2.6.3, 2.6.3, 2.6.3.3.3*c*
 forçar 2.6.3
 forcejar 2.6.3
 forcem 2.6.3
 fòrceps 3.1.1.4 (q. 29)
 forces 2.1.2, 2.6.3
 forci 2.6.3
 forçós 2.6.3
 forçut 2.1.2, 2.1.2 (q. 3), 2.6.3
 fórem 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*b*
 fóreu 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*b*
 forgeu 2.6.6
 forj 2.6.6
 forjar 2.6.6
 forma 2.8.1 (q. 25)
 formatge 2.2.2.3*b*, 2.6.6.4*a*
 formatgeria 2.6.6.4*a*
 Formentera 2.8.2*e*
 fórmula 2.1.2 (q. 3), 3.1.1.2*c*, 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*c*
 forn 2.4.1 (q. 11), 2.8.1 (q. 25)
 Fornalutx 2.6.7.4*d*
 Fórnols 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*b*
 fort 2.1 (q. 1), 2.6.3
 forta 2.2.2.3*a*
 fortalesa 2.6.3
 fortes 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*c*
 fosa 2.6 (q. 14)

- fosc 2.1.1 (q. 2), 2.2.1 (q. 6), 2.2.2.2
 fosca 2.6.3.1c
 foscor 2.2.2.2, 2.4.3c
 fosforescent 2.6.3
 fossa 2.6 (q. 14)
 fóssem 3.1.2.2b
 fósseu 3.1.2.2b
 fóssim 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2b
 fóssiu 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2b
 fotja 2.6.6.4b
 fotograma 2.2.2.4a
 fotoresistència 2.4.2
 Foxà 2.6.7.3
 foxtrot 2.10b
 frac 2.7.4.3b
 Fraga 2.1 (q. 1)
 fragment 2.7.4.3c
 framenor 4.3.2.1a
 França 2.2.2.2, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.3c
 francés 1c, 3.1.2.1
 francès 2.2.2.2, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.1, 3.1.2, 3.1.2.1a
 Francesc 2.6 (q. 14), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2c, 2.8.2e
 Francesc de Borja 4.3.3.2
 Francina 2.8.2 (q. 26)
 Francina-Aina 4.3.2.2i
 franc tirador 4.3.2.1a
 franel·la 2.5.2f
 franja 2.1 (q. 1), 2.6 (q. 14), 2.8.2 (q. 26)
 frase 2.2.2.4c
 fratricida 2.2.2.4a
 fred 2.1 (q. 1), 2.1.1, 2.4.1 (q. 11), 2.6.1 (q. 15), 2.7 (q. 22), 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24)
 Frederic 2.6.1 (q. 15), 2.7.4.3b
 fredolic 2.7.4.3b
 freelance 2.1.3.2
 freg 2.7.4.3b
 fregadís 2.6.3.1d
 Freixneda, la 2.6.7.3
 frenesí 2.6.2b
 freqüent 2.1 (q. 1), 2.7.4.1c, 3.2.2.1 (q. 33)
- fresc 2.6.3.1c, 2.7 (q. 22), 2.7.4.3a
 fresca 2.7.4.3a
 Freser 2.6.2b
 fricció 2.6.4b
 frifrit 4.3.2.2c
 frig 2.6.7.4c, 2.6.7.5 (q. 21)
 Friül 2.1.2 (q. 3), 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1b
 frontample 3.2.1h, 4.3.2.1a
 frontenis 2.8.2d
 fru-fru 4.3.2.2c, 4.3a
 fruit 2.7.3.2b
 fruita 3.1.1.1.3
 Fruitós 3.1.1.2a, 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2a
 ftalat de potassi, l' 4.1.2b
 ftàlic 2.1.3.2
 ftiriasi, la 4.1.2b
 fúcsia 2.6.4c, 2.7.4.3c
 fugaç 2.6.3.3.3d
 fugaçment 2.6.3.3.3d
 fugir 2.1.1 (q. 2), 2.6.6.1b, 2.6.7.4b
 fugisser 2.4.3c, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2a3
 fuig 2.6.7.4b, 2.6.7.4b
 fulard 2.7.3.2a
 Fulgenci 2.6.3.3.2c1
 full 2.5.2c
 fulla 2.1.3.1
 fullejar 2.2.2.2
 fumattera 4.3.2.1a
 fumic (del verb *fumigar*) 2.7.4.3b
 funció 2.6.3.3.2c2, 3.1.2.2a
 fúria 2.2.2.2, 2.4.1 (q. 11)
 furiós 2.2.2.2
 furóncol 2.1.2 (q. 3), 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2b
 fusió 2.2.2.2
 fuso espiroquetosi 4.3d
 fusta 2.6.3.1c, 2.6.3a
 fuster 2.4.3c
 fusters 2.4.3
 futbol 2.3b, 2.7.3.2d, 2.7.5 (q. 24), 3.1.1.8.1
 futur 2.7.3.1
- G**
- Gabriel 2.5.2f, 2.7 (q. 22), 2.7.2.2a
 Gabriela 2.5.2f
 gag 2.7.4.3b, 2.7.5 (q. 24)
 gairebé 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 Galaad 2.7.3.2b
 galàpet 2.7.3.2a
 Galatzó 2.6 (q. 14), 2.6.5a
 galàxia 2.6.4a2
 Galderic 2.7.4.3b
 gàlib 2.7.1.2a
 galibar 2.7.1.2a
 Galícia 2.6.3.3.2b
 galimaties 2.2.2.3c
 Galítzia 2.6.5a
 gall 2.5.2c
 gall dindi 4.3.3.1a
 Gal·la 2.5.2
 Gal·les 2.2.2.3c
 Gal·lia 2.5.2
 gal·licisme 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13)
 Gallifa 2.7.4.2a
 Galligants 2.7.3.2a
 gallina 2.5.1 (q. 12), 2.5.2c
 gal·linaci 2.5.2c, 2.5.2 (q. 13)
 galliner 2.4.3c
 gal·loromà 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13)
 Gal·lura 2.5.2
 galop 2.7.1.2b
 gamosèpal 2.6.3.1e
 Gandia 2.1 (q. 1)
 Ganduxer 2.6.7.3
 ganga 2.1.1 (q. 2), 2.8.1 (q. 25), 2.8.2
 Ganges 2.6.6.1b, 2.8.2 (q. 26)
 gangrén 3.1.2.1b
 gàngster 2.6.4c, 2.7.4.3c, 2.7.5 (q. 24), 3.2.1b
 ganxo 2.1.1 (q. 2), 2.6.7.2b, 2.6.7.5 (q. 21), 2.10 (q. 27)
 garneua 3.1.1.2c
 Garona 2.7.4.2a
 Garrigues, les 2.2.2.3c
 garrofa 2.7.2.3c
 garrofer 2.7.2.3c

Garrotxa 2.2.2.3a,
     2.6.7.4a
 garrova 2.7.2.3c
 garrover 2.7.2.3c
 garsa 2.4.1 (q. 11)
 gas 2.6 (q. 14), 2.7, 2.7
     (q. 22)
 gasela 2.5.2f, 2.6.2 (q. 16)
 gasos 2.2.2.3d
 gasosa 2.6.2b
 Gaspar 2.7.1.1
 gaspatxo 2.6.7.4a
 gastar 2.6.3 (q. 17)
 gastroenteritis 4.3.2.1b
 gastrointestinal 3.2.2.2d
 gat 2.1.1 (q. 2), 2.7.3.2b,
     2.7.4.2a, 2.7.5 (q. 24)
 gatamoixeria 4.3.3.3
 Gatnau 2.7.3.2d, 2.8.2d
 gatsaule 2.6.5b
 gatvaire 2.7.3.2d
 gaús 3.2.2.2a
 gauss 2.6.3.2
 gaüssos 3.2.2.2a
 Gaza 2.6.2 (q. 16), 2.6.2b
 gehenna 2.8.2d2
 Geiger-Müller, comptador
     de 4.3.2.2i
 geisha 1, 2.6.7.2
 gel 2.1.1 (q. 2), 2.5.2e,
     2.5.2e, 2.6 (q. 14),
     2.6.6 (q. 20), 3.1.1.4
     (q. 29)
 gelat 2.5.2e, 2.5.2 (q. 13)
 gèlid 2.5.2e, 2.5.2 (q. 13)
 gel·laba 2.5.2
 gèminis 3.1.1.4 (q. 29),
     3.1.2.1 (q. 30)
 gemma 2.8.2a
 Gemma 2.1 (q. 1), 2.6.6
     (q. 20), 2.8.2 (q. 26)
 gener 2.6.6.1b
 generalització 2.6.5a
 gènere 3.1.2.1d
 generós 3.1.2.2 (q. 31)
 Genesaret 2.7.3.2b
 geni 2.8.1 (q. 25), 3.1.1.4
     (q. 29)
 Genís 2.6.6 (q. 20)
 genoll 2.5.1, 2.6.6.1b
 Gènova 2.1 (q. 1)
 gent 2.1 (q. 1), 2.6.6.1b
 gentilhome 3.2.1h,
     4.3.2.1a, 4.3.4 (q. 38)
 gentussa 2.6.3.2a3
 genuí 3.2.2.2a
 genuïns 3.2.2.2a
 geoestacionari 1b, 4.3d,
     4.3d (q. 36)
 gep 2.7.1.2b
 Gerard 2.7.3.2a
 germà 2.1.1 (q. 2),
     2.6.6.1b, 3.1, 3.1.1.4
     (q. 29)
 germanor 2.4.3c
 germans 3.1.1.4 (q. 29)
 gerra 2.7.4.2b
 gerro 2.4.1 (q. 11)
 gespa 2.6.3 (q. 17)
 gessamí 2.6.3
 Getsemaní 2.6.5 (q. 19),
     2.6.5b
 Gibraltar 2.6 (q. 14)
 gihad 2.7.3.2b, 2.7.5 (q.
     24), 2.9.2c
 gimcana 2.8.2 (q. 26),
     2.8.2e, 2.9.1
 Gimenells i el Pla de la
     Font 4.3.2.2i
 Gimferrer 2.8.2b
 gimnàstica 2.8.2d
 gimnosperma 4.3d, 4.3d
     (q. 36)
 Ginebra 2.6.6.1b, 2.7.2.2a
 ginesta 2.6.6 (q. 20),
     2.6.6.1b
 gínjol 2.8.1 (q. 25), 2.8.2,
     2.8.2e
 ginostem 4.3d (q. 36)
 gintònic 4.3.2.1c
 gir 2.4.1 (q. 11)
 girafa 2.6.6.1b
 girar 2.6 (q. 14), 2.6.6.1b
 gira-sol 3.2.1, 4.3.2.2d
 giravolt 4.3.2.1a
 giravoltar 4.3.3.1, 4.3.3.1
     (q. 37)
 giravoltem 4.3.3.1,
     4.3.3.1 (q. 37)
 giravoltes 4.3.3.1, 4.3.3.1
     (q. 37)
 giravolto 4.3.3.1, 4.3.3.1
     (q. 37)
 Gisclareny 2.6.6 (q. 20),
     2.6.6.1b
 Gisela 2.5.2f, 2.5.2 (q.
     13), 2.6.2b, 2.6.6.1b
 gitano 2.6.6.1b
 gitar 2.7.4.2b
 glaç 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.3d
 glacé 2.6.3.3.1
 glacera 2.6.3.3.1
 glacial 2.6.3.3.1
 Glasgow 2.1
 glicirrizina 2.4.2d
 globus 2.2.2.4b, 3.1.1.4
     (q. 29)
 glop 2.7.4.2a
 glòria 2.7 (q. 22), 3.1.2.2
     (q. 31)
 Glòria 2.5.1 (q. 12)
 gloriós 3.1.2.2a
 glucorràquia 2.4.2d
 gneis 2.6.3.2
 gnèssic 2.6.3.2
 gneissos 2.6.3.2
 gnom 2.1 (q. 1)
 gnòstic 2.1 (q. 1), 2.1.3.2
 Godofred 2.7.3.2b
 goig (del verb *gojar*)
     2.6.7.4b
 golf 2.1 (q. 1), 2.6.1,
     2.6.1 (q. 15)
 Golmés 3.1.2.1a
 goma resina 4.3.3.1a,
     4.3.4 (q. 38)
 goma-2 4.3.2.2h, 4.3.4 (q.
     38)
 Gombren 2.8.2a, 3.1.2.1
     (q. 30), 3.1.2.1a
 Gonçal 2.6.3.3.3c
 góndol 3.1.2.2b
 góndola 3.1.2.2 (q. 31),
     3.1.2.2c
 gonfanó 2.8.2 (q. 26),
     2.8.2b
 gong 2.7.4.3a, 2.7.5 (q.
     24)
 gonorrea 2.4.2d
 Gorbatxov 2.6.1
 gorg 2.7.4.3a
 Gòrgies 2.2.2.3c
 gori-gori 4.3.2.2c
 goril·la 2.5.2f, 2.5.2 (q.
     13)
 gormand 2.7.3.2a
 gorra 2.7 (q. 22)
 gos 2.6.3.1d
 gos llop 4.3.3.1b
 gosar 2.6.2b, 2.6.2 (q. 16)
 Gósol 3.1.2.2 (q. 31),
     3.1.2.2b
 gòspel 1, 4.3d (q. 36)
 gota 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
     2), 2.7 (q. 22)

- govern 2.7 (q. 22),
2.7.4.2a, 3.2.1a
- governador 2.4.3c
- governar 2.7.2.1
- gràcia 2.6.3, 2.6.3.3.2b,
3.1.1.2c
- gràcies 3.1.1.4 (q. 29)
- graciós 2.6.3, 2.6.3.3.2b
- graduand 2.7.3.2a
- gran 2.1.1 (q. 2), 2.7.3.2a,
3.1.1.4 (q. 29)
- Gran Bretanya 4.3.3.2
- grandesa 2.6.2b, 2.7.3.2a
- grandet 2.7.3.2a
- granís 2.6.3.2a1
- granissada 2.6.3.2a1
- granissat 2.6.3.2a1
- granment 2.8.2 (q. 26),
2.8.2a
- Granollers 2.4.3
- graó 3.1.2.2 (q. 31)
- gras 2.1 (q. 1)
- grat 2.6.3
- gratacel 4.3.2.1a
- gratcient 2.6.5b
- gratuït 3.2.2.1b
- gravetat 2.2.2.2
- gray 2.1
- grec 2.7.4.3b
- Grècia 2.6.3 (q. 17),
2.6.3.3.2b, 3.1.2.1d
- grecollatí 4.3.2.1b
- grecoromà 4.3c, 4.3.4 (q.
38)
- grega 2.7.4.3b
- Gregori 2.7.4.2a
- Grèixer 3.1.2.1c
- grémola 3.1.2.1d
- gripau 3.1.1.1
- gris 2.6.2b, 3.1.1.3,
3.1.1.4 (q. 29)
- grisa 2.2.2.3 (q. 9),
2.2.2.3a, 2.6.2b, 2.6.2
(q. 16)
- grisejar 2.6.2b
- Griselda 2.7 (q. 22),
2.7.4.2a
- grisenc 2.6.2b
- grises 2.2.2.3c
- grisos 2.6.2b
- grisós 2.6.2b
- groc 2.7.4.2a, 2.7.4.3b,
2.7.5 (q. 24)
- grog 2.7.4.3b
- gropa 2.7.4.3b, 2.7.5 (q.
24)
- gronxar 2.8.2e
- gros 3.1.1.4 (q. 29), 4.3a
- grossa 2.6.3.2a
- grossàs 2.6.3.1d
- grosso modo 4.3.2.2f
- gruix 2.6.7.3, 2.7 (q. 22)
- gruixut 2.6.7.3
- grup 2.7b, 2.7.1.2b,
2.7.4.2a
- gruyère 1, 2.1
- gúa 3.1.1.7
- Guadalop 2.7.4.2a
- Guadasséquies 2.6.3,
3.1.2.1d
- Guaiana 2.7.4.2a
- guita 3.2.1c
- guaix 2.6.7.3
- guanac 2.7.4.3b
- guant 2.1.3.1, 2.7.4.2a
- guany 2.7.4.2a
- guardaespatlles 1, 4.3d,
4.3d (q. 36)
- Guardamar 4.3.2.1a,
4.3.4 (q. 38)
- guarda-roba 2.4.2
- Guarda-si-venes 4.3.2.2d
- guàrdia 3.1.1.2c, 3.1.1.4
(q. 29)
- guàrdia civil 4.3.3.1 (q.
37), 4.3.3.1a
- guàrdies civils 4.3.3.1 (q.
37)
- Guasch 2.7.4.1e
- guatla 2.7.3.2d
- guatlla 2.7.3.2d
- güelf 3.2.2.1 (q. 33)
- Güell 3.2.2.1a
- guerra 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
2), 2.1.3.1, 2.7.4.2b
- guerx 2.6.7.2b, 2.10d,
2.10 (q. 27)
- guerxo 2.1.3.1 (q. 4),
2.2.2.3b, 2.7.4.2b,
3.1.1.4 (q. 29)
- guia 2.1 (q. 1), 2.7.4.2b
- Guiena 2.7.4.2b
- Guifrè 3.1.2.1a
- Guillem 2.1 (q. 1), 2.5.1
(q. 12), 2.7.4.2b
- Guilleries, les 2.2.2.3 (q.
9), 2.2.2.3c
- Guinea 2.7.4.2b
- guineu 3.1.1.1.3
- guineus 3.1.1.2a
- Guipúscoa 2.7 (q. 22)
- Guissona 2.7.4.2b
- guitar 2.7.4.2b
- guitarra 2.1.3.1, 2.7.4.2b
- guitza 2.6.5a
- Guiu 2.2.2.4b, 2.7.4.2b
- Güives 3.2.2.1 (q. 33),
3.2.2.1a
- guix 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1
(q. 4), 2.6 (q. 14),
2.6.7.2c, 2.6.7.5 (q.
21), 2.10c, 2.10 (q. 27)
- guixaire 2.1.3.1
- guixar 2.6.7.2c, 2.6.7.5
(q. 21)
- Guíxols 2.1.3.1
- Gurb 2.7 (q. 22), 2.7.1.2a
- gurbetà 2.7.1.2a
- Gurri 2.7.4.2a
- gussi 2.6.3.3.2b
- gust 2.6.3.1c, 2.7.4.2a
- Gutenberg 2.8.2 (q. 26),
2.8.2a

H

- H és un gas molt volàtil,
el 4.1.2f
- ha 2.1.1
- ha! ha! ha! 2.1.1a, 2.9.2a
- hàbil 2.9.1
- habitació, s' 4.1.1
- habitar 2.9.1
- hàbitat 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
24)
- habitual 2.9.1
- Habsburg 2.7.4.3a, 2.9.2c
- hac, la 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
- Hades 2.9.1
- hagiografia 2.9.1
- hagionim 2.9.1
- hagué 2.2.2.2 (q. 8)
- hagués 2.2.2.2 (q. 8)
- Haia, la 4.1.3 (q. 34)
- Haia, Tribunal
Internacional de la
4.1.1
- Haifa 2.9.2c
- haima 2.9.2c
- haima, la 2.9.2c
- haixix 2.6.7.3, 2.9.2c
- hàl·lux 2.10c
- halar 2.1 (q. 1), 2.1.1,
2.1.1a, 2.3, 2.9.2b

halar, de 4.1.3 (q. 34)
 halar, ganes de 2.9.2c,
 4.1.2e
 Haliàcmon 2.7.4.3c
 Halicarnàs 2.9.1
 hall 1, 2.9.2c
 Halley, el ròssec del
 4.1.2e
 halogen 2.9.1
 ham 2.9.1
 hamaca 2.9.1
 Hamburg 2.1 (q. 1),
 2.7.4.3a, 2.9.1
 hamburguesa 2.7.4.3a
 hamiltonià 2.9.2c
 Hamlet 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2e, 2.9.2c
 hàmsster 2.9.2c
 handbol 2.7.3.2d, 2.7.5
 (q. 24), 2.9.2c,
 3.1.1.8.1
 handbol, un jugador d'
 2.9.2c
 hàndicap 2.1 (q. 1), 2.9.2c
 hangar 2.9.1
 Hanoi 2.9.2c
 hansa 2.9.2c
 hansa, la 4.1.3 (q. 34)
 Hansa, la 4.1.2e
 hanseàtic 2.9.2c
 harakiri 2.9.2c
 harakiri, es va fer l'
 2.9.2c
 harem 2.9.1
 harmonia 2.9.1
 harmòni 3.1.1.1.3,
 3.1.2.2 (q. 31), 3.2.2.2d
 harpia 2.9.1
 has 2.2.2.2 (q. 8)
 has! i hums!, un discurs
 ple de 4.1.2e
 hat-trick 1, 4.3.2.2f
 haurà 2.2.2.2 (q. 8)
 hauré 2.7.2.3c
 haussa 2.9.2c
 haussa, el 2.9.2c
 Havana, l' 2.6.1 (q. 15),
 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 havent 2.2.2.2 (q. 8)
 haver 2.2.2.2 (q. 8),
 2.4.3a, 2.7.2.1,
 2.7.2.3c, 2.9.1
 havia 2.2.2.2 (q. 8),
 2.7.2.3c
 Havre, Le 2.7.2.2a
 hawaià 2.1, 2.1.1, 2.1.1a,
 2.9.2c, 2.9.2c
 hawaià, el 4.1.2e, 4.1.3
 (q. 34)
 Hble. Sr. conseller, l'
 4.1.2c
 he, seguit de 4.1.2h
 hebdomadari 2.7.1.2d
 hebraic 3.2.2.1b
 hebraïsta 3.2.2.2b
 hebraïtzant 3.2.2.1b
 hebraïtzar 3.2.2.1b
 Hebron 2.9.1
 hecatombe 2.2.2.4c, 2.9.1
 hectàrea 2.9.1
 hectolitre 2.9.1
 hectòmetre 2.9.1
 Hèctor 2.7.4.3c, 2.9.1,
 3.1.2.1 (q. 30)
 Hèctor, l' 4.1.1
 hedenbergita 2.8.2a
 hedonisme 2.9.1
 Hegel 2.1 (q. 1), 2.9.2c
 hegelià 2.1.1, 2.9.2c
 hegemonia 2.9.1
 hègira 2.9.1
 Helen, la 4.1.2e
 Helena 2.1 (q. 1), 2.9.1
 Helena, n' 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 helicoide 3.2.2.1b
 helicoidal 1e, 2.9.1,
 3.2.2.1b
 helicòpter 2.9.1
 heliostació 4.3d, 4.3d (q.
 36)
 heliocentrisme 2.9.1
 heliotropi 2.9.1
 hel·lènic 2.5.2, 2.9.1
 Hèlsinki 2.1, 2.7.4.1d,
 2.9.2c, 2.9.2c, 3.1.1.8.3
 Hèlsinki, la universitat de
 2.9.2c
 hem 2.2.2.2 (q. 8)
 hematoma 2.9.1
 hemeroteca 2.9.1
 hemicicle 2.9.1, 4.3.1.1
 hemiplegia 2.9.1
 hemisferi 2.9.1
 hemistiqui 2.9.1, 4.3d,
 4.3d (q. 36)
 hemofília 2.9.1
 hemoglobina 2.9.1
 hemorràgia 2.4.2d, 2.9.1
 hemorroide 2.4.2d
 hendecàgon 2.9.1
 hendecasil·lab 2.9.1
 henna 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d2
 henry 2.9.2c
 hepatitis 2.9.1
 heptaedre 2.9.1
 heptasil·lab 2.9.1
 Heràclit 2.7.3.2a
 herald 2.7.3.2a, 2.7.3.2a,
 2.9.1
 heràldica 2.7.3.2a
 herba 2.7 (q. 22), 2.7.1.1,
 2.9.1, 3.2.1b
 herba, l' 4.1.1
 herbaci 2.6.3.3.2b
 herbassar 2.6.3.2a3
 herbeta 2.2.2.1
 herbicida 2.9.1
 herbívor 2.9.1
 Hèrcules 2.9.1, 3.1.2.1 (q.
 30)
 herència 3.1.2.1 (q. 30)
 heretge 2.6.6.2b, 2.6.6.4a
 heretgia 2.1.3.2, 2.1.3.2
 (q. 5), 2.6 (q. 14), 2.6.6
 (q. 20), 2.6.6.4a
 hereu 2.9.1
 Heribert 2.9.1
 hermafrodita 2.2.2.4a,
 2.9.1
 hermenèutic 2.9.1
 Hermínia 2.9.1
 Hermògenes 2.2.2.3c
 hèrnia 2.9.1
 Heròdot 3.1.1.8.2
 heroï 2.1.1 (q. 2), 2.9.1,
 3.1.1.2a
 heroic 3.2.2.1b
 heroïcitat 3.2.2.1b
 heroïna 3.2.2.1b
 heroïsme 3.2.2.2b
 herpes 2.9.1
 hertz 2.6.3.1d
 het, la 4.1.2h
 heteròclit 2.9.1
 heterodox 2.9.1
 heterogeni 2.9.1
 heterosexual 2.9.1
 hetz 2.6.5b
 heura 2.9.1
 hexàedre 2.6.4a1
 hexàgon 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4a1, 2.9.1
 hexàmetre 2.6.4a1, 2.9.1

hexàstil 4.3*d* (q. 36)
 hialí 2.9.1
 hiat, el 4.1.2*d*, 4.1.3 (q. 34)
 hibernació 2.7.2.4
 hibernar 2.7.2.4
 hidràulic 2.9.1
 hidroavió 2.9.1, 4.3.2.1*b*
 hidrocarbur 2.9.1
 hidroelèctric 2.9.1
 hidroestàtic 1*b*, 4.3*d*
 hidrogen 2.9.1
 hidrogén 3.1.2.1*b*
 hidrografia 2.9.1
 hidrològic 2.9.1
 hidròxid 2.9.1
 hiena 2.2, 2.9.1
 hiena, la 4.1.3 (q. 34)
 hiena, riure de 4.1.2*d*
 Hi-era-de-massa 4.3.2.2*e*
 high-life, la 4.1.2*e*
 higiene 2.2.2.4*c*, 2.9.1
 higrometria 2.9.1
 Hilari, n' 4.1.1
 Hilda 2.9.2*c*
 Hillary, la 4.1.3 (q. 34)
 Hilton, el 4.1.2*e*, 4.1.3 (q. 34)
 Himàlaia 2.9.2*c*, 3.1.1.8.3
 himenòpter 2.9.1
 himenorrexí 2.4.2*d*
 himne 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*d*
 hindú 2.9.1
 hinterland 1, 2.9.2*c*
 hipèrbaton 3.1.1.2*c*, 3.1.2.1 (q. 30)
 hipèrbole 2.9.1
 hiperespai 4.3*d* (q. 36)
 hiperestàtic 3.2.1*h*, 4.3*d*
 hipermercat 2.9.1
 hipersensible 2.9.1
 hipertensió 2.9.1, 4.3.1.1
 hípica 2.9.1
 Hípies 2.2.2.3*c*
 hipnosi 2.7.1.2*d*, 2.7.5 (q. 24), 2.9.1
 hipnòtic 2.7.1.2*d*
 hipnotisme 2.9.1
 hipnotitzar 2.9.1
 Hipòcrates 2.9.1
 hipòcrita 2.2.2.4*a*, 3.1.2.2*c*
 hipodèrmic 2.9.1
 hipòdrom 2.9.1
 hipoglucèmia 2.9.1
 Hipòlit 2.7.3.2*a*, 2.9.1, 3.1.2.2*b*
 Hipòlita 2.7.3.2*a*
 hipopòtam 2.9.1
 hipòstil 4.3*d*
 hiposulfit 2.6.3.1*e*, 2.9.1, 4.3.1.1
 hipòtesi 2.6.2*b*, 2.9.1, 3.1.1.2*c*
 hippy 2.1.1, 2.9.2*c*
 hipsomètric 2.9.1
 Hiroshima 2.9.2*c*
 hirundínids 2.9.1
 hisenda 2.6.2*b*
 Hispània 2.9.1
 hispànic 2.9.1
 Hispanoamèrica 2.9.1, 4.3.2.1*b*
 hispano-americà, tractat 1*b*, 4.3.2.2
 hispanoamericans, països 1*b*, 4.3.2.2
 hissar 2.9.1
 histerectomia 2.9.1
 hístero-ooforectomia 4.3.2.2*e*
 histologia 2.9.1
 història 2.9.1, 3.1, 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*c*
 història, la 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 Històrico-Arqueològica, Secció 4.3.2.2
 historicoartístic 4.3.2.1*b*
 hitita 2.9.1
 Hitler 2.1.1, 2.9.2*c*
 hitlerià 2.3, 2.9.2*c*
 hivern 2.6.1 (q. 15), 2.7.2.4, 2.9.1
 hivernal 2.7.2.4
 hivernar 2.7.2.4
 Híxar 2.6.7.2*c*
 ho 2.2.2.2, 3.1.1.3
 hobby 1, 2.9.2*c*
Hola, el director de l' 4.1.2*g*
 Holanda 2.9.1
 holandès 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*a*
 Hölderlin 2.9.2*c*
 hòlding 2.9.2*c*
 Hollywood 2.1, 2.1.1, 2.9.2*c*
 Hollywood, de 4.1.3 (q. 34)
 Hollywood, els actors de 4.1.2*e*
 holocaust 2.9.1, 3.1.1.1.3
 holograma 2.9.1
 hom 2.1.1*a*
 home 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.3*b*, 2.8.1 (q. 25), 2.9.1
 home, l' 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 home, parla de l' 4.2.2*a*
 homenatge 2.6.6 (q. 20), 2.6.6.4*a*
 homeòpata 2.2.2.4*a*
 homeopatia 2.9.1
 homeòstasi 2.9.1
 homeoterm 2.9.1
 Homer 2.1 (q. 1), 2.9.1
 homes 2.6.3 (q. 17)
 homicida 2.2.2.4*a*, 2.9.1
 homilia 2.9.1
 homínid 2.9.1
 homo- i heteronuclears 4.3.1.3
 homogeni 2.9.1
 homògraf 2.9.1
 homòleg 2.9.1
 homònim 2.9.1
 homosexual 2.6.3.1*e*, 2.9.1, 4.3.2.1*b*
 honest 2.9.1
 Hong Kong 2.9.2*c*, 4.3.3.3
 hongkonguès 4.3.3.3
 Hongria 2.2.2.2, 2.9.1
 honor 2.9.1
 honor, d' 4.1.3 (q. 34)
 honor, paraula d' 4.1.1
 honoris causa 4.3.2.2*f*, 4.3.4 (q. 38)
 honra 2.1.1 (q. 2), 2.8.2 (q. 26)
 hoquei 2.9.2*c*
 hora 2.1 (q. 1), 2.9.1
 hora, l' 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 horabaixa 4.3.2.1*a*
 Horaci 2.6.3.3.2*b*, 2.9.1
 hordeació 2.9.1
 horitzó 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q. 5), 2.6.5*a*, 3.1.2.2*a*
 horòscop 2.9.1, 3.1.2.2 (q. 31)

- horror 2.9.1
 horror vacui 4.3.2.2*f*
 hort 2.9.1
 Horta 2.1 (q. 1), 2.9.1
 hortallissa 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.2*a3*
 Hortells 2.9.1
 hortència 2.6.3.3.2*c1*
 hortícola 2.9.1
 horticultura 2.9.1
 Hortonedà 2.9.1
 Hortsavinyà 2.9.1
 hosanna 2.8.2*d2*, 2.9.2*c*
 hospital 2.9.1
 Hospitalet, l' 2.9.1, 4.1.1
 host 4.1.1
 host, la 4.1.3 (q. 34)
 host del rei d'Aragó, la
 4.1.1
 hostel 2.9.1
 hotel 2.7.3.1, 2.9.1
 hovercraft 2.9.2*c*
 HTML, l' 4.1.2*a*
 Huelva, de 4.1.3 (q. 34)
 Huelva, és de 4.1.2*d*
 Hug 2.7 (q. 22), 2.7.4.3*b*,
 2.7.5 (q. 24)
 Hug, n' 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 hugonot 2.9.2*c*
 hui, de 4.1.3 (q. 34)
 hui, la premsa de 4.1.2*d*
 huit 2.1.1 (q. 2)
 hulla 2.9.1
 hulla, l' 4.1.1
 hum 2.9.2*a*
 humà 2.2.1 (q. 6), 2.2.2.1
 (q. 7), 2.9.1
 humanitat 2.9.1
 humanitat, la 4.1.1
 Humbert 2.7.2.2*b*, 2.8.2*a*
 Humberta, na 4.1.1
 Hume 2.9.2*c*
 humida 2.7.3.2*b*
 humil 2.9.1
 humit 2.7.3.2*b*
 humitat 2.9.1
 humor 2.9.1
 humor, l' 4.1.1
 hurí 2.9.2*c*
 husky 1, 2.9.2*c*
 hússar 2.9.2*c*
 hússar, un uniforme d'
 2.9.2*c*
 Hussein 2.9.2*c*
- hutu 2.9.2*c*
- I**
- i, davant de 4.1.1
 Iago 2.1 (q. 1)
 iaia, la 4.1.2*d*, 4.1.3 (q.
 34)
 Ialta, la conferència de
 4.1.2*d*
 iarda, la 4.1.2*d*
 Iàtova 2.2
 iber 3.1.1.8.1
 iberoromà 2.4.2
 iberoromànic 3.1.1.5
 Ícar 3.1.1.2*b*
 icnèumon 2.7.4.3*c*
 icnografia 2.7.4.3*c*
 iconoclasta 2.2.2.4*a*
 icosaedre 2.6.3.1*e*
 ics 2.6.4*c*
 ictiosaure 2.6.3.1*e*
 idea, la 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 idèntic 3.1.2.1 (q. 30)
 idil·li 2.5.2
 idiòcia 2.6.3.3.2*b*
 idiosincràsia 2.6.2*b*,
 2.6.3.1*e*
 idiota 2.2.2.4*a*
 ídol, l' 4.1.1
 idoni 2.7.3.1
 idònies 3.1.1.2*c*
 IEC, l' 4.1.2*d*
 Iemen 2.1 (q. 1)
 Iemen, el 4.1.2*d*, 4.1.3 (q.
 34)
 ien 3.1.1.4 (q. 29)
 IEN, el 4.1.2*d*
 Ignasi 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
 14), 2.6.2*b*, 2.7.4.3*c*,
 2.7.5 (q. 24)
 igni 2.7.4.3*c*
 ignorar 2.1.3.1, 2.7.4.3*c*
 Ígor 3.1.1.4 (q. 29)
 igual 2.7.4.2*a*
 Igualada 2.1.3.1
 Igüerri 3.2.2.1 (q. 33)
 ilang-ilang 4.3.2.2*c*
 íleus 3.2.2.2*d*
 illa 2.1 (q. 1), 2.2.1 (q. 6),
 2.2.2.1 (q. 7)
 illa, s' 4.1.1
 il·legítim 2.5.2*a*
- il·limitat 2.5.2*a*, 2.5.2 (q.
 13)
 Il·lúria, la 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 il·lògic 2.5.2*a*, 2.5.2 (q.
 13)
 il·luminar 2.5.2*c*
 il·lús 3.1.1.2*a*
 il·lusió 2.1.2 (q. 3), 2.5.2
 il·lustrar 2.5.2
 il·lustre 2.1.2
 imaginació 2.6.6.4*a*
 imaginar 2.6.6.4*a*
 imatge 2.1 (q. 1),
 2.2.2.4*c*, 2.6.6.4*a*
 imatgeria 2.6.6.4*a*
 imatjat 2.6.6.4*a*
 imbècil 2.5.2*e*
 imbecil·litat 2.5.2*e*, 2.5.2
 (q. 13)
 imbibició 2.7.2.4
 Imma 2.8.2*a*
 Imma, n' 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 immediat 2.8.2 (q. 26)
 immens 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*a*
 immigració 2.8.2 (q. 26)
 immòbil 2.8.2*a*
 immobilisme 2.7.2.4
 immund 2.7.3.2*a*
 imperi 2.8.2*a*
 ímpetu 3.1.1.4 (q. 29)
 importància 2.6.3.3.2*c1*
 important 2.8.2*a*
 impòs 3.1.2.2*a*
 impregnar 2.7.4.3*c*
 impremta 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*e*
 imprès 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*a*
 impressió 2.6.3.2*a5*
 impressionant 2.6.3.2*a5*
 impromptu 2.8.3
 improvisar 2.6.5*a*
 impugnar 2.7.4.3*c*
 in vitro 4.3.2.2*f*
 inadmissible 2.7.3.2*c*
 inadvertit 2.7.2.3*b*,
 2.7.2.5 (q. 23), 2.7.3.2*c*
 Inca 2.1 (q. 1), 2.7.4.1*a*,
 2.8.2*e*
 incandescent 2.6.3
 inclòs 3.1.1.2*a*, 3.1.2.2 (q.
 31), 3.1.2.2*a*

inclusió 2.6.2*b*
 inconnex 2.8.2*d2*
 incórrer 3.1.2.2*b*
 ind., pres. d' 4.1.2*c*
 Indaleci 2.6.3.3.2*b*
 indemnitzar 2.8.2*d*
 índex 2.6.4*a2*
 índexs 2.6.4*a2*
 Índia 2.8.2*e*, 3.1 (q. 28),
 3.1.1.2*c*
 Índia, l' 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 indicar 2.8.2 (q. 26)
 indígena 2.2.2.4*a*
 ídigenes 2.2.2.3*c*
 Indioteria, sa 4.1.1
 indispòs 3.1.2.2*a*
 individu 2.2.2.4*b*
 individuar 2.2.2.4*b*
 indoeuropeu 4.3
 índole 2.2.2.4*c*
 Indonèsia 2.6.2*b*
 Indoxina 2.6.7.2*e*, 2.6.7.5
 (q. 21), 4.3.2.1*b*
 indret 2.8.2*e*
 indubtable 2.7.1.2*d*
 indústria 3.1.1.2*c*
 inèdit 3.1.2.1*c*
 inèpcia 2.6.3.3.2*c*
 inèrcia 2.6.3.3.2*c*, 3.1.1.1,
 3.1.2.1*d*
 inexacte 2.6.4*a1*
 inexhaurible 2.6.4*a1*,
 2.9.1
 inexistent 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4*a1*, 2.6.5*a*
 inexorable 2.6.4*a1*, 2.9.1
 inexpert 2.10*b*
 infant 2.8.1 (q. 25),
 2.8.2*b*
 infermer 2.8.2 (q. 26)
 infermera 2.8.2*b*
 infern 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*b*
 infernal 3.2.1*b*
 infidel 2.8.2 (q. 26)
 ífim 2.8.2 (q. 26)
 infinit 2.8.2*b*, 3.1.1.1
 inflar 2.6.1 (q. 15), 2.8.1
 (q. 25), 2.8.2, 2.8.2 (q.
 26), 2.8.2*b*
 influència 2.6.3.3.2*c1*,
 2.8.2*b*
 influx 2.10*c*
 informació 2.8.2 (q. 26)

informar 2.8.2*b*
 infraestructura 1*b*, 4.3*d*,
 4.3*d* (q. 36)
 infrahumà 2.8.2 (q. 26)
 infraroig 2.4.2, 2.8.2 (q.
 26), 4.3.1.1, 4.3.4 (q.
 38)
 infrascrit 4.3*d*
 infrautilitzar 3.2.2.2*d*
 infusió 2.8.2 (q. 26)
 ingenu 2.2.2.4*b*
 ingènua 3.1.1.1, 3.1.1.2*c*
 ingrés 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*a*
 ingrés (del verb *ingressar*)
 3.1.2.1*b*
 ingressar 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.2*a5*
 Íngrid 2.1.2 (q. 3), 2.7 (q.
 22), 2.7.3.2*a*, 2.8.1 (q.
 25)
 ingúix 3.1.1.7
 inhalar 2.9.1
 inherent 2.9.1
 inhibir 2.9.1
 inhòspit 2.9.1
 injecció 2.6.4*b*, 2.6.6.1*b*
 injectar 2.6.4*b*
 inlandsis 2.6.5*b*, 2.7.3.2*d*
 innat 2.8.2*d*, 2.8.2*d1*
 innecessari 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d1*
 innegable 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d1*
 innervar 2.8.2*d1*
 innoble 2.8.2*d1*
 Innocenci 2.6.3.3.2*c1*
 innocència 2.8.2*d2*
 innocent 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d2*
 innocentada 2.8.2*d2*
 innocu 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d2*
 innòcua 2.7.4.1*c*
 innòcues 3.1.1.1.2
 innombrable 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d*, 2.8.2*d1*
 innominable 2.8.2*d1*
 innovar 2.8.2*d1*
 innumerable 2.8.2*d1*
 inobjectable 2.7.1.2*c*
 inoblidable 3.2.1*h*
 inquiet 2.8.1 (q. 25)
 inquietud 2.7.3.2*b*
 inscripció 2.6.3.3.2*c2*

inscriure 4.3*d*, 4.3*d* (q.
 36)
 insecticida 2.2.2.4*a*,
 4.3.2.1*b*
 instal 2.5.2
 instal·lar 2.5.2
 instància 2.6 (q. 14)
 instrument 3.2.1*b*
 insubstituïble 2.7.1.2*c*
 intel·ligència 2.5.2,
 3.1.1.2*c*
 intempèrie 2.2.2.4*c*
 interés (del verb
interessar) 1*c*,
 3.1.2.1*b*
 interès 3.1.1.2*a*, 3.1.2,
 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*a*
 interès, l' 4.1.1
 interessos 3.1.2.1*a*
 interestel·lar 2.5.2*d*, 4.3*d*
 intèrfon 3.1.1.8.2
 intern 2.1 (q. 1)
 internacional 4.3.1.1
 INTERPOL, la 4.1.1
 interurbà 3.2.1*h*
 interval 3.1.1.8.1
 intervé 3.1.2.1*b*
 intransigent 2.6.2*c*
 intransitiu 2.6.2*c*
 intrarraquidi 1, 2.4.2*d*
 intrauterí 3.2.2.2*d*, 4.3.1.1
 intric 2.7.4.3*b*
 intuïa 3.2.2.1 (q. 33)
 intuïció 3.2.2.1 (q. 33)
 inútil 3.1.1.6
 inútilment 3.1.1.6
 invasió 2.6.2*b*
 invent 2.6.1 (q. 15),
 2.7.2.3*a*, 2.7.2.5 (q.
 23), 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*c*
 investic 2.7.4.3*b*
 investigar 2.8.2*c*
 iod 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q. 24)
 iode 2.1.1 (q. 2)
 iode, de 4.1.3 (q. 34)
 iode, tintura de 4.1.2*d*
 ioga 2.2.2.4*a*
 iogurt 2.1 (q. 1), 2.2
 iogurt, el 4.1.2*d*, 4.1.3 (q.
 34)
 io-io 4.3.2.2*c*
 Iolanda, la 4.1.3 (q. 34)
 iot 2.7.3.2*b*
 ipecacuana 2.7.4.1*c*

ipso facto 4.3.2.2f
 ira 4.1.1
 ira, esclat d' 4.1.1
 ira, la 4.1.3 (q. 34)
 ira que sentia, la 4.1.1
 iracund 2.7.3.2a
 Iraq 2.7 (q. 22), 2.7.4.1c
 iraquia 2.7.4.1c
 Irene 2.1 (q. 1), 2.2.2.4c
 Irene, na 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 Irlanda 2.7 (q. 22)
 irracional 2.4.2a
 irreal 2.4.2a
 irredempt 2.8.3
 irredemptisme 2.8.3
 irregular 2.4.2a
 «irrepetible», d' 4.1.2g
 irresolt 2.4.2a
 irreverent 2.4.2a
 irrompible 2.4.2a
 Irtix 2.6.7.2c
 Isaac 2.6.2b, 2.7.4.3b
 Isabel, la 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 Isabel, na 4.1.1
 Isaïes 2.1.2 (q. 3),
 2.2.2.3c, 2.6.2b, 3.2.2.1
 (q. 33), 3.2.2.1c
 Isàvena 2.6.1 (q. 15)
 Isidor 2.6.2b
 Isidor, n' 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 Isidre 2.2.2.3b, 2.6.2b,
 2.7.3.1
 islam 2.6.2d, 2.6.2 (q. 16)
 isòbar 2.2.2.2
 isòbara 3.1.1.8.3
 isobàric 2.2.2.2
 isoespín 4.3d, 4.3d (q. 36)
 Isop 2.7.1.2b
 isòscales 4.3d (q. 36)
 isòtop 3.1.1.2b
 Isòvol 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2b
 Israel 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q. 11)
 istme 2.7.3.2d, 2.7.5 (q. 24)
 Ítaca 2.1.2 (q. 3),
 3.1.1.2c, 3.1.1.8.3
 Itàlia 2.1 (q. 1), 2.5.1 (q. 12), 2.7 (q. 22)
 italosuís 2.6.3.1e
 ITV, la 4.1.1

Iu 3.1.1.3
 Iugoslàvia 4.3d, 4.3d (q. 36)
 IULA, l' 4.1.2d
 IVA, l' 4.1.1
 ix 3.1.1.4 (q. 29)
 Ix 2.6.7.2c
 Ixart 2.1.3.1, 2.6.7.2c
 ixen 2.6.7.2c
 ixent 2.6.7.2c
 ixi 2.6.7.2c
 ixis 2.6.7.2c
 ixo 2.6.7.2c

J

jac (del verb *jaure*) 2.2.2.2
 (q. 8)
 jaç 2.6.3.3.3d
 Jacint 2.6.3.3.2b,
 2.7.3.2a, 2.7.3.2a
 Jacob 2.6.6.1a, 2.7 (q. 22),
 2.7.1.2b, 2.7.2.2d,
 2.7.5 (q. 24)
 jacuzzi 2.6.5a
 Jaén 2.1.1
 Jàfet 2.7.3.2a
 jafètic 2.7.3.2a
 jaga 2.2.2.2 (q. 8)
 jagué 2.2.2.2 (q. 8)
 jaguem 2.2.2.2 (q. 8)
 jaguen 2.2.2.2 (q. 8)
 jaguessis 2.2.2.2 (q. 8)
 jaiem 2.2.2.2 (q. 8)
 jaleo 2.1.1
 jansky 2.1
 Japó 2.6 (q. 14), 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1a
 jaqué 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 jardí 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q. 11),
 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1a, 2.7.3.1
 jàssera 2.6.3
 jau 2.2.2.2 (q. 8)
 Jaume 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3b, 2.6.6.1a
 Jaume, el sant d'en 4.1.1
 jaurà 2.2.2.2 (q. 8)
 jaure 2.2.2.2 (q. 8)
 jazz 2.1.3.2
 Jdànov, un discurs d'
 4.1.2b
 jec 2.2.2.2 (q. 8), 2.6.6.1b
 jeep 2.6.6.1b

jegui 2.6.6.1b
 jeguis 2.6.6.1b
 Jehovà 2.6.6.1b, 2.9.1
 jeia 2.2.2.2 (q. 8),
 2.6.6.1b
 jèiem 2.6.6.1b
 jeies 2.6.6.1b
 jejú 2.6.6.1b
 Jep 2.6.6.1b
 Jepet 2.6.6.1b
 jerarca 2.2.2.4a, 2.6.6.1b
 jerarquia 2.6 (q. 14), 2.6.6
 (q. 20), 2.6.6.1b
 jeràrquic 2.6.6.1b
 Jeremies 2.2.2.3c,
 2.6.6.1b
 Jericó 2.6.6.1b, 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 jeroglífic 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1b
 Jeroni 2.6.6.1b
 jerònim 2.6.6.1b
 jersei 2.6.6.1b
 Jersey 2.1
 Jerusalem 2.1 (q. 1), 2.6
 (q. 14), 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1b
 Jessè 2.6.6.1b
 jesuïta 2.1 (q. 1),
 2.2.2.4a, 2.6.6.1b
 Jesús 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1b, 3.1.1.2a
 jet 2.6.6.1b
 jet-lag 4.3.2.2f
 jeu 2.2.2.2 (q. 8), 2.6.6.1b
 jeuen 2.6.6.1b
 jeure 2.2.2.2 (q. 8), 2.6.6
 (q. 20), 2.6.6.1b
 jeus 2.6.6.1b
 Joan 2.2.2.2, 2.6.6.1a,
 2.9.1
 Joan Baptista 4.3.3.2
 Joandomènec 4.3.2.1a
 Joan Lluís 4.3.3.2
 Joan Miquel 4.3.3.2
 Joaquim 2.6.6.1a,
 2.7.4.1b
 Job 2.7.1.2b, 2.7.2.2d
 joc 2.1 (q. 1), 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1a, 3.1.1.3,
 3.1.1.4 (q. 29)
 Jóc 3.1.3
 jocfloralesc 4.3.3.3
 jocoseriós 4.3c
 Jocs Florals 4.3.3.3

Jofre 2.6 (q. 14), 2.6.6.1a
 joguina 2.1.1 (q. 2),
 2.2.2.2
 Johannesburg 2.8.2d2
 joia 2.1.1 (q. 2), 2.6.6.1a
 joiell 3.2.2.1c
 joiós 3.2.2.1c
 jonc 2.6 (q. 14)
 Jóncols 3.1.2.2b
 Jorba 2.1 (q. 1), 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.1a
 Jordà 2.6.6.1a
 Jordània 2.6.6.1a
 Jordi 2.1 (q. 1), 2.7.3.1
 Josa i Tuixén 4.3.2.2i
 Josep 2.6.2 (q. 16),
 2.6.2b, 2.6.6 (q. 20),
 2.7.1.2b
 Josep-Lluís 4.3.2.2i, 4.3.4
 (q. 38)
 Josep Maria 4.3.3.2
 Josuè 2.6.2b, 3.1.1.2a,
 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.1
 (q. 30), 3.1.2.1a
 jove 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.2.2.4c, 2.6.6.1a
 joventut 2.2.2.2
 jubilar 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)
 judaic 3.2.2.1b
 judaïtzant 3.2.2.1b
 judaïtzar 3.2.2.1b
 judes 2.2.2.3c
 Judes 2.2.2.3c
 judici 2.6.3.3.2b
 judicial 2.6.3.3.2b
 judiciós 2.6.3.3.2b
 Judit 2.6.6.1a, 2.7.3.2b,
 2.9.1
 jueu 2.7.2.3c
 jueva 2.7.2.3c
 jug 2.7.4.3b
 jugar 2.1 (q. 1), 2.2.2.1
 (q. 7), 2.2.2.2, 2.6.6.1a,
 2.7.4.2a, 3.1.1.1
 Jugurta 2.2.2.4a
 jujitsu 2.6.6.1b
 Jújols 2.6.6.1a
 Júlia 2.1 (q. 1), 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.1a
 julivert 2.6.6.1a
 Juneda 2.6 (q. 14)
 juny 2.6 (q. 14), 2.6.6 (q.
 20)
 Júpiter 3.1.1.4 (q. 29)

just 2.1 (q. 1)
 justícia 2.6.3.3.2b,
 3.1.1.2c
 jutge 2.1 (q. 1), 2.6.6.1a,
 2.6.6.2b, 3.2.1d
 jutgessa 2.6.3.2a2
 jutj 2.6.6
 jutjar 2.6.6.2a
 juvenil 2.2.2.2
 juxtaposar 2.10b

K

kale borroka 4.3.2.2f
 kamikaze 2.6.2b, 2.6.2 (q.
 16), 2.7.4.1d
 Kamtxatka 2.6.7.4a,
 2.6.7.5 (q. 21), 2.7.3.2d
 kan 2.9.1
 Kant 2.1, 2.1 (q. 1), 2.7
 (q. 22), 2.7.4.1d
 kantià 2.1, 2.1 (q. 1), 2.7
 (q. 22), 3.1.1.8.2
 katuska 2.7.4.1d
 Kazakhstan 2.1.3.2,
 2.9.2c
 kebab 2.7.1.2b
 kediv 2.6.1
 kèntia 2.7.4.1d
 Kenya 2.1, 2.1 (q. 1), 2.7
 (q. 22), 2.7.4.1d
 Khàrkov 2.6.1
 khàzar 2.1 (q. 1), 2.1.1,
 2.1.3.2
 khi 2.1.1, 2.1.3.2
 khmer 2.9.2c
 Khomeini 2.1.3.2
 Khrusxov 2.6.7.2b
 Kíev 2.6.1
 kikuiu 3.2.2.1c
 kirsch 2.1 (q. 1), 2.1.3.2,
 2.6.7.2
 kiwi 2.1, 2.1 (q. 1),
 2.7.4.1d
 koiné 2.7 (q. 22), 2.7.4.1d
 kremlin 2.8.2e, 3.1.1.2b
 kurd 2.1.1 (q. 2), 2.7 (q.
 22), 2.7.4.1d
 Kuwait 2.1, 2.7 (q. 22),
 2.7.4.1d

L

l'aconseguiré barata 4.1.3
 (q. 34)

l'en treu 4.1.1
 l'han vista 4.1.1
 l'hem vist 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 l'hem vista 4.1.3 (q. 34)
 l'obre 4.1.3 (q. 34)
 l'obro i la tanco 4.1.1
 l'unta 4.1.1
 la 2.2, 3.1.1.3
 la hi diu 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 la humilia 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 la ignora 4.1.3 (q. 34)
 la ignoren 4.1.1
 la incorpora 4.1.1
 la uneix 4.1.1
 la utilitzem 4.1.1
 la'n prenen 4.1.1
 labial 2.5.1, 2.7.2.4
 labiodental 4.3.2.1b
 Labritja 2.6.6.2a
 lacrimal 2.5.1
 lactància 2.5.1
 lactant 2.2.2.2
 làctic 2.5.1
 Ladislau 2.7.2.3c
 Ladislava 2.7.2.3c
 Laia 3.2.2.1c
 laic 3.2.2.1b
 laical 1e, 3.2.2.1b
 laïcat 3.2.2.1b
 laïcisme 3.2.2.1b
 laïcitzar 3.2.2.1b
 lambda 2.7.1.2d
 lamel·libranqui 4.3.2.1b
 lanceolat 2.5.1
 landgravi 2.7.3.2d, 2.7.5
 (q. 24)
 lanífer 2.5.1
 lapiaz 2.6.3.1d
 larinx 2.6.4a2, 2.10 (q.
 27), 2.10d
 làrix 2.6.7.2c
 Larraix 2.6.7.3
 lasanya 2.6.2b
 Lasquarri 2.1.3.1, 2.7 (q.
 22), 2.7.4.1c
 làtex 3.1.1.4 (q. 29)
 Laura 2.1 (q. 1), 2.5.1 (q.
 12)
 lavabo 2.2.2.3b
 Layret 2.1
 L-dopamina, l' 4.1.2f
 lector 2.5.1

lectura 2.5.1
legal 2.5.1
legislar 2.5.1
legítim 2.5.1
leishmaniosi 2.1.3.2,
3.2.1g
leitmotiv 2.6.1, 2.7.2.2d,
2.7.2.5 (q. 23), 4.3.2.2f,
4.3.4 (q. 38)
Lemnos 2.8.2d
lemúrid 2.7.3.2a
lent 2.1 (q. 1), 2.5.1 (q.
12)
Leònides 2.2.2.3c
Leopold 2.1 (q. 1),
2.7.3.2a
leporí 2.5.1
lepòrid 2.5.1, 2.7.3.2a
leptorrí 1, 2.4.2d
leri-leri 4.3.2.2c
les 3.1.1.3
lesió 2.6.2b
letargia 3.1.1.8.2
Letícia 2.6.3.3.2b
leucòcit 3.1.1.8.2
lèxic 2.6.4a2
li 2.2, 3.1.1.3
li'l compro 4.1.1, 4.1.3
(q. 34)
li'l portaré 4.1.1
Líban 3.1.1.2b
liberal 2.5.1
liberalisme 2.5.1
libèrrim 2.5.1
Líbia 2.5.1 (q. 12)
libido 3.1.1.8.2
librari 2.5.1
liceista 3.2.2.2b
liceu 2.6.3.3.2b
Lieja 2.6.6.1a
lignit 2.7.4.3c
lígur 3.1.1.8.2
Ligúria 2.7.4.2a
lil·liputenc 2.5.2
limfa 2.8.2b
limforroide 1, 2.4.2d
lingual 2.5.1
lingüista 3.2.2.1a
lingüístic 2.5.1, 3.2.2.1
(q. 33)
lingüística 2.1.2 (q. 3),
3.2.1c
linguograma 2.1.3.1
Linné 2.8.2d2
linneà 2.8.2d2
linneïta 2.8.2d2
linnèon 2.8.2d2
linòleum 3.1.2.2 (q. 31),
3.2.2.2d
linx 2.6.4a2, 3.1.1.4 (q.
29), 2.10d, 2.10 (q. 27)
linxs 2.6.4a2
Lió 3.1.2.2 (q. 31),
3.1.2.2a
liposucció 2.6.3.1e
líquid 2.5.1 (q. 12),
2.7.3.2a
liquidar 2.7.3.2a
lira 2.1.1 (q. 2)
Lísies 2.2.2.3c
literal 2.5.1
literari 2.5.1
literatura 2.5.1
litoestratigrafia 4.3d
llaç 2.6.3.3.3d
Llach 2.7.4.1e
lladruc 2.4.1 (q. 11)
Llafranc 2.8.1 (q. 25)
llàgrima 2.5.1, 3.2.1b
Llaguarres 2.7.4.2a
llamp 2.7 (q. 22), 2.7.1.2a
llampec 2.7.1.2a
llana 2.5.1
llança 2.5.1, 2.6.3.3.3c
Llançà 2.6.3.3.3c
llançamíssils 4.3.2.1a
llapis 2.6.3.1d, 2.6.3 (q.
17)
llar 2.4.3
llard 2.7.3.2a
Llardecans 4.3.2.1a
llardós 2.7.3.2a
llarg 2.1 (q. 1), 2.1.3.1 (q.
4), 2.2.1, 2.7 (q. 22),
2.7a, 2.7.4.3a, 2.7.5 (q.
24)
llarga 2.4.1 (q. 11), 2.7a,
2.7.4.3a
llargària 2.7.4.3a, 2.7.5
(q. 24)
llarguerut 1
Llarvén 3.1.2.1a
llatí 2.5.1 (q. 12)
Llàtzer 2.2.2.2, 2.4.3b,
2.6 (q. 14), 2.6.5 (q.
19), 2.6.5a
llatzerat 2.4.3b
llatzèria 2.2.2.2
llaüt 2.1.1 (q. 2), 2.1.2 (q.
3), 3.2.2.1 (q. 33)
llavi 2.5.1, 2.6.1 (q. 15),
2.7.2.4
llavors 2.4.1
llebeig 2.6.7.4b
llebre 2.2.2.4c, 2.5.1
llécol 3.1.2.1c
Lledó 2.2.2.2
llegible 2.5.1
llegim's-el 4.1.1
llegir 2.5.1, 2.6.6.1b,
2.6.6.4, 2.7.4.3b
llegítima 2.5.1
lleï 2.1.3.1, 2.5.1
Lleida 2.1 (q. 1), 2.5.1 (q.
12), 2.7 (q. 22)
lleig 2.1.3.1, 2.6.7.4b
lleixiu 2.6.7.3
llémena 3.1.2.1 (q. 30),
3.1.2.1d
llemosí 2.6.2b
Llomotges 2.6 (q. 14),
2.6.6 (q. 20), 2.6.6.2b
llenç 2.6.3.3.3d
llençar 2.6.3.3.3c
llençol 2.1.2 (q. 3),
2.2.2.1, 2.6.3.3.3c
llengua 2.5.1, 2.7.4.2a,
3.1.1.1.2, 3.1.1.2b
llenguatge 2.6.6.4a
llengües 2.1.1 (q. 2),
2.7.4.2a, 3.2.2.1a
llenyataire 2.2.2.4c
lleopard 2.7.3.2a
lleopardat 2.7.3.2a
llepissós 2.6.3.2a3
llépol 3.1.2.1 (q. 30),
3.1.2.1c
Llessui 2.6 (q. 14)
llet 2.5.1, 2.7 (q. 22),
2.7.3.2b
lleter 2.2.2.2
lletja 2.1.3.1, 2.6.6.2a,
2.6.6.4b, 2.6.7.4b
lletjor 2.6.6.2a, 2.6.6.4b
lletjos 2.2.2.3d
lletra 2.1.1 (q. 2), 2.5.1,
2.7.3.1
lletraferit 4.3.2.1a
lletsó 2.1 (q. 1), 2.1.3.2,
2.1.3.2 (q. 5), 2.6 (q.
14), 2.6.5 (q. 19),
2.6.5b
lleuger 2.4.3b
lleugera 2.4.3b
lleugeresa 2.4.3b

- llev 2.6.1, 2.7.2.2*d*
 lli 3.1.1.4 (q. 29)
 liberal 2.5.1
 llibre 2.4.1 (q. 11), 2.5.1,
 2.5.1 (q. 12), 2.7.1.1,
 3.1.1.1
 llibresc 2.5.1
 llic 2.7.4.3*b*
 Lliçà 2.6.3.3.3*b*
 lliçó 2.6.3.3.3*b*, 3.1.2.2*a*
 llicsó 2.6.4*c*
 llig 2.6 (q. 14), 2.6.7.4*c*,
 2.6.7.5 (q. 21), 2.7.4.3*b*
 lligacama 4.3.2.1*a*
 lligam 2.8.1 (q. 25)
 lligar 2.7.4.3*b*
 llimoner 2.4.3*c*
 liri 2.4.1 (q. 11)
 liri jonc 4.3.2.1*a*, 4.3.3.1
 (q. 37)
 liri joncs 4.3.3.1 (q. 37)
 llit 2.1.1 (q. 2), 2.7*b*
 llitera 2.7*b*
 lliure 2.2.2.4*c*, 2.5.1,
 3.1.1.1.3
 lliure canvi 4.3.3.1*a*
 lliure canvisme 4.3.3.3
 Llo 3.1.1.3
 lloança 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.3*c*
 lloba 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*a*, 2.7*b*,
 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*, 2.7.5
 (q. 24)
 llobatò 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*
 llòbrec 3.1.2.2*b*
 Llobregat 2.7.2.2*a*
 lloc 2.1 (q. 1)
 lloguer 2.1.3.1, 2.7.4.2*b*
 lloï 3.2.2.1*b*
 lloïn 3.2.2.1*b*
 lloïs 3.2.2.1*b*
 Llombai 2.8.2 (q. 26)
 llombard 2.7.3.2*a*
 Llombardia 2.1 (q. 1),
 2.2.2.3*a*, 2.7.3.2*a*
 llonganissa 2.6.3.2*a*3
 llop 2.5.1 (q. 12), 2.7*b*,
 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*, 2.7.5
 (q. 24)
 Llorenç 2.5.1 (q. 12),
 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.3*d*
 Llorença 2.6.3 (q. 17)
 llorer-cirer 4.3.2.2*e*
 llotja 2.6 (q. 14), 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.2*a*, 3.2.1*d*
 Lluc 2.1 (q. 1), 2.7.4.3*b*
 lluç 2.6.3.3.3*d*, 2.6.3 (q.
 17)
 Lluçanès 2.6.3.3.3*b*
 Llucena 2.6.3.3.2*b*
 llucet 2.6.3 (q. 17)
 Lluch 2.7.4.1*e*
 Llúcia 2.6.3.3.2*b*
 Llucifer 2.6.3.3.2*b*
 Lluçmaçanes 2.6.3.3.3*b*
 lluços 2.6.3 (q. 17)
 lluiria 3.2.2.2*c*
 Lluís 2.6.3.1*d*, 3.2.2.2*a*
 Lluïsa 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*a*, 2.5.1 (q. 12),
 3.2.2.1 (q. 33),
 3.2.2.1*b*, 3.2.2.2*a*
 llüisme 3.2.2.2*b*
 llüissor 2.6.3.2*a*3
 Llull 2.5.1, 2.5.2*c*
 llum 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1
 (q. 4), 2.5.1, 2.5.2*c*
 lluna 2.5.1
 lluny 2.1 (q. 1), 2.1.3.1,
 2.1.3.1 (q. 4)
 Llutxent 2.6.7.4*a*
 localitz 2.6.5*a*
 loel·lingita 2.5.2
 loess 2.6.3.2
 lògic 2.1 (q. 1), 2.1.2 (q.
 3), 2.5.1, 2.6 (q. 14),
 3.1.2.2*b*
 logopeda 2.2.2.4*a*
 Londres 2.1 (q. 1),
 2.2.2.3*c*, 2.7.3.1
 Lucerna 2.6.3.3.2*b*
 Luci 2.6.3.3.2*b*
 lúcid 2.6.3.3.2*b*
 Lucrècia 2.6.3.3.2*b*
 luddisme 2.7.3.2*c*
 Ludwig 2.1
 lul·lià 2.5.1, 2.5.2*c*, 2.5.2
 (q. 13)
 lumínic 2.5.1
 luminiscència 2.5.1
 lunar 2.5.1
 Luter 2.9.1
 luterà 2.9.1
 luteranisme 2.9.1
 Lutgarda 2.7.3.2*d*
 lutier 2.9.1
 luxació 2.10*a*
 luxe 2.1 (q. 1), 2.5.1 (q.
 12), 2.6.4*a*2, 2.10*a*
 Luxemburg 2.6.4*a*2,
 2.10*a*
 luxós 2.10*a*
 luxúria 2.10*a*

M

- m'agrada 4.1.1
 m'alça 4.1.3 (q. 34)
 m'hi pensaré 4.1.1
 m'hi té 4.1.3 (q. 34)
 ma 1*d*, 3.1.1.3, 3.1.3 (q.
 32)
 mà 1*d*, 2.1.1 (q. 2), 3.1.3
 (q. 32)
 mac 2.7.4.3*b*
 maça 2.6.3.3.3*b*
 Maçana, la 2.6.3.3.3*b*
 Maçanella 2.6.3.3.3*b*
 Maçanes 2.6.3.3.3*b*
 Maçanet 2.6.3.3.3*b*
 Macau 2.2.2.4*b*
 Macedònia 2.6.3.3.2*b*
 Macià 2.6.3.3.2*b*
 maçó 2.6.3.3.1
 macramé 3.1.2.1*a*
 macrocosmos 4.3.1.1
 madò 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*a*
 madrassa 2.6.3
 Madrid 2.7 (q. 22),
 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q. 24)
 maduixa 2.6.7.3
 madur 2.4.3*b*
 madura 2.4.3*b*
 maduresa 2.4.3*b*
 madurs 2.4.3
 mafiós 3.1.2.2*a*
 mag 2.7.4.3*b*, 2.7.5 (q.
 24)
 Magalí 3.1.1.2*a*
 Magaluf 2.6.1, 2.6.1 (q.
 15)
 magatzem 2.6.5*a*
 magazin 2.6.2*b*, 3.1.1.2*a*,
 3.1.1.4 (q. 29)
 Magdalena 2.7.4.3*c*, 2.7.5
 (q. 24)
 Magí 2.6 (q. 14), 2.6.6.4
 magma 2.7.4.3*c*
 magnetòfon 3.1.1.8.2
 magnitud 2.7.3.2*b*,
 2.7.4.3*c*

magnòlia 2.7.4.3c,
 3.1.2.2c
 magre 2.8.1 (q. 25)
 Magrib 2.7.1.2b, 2.7.2.2d,
 2.7.5 (q. 24)
 maharajà 2.9.2c
 mahjong 4.3.2.2f
 Mahoma 2.2.2.4a, 2.9.1
 mai 2.1 (q. 1), 2.2, 3.1.1.4
 (q. 29)
 maig 2.6 (q. 14)
 maionesa 3.2.2.1c
 majestat 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
 14), 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1b
 majestuós 2.6.6.1b
 major 2.6.6.1a
 mal 2.1 (q. 1)
 mal de cap 4.3.3.1,
 4.3.3.1 (q. 37), 4.3.4
 (q. 38)
 mal humor 4.3.3.1
 malalt 2.1.1a, 2.7.3.2a,
 2.7.3.2a
 malaltia 2.7.3.2a
 malaurat 2.9.1
 malbé 3.1.2.1a
 malcarat 4.3.2.1a
 maldecap 4.3, 4.3.2.1a,
 4.3.3.1, 4.3.3.1 (q. 37)
 maldecaps 4.3.3.1, 4.3.3.1
 (q. 37)
 maldulls 4.3.2.1a, 4.3.3.1
 maleiràs 3.2.2.2c
 malgaix 2.6.7.3
 malgrat 2.7.4.2a
 malhumorat 4.3.3.3, 4.3.4
 (q. 38)
 malícia 2.6.3.3.2b
 maligne 2.7.4.3c
 mà-llarg 3.1.3, 4.3.2.2g,
 4.3.4 (q. 38)
 mal-leable 2.5.2
 mal-llevat 4.3.2.2e
 mallorquí 3.1.1.2a
 mals de cap 4.3.3.1 (q.
 37)
 maltempsada 4.3.3.3
 malva-rosa 4.3.2.2d
 malvèn 3.1.2.1b
 malvoler 2.2.2.2
 mamarratxo 2.6.7.4a
 mamella 2.5.2c
 mamil·lar 2.5.2c, 2.5.2f
 mamut 2.9.1
 Manacor 2.7 (q. 22)
 mancaça 2.6.3.3.3c
 mançanilla 2.6.3.3.1
 mànec 2.2.2.1, 2.7.4.3a
 mànega 2.7.4.3a
 Manel 2.8.1 (q. 25)
 Manfred 2.8.1 (q. 25),
 2.8.2 (q. 26), 2.8.2b
 Manila 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)
 maniser 2.4.3c
 Manises 2.6.2b
 Manlleu 2.8.2e
 mannà 2.8.2d2
 Manresa 2.4.1 (q. 11),
 2.8.2 (q. 26)
 mans 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 manté 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1b
 mantén-te 3.1.2.1b
 Manuel 2.5.2e
 manuelí 2.5.2e, 2.5.2 (q.
 13)
 manuscrit 4.3d, 4.3d (q.
 36)
 manx 2.6.7.2b
 Manxa, la 2.6.7.2b
 Manxúria 2.6.7.2b
 manxú-tungús 3.1.1.5
 Maó 2.1 (q. 1), 2.8.1 (q.
 25), 3.1.2.2a
 mapa 2.2.2.4a
 mapes 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3c
 maputxe 2.6.7.4a
 Maquiavel 2.5.2e
 maquiavèl·lic 2.5.2e
 mar 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.2.1 (q. 6), 2.4.3
 maragda 2.7.4.3c
 marbre 2.4.1
 Marc 2.1 (q. 1)
 març 2.1.1 (q. 2), 2.6.3,
 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.3d
 Marçà 2.6.3.3.3c
 marca 2.7 (q. 22)
 Marçal 2.6 (q. 14), 2.6.3
 (q. 17), 2.6.3.3.3c
 marcapassos 4.3.2.1a
 Marcel 2.5.2e, 2.6.3.3.2c
 Marcel·la 2.5.2e, 2.5.2f,
 2.5.2 (q. 13), 2.6.3.3.2b
 Marcel·lí 2.1.2 (q. 3),
 2.5.2e
 Marcel·lina 2.5.2e, 2.5.2
 (q. 13)
 Marcèvol 2.6.3.3.2c
 March 2.1.3.2
 marcià 2.6.3
 mare 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.1
 (q. 7), 2.2.2.4c
 marededeu 3.1.3, 4.3.2.1a
 Maresme 2.2.2.3b
 màrfega 3.1.1.1
 Margalef 2.6.1
 marge 2.1.1 (q. 2), 2.6.6
 (q. 20), 2.6.6.1b
 Maria 3.1.1.2b
 Maria Auxiliadora 4.3.3.2
 Maria del Carme 4.3.3.2
 Maria del Mar 4.3.3.2
 Maria Rosa 4.3.3.2
 Maria-Antònia 4.3.2.2i
 Mariàngela 4.3
 Marianna 2.8.2d, 4.3
 maridatge 2.7.3.2b
 marihuana 2.9.2c
 mariner 2.4.3c
 Mar-i-sol 4.3.2.2d
 marit 2.7.3.2b
 Màrius 2.2.2.4b,
 3.1.1.1.3, 3.1.1.2c,
 3.2.2.2d
 Marqueixanes 2.6.7.3
 marquès 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 marquesa 2.6.3.2a2
 màrqueting 3.1.1.4 (q. 29)
 marrameu 4.3.2.2c
 Marràqueix 2.6.7.3,
 3.1.1.8.2
 Marratxí 2.6.7.4a
 Marroc 2.7.4.3b
 marron-glacé 4.3.2.2f
 Marsella 2.6.3 (q. 17)
 Mart 2.6.3
 Marta 2.8.1 (q. 25)
 Martí 2.7 (q. 22)
 Marx 2.6.4a2
 marxa 2.1 (q. 1)
 Marxalenes 2.6.7.2b
 marxar 2.6.7.2b
 marxisme 2.6.4a2, 2.10
 (q. 27)
 marxista 2.10 (q. 27)
 Marzà 2.6.3.3.3c
 mas 2.6.2b, 2.8.1 (q. 25),
 3.1.1.3
 Mas de Barberans 4.3.3.2

- Mas i Pi-Sunyer, Maria 4.3.2.2i
- Masdenverge 4.3.2.1a
- masia 2.6.2b, 2.6.2b
- Masllorenç 4.3.2.1a
- Masnou, el 2.7.2.3c, 4.3.3.2
- masnoví 1, 2.7.2.3c
- masos 2.6.2b
- masover 2.6.2b
- Masroig, el 4.3.3.2
- massa 2.1.1 (q. 2), 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.3b
- Massalavés 3.1.2.1a
- Massalcoreig 2.6.7.4b
- massalcoretjà 1, 2.6.7.4b
- Massalió 2.6.3.2a
- massapà 2.6.3
- massatge 2.6.6.2b
- massatgista 2.6.6.2b
- massís 2.6.3.1d
- mastegar 2.7.4.3b
- mastic (del verb *mastegar*) 2.7.4.3b
- mastorràgia 2.4.2d
- matadegolla, a 1b, 4.3.2.1a
- matalaf 2.6.1, 2.6.1 (q. 15)
- matalàs 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q. 29)
- mata-rates 2.4.2
- Mataró 2.7.3.1
- matèria 3.1, 3.1.2.1d
- matí 2.1 (q. 1), 2.1.2 (q. 3), 3.1, 3.1.1.2a
- Maties 2.2.2.3c
- Matilde 2.2.2.4c
- matissació 2.6.5a
- matrioixca 1, 2.6.7.3, 2.10c
- Matusalem 2.6.2b
- matusser 2.6.3.2a
- matx 2.6.7.4d
- matxo 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q. 5)
- matxucar 2.6.7.4a
- maüix 3.2.2.1b
- Maurici 2.6.3.3.2b
- maxil·lar 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
- màxim 2.6.4 (q. 18), 2.6.4a2, 2.10a
- mazdeisme 2.6.2d, 2.6.2 (q. 16)
- me'l miro 4.1.1
- me'ls conec 4.1.3 (q. 34)
- me'n dona 4.1.1
- Meca, la 2.8.1 (q. 25)
- mecanoscrit 4.3d
- mecenes 2.2.2.3c
- Mecenes 2.2.2.3c
- medi ambient 4.3.3.1a, 4.3.4 (q. 38)
- mediambiental 4.3.3.3, 4.3.4 (q. 38)
- Medir 2.4.3b
- mèdium 3.2.2.2d
- medul·la 3.1.1.8.2
- Mègara 3.1.1.8.3
- megasclera 4.3d, 4.3d (q. 36)
- megàspora 4.3d
- mel 2.1.1 (q. 2), 2.5.2d
- mel·lífer 2.5.2d, 2.5.2 (q. 13)
- Melcior 2.6.3.3.2c
- melic 2.7.4.3b
- Melo 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
- melodia 3.1.1.1
- melòman 3.1.2.2b
- melós 2.5.2d, 2.5.2 (q. 13), 3.1.1.2a
- Memfis 2.8.2b
- memòria 3.1.1.1.2, 3.1.1.2c, 3.1.2, 3.1.2.2 (q. 31)
- Mendel 2.5.2e
- mendelià 2.5.2e, 2.5.2 (q. 13)
- menfotisme 4.3.3.3
- menges 2.6.6
- mengéssim 2.6.3.2a
- menhir 2.9.1
- menj 2.6.6
- menja 2.1.1 (q. 2)
- menjar 2.4.3a, 2.6.6, 2.6.6.1a, 2.8.2e
- menjar-t'ho 4.3e2
- menjàrem 3.1 (q. 28)
- menjussar 2.6.3.2a3
- menys 2.8.1 (q. 25)
- menyestimar 1, 2.6.2c, 2.6.2 (q. 16)
- Mequinensa 2.6.3.3.3c
- mercè 3.1.2.1a
- Mercè 2.4.1 (q. 11), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2c, 3.1.2.1 (q. 30)
- Mereig 2.6.7.4b
- merèixer 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
- mèrit 2.1.2 (q. 3), 3.1.2.1, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
- meritòria 3.1.1.6
- meritòriament 3.1.1.6
- Meritxell 2.6 (q. 14), 2.6.7.4a
- mes 1d, 2.6.2b
- mes (possessiu àton) 3.1.3 (q. 32)
- més 1d, 2.1.1 (q. 2), 3.1.3 (q. 32)
- mesada 2.6.2b
- més-dient 3.1.1.5, 3.1.3, 4.3.2.2g
- més-enllà 1, 3.1.1.5, 4.3.2.2g
- mesorrí 2.4.2d
- mesorrínia 2.4.2d
- mesos 2.6.2b, 3.1.3 (q. 32)
- mesozoic 2.6.2b
- Mesquí 2.7.4.1b
- messies 2.2.2.3c, 2.6.3.2a5
- mestrescola 4.3
- mestressa 2.6.3.2a2
- mesura 2.6.2b, 2.6.2 (q. 16)
- metaestable 4.3d
- metafísica 4.3.1.1
- metall 2.5.2c
- metà·lic 2.5.2c, 2.5.2 (q. 13)
- metal·lúrgia 2.5.2c
- metamorfòs 3.1.2.2a
- metamorfosi 3.1.1.8.2
- metarrodopsina 2.4.2d
- metempsicosi 2.1.3.2, 2.8.3
- metge 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.2 (q. 5), 2.6.6 (q. 20), 2.6.6.2b, 2.6.6.4a
- mètode 2.2.2.2, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1d
- metòdic 2.2.2.2
- metozou 2.6.2b
- metre 2.2.2.3b
- metrorrexi 1a, 2.4.2d
- metxa 2.6 (q. 14)
- metzina 2.1.3.2, 2.6.5 (q. 19), 2.6.5a
- meu 2.7.2.3c, 2.8.1 (q. 25), 3.1.1.4 (q. 29)

meua 3.1.1.2c
 meva 2.7.2.3c
 Mèxic 2.1 (q. 1), 2.6.4 (q. 18), 2.6.4a2, 2.10a, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 mezzosoprano 2.6.5a, 4.3.2.2f, 4.3.4 (q. 38)
 micaesquist 4.3d
 Micenes 2.6.3.3.2b
 micorriza 1a, 2.4.2d, 2.6.2b, 2.6.2 (q. 16)
 micorrizogen 2.4.2d
 microestructura 1
 microinformàtica 3.2.2.2d
 microorganisme 4.3.1.1
 microscopi 4.3d, 4.3d (q. 36)
 mig 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1, 2.6.7.4c, 2.6.7.5 (q. 21)
 migdia 2.6 (q. 14), 2.6.7.4c, 2.6.7.5 (q. 21), 4.3.2.1a
 Migdònia 2.7.4.3c
 migjorn 2.6.7.4c
 migpartir 2.6.7.4c
 mihrab 2.9.2c
 miitis 3.2.2.1b
 mil 2.1.1 (q. 2)
 Mila 2.5.2f
 míldiu 3.1.1.2b, 3.1.1.4 (q. 29)
 milè 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13)
 milenar 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13)
 milengrana 4.3.2.1a
 miler 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13)
 milhomes 4.3.2.1a
 milió 3.1.2.2 (q. 31)
 mil·lenari 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13)
 mil·lenni 2.8.2 (q. 26), 2.8.2d2
 mil·lèsim 2.5.2b, 2.5.2 (q. 13), 2.6.2b
 mil·límetre 2.5.2b
 millor 2.1.1 (q. 2), 2.4.3b
 millorar 2.4.3b
 milord 2.7.3.2a
 mimesi 3.1.1.8.2
 mimosa 2.6.2b
 Minci 2.6.3.3.2c1
 Mingo 2.2.2.3b
 Minos 2.2.2.4b
 minso 2.2.2.3b
 minúcia 2.6.3.3.2b
 minut 2.7.3.2b, 2.8.1 (q. 25)
 minv 2.7.2.2d, 2.7.2.5 (q. 23)
 minvar 2.7.2.3a, 2.8.2 (q. 26), 2.8.2c
 minyó 3.1.2.2a
 miop 2.7.1.2b
 miorrexi 2.4.2d
 Miquel 2.7 (q. 22), 2.7.4.1b
 Miquel Àngel 4.3.3.2, 4.3.3.3
 miquelangelesc 4.3.3.3
 Miquelet 2.2.2.1
 Mir 2.4.3
 mira 2.4.1 (q. 11)
 mira'm 4.1.1
 mira'm i no em toquis, és una noia de 4.3.3.1
 mira'm-i-no-em-toquis 1, 4.3.2.2e
 mira'm-i-no-em-toquis, aquesta noia és una 4.3.3.1
 mira-la 4.3e2
 mirador 2.4.3c
 Miralcamp 4.3
 mirant 2.7.3.2a, 2.7.5 (q. 24)
 mirar 2.8.1 (q. 25)
 mirar-s'hi 4.1.1
 Miravé 3.1.2.1a
 miràvem 2.7.2.3d
 Mireia 2.1 (q. 1), 3.2.2.1c
 mireu 3.1.1.2a
 mireu's-el 4.1.1
 Míriam 3.1.1.2c
 misantrop 3.1.1.8.1
 miscel·lània 2.6.3
 Mislata 2.6.2d
 misogin 3.1.1.2b, 3.1.1.4 (q. 29)
 misògins 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.2 (q. 31)
 missa 2.1 (q. 1), 2.1.3.1 (q. 4), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2a
 míssil 3.1.1.8.2
 missió 2.1.3.1
 misteriós 3.1.2.2a
 mitges 2.6.6.2b
 míting 2.7.4.3a
 mitja 2.1 (q. 1), 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q. 5), 2.6.6.2a, 2.6.7.4c
 mitjà 2.6 (q. 14), 2.7.5 (q. 24)
 mitjó 2.6.6.2a
 mitjos 2.6.7.4c
 mixeta 2.1.3.1, 2.6.7.2c
 Mixnà 2.6.7.2c, 2.10b
 mixt 2.6.4a2, 2.10 (q. 27), 2.10b
 mixtió 2.10b
 mixtura 2.10 (q. 27), 2.10b
 mnemònic 2.1 (q. 1)
 mnemotècnic 2.1.3.2
 Moab 2.7.1.2b
 moaixakha 2.9.2c
 mòbil 2.7.2.4, 3.1.2.2b
 mobilitat 2.7.2.4
 mobilitzar 2.7.2.4
 moble 2.7.2.2a, 2.7.2.5 (q. 23)
 moble bar 4.3.3.1b
 moc (del verb *moure*) 2.7.4.3b
 mocador 2.4.3c
 Moçambic 2.6.3.3.3b, 2.8.2a
 moda 2.7.3.1
 model 2.5.2e
 modèlic 2.5.2e, 2.5.2 (q. 13)
 mòdul 3.1 (q. 28), 3.1.2.2 (q. 31)
 moga 2.2.2.3e
 Moià 3.2.2.1c
 Moisès 2.6.2b, 3.1.1.2a, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 moixernó 2.6.7.3
 mola 2.5.1 (q. 12)
 molibdè 2.7.1.2d
 Molig 2.6 (q. 14), 2.6.7.4c, 2.6.7.5 (q. 21)
 Molins de Rei 4.3.3.2, 4.3.4 (q. 38)
 molitjaire 2.6.7.4c
 moll 2.5.1 (q. 12)
 molla 2.5.1 (q. 12)
 mol·lície 2.6.3.3.2b
 mol·lusc 2.5.2
 Molotov 2.6.1
 molsa 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1b

- molt 2.1.1, 2.7.3.2a,
     3.1.1.3
 molts 2.1 (q. 1)
 mon 1*d*, 3.1.1.3, 3.1.3 (q.
     32)
 món 1*d*, 2.2.2.2, 2.7.3.2a,
     3.1.3 (q. 32)
 Mònaco 3.1.2.2*c*
 monarca 2.2.2.4*a*
 monarques 2.2.2.3*c*
 monasterial 2.2.2.2
 Mondúber 2.7 (q. 22)
 Monegres 2.2.2.3 (q. 9),
     2.2.2.3*c*
 monestir 2.2.2.2
 Mongòlia 2.8.1 (q. 25),
     3.1.2.2*c*
 Mònica 2.7.4.1*a*, 3.1.2.2
     (q. 31), 3.1.2.2*c*
 Monnàber 2.8.2*d3*
 Monnars 2.8.2*d3*
 Monner 2.8.2*d3*
 monoestable 4.3*d*
 monòleg 2.7.4.3*a*,
     3.1.2.2*b*
 monòlit 3.1.1.8.2
 monoraïl 2.4.2
 monosíl·lab 2.6.3.1*e*,
     2.7.1.2*a*, 4.3.1.1
 monosil·labisme 2.7.1.2*a*
 monòton 3.1.2.2 (q. 31)
 Monòver 2.8.1 (q. 25),
     3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*b*
 mons 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 monstre 3.2.1*b*
 Montcada 2.7.3.2*a*
 Montgrony 2.7.3.2*a*
 Montlluís 4.3.2.1*a*
 Mont-roig 4.3.2.2*e*
 Montserrat 2.4.1 (q. 11)
 Montserrat, Maria-Rosa
     4.3.2.2*i*
 Montsó 3.1.2.2*a*
 Montuiri 3.2.2.1 (q. 33),
     3.2.2.1*b*
 Móra 3.1.3
 mordaç 2.6.3.3.3*d*
 morfosintaxi 2.6.3.1*e*
 moribund 2.7.3.2*a*
 mort 2.1.1 (q. 2)
 mortadel·la 2.5.2*f*
 mortinatalitat 4.3.2.1*b*
 mos (possessiu àton)
     3.1.3 (q. 32)
 mosaic 3.2.2.1*b*
 mosaïcista 3.2.2.1*b*
 moscard 2.7.3.2*a*
 moscardí 2.7.3.2*a*
 Moscou 2.7.2.3*c*
 Moscova 2.7.2.3*c*
 Moscòvia 2.7.2.3*c*
 moscovita 2.7.2.3*c*
 Mosel·la 2.5.2*f*
 mossa d'esquadra
     4.3.3.1*b*, 4.3.3.1 (q. 37)
 mossàrab 2.6.3
 mossegar 2.7.4.3*b*
 mossén 3.1.2.1
 mossèn 3.1.2.1 (q. 30),
     3.1.2.1*a*
 mossènyer 2.4.3*b*
 mossic (del verb
     mossegar) 2.7.4.3*b*
 mosso 2.6.3.2*a*
 mosso d'esquadra
     4.3.3.1*b*, 4.3.3.1 (q. 37)
 motle 2.5.3
 motlle 2.5.3
 motllo 2.7.3.2*d*
 motllura 2.5.3
 motlura 2.5.3
 motocròs 3.1.2.2 (q. 31),
     3.1.2.2*a*
 motu proprio 4.3.2.2*f*
 motxilla 2.5.1, 2.6.7.4*a*
 mou 2.7.2.3*c*
 moure 2.2.2.3 (q. 9),
     2.2.2.3*f*, 2.7.2.3*c*,
     2.7.2.4
 moure's 4.1.3 (q. 34)
 mousse 2.1.3.2
 mou-te 4.1.1
 movent 2.7.2.3*c*
 movia 2.7.2.3*c*
 moviment 2.7.2.3*c*,
     2.7.2.4, 2.7.3.2*a*
 mozzarella 2.6.5*a*
 Muç 2.6.3.3.3*d*
 muda 2.7.3.2*b*
 muftí 2.6.1
 multimilionari 4.3.1.1
 múltiplex 3.1.1.4 (q. 29)
 multiplicand 2.7.3.2*a*
 multiracial 2.4.2
 multiseular 2.6.3.1*e*
 multitud 2.7.3.2*b*
 mundà 2.2.2.2
 mundial 2.7.3.2*a*
 Munic 2.7.4.3*b*, 3.1.1.8.1
 municipi 2.2.2.2
 mur 2.4.3, 3.1.1.4 (q. 29)
 Múrcia 2.6.3 (q. 17),
     2.6.3.3.2*c*
 Muro 2.2.2.3*b*
 murri 2.4.1 (q. 11)
 múscul 3.1 (q. 28)
 museu 2.6.2*b*, 3.1.1.1
 música 2.6.2*b*, 3.1.1.2*c*
 music-hall 4.3.2.2*f*
 Músser 2.4.3*b*
 mussol 2.6.3.2*a*
 místic 2.7.4.3*a*, 2.7.5 (q.
     24)
 mustigar 2.7.4.3*a*
 mut 2.7.3.2*b*
 mútua 3.1.1.2*c*
 Mutxamel 2.6.7.4*a*
 Myanmar 2.8.2*a*

N

- n'usen 4.1.3 (q. 34)
 na 3.1.1.3
 nabab 2.7.1.2*b*
 naftalina 2.6.1
 nahua 2.9.2*c*
 naix 2.2.2.2 (q. 8)
 naixem 2.2.2.2 (q. 8)
 naixença 2.6.3.3.3*c*
 nàixer 2.2.2.2 (q. 8)
 naixerà 2.2.2.2 (q. 8)
 naixia 2.2.2.2 (q. 8)
 nannar 2.8.2 (q. 26)
 nannar, a 2.8.2*d3*
 napbuf 4.3.2.2*c*
 Nàpols 2.7 (q. 22),
     2.7.1.1, 2.8.1 (q. 25)
 Narcís 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
     14), 2.6.3.3.2*c*,
     3.1.1.2*a*
 nas 2.1.1 (q. 2), 2.8.1 (q.
     25), 3.1.1.4 (q. 29),
     4.3*a*
 nasqué 2.2.2.2 (q. 8),
     3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*b*
 nassos 2.1.3.1 (q. 4),
     2.2.2.3*d*
 natació 2.2.2.2
 Natàlia 3.1.1.2*c*
 natja 2.6.6.4*b*
 Natzaret 2.6.5*a*
 naufrag 2.7.4.3*a*, 3.1.1.1
 naufragar 2.7.4.3*a*
 Naüja 2.8.1 (q. 25)

nauxer 2.6.7.2*d*, 2.10*a*,
 2.10 (q. 27)
 Navarra 2.4.1 (q. 11)
 Navars 2.4.3
 Navès 3.1.2.1*a*
 Naxos 2.10*a*
 Nazari 2.6.2*b*
 Nazianz 2.6.3.1*d*
 nazisme 2.6.2*b*, 2.6.2 (q.
 16)
 NBA, l' 4.1.2*a*, 4.1.3 (q.
 34)
 ne 3.1.1.3
 neandertal 2.9.1
 neboda 2.7.3.2*b*, 3.1.1.1,
 3.1.1.4 (q. 29), 3.2.1*a*
 nebot 2.7.3.2*b*
 neci 2.6.3.3.2*b*
 nècia 2.6.3.3.2*b*
 neciesa 2.6.3.3.2*b*
 nedador 2.2.2.2
 nedar i guardar la roba
 4.3.3.1*a*
 Neftalí 2.6.1
 negoci 2.6.3.3.2*b*
 negociable 2.6.3.3.2*b*
 negociar 2.6.3.3.2*b*
 negra 2.2.2.3*a*
 negre 2.2.2.3*b*, 2.8.1 (q.
 25)
 negres 2.2.2.3*c*
 negror 2.4.3*c*
 Nègueb 2.7.2.2*d*
 neix 2.2.2.2 (q. 8)
 néixer 2.2.2.2 (q. 8),
 2.2.2.3*g*, 3.1.2.1 (q.
 30), 3.1.2.1*c*
 neixi 2.2.2.2 (q. 8)
 Nelo 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)
 nematorrinc 2.4.2*d*
 Nemesi 2.6.2*b*
 nen 3.1.1.4 (q. 29)
 neoclàssic 4.3.1.1
 neoescolàstic 4.3*d*
 neoimpressionista
 3.2.2.2*d*
 neorealisme 2.4.2
 Neptú 2.7.1.2*d*
 Neró 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*a*
 nervi 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q.
 11)
 nerviós 2.6.3 (q. 17),
 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4 (q. 29)
 nesc 2.2.2.2 (q. 8)

Nèstor 2.8.1 (q. 25)
 net 2.7.3.2*b*
 net i l'avi, lo 4.1.1
 Netanyà 2.1.3.1
 netejar 2.6.6.4
 neu 2.1 (q. 1), 2.7.2.3*c*,
 2.8.1 (q. 25)
 neula 3.2.1*c*
 neuroesquelet 4.3*d*
 neurorràfia 1*a*, 2.4.2*d*
 Neus 2.6.3.1*d*
 nevada 2.7.2.3*c*
 nevar 2.7.2.3*c*
 nevera 2.7.2.3*c*
 Newton 2.1
 Niça 2.6.3.3.3*b*, 2.6.3 (q.
 17)
 nicab 2.7.1.2*b*
 Nicaragua 2.7.4.2*a*
 Nicolau 2.7.4.1*a*
 nietzscheà 2.1.3.2
 nihilisme 2.9.1
 N-II, l' 4.1.2*a*
 Nil 2.1 (q. 1)
 nimboestrat 4.3*d*, 4.3*d* (q.
 36)
 nimfa 2.1 (q. 1), 2.8.2*b*,
 2.8.2 (q. 26)
 ning-nang 4.3.2.2*c*
 ningú 2.7 (q. 22), 2.7.4.2*a*
 nissorrinc 2.4.2*d*
 nit 2.1 (q. 1)
 niu 2.2.2.4*b*
 Niubò 3.1.2.2*a*
 no 2.1 (q. 1)
 no acceptació de les bases,
 la 4.3.1.3
 no compareixença (a una
 convocatòria), la
 4.3.1.2*a*
 no comptable, substantiu
 4.3.1.2*a*
 no confessionalitat (de
 l'Estat), la 4.3.1.2*a*
 no convertibilitat (del
 dòlar), la 4.3.1.2*a*
 no existència (d'un
 llenguatge literari), la
 4.3.1.2*a*
 no fumadors, els 4.3.1.2*a*
 no governamental,
 organització 4.3.1.2*a*
 no lineal, equació
 4.3.1.2*a*

no matriculats, els
 4.3.1.2*a*
 no obligatorietat (de la
 vacunació), la 4.3.1.2*a*
 no proliferació nuclear,
 tractat de 4.3.1.2*a*
 no reglamentària, arma
 4.3.1.3
 no residents, els 4.3.1.2*a*
 no submissió (a l'URSS),
 la 4.3.1.2*a*
 no verbal, comunicació
 4.3.1.2*a*
 no-agressió, pacte de
 4.3.1.2*a*
 no-alineament 4.3.1.2*a*
 no-alineats, països
 4.3.1.2*a*
 no-bel·ligerància 1, 1*b*,
 4.3.1.2*a*, 4.3.4 (q. 38)
 no-bel·ligerants, nacions
 4.3.1.2*a*
 noble 2.2.2.4*c*, 2.7.1.1
 no-creient, un 1*b*
 no-creients, els 4.3.1.2*a*
 Noè 3.1.2.1*a*
 no-electròlit, un 4.3.1.2*a*
 Noèlia 2.8.1 (q. 25)
 no-euclidiana, geometria
 4.3.1.2*a*
 no-ficció, prosa de
 4.3.1.2*a*
 no-figuració 4.3.1.2*a*
 no-figuratiu, art 4.3.1.2*a*
 Noguera 2.1 (q. 1)
 Noguera Ribagorçana, la
 4.3.3.2
 noi 2.1 (q. 1)
 noia 2.1 (q. 1), 2.2,
 3.1.1.1.1, 3.2.1*c*,
 3.2.2.1*c*
 no-ingerència 4.3.1.2*a*
 no-intervenció, principi de
 4.3.1.2*a*
 no-jo 1*b*, 3.1.1.5, 4.3.1.2*a*
 nom 2.1 (q. 1)
 nòmada 3.1.2.2*c*
 nombre 2.8.2 (q. 26)
 només 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4
 (q. 29), 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*a*
 no-metall, un 4.3.1.2*a*
 nomoblidis 4.3.4 (q. 38)
 Nonasp 2.7 (q. 22)
 nònius 3.2.2.2*d*

- noranta-u 4.3.2.2a
 noranta-unè 4.3.2.2a
 Norbert 2.7.3.2a
 Norberta 2.7.3.2a
 nord 2.1 (q. 1), 2.7.3.2a
 nord-americà 4.3.2.2b
 nord-est 4.3.2.2b, 4.3.4 (q. 38)
 nordestejar 1, 4.3.2.2b, 4.3.4 (q. 38)
 nòrdic 2.7.3.2a
 nordoestejar 4.3.2.2b
 nord-sud, diferències 4.3.2.2k
 no-res, el 4.3, 4.3.1.2a, 4.3a
 normand 2.7.3.2a
 Normandia 2.7.3.2a
 noruec 2.7b, 2.7.4.3b
 Noruega 2.7b, 2.7.4.2a, 2.7.4.3b
 nos 3.1.1.3
 nosaltres 3.2.1h
 nostàlgia 2.6.6.1b
 nostra 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3a
 nostramo 4.3
 nostre 2.2.2.3 (q. 9)
 nostre 2.2.2.3b
 nostres 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3c
 notícia 2.6.3.3.2b
 nou (*adj.*) 2.7.2.3c
 noucentisme 4.3.2.2a
 Nou-cents, el 4.3.2.2a
 nou-cents setanta-set 4.3.2.2a
 noümen 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1b
 nou-ric 4.3.2.2d
 nouvingut 4.3.2.1a, 4.3.4 (q. 38)
 nova 2.7.2.3c
 Nova York 2.1, 4.3.3.3
 Nova Zelanda 4.3.3.2
 novaiorquès 4.3.3.3
 novè 3.1.2.1a
 Novelda 2.6.1 (q. 15)
 novell 2.7.2.3c
 novel·la 2.1.2 (q. 3), 2.5.2, 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13), 3.2.1e
 novel·lista 2.2.2.4a
 novetat 2.7.2.3c, 2.7.5 (q. 24)
- Novetlè 2.5.3, 2.7.3.2d, 3.1.1.2a, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a, 3.2.1d
 novii 3.1.1.2a
 no-violència, la 4.3.1.2a
 no-violent 4.3.4 (q. 38)
 no-violent, Gandhi era radicalment 4.3.1.2a
 no-violents, els 4.3.1.2a, 4.3.1.3
 nu 2.8.1 (q. 25)
 nubècula 2.7.2.4
 nubífer 2.7.2.4
 Nucia, la 2.6.3.3.2b
 nucli 2.7 (q. 22), 3.2.1b
 nul 2.5.2e
 Nules 2.2.2.3c
 nul·la 2.1 (q. 1), 2.5.2e
 nul·litat 2.5.2e
 Numància 2.6.3.3.2c1
 número 2.2.2.3b
 nurag 2.7.4.3b
 Nuremberg 2.7.4.3a
 Núria 2.1 (q. 1), 2.2.2.3a, 3.1.1.2c
 nus 4.3a
 núvol 2.1.1 (q. 2), 2.1.2 (q. 3), 2.5.1 (q. 12), 2.6.1 (q. 15), 2.7.2.4
 nuvolada 2.7.2.4
 nuvolós 2.7.2.4
 nyap 2.1.3.1 (q. 4)
 nyèbit 2.7.3.2a, 2.7.5 (q. 24)
 Nyer 2.8.1 (q. 25)
 nyerro 2.1.1 (q. 2)
 nyeu 2.8.1 (q. 25)
 nyicris 2.1 (q. 1), 2.8.1 (q. 25)
 nyigo-nyigo 4.3.2.2c
 nyigui-nyogui, de 4.3.2.2c
 nyora 2.1 (q. 1), 2.1.3.1
 Nyòvols 2.8.1 (q. 25)
 nyu 2.8.1 (q. 25)
- O**
- O, vent de l' 4.1.3 (q. 34)
 oasi 2.6.2b
 obcecar 2.7.1.2c
 Obdúlia 2.7.1.2c, 2.7.2.2d, 2.7.2.5 (q. 23)
 Obdúlia, l' 4.1.1
 obeïen 3.2.2.1c
 obeïes 3.2.2.1 (q. 33)
 obeint 3.2.2.2c
 obeiríem 3.2.2.2c
 obert 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2)
 obès 3.1.2.1a
 objecció 2.6.6 (q. 20)
 objecte 2.6.6.1b, 2.7.1.2c, 2.7.2.2d
 objectiu 2.7.1.2c
 oblic (del verb *obligar*) 2.7.4.3b
 oblid 2.7.3.2b
 oblidar 2.7.2.2a, 2.7.3.2b
 obliqua 2.7.4.1c, 3.1.1.2b, 3.1.1.2c, 3.2.2.1a
 obliqües 2.7.4.1c, 3.1.1.1.2, 3.2.2.1a
 obliqüeu 3.2.1c
 obliqüitat 2.1.2 (q. 3), 2.7.4.1c
 oblit 2.7.3.2b
 oboè 3.1.1.8.1, 3.1.2.1a
 obra 2.2.1 (q. 6)
 obrador 2.4.3c
 obre 2.2.2.3e
 obrir 2.4.3a, 2.7.2.2a
 obrir, acaben d' 4.1.1
 obriülls 3.2.2.2d
 obscè 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 obscur 2.7.1.2c
 obsequi 2.7.1.2c
 observ 2.6.1, 2.7.2.2d
 observar 2.7.1.2c, 2.7.2.2d, 2.7.2.5 (q. 23)
 obsessió 2.6.3.2a5, 2.7.1.2c
 obstacle 2.7.1.2c
 obstinar 2.7.1.2c
 obstruir 2.7.1.2c
 obtenir 2.7.1.2c, 2.7.2.2d
 obtús 2.7.1.2c
 obvi 2.7.1.2c
 ocasió 2.1.2 (q. 3), 2.6.2b
 occident 2.6.4 (q. 18), 2.6.4b, 2.7.4.3c
 Occitània 2.6.4 (q. 18), 2.6.4b, 2.7.4.3c
 oceà 2.6.3.3.2b
 Oveja 2.6.3.3.2b
 ocell 2.6.3.3.2b
 ocell, l' 4.1.1
 ocel·lar 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)

oci 2.6.3.3.2*b*
 ociós 2.6.3.3.2*b*
 ociosament 2.6.3.3.2*b*
 ocórrer 2.4.3*a*, 3.1.2.2*b*
 Octavi 2.6.1 (q. 15),
     2.7.4.3*c*
 ocular 2.2.2.2
 ocupar 2.7.4.1*a*
 ocurrent 2.4.1 (q. 11)
 Odèn 3.1.2.1*a*
 Òdena 2.1.2 (q. 3), 3.1 (q.
     28), 3.1.1.2*c*, 3.1.2.2*c*
 ofèn 3.1.2.1 (q. 30),
     3.1.2.1*b*
 ofenc 2.7.4.3*a*
 ofenguessis 2.7.4.3*a*
 ofès 3.1.2.1*a*
 off the record 1, 4.3.2.2*f*,
     4.3.4 (q. 38)
 ofici 2.1.1 (q. 2),
     2.6.3.3.2*b*
 oficial 2.6.3.3.2*b*
 oficina 2.6.3.3.2*b*
 òfset 2.6.1
 oftalmologia 2.6.1
 ohm 2.1 (q. 1), 2.1.1*a*
 oïa 3.2.2.1*c*
 oïda 3.2.2.1*b*
 oïdi 3.2.2.2*a*
 oídium 3.2.2.2*a*, 3.2.2.2*d*
 oimés 3.1.2.1*a*
 oioi 4.3.2.2*c*
 oir 3.2.2.2*c*
 oiríeu 3.2.2.2*c*
 Oix 2.6.7.3
 oixque 2.1.3.1 (q. 4),
     2.6.7.3, 2.6.7.5 (q. 21),
     2.10*c*
 Òlbia 2.1.2 (q. 3)
 Oleguer 2.7.4.2*b*
 oleícola 3.2.2.2*a*
 oleïcultura 3.2.2.2*a*
 Olèrdola 3.1.2.1*d*
 Olga 2.1 (q. 1), 2.5.1 (q.
     12), 2.7.4.2*a*
 oli 2.1 (q. 1), 2.2.2.1 (q.
     7), 2.5.1 (q. 12)
 oli, s' 4.1.1
 òliba 3.1.1.2*c*
 òliba, l' 4.1.1
 Olimp 2.7.1.2*a*
 olimpíada 2.7.1.2*a*,
     3.1.1.8.3
 olímpic 2.7.1.2*a*
 Olívia, n' 4.1.1
 olla, baf de s' 4.2.1
 Olost 2.7.3.2*a*
 Olot 2.1 (q. 1), 2.7.3.2*b*
 Olvan 3.1.1.2*a*
 om 3.1.1.4 (q. 29)
 ombra 2.1.1 (q. 2), 2.2.1
     (q. 6), 2.8.2*a*
 ombrel·la 2.5.2*f*
 Omells de na Gaia, els
     4.3.3.2
 òmicron 3.1.1.4 (q. 29),
     3.1.2.2 (q. 31)
 òmicron, d' 4.1.3 (q. 34)
 òmicron, l' 4.1.2*h*, 4.1.3
     (q. 34)
 omnipotent 2.8.2 (q. 26),
     2.8.2*d*
 omòplat 3.1.1.8.2
 omple 2.2.2.3*e*
 omplí 2.2.2.2 (q. 8)
 omplia 2.2.2.2 (q. 8)
 omplim 2.2.2.2 (q. 8)
 omplir 2.8.2 (q. 26),
     2.8.2*a*
 omplirà 2.2.2.2 (q. 8)
 on 3.1.1.4 (q. 29)
 oncle 2.5.1 (q. 12),
     2.7.4.1*a*, 2.8.1 (q. 25)
 ONG, l' 4.1.1
 ònix 2.6.7.2*c*, 2.10*c*
 onze 2.6 (q. 14), 2.6.2*c*,
     2.8.2*e*
 onze-cents 4.3.2.2*a*
 opció 2.6.3.3.2*c*2,
     2.7.1.2*c*, 2.7.5 (q. 24)
 òpera 3.1.2.2 (q. 31),
     3.1.2.2*c*
 opinió 3.1.1.2*a*
 opinió, l' 4.1.1, 4.1.3 (q.
     34)
 Òpol 3.1.1.2*b*, 3.1.2.2*b*
 oportú 3.1.1.2*a*, 3.1.1.4
     (q. 29)
 opòs 3.1.2.2*a*
 opressor 2.6.3.2*a*5
 optar 2.7.1.2*c*, 2.7.5 (q.
     24)
 òptic 2.7.1.2*c*, 2.7.5 (q.
     24)
 òptim 2.7.1.2*c*, 2.7.5 (q.
     24)
 Opus Dei 4.3.3.3
 opusdeista 1, 4.3.3.3
 or 3.1.1.3
 or, anell d' 4.1.1
 or, d' 4.1.3 (q. 34)
 Orà 2.1 (q. 1)
 oratjol 2.6.6.2*a*
 orb 3.1.1.4 (q. 29)
 ordén 3.1.2.1*b*
 Ordèn 3.1.2.1*a*
 ordenand 2.7.3.2*a*
 ordi 2.9.1
 orella 2.4.1 (q. 11),
     3.1.1.1
 oreneta 2.9.1
 orenga 2.8.2*e*
 orfe 2.4.1 (q. 11)
 òrgan 3.1.1.2*b*, 3.1.2
 organització 2.6.5 (q. 19),
     2.6.5*a*
 organitzatiu 2.6.5*a*
 orgue 2.1 (q. 1), 2.1.3.1
     (q. 4), 2.2.2.3*b*, 3.2.1*f*
 orgues 2.2.2.3*c*
 orgull 2.1.1 (q. 2)
 Orient Mitjà 4.3.3.2
 origen 2.6.6.1*b*
 orinar 2.2.2.2
 Orinoc 2.7.4.3*b*
 Oriol 2.1 (q. 1)
 Oristany 2.8.1 (q. 25)
 oriünd 2.7.3.2*a*, 3.2.2.1*b*
 ornitorrinc 1*a*, 2.4.2*d*
 Orpesa 2.4.1 (q. 11),
     2.6.2*b*, 2.7.1.1
 Òrrius 3.1.1.2*b*
 Ors, Eugeni d' 4.1.1
 ortodòncia 2.6.3.3.2*c*1
 ortodox 2.6.4*a*2, 2.10*c*
 ortoestàtic 4.3*d*
 orujo 2.1.1
 Orxa, l' 2.6.7.2*b*
 orxata 2.6.7.2*b*, 2.9.1
 os 3.1.1.4 (q. 29)
 Osea 2.7 (q. 22), 2.7.4.1*a*
 Òscar 2.1.2 (q. 3), 2.4.1
     (q. 11), 3.1.1.4 (q. 29),
     3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*b*
 oscil 2.5.2
 oscil·lar 2.5.2, 2.5.2*f*,
     2.5.2 (q. 13), 2.6.3
 Osona 2.6 (q. 14)
 ossi 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.2*b*
 ostatge 2.9.1
 östpolitik 4.3.2.2*f*
 Osvald 2.7.3.2*a*
 Ot 3.1.1.4 (q. 29)
 Otel·lo 2.2.2.3*b*, 2.5.2,
     2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13)

Otger 2.6 (q. 14), 2.6.6.2b
 otorràgia 1, 2.4.2d
 otorrinolaringòleg 1a,
 2.4.2d
 ou 2.7.2.3c
 oval 2.7.2.3c, 3.1.1.8.1
 ovari 2.7.2.3c
 ovípar 2.7.2.3c
 ovni 2.6.1, 2.7.2.2d,
 2.7.2.5 (q. 23)
 ovoide 2.2.2.4c, 2.7.2.3c
 òvul 2.7.2.3c, 3.1.2.2b
 Oxford 2.10b
 òxid 2.6.4a2
 oxigen 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4a1, 2.6.4a1, 2.10a
 oxigén 3.1.2.1b
 oxigenar 2.6.4a1
 oxímoron 3.1.1.2c
 Oxirinc 2.4.2d
 ozó 2.1.1 (q. 2), 2.6.2 (q.
 16), 2.6.2b

P

pa 3.1.1.4 (q. 29)
 paciència 3.1.2.1d
 pacte 2.7.4.3c
 padda 2.7.3.2c
 Pàdua 2.7.3.1
 pag 2.7.4.3b
 paga 2.2.2.3g
 paga i senyal 4.3.3.1 (q.
 37), 4.3.3.1a
 pagaré 3.1.2.1a, 3.1.2.1
 (q. 30)
 pagès 2.6.2b, 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.1b, 3.1.2.1
 (q. 30), 3.1.2.1a
 pagesa 2.6.2b
 pagesia 2.6.2b, 2.6.2 (q.
 16)
 pagesívol 2.6.2b
 pagesos 2.6.2b
 pàgina 2.1.2 (q. 3),
 2.6.6.1b
 pago 2.2.2.3g
 paguen 2.2.2.3g
 pagues 2.2.2.3g
 pagues i senyals 4.3.3.1
 (q. 37), 4.3.3.1a
 pagueu 2.2.2.3g
 paiformatge 4.3.2.1a
 pai-pai 4.3.2.2c
 pair 3.2.2.2c

país 2.6.2b, 3.1.1.2a,
 3.2.2.2a
 paisà 2.6.2b
 paisatge 2.6.2b
 països 2.2.2.3d, 2.6.2b,
 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.2a
 paix 2.2.2.2 (q. 8)
 paixaràs 2.2.2.2 (q. 8)
 paixem 2.2.2.2 (q. 8)
 paixer 2.2.2.2 (q. 8)
 paixés 2.2.2.2 (q. 8)
 paixia 2.2.2.2 (q. 8)
 paixtu 2.1.1 (q. 2),
 2.6.7.3, 2.10c
 Pakistan 2.7 (q. 22),
 2.7.4.1d
 pal 2.2
 pala 2.7 (q. 22)
 Palafrugell 2.6 (q. 14),
 2.6.1 (q. 15)
 Palamós 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 Palància 2.6.3.3.2c1
 Palau-solità 4.3.2.2d
 paleoeslau 4.3d (q. 36)
 paleozoic 2.6.2b, 2.6.2 (q.
 16)
 Palerm 2.8.1 (q. 25)
 palès (del verb *palesar*)
 1c, 3.1.2.1b
 Palestina 2.6.3 (q. 17)
 palimpsest 2.8.3
 palla 2.1 (q. 1), 2.5.1,
 2.5.1 (q. 12), 3.2.1f
 pallarès 3.1.2.1a
 Pallars 2.4.3
 Pallars Sobirà 4.3.3.2
 paller 2.4.3c
 Paller, cal 4.2.1
 Pal·les 2.2.2.3c
 pàl·lid 2.5.2
 pallús 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1d
 Palma 2.1 (q. 1)
 palmiforme 4.3.2.1b
 pàmfil 2.8.2b
 pamflet 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 p-aminoazobenzè
 4.3.2.2h
 Pamplona 2.8.2a
 Pançaç 2.6.3.3.3d, 2.8.1
 (q. 25)
 pàncrees 2.2.2.3c,
 3.1.1.2c

pancuit 4.3
 paneslavisme 3.2.1h
 panfigo 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 panhel·lènic 4.3.1.1
 Panjab 2.7.1.2b, 2.7.2.2d,
 2.7.5 (q. 24)
 Pannònia 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d2
 panorama 2.2.2.4a
 pansa 2.6.3.3.3c
 panspèrmia 4.3d (q. 36)
 panxa 2.6.7.5 (q. 21),
 2.8.1 (q. 25), 2.8.2,
 2.8.2 (q. 26)
 panxacontent 4.3
 paper 2.4.3b, 2.7.1.1
 paperassa 2.6.3.2a3
 papereria 2.4.3b
 papil·lar 2.5.2f
 papu 2.2.2.4b
 para 2.2.2.1
 paràgraf 2.6.1
 paràlisi 2.6.2b
 parallamps 4.3.2.1a, 4.3.4
 (q. 38)
 paral·lel 2.5.2
 paramilitar 4.3.1.1
 paranimf 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 paranoia 3.1.1.2c
 parasimpàtic 2.6.3.1e
 paraula 3.1.1.1.3
 para-xocs 4.3.2.2d
 parcel·la 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13), 2.6.3
 parcial 2.6.3
 parçoner 2.6.3
 pare 2.1 (q. 1), 2.2.2.1,
 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3b
 parenostre 4.3.2.1a
 parentela 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)
 pares 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3c
 paret 2.7.3.2b
 París 2.1 (q. 1), 2.6.2b
 parisenc 2.6.2b
 parlar 2.1 (q. 1)
 parlava 2.7.2.3d
 parlem-ne 4.3e2
 parléssim 3.1.2.1c
 pàrquing 2.7.4.3a, 2.7.5
 (q. 24)

parròquia 3.1.1.1,
     3.1.2.2c
 part 2.6.3
 parxís 2.6.7.2b
 pas 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.2,
     2.6.3, 2.6.3.1d,
     2.6.3.2a1
 pas (del verb *passar*)
     2.6.3.2
 Pas de la Casa, el 4.3.3.2
 pascut 2.2.2.2 (q. 8)
 pasdoble 4.3.2.1a, 4.3.3.1
     (q. 37)
 pasdobles 4.3.3.1 (q. 37)
 pasqua 2.2.2.3a, 2.7.4.1c,
     3.2.2.1a
 Pasqual 2.6.3.1c, 2.7 (q.
     22), 2.7.4.1c
 pasqües 2.1.2 (q. 3),
     2.2.2.3c, 2.7.4.1c,
     3.1.1.2c, 3.2.2.1 (q.
     33), 3.2.2.1a
 passa 2.2.2.2, 2.6.3.2a1
 passada 2.6.3.2a1
 passadís 2.6.3.1d,
     2.6.3.2a1
 passar 2.2.2.2, 2.6.3,
     2.6.3.2a1, 2.6.3.3.2b,
     2.6.3b, 2.7.1.1
 passarel·la 2.5.2f
 passat 2.6.3.2a1
 passatge 2.6.3.2a1
 passatger 2.6.3.2a1
 passeig 2.6.7.4b, 2.6.7.5
     (q. 21)
 passeig (del verb
     passejar) 2.6.7.4b
 passejar 2.6.6.4, 2.6.7.4b
 passera 2.6.3.2a1
 passi 2.6.3.3.2b
 passió 2.6.3.2a5, 3.1.1.2a
 passos 2.6.3, 2.6.3.2a1
 pasta 2.7 (q. 22)
 pastitx 2.6.7.4d
 paté 3.1.2.1a
 pater familias 4.3.2.2f
 pati 2.1 (q. 1)
 Patmos 2.7.3.2d
 Patraix 2.6.7.3
 patriarca 2.2.2.4a
 Patrícia 2.6.3.3.2b
 patriota 2.2.2.4a
 patró 3.1.2.2 (q. 31)
 patxaran 2.6.7.4a
 pau 2.2

Pau 2.7 (q. 22), 3.1.1.4
     (q. 29)
 Paula 2.7.1.1
 Pausànies 2.2.2.3c
 pavelló 2.6.1 (q. 15)
 pebràs 2.6.3.1d
 pebrot 2.7.3.2b
 peça 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
     14), 2.6.3 (q. 17),
     2.6.3.3.3b
 pecar 2.2.2.1
 peces 2.6.3 (q. 17)
 pedaç 2.6.3.3.3d
 pedagog 2.7 (q. 22),
     2.7.4.3b, 2.7.5 (q. 24)
 pedra 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
     2), 3.2.1b
 Pedralbes 2.2.2.3c
 pedregar 2.4.3c
 pedrís 2.6.3 (q. 17),
     2.6.3.1d
 pega dolça 4.3.3.1a
 pegar 2.2.2.1
 peiot 3.2.2.1c
 peix 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1,
     2.1.3.1 (q. 4), 2.6 (q.
     14), 2.6.7.3
 peix (del verb *peïxer* o
     pàixer) 2.2.2.2 (q. 8)
 peïxer 2.2.2.2 (q. 8),
     3.1.2.1c
 peixi 2.2.2.2 (q. 8)
 peixo 2.2.2.2 (q. 8)
 peixos 2.2.2.3d
 pel 1d, 2.2.2.2, 3.1.1.3,
     3.1.3 (q. 32), 4.2.1
 pel dret, tira 4.2.1
 pèl 1d, 2.5.2e, 3.1.3 (q.
     32)
 pèlag 2.7.4.3a
 pelàgic 2.7.4.3a
 pelar 2.5.2e, 2.5.2 (q. 13)
 pèl-blanc 4.3.2.2g
 Pèl-de-ca 3.1.1.5, 4.3a
 pell 2.1.3.1 (q. 4), 2.5.1
     (q. 12), 2.7 (q. 22)
 pèl·llarg 3.1.1.5, 3.1.3
 pèl·mudar 4.3.2.2g
 pelloja 4.3.2.1a
 Pelòpides 2.2.2.3c
 Peloponès 2.8.2d
 pèl-ras 3.1.3, 4.3a
 pèl-roig 3.1.3
 pels 3.1.3 (q. 32), 4.2.1
 pels camins, corria 4.2.1

pèls 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 pelut 2.5.2e, 2.5.2 (q. 13)
 pèmfig 2.6.7.4c, 2.7.4.3a
 Penedès 2.7 (q. 22),
     3.1.1.2a, 3.1.2.1 (q.
     30), 3.1.2.1a
 Penèlope 2.2.2.4c,
     3.1.2.1d
 pengim-penjam 4.3.2.2c
 penic 2.7.4.3b
 península 3.1.1.2c
 Peníscola 2.7.1.1, 2.8.1
     (q. 25)
 penj 2.6.6
 penja-i-despenja, can
     4.3.2.2e
 penjar 2.1 (q. 1)
 penja-robes 4.3.2.2d,
     4.3.4 (q. 38)
 pensa 2.1 (q. 1),
     2.6.3.3.3c
 pensa-t'hi 4.1.3 (q. 34)
 pensar 2.8.2e
 pensaríeu 2.2.2.3g
 pensen 2.2.2.3 (q. 9),
     2.2.2.3g
 pensió 3.1.2.2a
 pentina't 4.1.3 (q. 34)
 Penyalgosa 4.3.2.1a
 penya-segat 4.3, 4.3.2.2d
 Pequín 2.7.4.1b
 per 3.1.1.3
 per capita 4.3.2.2f, 4.3.4
     (q. 38)
 pera 2.2.1, 2.7.1.1
 percebe 2.6.3.3.1
 percentatge 4.3.3.3
 percepció 2.6.3.3.2c2
 percut (primera persona
     del pres. d'ind. del
     verb *percutir*)
     2.7.3.2b
 perd 2.7.3.2a
 perdoneu-lo 4.3e2
 perdre 2.2.2.3 (q. 9),
     2.2.2.3f, 2.4.1, 2.4.3a,
     2.7.3.2a
 perdre'ns-el 4.1.1, 4.1.3
     (q. 34)
 perdre's 4.1.1
 perdre-us 4.3e2
 pèrdua 3.1.1.1.2, 3.1.2.1
     (q. 30), 3.1.2.1d
 perduda 2.7.3.2b, 2.7.5
     (q. 24)

- perdut 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q. 24)
- Pere 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q. 11), 2.7.1.1
- peremptori 2.8.3
- perenne 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*d*, 2.8.2*d*2
- Perenxisa 2.6.7.2*b*, 2.8.2*e*
- perepunyetes 4.3.2.1*a*
- perestroika 4.3*d* (q. 36)
- perfecció 2.6.3.3.2*c*2
- pèrfid 3.1.2.1*c*
- Pèrgam 3.1.2.1*c*
- Pèricles 2.2.2.3*c*, 3.1.1.8.3
- Perigord 2.7 (q. 22), 2.7.3.2*a*
- periheli 2.9.1
- perill 2.1.3.1
- perillós 2.6.3.1*d*, 3.1.2.2 (q. 31)
- perineorràfia 2.4.2*d*
- període 3.1.1.2*c*, 3.1.1.8.3
- periodista 2.2.2.4*a*
- peripècia 2.6.3.3.2*b*
- perístoma 4.3*d* (q. 36)
- perjuri 2.6.6.1*a*
- permet 3.1.1.4 (q. 29)
- però 2.1 (q. 1), 2.1.2 (q. 3), 2.2.1 (q. 6), 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*a*
- pero ximenes 4.3.2.2*f*
- peroné 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*a*
- perpètua 3.1.2.1*d*
- Perpinyà 2.7.1.1, 3.1.1.2*a*
- perquè 1*c*, 2.1 (q. 1), 2.1.2 (q. 3), 3.1.2.1, 3.1.2.1*a*, 3.1.2.1 (q. 30)
- Persèfone 2.2.2.4*c*
- persona 2.6.3.1*b*
- personatge 2.6.6.4*a*
- perspicaç 2.6.3.3.3*d*
- perspicu 2.2.2.4*b*
- pertinença 2.6.3.3.3*c*
- Perú 2.7.1.1
- Perusa 2.6.2*b*
- perxa 2.6.7.2*b*
- pes 2.2.2.2, 4.3*a*
- pes (contracció) 4.2.1
- pes carrers, passegen 4.2.1
- pes Vedrà, passar 4.2.1
- pesar 2.2.2.2
- pescador 2.4.3*c*
- peses 2.2.2.2
- pésol 3.1.2.1
- pèsol 3.1.2, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*c*
- pessic 2.6.3.2*a*, 2.7.4.3*b*
- pessic (del verb *pessigar*) 2.7.4.3*b*
- pessigar 2.7.4.3*b*
- pesta 2.2.2.3*a*
- pètal 3.1.1.2*b*, 3.1.2.1*c*
- petard 2.7.3.2*a*
- petge 2.6.6.4*a*
- petit 2.2.2.1 (q. 7), 2.7.3.2*b*
- petitburgès 4.3.2.1*a*
- petja 2.6.6.4*b*
- petjapapers 2.4.3
- petjar 2.6.6.4*b*
- Petrer 2.4.3*b*
- petrerí 2.4.3*b*
- petxina 2.6.7.4*a*
- peu 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.7
- peuàs 2.6.3.1*d*
- peüc 2.7.4.3*b*, 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1*b*
- peuet 2.2.2.1
- peüllà 2.1.2 (q. 3), 3.2.2.1*b*, 3.2.2.2*d*
- peüngla 3.2.2.2*d*
- peveter 1
- pH-metre 4.3.2.2*h*, 4.3.4 (q. 38)
- pi 4.3*a*
- Pi de la Serra 4.3.3.2
- Pi de la Serra i Bas, Daniel 4.3.2.2*i*
- Pi i Margall, Francesc 4.3.2.2*i*
- piano 2.2.2.3*b*
- picabaralla 4.3.2.1*a*
- pica-pica 4.3.2.2*c*
- Picassent 2.6.3.2*a*
- pícnic 2.7.4.3*c*, 2.7.5 (q. 24)
- Piemont 2.7.3.2*a*
- piezoelèctric 2.6.2*b*, 2.6.2 (q. 16)
- piezòmetre 2.6.2*b*
- pigarg 2.7.4.3*a*, 2.7.5 (q. 24)
- pigmeu 2.7.4.3*c*
- pijama 2.2.2.4*a*, 2.6.6.1*a*
- Pilar 2.1 (q. 1), 2.4.3*c*, 2.5.2*f*, 2.5.2 (q. 13), 2.7 (q. 22)
- pillard 2.7.3.2*a*
- pilorriza 2.4.2*d*
- pilós 2.5.2*e*, 2.5.2 (q. 13)
- pilota 2.7.3.1
- Pilzà 2.6.2*c*
- Pimorent 2.7.3.2*a*
- pinçanàs 4.3*a*
- ping-pong 4.3.2.2*c*, 4.3.4 (q. 38)
- pingponguista 4.3.2.2*c*
- pingüí 2.1.1 (q. 2), 2.7.4.2*a*, 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1*a*
- Pinós, el 3.1.1.2*a*
- pintaungles 4.3*b*
- pintor 2.4.3*c*
- pintura 2.8.2*e*
- pinyin 2.1.3.1
- pinyó 2.8.1 (q. 25)
- pinzell 2.6.2*c*
- piràmide 2.2.2.4*c*, 3.1.1.1, 3.1.1.2*c*, 3.1.1.4 (q. 29)
- Pirineus Orientals 4.3.3.2
- pirotècnic 2.7.4.3*c*
- pis 2.6.3.1*d*
- piscifactoria 4.3.2.1*b*
- piscina 2.1.3.2, 2.6.3, 3.2.1*d*
- pisos 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3*d*
- pista 2.6.3.1*c*
- pit 2.1 (q. 1), 2.2.1 (q. 6), 2.7.1.1, 2.7.3.2*b*
- Pitàgores 2.2.2.3*c*
- Pitarch 2.1.3.2
- pitjar 2.6.6.4*c*
- pitjor 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q. 5), 2.6 (q. 14), 2.6.6 (q. 20), 2.6.6.2*a*
- pitxer 2.6.7.4*a*
- piu-piu 4.3.2.2*c*
- Pius 2.2.2.4*b*, 3.2.2.2*d*
- pixar 2.1.1 (q. 2), 2.6 (q. 14), 2.6.7.2*c*, 2.6.7.5 (q. 21), 2.10*a*, 2.10 (q. 27)
- pixidi 2.6.7.2*c*, 2.10*a*
- pixum 2.6.7.2*c*
- pizza 2.1.3.2, 2.6.5*a*
- pizzicato 2.6.5*a*

pla 2.1 (q. 1), 3.1.1.3,
 3.1.1.4 (q. 29)
 plaça 2.1.2 (q. 3),
 2.2.2.3*c*, 2.6.3,
 2.6.3.3.3*b*
 places 2.2.2.3*c*, 2.2.2.3*c*,
 2.6.3.3.1, 2.6.3.3.1
 plàcet 2.7.3.2*a*
 Plàcid 2.7.3.2*a*
 plàncton 3.1.1.4 (q. 29)
 planeta 2.2.2.4*a*
 planetes 2.2.2.3*c*
 planisferi 4.3.2.1*b*
 plànyer 2.1.3.1 (q. 4),
 2.4.3*a*
 plat 2.7 (q. 22), 2.7.3.2*b*
 plàtan 3.1.1.4 (q. 29)
 platges 2.6.6.2*b*
 platirrí 2.4.2*d*
 platja 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
 14), 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.2*a*, 2.7.3.2*d*
 Plató 3.1.2.2*a*
 plats-i-olles 4.3.2.2*e*,
 4.3.3.1 (q. 37), 4.3.4
 (q. 38)
 plau 2.1.1 (q. 2)
 plaure 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*f*
 playback 2.1 (q. 1),
 2.1.3.2, 4.3.2.2*f*
 ple 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2),
 3.1.1.3
 plebiscit 2.6.3
 plec 2.2.2.2, 2.7.4.3*b*
 pleg 2.7.4.3*b*
 plega 2.2.2.2
 plegar 2.7.4.3*b*
 plegarà 2.2.2.2
 plèiade 3.1.2.1
 pluges 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*c*, 2.2.2.3*c*
 pluja 2.2.2.3*a*, 2.2.2.3*c*,
 2.6.6 (q. 20), 2.6.6.1*a*,
 2.7.1.1
 plum-cake 4.3.2.2*f*, 4.3.4
 (q. 38)
 plurinacional 4.3.1.1
 plusvàlua 3.1.1.2*c*,
 4.3.2.1*a*
 Plutó 3.1.1.2*a*
 pneumàtic 2.1 (q. 1)
 pneumatorràquia 2.4.2*d*
 pneumònia 2.1 (q. 1),
 2.1.3.2, 3.1.1.8.3
 població 2.6.3.3.2*b*
 poble 2.1 (q. 1), 2.7.1.1,
 2.7.2.2*a*
 Poblenou 2.7.1.1, 4.3.3.2
 poblet 2.7.1.1
 pobra 2.2.2.3*a*
 pobre 2.2.2.3*b*, 2.7.2.2*a*
 pobres 2.2.2.3*c*
 pobrissalla 2.6.3.2*a*3
 poc 2.7.4.3*b*
 poca-solta 4.3.2.2*d*
 poca-solta, tenir algú, o
 una comèdia, 4.3.3.1
 poca-solta, una comèdia
 4.3.3.1
 poca-soltada 4.3.2.2*d*,
 4.3.4 (q. 38)
 poca-soltes, són uns
 4.3.3.1
 pocavergonya 4.3.2.1*a*
 Poch 2.1.3.2
 podem 2.2.2.2 (q. 8)
 poder 2.2.2.2 (q. 8),
 2.4.3*a*, 2.7.3.2*b*
 podia 2.2.2.2 (q. 8)
 pòdium 3.2.2.2*d*
 podrà 2.2.2.2 (q. 8)
 podria (del verb *poder*)
 2.2.2.2 (q. 8)
 poema 2.2.2.4*a*
 poesia 2.6.2*b*
 poeta 2.2.2.4*a*
 pogué 2.2.2.2 (q. 8),
 3.1.2.1*b*
 pugués 3.1.2.1 (q. 30)
 Policarp 2.7.1.2*a*
 policíac 3.1.1.8.2
 policrom 3.1.1.8.1
 poliesportiu 1, 1*b*, 4.3*d*,
 4.3*d* (q. 36)
 Polig 2.6.7.4*c*
 poliglòt 3.1.1.8.1
 Polinèsia 2.6.2*b*
 pòlip 3.1.2.2 (q. 31)
 polirítmia 2.4.2
 polirrizze 2.4.2*d*
 polisèmia 2.6.3.1*e*
 politicoeconòmic 3.1.1.5
 politicosocial 2.6.3.1*e*,
 4.3*c* 4.3.4 (q. 38)
 politja 2.6.6.4*b*
 poliuretà 3.2.2.2*d*, 4.3*b*
 polivalent 4.3.1.1
 Pollença 2.6.3.3.3*c*, 2.6
 (q. 14)
 Pòl·lux 2.10*c*
 Polònia 3.1.2.2 (q. 31)
 pols 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.6.3.1*d*
 pólvora 3.1 (q. 28),
 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*c*
 polvoritzar 2.2.2.2
 polze 2.6.2*c*
 poma 2.2.2.2, 2.2.2.3*a*
 pomelo 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 pomera 2.2.2.2
 Pompeia 2.8.2 (q. 26)
 Pompeu 2.8.2*a*
 Ponç 2.6.3.3.3*d*
 poncem 2.6.3.3.2*c*
 ponçó 2.6.3.3.1
 pontífex 2.10*c*
 pontífexs 2.6.4*a*2
 Pont-xetmar 4.3.2.2*e*
 ponx 2.6.7.2*b*, 2.10*d*
 popular 2.4.3*b*
 popularisme 2.4.3*b*
 porc senglar 4.3.3.1*a*
 porcellana 2.5.1
 port 2.2.1 (q. 6)
 porta 2.1 (q. 1), 2.7 (q.
 22), 2.7.1.1
 porta'l 4.1.1
 porta'ns-hi 4.3*e*2
 portacigars 2.4.3
 Portainé 3.1.2.1*a*
 portar 2.4.3*a*
 Portbou 4.3.2.1*a*, 4.3.4
 (q. 38)
 Portè 3.1.2.1*a*
 porti'ls 4.1.1
 porti-me'n 4.1.1
 Portinatx 2.6.7.4*d*
 pòrtland 2.7.3.2*d*, 3.1.1.4
 (q. 29)
 Portocristo 4.3.2.1*a*
 Portopí 3.1.1.5, 4.3*a*
 Porto-salè 4.3.2.2*d*
 Portugal 2.7 (q. 22),
 2.7.3.1
 Portús, el 3.1.1.2*a*
 poruc 2.2
 porxo 2.4.1 (q. 11)
 posar 2.6.2*b*
 poseu-l'hi 4.3*e*2
 posseireu 3.2.2.2*c*
 possessió 2.6.3.2*a*, 2.6.3*b*
 possibilitat 2.7.3.2*b*

possible 2.1.3.1 (q. 4),
 2.2.2.4c, 2.6.3.2a
 postguerra 4.3, 4.3.1.1
 post-Maastricht, l'Europa
 4.3.1.2b
 postoperatori 3.2.1h
 pot (del verb *poder*)
 2.2.2.2 (q. 8), 2.7.3.2b
 potassi 2.6.3.3.2b
 poti-poti 4.3.2.2c
 potser 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q.
 5), 2.6 (q. 14), 2.6.5 (q.
 19), 2.6.5b, 2.7.3.2d,
 2.7.5 (q. 24), 3.2.1d
 pou 2.1 (q. 1), 3.1.1.3
 pràctic 2.7.4.3a
 practicar 2.7.4.3a
 prada 2.7.3.2b
 praderia 2.7.3.2b
 prat 2.7.3.2b
 Prat de la Riba 4.3.3.2
 Prat de la Riba i Sarrà,
 Enric 4.3.2.2i
 Prat del Comte 4.3.3.2
 Prat-de-saba 4.3.3.2
 Prasdip 2.7.1.2b
 Prats de Molló i la Presta
 4.3.2.2i
 Prat-sobre-roca 4.3.3.2
 Praxíteles 2.10a
 pre- i postoperatori
 4.3.1.3
 Prealps 4.3.1.2b
 preciós 2.6.3.3.2b
 precís 2.7.1.1
 precoçment 2.6.3.3.3d
 preescolar 1b, 4.3d
 preestablir 1
 prefaci 2.6.3.3.2b
 prefixar 2.6.7.2c
 pre-fixat 4.3.1.3
 pregadeu 3.1.3
 pre-Gutenberg, l'era
 4.3.1.2b
 prehistòria 4.3.1.1
 preindustrial 3.2.2.2d,
 4.3b
 premeditat 2.2.2.2
 prémer 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1c
 premi 2.8.1 (q. 25)
 premissa 2.6.3.2a5
 premsa 2.1 (q. 1),
 2.6.3.1b, 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2e
 pren 3.1.1.3
 prenc 2.7.4.3a, 2.7.5 (q.
 24)
 prendràs 2.4.1
 prendre 2.1.1b, 2.4.1
 prendre-li-ho 4.3e2
 prendriem 2.4.1
 prengué 2.7.4.3a
 prènsil 3.1.1.8.2
 pre-ocupació 4.3.1.3
 preparació 3.1.2.2a
 Prepirineu 4.3.1.1,
 4.3.1.2b, 4.3.4 (q. 38)
 prepuci 2.6.3.3.2b
 prerequisite 2.4.2
 preromànic 2.4.2, 4.3,
 4.3.1.1, 4.3.4 (q. 38)
 prerrogativa 2.4.2c, 4.3c
 presa 2.6 (q. 14)
 prescindir 2.6.3
 prescriure 4.3d
 pre-Segona Guerra
 Mundial, l'ambient
 4.3.1.2c
 presència 2.6.3.3.2c1
 presocràtic 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1e
 pressa 2.6 (q. 14),
 2.6.3.2a
 préssec 2.7 (q. 22),
 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24),
 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 presseguer 2.7.4.3a
 pressió 2.6.3.2a5
 pressuposar 2.6.3.2a6,
 4.3c
 pressupost 2.6.3.2a6, 4.3c
 préstec 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1c
 presumpció 2.8.3
 presumpte 2.8.3
 presumptuós 2.8.3
 prêt-à-porter 1, 4.3.2.2f
 pretén 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1b
 pretés 3.1.2.1
 prevé 3.1.2.1b
 prèvia 3.1.1.6
 prèviament 3.1.1.6
 prim 2.1 (q. 1)
 primacia 2.6.3
 primat 2.6.3
 primmirat 2.8.2 (q. 26)
 Primo de Rivera 4.3.3.3
 primo-riverista 4.3.3.3
 príncep 2.7 (q. 22), 2.7a,
 2.7.1.2a, 2.7.5 (q. 24),
 3.1.1.4 (q. 29)
 princesa 2.6.3.2a2
 principat 2.7a, 2.7.1.2a,
 2.7.5 (q. 24)
 Priorat 2.7.3.2b
 Priscil·la 2.5.2f
 prisma 2.2.2.4a
 proamnistia 4.3.1.1
 probabilitat 2.7.2.4
 probable 2.7.2.4
 probatori 2.7.2.4
 problema 2.7.2.2a, 3.2.1b
 procés 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 procés (del verb
processar) 3.1.2.1b
 processó 3.1.2.2 (q. 31)
 pròdig 2.6.7.4c, 2.7.4.3a,
 2.7.4.3a
 prodigar 2.7.4.3a
 pro-dret de vaga,
 manifestació 1b,
 4.3.1.2c
 producció 2.6.3.3.2c2
 produïrem 3.2.2.2c
 profés 3.1.2.1a
 professió 2.6.3.2a5,
 2.6.3.2a
 professor 2.6.3b
 profeta 2.2.2.4a
 pròfug 2.7.4.3a
 profund 2.1 (q. 1), 2.6.1
 (q. 15), 2.7.3.2a,
 2.7.3.2a
 profunda 2.7.3.2a
 profunditat 2.7.3.2a
 programa 2.2.2.4a
 progrés 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 progrés (del verb
progressar) 3.1.2.1b
 progressiu 2.6.3.2a5
 prohibir 2.9.1
 proïsme 3.2.2.2b
 Pròixida 2.6.7.3
 projecció 2.6.6 (q. 20),
 2.6.6.1b
 projecte 2.6.6.1b

pròleg 2.7.4.3a, 3.1.1.1,
 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2b
 pròlegs 3.1.1.2b
 prolix 2.1.3.1, 2.6.4a2,
 2.6.7.2c, 2.10c, 2.10
 (q. 27)
 promès 3.1.1.2a, 3.1.1.4
 (q. 29)
 promesa 2.6.2b
 prometença 2.6.3.3.3c
 promíscua 2.7.4.1c,
 3.1.1.1.2
 promiscuïtat 2.7.4.1c
 prompte 2.8.3
 promptitud 2.8.3
 pronúncia 2.6.3.3.2c1
 propdít 2.7.1.2c, 2.7.5 (q.
 24)
 propòs 3.1.2.2a
 propparent 4.3
 proppassat 2.7.1.2c,
 4.3.1.1
 propvinent 2.7.1.2c
 prorrata 2.4.2c, 4.3c
 pròrroga 2.4.2c
 prorrompre 2.4.2c
 prorús 4.3c
 pros i els contres, valorar
 els 4.3.1.3
 Prosèrpina 3.1.1.8.3
 prosimi 2.6.3.1e
 prosseguir 2.6.3.2a6, 4.3c
 protagonista 2.2.2.4a
 Protàgores 2.2.2.3c
 protecció 2.6.4b
 protector 2.4.3c
 protegir 2.6.7.4c
 pròtesi 3.1.2.2 (q. 31)
 protig 2.6.7.4c
 protozou 2.6.2b, 2.6.2 (q.
 16)
 prou 2.1 (q. 1)
 prov 2.6.1, 2.7.2.5 (q. 23)
 prova 2.2.2.2, 2.7 (q. 22),
 2.7.2.4
 provable 2.7.2.4
 provar 2.2.2.2, 2.7.2.1,
 2.7.2.4
 prové 3.1.2.1b
 Provença 2.2.2.3a,
 2.6.3.3.3c
 proveu-les 4.3e2
 província 2.6.3.3.2c1
 proxeneta 2.6.4a2
 pròxim 2.6.4a2, 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2b
 proxinès 2.6.7.2e, 4.3.1.1,
 4.3.4 (q. 38)
 Prudència 2.6.3.3.2c1
 Prússia 2.6.3.3.2b
 psalm 2.1 (q. 1), 2.1.3.2,
 2.6.3.1a
 psammita 2.6.3.1a
 pseudoderivat 4.3.1.1
 Pseudo-Dionís 4.3.1.2b
 Pseudo-Longí 4.3.1.2b
 pseudònim 2.6.3.1a
 pseudo-petita burgesia
 4.3.1.2c
 pseudoràbia 2.4.2
 psicòleg 2.7.4.3a
 psicologia 2.6.3.1a
 psicòpata 2.2.2.4a
 psicosi 2.6.2 (q. 16),
 2.6.2b
 psicossomàtic 2.6.3.1e
 psicotècnic 2.7.4.3c
 psicròmetre 2.6.3.1a
 psilocibina 2.6.3.1a
 psiquiatra 2.2.2.3a
 psiquiatre 2.2.2.3b,
 2.6.3.1a
 psíquic 2.1 (q. 1), 2.1.3.2
 psitàcid 2.6.3.1a
 psofòmetre 2.6.3.1a
 psoriasi 2.6.3.1a
 pterodàctil 2.1 (q. 1),
 2.1.3.2
 Ptolemeu 2.1.3.2
 públic 3.1
 puc 2.2.2.2 (q. 8),
 2.7.4.3b
 puça 2.6.3.3.3b
 Puçol 2.6.3.3.3b, 2.6.3 (q.
 17)
 púding 2.7.4.3a, 2.7.5 (q.
 24)
 pugem 2.2.2.3g
 pugen 2.2.2.3g
 puges 2.2.2.3g
 puguem 2.2.2.2 (q. 8)
 pugues 2.2.2.2 (q. 8)
 pugueu 2.2.2.2 (q. 8)
 pugui 2.2.2.2 (q. 8)
 puig 2.6 (q. 14), 2.6.7.4b
 puig (del verb *pujar*)
 2.6.7.4b
 Puig i Cadafalch, Josep
 4.3.2.2i
 Puig-aguilar 4.3.2.2e
 Puigbalador 2.6.7.4b
 Puigbò 3.1.1.2a, 3.1.1.4
 (q. 29)
 Puigcampana 2.6.7.4b
 Puigcercós 3.1.2.2a
 Puigcerdà 2.1.3.1, 2.6 (q.
 14), 2.6.7.4b, 2.6.7.5
 (q. 21), 3.2.1f
 puigcerdanenc 2.6.7.4b
 Puiggraciós 2.3b, 4.3.2.1a
 Puiggròs 3.1.2.2a
 Puig-l'agulla 4.3.2.2e
 Puigmal 2.1.3.1, 2.6.7.4b
 Puig-oriol 4.3.2.2e, 4.3.4
 (q. 38)
 Puig-reig 2.1.3.1,
 2.6.7.4b, 4.3.2.2e
 Puigseslloses 4.3.3.2
 Puixkin 2.6.7.3
 puja 2.2.2.3g
 puja-i-baixa 4.3.2.2e
 Pujalt 2.6.7.4b
 pujar 2.1 (q. 1)
 pujàveu 2.7.2.3d
 pujo 2.2.2.3g
 pujol 2.6.7.4b
 pulmó 2.8.1 (q. 25)
 púlpit 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
 24)
 pulverulent 2.2.2.2
 punció 2.6.3.3.2c2
 punt 2.1.1a
 punt d'honor 4.3.3.1b
 punt i coma 4.3.3.1a
 punta 2.8.2 (q. 26)
 punts i coma 4.3.3.1a
 punxa 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
 14), 2.6.7.2b
 puny 2.8.1 (q. 25)
 pupil·la 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)
 puput 4.3.2.2c
 pur 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2),
 2.4.3
 pura 2.2.2.3a
 puré 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1a
 pures 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3c
 put (primera persona del
 pres. d'ind. del verb
puadir) 2.7.3.2b
 Putxet, el 2.6.7.4b
 putxinel·li 2.6.7.4a

putzolana 2.6.5a
puzle 2.6.2d, 2.6.2 (q. 16)

Q

Qandahar 2.7.4.1c
Qatar 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22), 2.7.4.1c
qin 2.7.4.1c
quad 2.7.3.2b
quadre 2.7
quadribarrat 4.3.2.1b
quàdriceps 3.1.1.8.3
qual 2.7.4.1c
qualitat 2.7.3.2b, 2.7.4.1c
qualitat-preu, relació 4.3.2.2k
qualsevol 2.7.4.1c
qualssevol 2.6.3.2c
qualssevulla 2.6.3.2c
quan 2.7.3.2a, 2.7.4.1c, 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29)
quant 2.7.3.2a
quantitat 2.7.4.1c
quàquer 2.7.4.1c
Quar, la 2.7.4.1c
quaranta-tres 4.3.2.2a
quaranta-tresè 4.3.2.2a, 4.3.4 (q. 38)
quark 2.1, 2.1 (q. 1)
quarto 2.2.2.3b
quasi 2.6.2b
quasi totalitat de la gent, la 4.3.1.3
quasicontracte 4.3.1.3
quasidelicte 4.3.1.1
quàssia 2.6.3.3.2b
quatre 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1, 2.7, 2.7 (q. 22), 2.7.4.1c
que 1d, 3.1.1.3, 3.1.3 (q. 32)
què 1c, 1d, 3.1.2.1, 3.1.3 (q. 32)
Quebec 2.1 (q. 1), 2.7.4.1b, 2.7.4.3b
qued 2.7.3.2b
quedar 2.1.3.1, 2.7.4.1b
quedar-s'ho 4.3e2
quefer 4.3.2.2g
queia 2.2.2.2 (q. 8)
quèiem 3.1.2.1c
queim 2.2.2.2 (q. 8)
queis 2.2.2.2 (q. 8)

queixa 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1 (q. 4), 2.7.4.1b, 3.2.1d
queixal 2.7 (q. 22)
Queixàs 2.7.4.1b
Queralbs 2.7 (q. 22), 2.7.1.2a
Queralt 2.1 (q. 1), 2.7.3.2a
quès 3.1.3 (q. 32)
qüestió 2.1.2 (q. 3), 2.7.4.1c, 3.2.2.1 (q. 33)
quètxup 2.6.7.4a
queviure 4.3.2.2g
quibuts 2.6.5b
quid 2.7.3.2b
quiet 2.1 (q. 1), 2.1.3.1 (q. 4)
quietud 2.7 (q. 22), 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24)
quilo 2.5.1 (q. 12), 2.7.4.1b
quilòmetre 3.1.1.2c, 3.1.2, 3.1.2.2c
químic 2.7.4.1b, 2.7.4.3a
química 2.7.4.3a
quin 2.1 (q. 1), 3.1.1.4 (q. 29)
quinqué 2.4.3b, 3.1.2.1a, 3.2.1f
quinquenni 2.8.2d2
quiqueret 2.4.3b
quinta 2.7.4.1b
quinta essència 4.3.3.1a
quintaessenciar 4.3.3.3, 4.3.4 (q. 38)
Quintí 2.1 (q. 1)
quinze 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1, 2.7 (q. 22)
quiquiriquic 4.3.2.2c
Quirze 2.2.2.3b, 2.6 (q. 14), 2.6.2c, 2.6.2 (q. 16)
qui-sap-lo 4.3.2.2d
quisso 2.6.3.2a
quitar 2.7.4.1b
quítxua 2.6.7.4a
Quixot 2.6 (q. 14), 2.6.7.2c
Qumran 2.7.4.1c
quocient 2.7.4.1c
quòdlibet 2.7.3.2d, 3.1.2.2 (q. 31)
quota 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1, 2.7 (q. 22),

2.7.4.1c, 2.7.4.1c, 3.2.2.1a
quotidià 2.7.4.1c

R

rabassa 2.6.3.2a3
Rabat 2.7.3.2b
rabdologia 2.7.1.2d
rabiüt 3.2.2.1b
raça 2.1.1 (q. 2), 2.6.3.3.3b
racó 2.2.2.2, 2.4.1 (q. 11)
radar 3.1.1.8.1
radicand 2.7.3.2a
radiodifusió 3.1.1.5
radiooient 4.3
radioreceptor 2.4.2, 4.3c
ràdios 3.1.1.2c, 3.1.1.4 (q. 29)
radsimir 2.6.5b
Rafalcaid 2.7 (q. 22)
Rafelguaraf 2.6 (q. 14), 2.6.1
raid 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24)
raig (del verb *rajar*) 2.6.7.4b
ràim 2.1.2 (q. 3), 3.2.2.1b
ràimat 3.2.2.1b
Raimat 3.2.2.1b
Raimon 3.1.1.8.1
rajar 2.6.6.1a, 2.6.6.4
rajola 2.6.6.1a
rajput 2.3b, 2.6.6.1b
rambla 2.8.2a
Ramon 2.1 (q. 1), 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q. 29)
ranci 2.1 (q. 1), 2.6 (q. 14), 2.6.3.3.2c1
rancúnia 3.1.1.1.2
rang 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24)
rànquing 2.7.4.3a
raó 2.1.1 (q. 2), 2.2.1 (q. 6), 3.1.1.2a, 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2a
raor 2.4.3b
ràpid 2.7.3.2a
ràpida 2.7.3.2a
rapidesa 2.7.3.2a
rapsòdia 2.7.1.2d
Raquel 2.7 (q. 22), 2.7.4.1b
rara avis 4.3.2.2f

raspall 2.2.2.2
 Raspeig 2.6.7.4*b*
 rata 2.7 (q. 22)
 ratapinyada 4.3.3.1,
 4.3.3.1 (q. 37)
 ratapinyades 4.3.3.1,
 4.3.3.1 (q. 37)
 ratbuf 4.3.2.2*c*
 ratlla 2.1 (q. 1), 2.1.3.1
 (q. 4), 2.5.3, 2.7.3.2*d*,
 2.7.5 (q. 24)
 ratolí 2.7.3.1
 ratpenat 2.7.3.2*d*, 4.3.2.1*a*
 ratpenatisme 1, 4.3.3.3
 ràtzia 2.6.5*a*, 3.2.1*d*
 Raül 3.2.2.1 (q. 33),
 3.2.2.1*b*
 rau-rau 4.3.2.2*c*
 rauxa 2.1.1 (q. 2), 2.6 (q.
 14), 2.6.7.2*d*, 2.6.7.5
 (q. 21), 2.10*a*, 2.10 (q.
 27)
 rave 2.2.2.2
 Ravenna 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d*, 2.8.2*d*2,
 3.1.1.8.2
 reabsorció 2.7.1.2*c*
 reacció 2.7.4.3*c*
 realitat 2.7.3.2*b*
 realitzar 2.1.1 (q. 2), 2.6,
 2.6 (q. 14), 2.6.5*a*
 Reard 2.7.3.2*a*
 rebé (del verb *rebre*)
 3.1.2.1*b*
 rebel 2.5.2*e*
 rebel·lar 2.5.2*e*
 rebel·lia 2.5.2*e*
 rebel·lió 2.5.2*e*
 rebentar 2.7.1.1
 rebre 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*f*, 2.4.3*a*,
 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*a*,
 2.7.5 (q. 24)
 rebuig 2.1.3.1, 2.6.7.4*b*,
 2.6.7.5 (q. 21)
 rebut 2.7.2.2*c*
 rebutj 2.6.6
 rebutjable 2.6.6.4*c*
 rebutjar 2.1.3.1, 2.6.6.4*c*,
 2.6.7.4*b*
 rec 2.7, 2.7.4.3*b*
 recanvi 2.8.2*c*
 recaptar 2.7.1.2*c*
 Recared 2.7.3.2*b*
 recel 2.5.2*f*
 recelar 2.5.2*f*, 2.5.2 (q.
 13)
 recent 2.6.3.3.2*b*
 recepció 2.7.1.2*d*
 recepta 2.7.1.2*d*, 2.7.5 (q.
 24)
 recer 2.6 (q. 14), 2.6.3 (q.
 17), 2.6.3.3.2*b*
 recitar 2.6.3.3.2*b*
 reclòs 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2*a*
 recolz 2.6.3.1*d*
 recolzeu's-hi 4.1.1
 reconèixer 2.2.2.2
 record 2.7*a*, 3.1.2.1*c*
 recordar 2.7*a*
 recordar-te'n 4.1.1
 recórrer 2.4.3*a*, 3.1.2.2
 (q. 31), 3.1.2.2*b*
 rector 2.4.3*b*
 rectoria 2.4.3*b*
 recuit 2.7.4.1*c*
 redempció 2.6.3.3.2*c*2,
 2.8.3
 redemptor 2.8.3
 redeu 3.1.3
 redós 3.1.2.2 (q. 31)
 redòs (del verb *redossar*)
 3.1.2.2*a*
 redreç 2.6.3.3.3*d*
 reduint 3.2.2.2*c*
 reeixir 3.2.2.2*d*
 reembós 1*c*, 3.1.2.2*a*
 reescalfar 4.3*d*
 reescriure 4.3*d* (q. 36)
 reestructurar 1, 4.3*d*
 refer 4.3
 reflex 2.6.4*a*2, 3.2.1*b*,
 2.10*c*
 reflexió 2.6.4 (q. 18)
 reflexos 2.2.2.3*d*
 reflux 2.10*c*
 reforç 2.6.3.3.3*d*
 refrén 3.1.2.1*b*
 refrescar 2.7.4.3*a*
 reg 2.7, 2.7.4.3*b*, 2.7.5 (q.
 24), 3.1.1.4 (q. 29)
 regalèssia 2.6.3.3.2*b*
 Regencós 3.1.2.2*a*
 règim 3.1.1.4 (q. 29),
 3.1.2, 3.1.2.1 (q. 30)
 règims 3.1.1.4 (q. 29)
 regir 2.6.6.4
 regirar 2.6.6.4
 regla 2.7.4.2*a*
 reglament 2.7.4.2*a*
 regle 2.2.2.3*b*
 regne 2.7.4.3*c*, 2.8.1 (q.
 25)
 regraciar 2.6.3.3.2*b*
 reguitnar 2.7.3.2*d*, 2.8.2*d*
 reguitzell 2.6.5*a*
 rei 2.1 (q. 1)
 reia 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*e*
 reialme 3.2.2.1*c*
 rèieu 3.1.2.1*c*
 reïficar 3.2.2.1*b*
 reimprès 3.1.2.1*a*
 reina 3.1.1.1, 3.2.2.1*b*
 reïna 3.2.2.1*b*
 reincidir 3.2.2.2*d*
 reinflar 3.2.2.2*d*
 reintegrament 3.2.2.2*d*
 reïra 3.2.2.2*d*
 reïsc 3.2.2.2*d*
 reïscia 3.2.2.2*d*
 reïsqué 3.2.2.2*d*
 reïsquem 3.2.2.2*d*
 reïsques 3.2.2.2*d*
 reïsqueu 3.2.2.2*d*
 reiterar 3.2.2.2*d*
 reïx 2.6.7.2*c*, 3.2.2.1 (q.
 33), 3.2.2.2*d*
 reixa 2.6, 2.6 (q. 14)
 Reixac 2.6.7.3
 Reixach 2.1.3.2
 reïxen 3.2.2.2*d*
 reïxi 3.2.2.2*d*
 reïxin 3.2.2.2*d*
 reïxis 3.2.2.2*d*
 relació 2.6.3.3.2*b*,
 3.1.2.2*a*
 religió 2.5.1, 2.5.2
 relleu 2.5.1 (q. 12)
 rellotge 2.2.2.3*b*, 2.5.1,
 2.6 (q. 14), 2.6.6.2*b*
 rem 2.8.1 (q. 25)
 remei 3.1.1.4 (q. 29)
 remèn 3.1.2.1*b*
 remès 3.1.2.1*a*
 ren 2.8.1 (q. 25)
 renaixença 2.6.3.3.3*c*
 renard 2.7.3.2*a*
 Renat 2.7.3.2*b*
 renéixer 2.2.2.2, 3.1.2.1*c*
 renòs 3.1.2.2*a*
 renovar 2.7.2.3*c*
 renta't 4.1.1
 rentaplats 4.3

renúncia 2.6.3.3.2c1
reny 2.8.1 (q. 25)
renyar 3.2.1f
reomplir 2.2.2.2
reordén 3.1.2.1b
rep 2.7.1.2b, 2.7.2.2c,
2.7.5 (q. 24)
rep (primera persona del
pres. d'ind. del verb
rebre) 2.7.1.2b
repàs 2.6.3.2a1, 3.1.1.2a
repàs (del verb *repassar*)
2.6.3.2
repassar 2.6.3.2a1
repassos 2.6.3.2a1
repel 3.1.3
repel·lent 2.5.2
repés 3.1.2.1b
replà 2.7.1.1
replè 3.1.2.1a
replicar 3.2.1b
repòs 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q.
29), 3.1.2.2 (q. 31),
3.1.2.2a
repòs (del verb *reposar*)
3.1.2.2a
reprèn 3.1.2.1b
reprès 3.1.2.1a
repte 2.7.1.2d
rèptil 2.7 (q. 22),
2.7.1.2d, 3.1.1.8.2
republicà 3.1.1.1
Requesens 2.7.4.1b
rèquiem 3.1.1.2c, 3.1.2.1
(q. 30)
rere 2.1.1b
rereguarda 4.3.1.1
reressaga 2.6.3.2a6, 4.3c
res 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q.
11), 3.1.1.3
resar 2.6.2b
rescindir 2.6.3
resecció 2.6.3.2a4
residu 2.2.2.4b, 2.6.2b
residual 2.2.2.4b
respecte 2.7.4.3c
respon 3.1.1.2a
responc 2.7.4.3a
responsable 2.2.2.4c
respòs 3.1.2.2a
ressaltar 2.6.3.2a4
ressec 2.6.3.2a4
resseguir 2.6.3.2a4
ressentit 2.6.3.2a4
ressenya 2.6.3.2a4
ressituar 2.6.3.2a4
ressò 2.6.3.2a4, 3.1 (q.
28), 3.1.1.2a, 3.1.2.2a
ressol 4.3c
ressonar 2.6.3.2a4
ressopó 2.6.3.2a4
ressorgir 2.6.3.2a4
ressortir 2.2.2.2
ressuscitar 2.6.3
restablir 4.3d, 4.3d (q. 36)
retaula 3.1.1.1
retireu-vos 4.3e2
rètol 3.1.2.1c
retrò 3.1.2.2 (q. 31),
3.1.2.2a
retrograd 2.7.3.2a,
3.1.2.2b
reüll, de 3.2.2.2d
reüllar 3.2.2.2d
reunió 3.2.2.2d
Reür 3.2.2.1b
Reus 2.4.1 (q. 11), 2.6.3
(q. 17)
revelar 2.5.2f, 2.5.2 (q.
13)
revèn 3.1.2.1 (q. 30),
3.1.2.1b
reverend 2.7.3.2a
revés 3.1.2.1 (q. 30),
3.1.2.1a
Rexach 2.6.7.3
rhythm-and-blues 4.3.2.2f
Rialb 2.7.1.2a, 2.7 (q. 22)
rialpenc 1, 2.7.1.2a
Ribagorça 2.6.3 (q. 17),
2.6.3.3.3c
ribald 2.7.3.2a
Riba-roja 4.3.2.2d
Ribes 2.2.2.3c
Ribes de Freser 4.3.3.2
Ribesaltes 2.7.1.1
ric 2.1.1 (q. 2), 2.7.4.3b
ric (del verb *riure*)
2.7.4.3b
Ricard 2.7.3.2a
ric-ric 4.3.2.2c
rient 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
24)
Rif 2.6.1
rifa 2.1 (q. 1), 2.6.1 (q.
15), 2.6 (q. 14)
rigorosament 3.2.1a
Rin 2.9.1
Rioja, La 2.1.1
Ripoll 2.1 (q. 1)
risc 2.6.3.1c
Rita 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q.
11)
ritme 2.8.1 (q. 25)
rítmic 3.1 (q. 28)
ritu 2.2.2.4b
riu 2.1.1 (q. 2)
Riudecanyes 4.3.2.1a
riuen 2.2, 3.1.1.2c
riure 2.4.3a
riuré 3.1.2.1 (q. 30)
rivet 1
rizoma 2.6.2b
rizotònic 2.6.2b, 2.6.2 (q.
16)
RNA, l' 4.1.2a
ro 2.9.1
roba 2.1 (q. 1)
robavellaire 4.3.3.3, 4.3.4
(q. 38)
Robert 2.7.3.2a
roca 2.4.1 (q. 11),
2.7.4.1a
rock 2.1 (q. 1), 2.7.4.1d
rock-and-roll 4.3.2.2f
roda 2.1.1 (q. 2), 2.7 (q.
22)
rodamon 3.1.3
Roda-soques 4.3.2.2d
Roderic 2.7.4.3b
Rodolf 2.6.1, 2.6.1 (q. 15)
Roergue 2.7.4.2b
Roger 2.4.1 (q. 11),
2.4.3b, 2.6.6.1b
Rogeret 2.4.3b
roí 3.2.2.2a
roig 2.1.3.1 (q. 4)
röindat 3.2.2.2a
Roine 2.2.2.3b
roja 2.6.6.4
Roma 2.1 (q. 1)
romanç 2.6.3, 2.6.3 (q.
17), 2.6.3.3.3d
romança 2.6.3.3.1
romanx 2.6 (q. 14),
2.6.7.2b, 2.6.7.5 (q.
21), 2.10d, 2.10 (q. 27)
romboide 3.2.2.1b
romboidal 3.2.2.1b
romp 2.7.1.2a
rompre 2.7.1.2a
Romuald 2.7.3.2a
Ròmul 3.1.2.2 (q. 31)
Ronçana 2.6.3.3.3c
Roncesvalls 2.6.3.3.2c

rònc 2.7.4.3a, 3.1.2.2b
 rònega 2.7.4.3a
 ronyó 2.1.3.1 (q. 4)
 roques 2.1.3.1 (q. 4),
 2.7.4.1b
 roquissar 2.6.3.2a3
 rosa 2.1.1 (q. 2), 2.6.2b
 rosada 2.6.2 (q. 16)
 rosbif 2.6.1
 rosegar 2.6.2b
 Roser 2.4.3c
 ròssec 2.6.3.2a, 2.7.4.3a,
 3.1.2.2 (q. 31)
 Rosselló 2.6.3.2a, 3.1.1.4
 (q. 29)
 rossellonès 3.1.2.1a
 Rosselló-Pòrcel 4.3.2.2i
 Rosselló-Pòrcel,
 Bartomeu 4.3.2.2i
 Rossend 2.6 (q. 14),
 2.6.3.2a, 2.7.3.2a
 Rossich 2.1.3.2
 Rossinyol i Coforb
 4.3.2.2i
 rostre 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3b
 Rostropóvitx 2.6.7.4d
 Rotllan 2.5.3
 rotllo 2.5.3
 rotlo 2.5.3
 rotund 2.7.3.2a
 Roxana 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4a2, 2.10a
 Rubèn 3.1.1.2a, 3.1.2.1
 (q. 30), 3.1.2.1a
 rubèola 3.1.1.8.3
 ruc 2.2.1 (q. 6), 2.7.4.3b
 rude 2.2.2.4c
 rugbi 2.7.4.3c, 2.7.5 (q.
 24)
 ruïna 2.4.1 (q. 11)
 ruïnós 3.2.2.1b
 ruixar 2.6.7.3
 ruixat 2.1.3.1 (q. 4)
 rumb 2.7a, 2.7.1.2a
 rumbós 2.7a
 rupia 3.1.1.8.2
 ruptura 2.7.1.2d
 rus 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1d,
 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29)
 russa 2.6.3 (q. 17)
 Russafa 2.6.3, 2.6.3.2a
 Rússia 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.2a, 2.6.3.3.2b
 russos 2.6.3 (q. 17)

Rut 2.7 (q. 22), 2.7.3.2b,
 2.9.1
 Ruyra 2.1

S

s, de 4.1.3 (q. 34)
 s, la 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 s'asseu 4.1.1
 s'espera 4.1.3 (q. 34)
 s'hi fa 4.1.3 (q. 34)
 s'ho emporta 4.1.1
 sa 3.1.1.3
 Sabadell 2.1 (q. 1), 2.5.1
 (q. 12)
 sabata 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3a
 sabé 2.2.2.2 (q. 8)
 sabem 2.2.2.2 (q. 8),
 2.7.2.2c, 2.7.2.5 (q. 23)
 saben 2.2.2.2 (q. 8)
 sabent 2.2.2.2 (q. 8)
 saber 2.1 (q. 1), 2.2.2.2
 (q. 8), 2.4.3a, 2.7.1.2b,
 2.7.2.2c, 2.7.2.4
 saberut 2.7.2.2c, 2.7.2.4
 sabés 2.2.2.2 (q. 8),
 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1b
 sabia 2.2.2.2 (q. 8),
 2.7.1.2b
 sabó 2.6.3.1a, 2.7 (q. 22),
 2.7.1.1, 2.7.2.2c,
 3.1.2.2a
 saborós 3.1.2.2a
 sabrà 2.2.2.2 (q. 8)
 sac 2.7.4.3b
 sacerdoci 2.6.3.3.2b
 sacrifici 2.6.3.3.2b
 sacríleg 2.7.4.3a
 sacrilegi 2.7.4.3a
 sacsar 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4c
 sacsejar 2.7.4.3c
 sacsó 2.1.1c, 2.6.4 (q.
 18), 2.6.4c, 2.7 (q. 22),
 2.7.4.3c
 safareig 2.1.3.1 (q. 4), 2.6
 (q. 14), 2.6.7.4b
 safaretjos 2.6.7.4b
 sagaç 2.6.3.3.3d
 sageta 2.6.6.4
 sagnar 2.7.4.3c
 Sagunt 2.6 (q. 14),
 2.6.3.1a
 Sàhara 2.9.2c

sahrauí 2.9.2c
 Saix 2.6.7.3
 Sakhalín 2.1.1
 sal 2.1 (q. 1)
 Sala-d'heures 4.3.2.2e
 Salàs 3.1.1.2a
 Salisachs 2.7.4.1e
 Salitja 2.6 (q. 14),
 2.6.6.2a
 Sallagosa 2.6.2b
 Sal-lusti 2.5.2
 salm 2.6.3.1a
 salmejar 2.6.3.1a
 salmista 2.6.3.1a
 salmòdia 2.6.3.1a
 saló 3.1.2.2 (q. 31)
 Salomé 3.1.1.2a,
 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 Salomó 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 Salou 2.2.2.4b
 salpebre 4.3.2.1a,
 4.3.2.2k
 salpingo-ootectomia
 4.3.2.2e
 salsa 2.5.1 (q. 12)
 Salses 2.2.2.3c
 salsitxa 2.6.7.4a
 salt 2.7.3.2a, 2.7.3.2a
 saltar 2.7.3.2a
 saltiri 2.6.3.1a
 saludar 2.7.3.2b
 saludar-me 4.3e2
 salut 2.7.3.2b
 salv 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q.
 2), 2.6 (q. 14), 2.6.1,
 2.6.1 (q. 15), 2.7.2.2d,
 2.7.2.5 (q. 23)
 salv (del verb *salvar*)
 2.6.1
 salva 2.6.1
 Salvador 2.4.3b
 Salvadora 2.4.3b
 salvatge 2.2.2.4c, 2.6.6.4a
 salvatgisme 2.6.6.4a
 salvatjada 2.6.6.4a
 Salvat-Papasseit 4.3.2.2i,
 4.3.4 (q. 38)
 Salvat-Papasseit, Joan
 4.3.2.2i
 Salzadella, la 2.6.2c
 Salzburg 3.1.1.8.1
 salze 2.6.2c
 Samaranch 2.7.4.1e
 Samaria 3.1.1.8.2

samfaina 2.8.2*b*
 Samni 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*d*
 Samsó 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2*e*
 Sanatüja 3.2.2.1*b*
 Sanç 2.6.3.3.3*d*
 Sandra 2.8.2 (q. 26)
 sandvitx 2.6.7.4*d*,
 2.7.3.2*d*, 2.7.5 (q. 24),
 3.1.1.8.1
 sang 2.1 (q. 1), 2.1 (q. 1),
 2.7.4.3*a*
 sangglaçar 4.3
 sangonós 2.7.4.3*a*
 sangtraït 2.1.3.2
 sanguinari 2.7.4.3*a*
 Sansor 2.8.2*e*
 sant 2.7*a*
 Sant Andreu 2.7.3.2*a*
 Sant Antoni 2.7.3.2*a*,
 4.3.3.2
 Sant Hilari 2.7.3.2*a*
 Sant Martí Sarroca
 4.3.3.2
 Sant Rafel del Riu 4.3.3.3
 santa 2.7*a*
 Santa Coloma de
 Gramenet 4.3.3.2
 Santa Maria del Camí
 4.3.3.2
 santabàrbara 4.3.3.3
 Santaaulària 4.3.3.2
 Santamaria 4.3.3.2
 Santanyí 2.8.1 (q. 25),
 3.1.1.2*a*
 santbernat 4.3.3.3
 santboià 4.3.3.3
 Santcliment 4.3.3.2
 santedat 2.7.5 (q. 24)
 Santes Creus 4.3.3.2
 Santesmasses 4.3.3.2
 santjoanista 4.3.3.3
 Santllehí 2.9.1
 santmiquelada 4.3.3.3
 Santpedor 4.3.3.2
 sant-rafelí 1, 4.3.3.3,
 4.3.4 (q. 38)
 Sant-romà 4.3.2.2*e*
 sap 2.2.2.2 (q. 8),
 2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*c*,
 2.7.2.5 (q. 23)
 sàpiga 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3*e*, 2.7.2.2*c*
 sàpigues 2.2.2.3*g*

saponificar 2.7.2.2*c*
 Sara 2.6.3 (q. 17)
 Saragossa 2.6.3.2*a*
 sarah bernhardt 4.3.2.2*f*
 sarcòfag 2.7.4.3*a*
 sard 2.7.3.2*a*
 Sardenya 2.6.3.1*a*,
 2.7.3.2*a*
 sardònix 2.6.7.2*c*
 Sarradé 3.1.2.1*a*
 sastre 2.2.2.3*b*
 satèl·lit 2.5.2
 satisfer 2.2.2.2
 sàtrapa 2.2.2.4*a*
 satsuma 2.6.5*b*
 saüc 3.2.2.1*b*
 Saus, Camallera i
 Llampaiés 4.3.2.2*i*
 savi 2.6.1 (q. 15),
 2.6.3.1*a*, 2.7.2.1,
 2.7.2.4
 sàvies 2.6.3.1*d*
 saviesa 2.7.2.4
 Savoia 2.7 (q. 22)
 saxó 2.1.1*c*, 2.10*a*
 saxòfon 2.10*a*
 Saxònia 2.6.4*a*2
 Scala, la 4.1.3 (q. 34)
 Scala de Milà, la 4.1.2*b*
 scherzo 2.1 (q. 1)
 scherzos, de 4.1.3 (q. 34)
 scherzos, un repertori d'
 4.1.2*b*
 schola cantorum, la
 4.1.2*b*, 4.1.3 (q. 34)
 schorl 2.6.7.2
 se 1*d*, 2.2.2.2, 3.1.3 (q.
 32)
 se'ls menja 4.1.1
 se'm queixa 4.1.1, 4.1.3
 (q. 34)
 se m'hi coneix 4.1.1
 se me'n riu 4.1.1, 4.1.3
 (q. 34)
 se n'ha recordat 4.1.1
 se'n va 4.1.1, 4.1.3 (q.
 34)
 se'ns espatlla 4.1.1
 se'ns rifa 4.1.3 (q. 34)
 sé 1*d*, 2.2.2.2 (q. 8), 3.1.3
 (q. 32)
 sebaci 2.6.3.3.2*b*, 2.7.2.4
 Sebastià 2.6 (q. 14), 2.6.3
 (q. 17)
 seborrea 2.4.2*d*, 2.7.2.4

sec 2.7*b*, 2.7.4.3*b*,
 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29)
 seca 2.1 (q. 1), 2.7*b*
 secció 2.1.1*c*, 2.6.3.3.2*c*2
 secretari 3.2.1*b*
 seda 2.6 (q. 14), 2.7 (q.
 22)
 segador 2.4.3*c*
 segell 2.5.2*c*
 segle 2.1 (q. 1), 2.2.2.3*b*,
 2.7.4.2*a*, 2.7.4.2*a*,
 3.2.1*b*
 segles 2.2.2.3*c*
 segment 2.7.4.3*c*
 segon 2.1.1 (q. 2), 2.6.3
 (q. 17), 2.7.4.2*a*
 Segòvia 3.1.2.2 (q. 31)
 Segre 2.4.1 (q. 11)
 següent 2.1.2 (q. 3),
 2.7.4.2*a*, 3.2.2.1*a*
 seguir 2.7.4.2*b*, 2.7.4.3*b*
 seguirets 2.2.2.3*g*
 seguit 2.1 (q. 1)
 segur 2.4.3*b*
 segurament 2.4.3*b*
 seguretat 2.7.3.2*b*
 seient 3.2.2.1*c*
 sèieu 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*c*
 selecció 2.5.2
 semblança 2.6.3.3.3*c*
 semblar 2.8.2*a*
 semideu 3.1.3, 4.3.1.1
 semiesfèric 4.3*d*
 semirecta 2.4.2
 semitò 3.1.1.5, 3.1.2.2*a*
 semiuncial 3.2.2.2*d*, 4.3*b*
 sémola 3.1.2.1
 sèmola 3.1.2.1*d*
 sempre 2.4.1 (q. 11),
 2.6.3.1*a*
 semprenflor 2.8.2*b*, 4.3,
 4.3.2.1*a*
 senar 2.4.3*b*
 sencer 2.2.2.1, 2.8.2 (q.
 26)
 Sèneca 2.2.2.4*a*, 3.1.2.1
 (q. 30), 3.1.2.1*d*
 Senegal 2.1 (q. 1)
 senglar 2.4.3*b*
 sènia 3.1.2.1 (q. 30),
 3.1.2.1*d*
 Sènia, la 2.6.3, 3.1.2.1*d*
 Senija 2.6.6.1*a*
 senixó 2.6.7.2*c*

sensefeina, un 4.3.1.2a
 sensepapers, un 4.3.1.2a
 sensesostre, un 4.3.1.2a
 Senterada 2.8.2 (q. 26)
 Sentfores 2.7.3.2a
 sentir 2.4.3a
 sentiran 3.1.1.2a, 3.1.1.4
 (q. 29)
 Sentmenat 4.3.3.2
 seny 2.1.1 (q. 2)
 senyal 2.1.3.1
 senyor 2.4.3b
 senyora 2.4.3b
 senzill 2.1 (q. 1), 2.5.1 (q.
 12), 2.6.2c, 2.6.2 (q.
 16)
 senzillesa 2.6.2b
 sépia 3.1.2.1
 sequaç 2.7 (q. 22)
 seqüela 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)
 séquia 2.6.3, 3.1.1.2c,
 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1d
 sequoia 2.7.4.1c
 Serafi 2.6.3.1a
 Sèrbia 2.7.1.1, 3.1.2.1d
 serbocroat 4.3.2.1b
 serè 3.1 (q. 28), 3.1.1.4
 (q. 29), 3.1.2, 3.1.2.1a,
 3.1.2.1 (q. 30)
 serf 2.6 (q. 14), 2.6.1,
 2.6.1 (q. 15), 2.7.2.3c
 Sergi 2.1 (q. 1)
 sèrie 2.2.2.4c, 3.1.1.1.2,
 3.1.1.2c, 3.1.1.4 (q.
 29), 3.1.2.1, 3.1.2.1d
 seroalbúmina 3.1.1.5
 Seròs 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 serp 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q.
 11), 2.7.1.2a, 2.7.5 (q.
 24)
 serpentina 2.7.1.2a, 2.7.5
 (q. 24)
 serr 2.4.1
 Serra d'en Galceran, la
 4.3.3.2
 Serrateix 2.6.7.3
 serrell 2.4.1 (q. 11)
 serva 2.6.1, 2.7.2.3c
 servei 2.7 (q. 22), 3.1.1.1,
 3.1.1.1.3
 serveis 3.1.1.2a, 3.1.1.4
 (q. 29)
 servent 2.6.1
 servir 2.6.1
 servix 2.6.7.2c
 sessió 2.6.3.2a5
 set ('ganes de beure')
 2.7.3.2b
 Setcases 4.3.2.1a
 setciències 2.6.5b,
 4.3.2.1a
 setè 3.1.2.1a
 setembre 2.7.3.1
 setge 2.6.6.4a
 setí 2.2.2.2
 setmana 2.1.1, 2.7.3.2d,
 2.7.5 (q. 24), 2.8.2a,
 3.2.1d
 setrill 2.6.3
 setze 2.1.3.2 (q. 5)
 seu ('greix') 2.7.2.4
 Seu d'Urgell, la 4.3.3.2
 seues 3.1.1.2c
 Seül 3.2.2.1b
 Seutes 2.2.2.3c
 sèver 2.4.3b
 Sèvres 2.7.2.2a
 sexe 2.6.4 (q. 18),
 2.6.4a2, 2.10a
 sex-shop 1, 2.6.7.2
 sextant 2.10b
 sexual 2.10a
 shakespeareà 2.1.3.2,
 2.6.7.2
 si 1d, 3.1.1.3, 3.1.3 (q.
 32)
 sí 1d, 3.1.3 (q. 32)
 sibil·la 2.5.2f
 siboc 2.7.4.3b
 sic (del verb *seguir*)
 2.7.4.3b
 sífilis 3.1.1.4 (q. 29)
 Sifnos 2.6.1
 Sigfrid 2.7 (q. 22),
 2.7.3.2b
 sigil·lar 2.5.2c, 2.5.2 (q.
 13)
 sigil·lós 2.5.2c
 signe 2.1 (q. 1),
 2.6.3.3.2a, 2.7.4.3c
 sikh 2.1 (q. 1), 2.1.3.2,
 2.9.2c
 sikhisme 3.2.1f
 silenci 2.6.3.1a,
 2.6.3.3.2c1
 silenciós 3.1.2.2 (q. 31)
 Silèsia 2.6.2b
 síliqua 3.1.1.2c
 síl·laba 2.5.2
 sil·lepsi 2.5.2a, 2.5.2 (q.
 13)
 sil·logisme 2.5.2a, 2.5.2
 (q. 13)
 Sílvia 2.1 (q. 1), 2.6.1 (q.
 15)
 símbol 2.7.2.2b
 simfonia 2.8.2b
 simfònica 3.1.2.2c
 Simforosa 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2b
 similar 2.5.2f, 2.5.2 (q.
 13)
 Símmies 2.2.2.3c
 Simplici 2.8.2 (q. 26)
 símptoma 2.2.2.4a,
 2.7.1.2a, 2.8.3
 sincer 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.2c
 sine qua non 4.3.2.2f
 sinèdoque 2.7.4.3c
 sinergia 3.1.1.8.2
 Singapur 2.4.1 (q. 11)
 sínia 2.6.3
 sins 3.1.3 (q. 32)
 sintaxi 2.6.4a2, 2.6.2b
 síntesi 3.1.1.1
 sioux 2.10c
 Síria 2.6.3 (q. 17)
 Sírius 3.1.1.1.3, 3.2.2.2d
 sis (plural de *si*) 3.1.3 (q.
 32)
 síis 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 sisè 3.1.2.1a
 Sísif 2.6.1
 sistema 2.2.2.4a
 Sitges 2.2.2.3c, 2.6.6 (q.
 20), 2.6.6.2b
 sitja 2.6.6.4b
 situació 3.1.2.2a
 situen 3.1.1.2b
 situes 3.1.1.2b
 Siurana 2.6.3.1a
 siureny 1
 Sixena 2.6.7.2c
 Sixte 2.6.4a2, 2.10b
 sizígia 2.6.2b, 2.6.2 (q.
 16)
 skinhead 4.3.2.2f
 Slesvig-Holstein, l'
 4.1.2b, 4.1.3 (q. 34)
 so 4.3a
 So n'Ametler 4.2.1
 So n'Armadans 4.2.1

So na Cassana 4.2.1
 So na Monda 4.2.1
 soberg 2.7.4.3a
 soberga 2.7.4.3a
 soberguejar 2.7.4.3a
 Sobrarb 2.7.2.2d
 sobre 2.6.3.1a
 sobrecòs 3.1.2.2a
 sobreixir 3.2.2.2d
 sobreexcitació 2.6.4a2
 sobreimprès 3.1.2.1a
 sobreimpressió 3.2.2.2d
 sobreisc 3.2.2.2d
 sobreisque 3.2.2.2d
 sobreix 2.6.7.2c, 3.2.2.2d
 sobreixen 3.2.2.2d
 sobreixent 3.2.2.2d
 sobreixi 3.2.2.2d
 sobreixin 3.2.2.2d
 sobreixis 3.2.2.2d
 sobrenatural 4.3.1.1
 sobrer reserva 2.4.2
 sobresalt 2.6.3.1e
 sobresortir 2.2.2.2
 sobresou 4.3c
 sobtadament 2.7.1.2d
 sobtar 2.7.1.2d
 sobte 2.7.1.2d, 2.7.2.2d
 soca-rel, de 4.3.2.2d
 soci 2.1.1b, 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.2b
 sòcia 2.6.3.3.2b
 social 2.6.3.3.2b
 socialista 2.2.2.4a
 societat 2.6.3.3.2b
 socioeconòmic 4.3.2.1b
 sociòleg 2.7.4.3a
 sòcol 3.1.2.2b
 socors 2.4.3
 Socotra 3.1.1.8.2
 Sòcrates 2.2.2.3c,
 3.1.2.2c
 Sofia 2.6.1 (q. 15)
 Sòfocles 2.2.2.3c, 3.1.2.2
 (q. 31)
 sofre 2.1.1 (q. 2), 2.6 (q.
 14), 2.6.1 (q. 15)
 sofrir 2.1 (q. 1), 3.2.1b
 Sogorb 2.7.1.2a, 2.7.2.2d
 sogorbí 2.7.1.2a
 sogra 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3a, 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3b
 sol 1d, 2.1 (q. 1), 2.2.2.2,
 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29),
 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 sòl 1d, 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 solà 2.2.2.2
 solc 2.5.1 (q. 12),
 2.7.4.3a
 solcar 2.7.4.3a
 solemne 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2d
 solfa 2.6 (q. 14)
 sòlid 2.7a, 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2b
 solidesa 2.7a
 solitud 2.7 (q. 22),
 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24)
 Sòller 2.4.3b, 2.5.1 (q.
 12), 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2b
 solleric 2.4.3b
 sol·licitud 2.7.3.2b
 solonetz 2.6.5b
 solontxac 2.6.7.4a,
 2.6.7.5 (q. 21)
 sols 3.1.3 (q. 32)
 sòls 3.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 Solsona 2.6.3.1b
 sòmnes 3.1.1.2c
 somnàmbul 2.8.2d
 somni 2.8.1 (q. 25), 2.8.2
 (q. 26), 2.8.2d
 somriu 2.4.1 (q. 11)
 somriure 2.8.2 (q. 26),
 2.8.2e
 son 1d, 2.1 (q. 1), 3.1.3
 (q. 32)
 son (contracció) 4.2.1
 son (possessiu àton)
 3.1.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 Son Cervera 4.2.1
 Son Santjoan 4.2.1
 Son Santmartí 4.2.1
 Son Vitamina 4.2.1
 són 1d, 3.1.3 (q. 32)
 sonar 2.6.3 (q. 17), 2.6.3a
 Sònia 2.6.3.1a, 3.1.2.2 (q.
 31), 3.1.2.2c
 sopa 2.7 (q. 22)
 sord 2.7 (q. 22), 2.7.3.2a,
 2.7.5 (q. 24)
 sorda 2.7.5 (q. 24)
 sordesa 2.7.3.2a, 2.7.5 (q.
 24)
 sòrdid 3.1.2.2b
 sordmuda 4.3.3.1
 sordmut 4.3.2.1a, 4.3.3.1
 sorgir 2.6.6 (q. 20)
 soroll 2.2.2.2, 2.4.1 (q.
 11)
 sorprèn 3.1.1.2a, 3.1.1.4
 (q. 29), 3.1.2.1b
 sorprendre 2.4.1
 sorrut 2.1.3.1, 2.4.1 (q.
 11)
 sort 2.7.3.2a
 sorteig 2.7.3.2a
 sortí 2.2.2.2 (q. 8)
 sortia 2.2.2.2 (q. 8)
 sortim 2.2.2.2 (q. 8)
 sortir 2.2.2.2 (q. 8)
 sortirà 2.2.2.2 (q. 8)
 sortiré 3.1.2.1b
 sortiria 2.2.2.2 (q. 8)
 sortís 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.1d
 sortós 2.7.3.2a, 3.1.2.2a
 sos 3.1.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 sosa 2.1.1b
 sospés 3.1.2.1b
 sospirar 2.2.2.2
 sosté 3.1.2.1b
 sostén 3.1.2.1 (q. 30)
 sostén-te 3.1.2.1b
 sostre 2.2.2.1
 sostremort 4.3.2.1a
 sostreure 2.2.2.2
 sotaescrit 4.3d
 sotaescriure 4.3d
 sotaiguar 4.3
 sotbatre 2.7.3.2d
 sotjador 2.6.6.4c
 sotjar 2.6.6.4c
 sotmès 3.1.2.1 (q. 30)
 sotmetre 2.7.3.2d, 2.8.2a
 sotsdelegat 2.3b
 sotsobrar 2.6.5b
 sotsocial 3.2.1h
 sotssecretari 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.2b, 4.3, 4.3.1.1
 sotssíndic 2.6.3.2b
 sou 2.1.1 (q. 2)
 sovkhoz 2.3b, 2.6.1
 Sri Lanka, República
 Democràtica de 4.1.2b
 statu quo 4.3.2.2f
 statu quo, l' 4.1.2b
 Stern, de 4.1.3 (q. 34)
 Stern, la teoria de 4.1.2b
 stricto sensu 4.3.2.2f
 striptease 4.3.2.2f

- striptease, l' 4.1.2*b*, 4.1.3 (q. 34)
 suahili 2.9.2*c*
 suavitzant 2.6.5 (q. 19), 2.6.5*a*
 sub-21 4.3.4 (q. 38)
 sub-21, selecció 4.3.1.2*b*
 subaltern 3.2.1*h*
 subaquàtic 4.3, 4.3.4 (q. 38)
 súbdit 2.7.1.2*c*
 Subenuix 2.6.7.3
 subespècie 4.3*d*, 4.3*d* (q. 36)
 subhasta 2.9.1
 subjecció 2.6.6.1*b*
 subjecte 2.6.6.1*b*, 2.7.1.2*c*
 submarí 2.7.1.2*c*
 submergir 2.7.1.2*c*
 subministrar 2.7.1.2*c*
 submissió 2.7.1.2*c*
 subratllar 2.4.1 (q. 11), 3.2.1*h*
 subscripció 2.6.3.3.2*c*2, 2.7.1.2*c*
 subscriure 4.3*d*
 subsol 2.7.1.2*c*, 3.1.3
 substància 2.6.3.3.2*c*1, 2.7.1.2*c*
 substantiu 2.7.1.2*c*, 3.2.1*b*
 substituir 2.7.1.2*c*
 substrat 4.3*d*, 4.3*d* (q. 36)
 subterrani 2.7.1.2*c*, 4.3.1.1
 subtil 2.7.1.2*c*
 subtrahend 2.7.3.2*a*, 2.9.1
 subvenció 2.7.1.2*c*
 subversiu 2.7.1.2*c*
 suc 2.2.2.2
 sucamulla 1*b*, 4.3.2.1*a*
 sucar 2.2.2.2
 succeïeu 3.2.2.2*a*
 succeir 2.6.4*b*
 succeïren 3.2.2.2*a*
 succeïria 3.2.2.2*c*
 succés 2.6.3.2*a*1, 2.6.4*b*, 2.7.4.3*c*
 successió 2.6.3.2*a*1
 successiu 2.6.3.2*a*1
 successor 2.6.3.2*a*1
 succint 2.6.4*b*, 2.7.4.3*c*
 suco 2.2.2.2
 sucre 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1*a*
 sud 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q. 24), 3.1.1.4 (q. 29)
 Sud-àfrica 4.3.2.2*b*, 4.3.4 (q. 38)
 sud-americà 3.1.1.5
 sud-coreà 4.3.2.2*b*
 sud-est 4.3
 Sueca 2.6.3 (q. 17)
 Suècia 2.6.3.3.2*b*
 Suez 2.6.3.1*d*
 sufixar 2.6.7.2*c*
 suflé 3.1.2.1*a*
 suggerir 2.7.4.3*c*, 2.7.5 (q. 24)
 suggestió 2.7.4.3*c*
 suí 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1*b*
 sui generis 4.3.2.2*f*, 4.3.4 (q. 38)
 suïcida 2.2.2.4*a*
 suïn 3.2.2.1*b*
 suís 3.1.1.1, 3.2.2.2*a*
 suïss 3.2.2.1*b*, 3.2.2.2*a*
 Suïssa 2.6.3.2*a*, 3.2.2.2*a*
 sul 4.2.1
 sul paper, escrit 4.2.1
 sulfhídric 2.9.1
 suls 4.2.1
 suls braços, cau 4.2.1
 suma 2.1 (q. 1), 2.8.2*a*
 Sumacàrcer 2.6.3.3.2*c*
 sumand 2.7.3.2*a*
 summa 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*a*
 sumptuari 2.8.3
 sumptuós 2.8.3
 Súnion 3.1.1.2*c*
 sunnita 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*d*2
 suor 2.2
 super-8, pel·lícula 4.3.1.2*b*
 superabundància 4.3.1.1
 superàvit 2.7.3.2*a*
 superestructura 4.3*d*
 superfí 4.3*a*
 superfície 2.2.2.4*c*, 2.6.3.3.2*b*, 3.1.1.2*c*
 supèrflua 3.1.1.1.2
 superstrat 4.3*d*, 4.3*d* (q. 36)
 supòs 3.1.2.2*a*
 supraescapular 4.3*d*
 suprarenal 2.4.2, 4.3.1.1
 suprasensible 2.6.3.1*e*
 suprem 2.4.1 (q. 11), 2.7 (q. 22), 2.7.1.1, 3.2.1*b*
 supressió 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2*a*5
 suro 2.1 (q. 1), 2.2.2.3*b*
 surt (del verb *sortir*) 2.2.2.2 (q. 8)
 surten 2.2.2.2 (q. 8)
 surti 2.2.2.2 (q. 8)
 sus 4.2.1
 Susanna 2.8.2 (q. 26), 2.8.2*d*
 susceptible 2.6.3
 suscitar 2.6.3
 sushi 1, 2.6.7.2
 suspèn 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1*b*
 suspès 3.1.2.1*a*
 suspicaç 2.6.3.3.3*d*
 sutge 2.6.6.4*b*
 sutja 2.6.6.4*b*
 sutjós 2.6.6.4*b*
 sutzura 2.6.5*a*
 swing 2.1

T

- t'entén 4.1.1
 t'honora 4.1.3 (q. 34)
 tabule 3.1.1.8.2
 Tadjikistan 2.6.6.2
 tagzim 2.6.4 (q. 18), 2.6.4*c*, 2.7.4.3*c*
 Tahití 2.9.1
 tai 2.9.1
 Tailàndia 2.9.1
 taitxí 2.6.7.4*a*
 taiwanès 2.1
 Taixkent 2.6 (q. 14), 2.6.7.3
 talar 2.2.2.1
 talcoesquist 4.3*d*
 tal·là-tal·lera 3.1.1.5, 4.3.2.2*c*
 tallangles 3.2.2.2*d*, 4.3.2.1*a*, 4.3*b*
 Talmud 2.7.3.2*b*, 2.7.5 (q. 24)
 talòs 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2*a*
 Talteüll 3.2.2.1*b*
 també 2.1.1 (q. 2), 2.7.2.2*b*, 2.7.2.5 (q. 23), 2.8.2*a*, 3.1.1.2*a*,

3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 tamisar 2.6.5a
 tampoc 2.7.1.1, 2.8.2 (q. 26)
 tancar 2.8.2
 tancaven 2.7.2.3d, 2.7.2.5 (q. 23)
 Tànger 2.7.3.1, 2.8.2e
 tanka 2.8.2e
 tanmateix 2.8.2 (q. 26), 2.8.2a
 tap 2.7.1.2b
 taral·lirot 4.3.2.2c
 tarannà 2.8.2 (q. 26), 2.8.2d, 2.8.2d3
 tard 2.1.1 (q. 2), 2.7.3.2a
 tardar 2.7.3.2a
 tardor 2.7.3.2a
 Targasona 2.6.2b
 tarongerar 2.4.3c
 Tàrraco 3.1.1.8.3
 Tarragona 2.7 (q. 22)
 Tàrrega 2.1 (q. 1)
 Tarròs, el 3.1.2.2a
 Tarsici 2.6.3 (q. 17)
 Tartessos 2.2.2.4b
 tassa 2.6.3.2a, 3.2.1d
 Tastavins 4.3.2.1a
 tatà 4.3.2.2c
 taula 2.7.3.1
 Taüll 3.2.2.1b
 taüt 3.2.2.1b
 taverna 2.6.1 (q. 15)
 Tavernes Blanques 4.3.3.2
 Tavèrnoles 3.1.2.1 (q. 30)
 taxa 2.6.4a2, 2.10a
 taxi 2.6.4 (q. 18), 2.6.4a2, 2.10a
 taylorisme 2.1
 te 3.1.3 (q. 32)
 te (pronom feble) 3.1.1.3
 te'l donen 4.1.1
 te'ls comprarem 4.1.1
 te'ns quedes 4.1.1
 té 3.1.3 (q. 32)
 teatre 2.4.1 (q. 11)
 Tebes 2.2.2.3c
 tebi 2.7.1.1
 Tecla 2.7 (q. 22)
 tècnic 2.1.1 (q. 2), 2.3b, 2.7 (q. 22), 2.7.4.3c, 2.7.5 (q. 24)
 tècnica 2.1.2 (q. 3), 3.1 (q. 28)
 tecnicisme 4.3.2.1b
 tecnòcrata 2.7.4.3c
 tecnologia 2.7.4.3c
 Teheran 2.9.2c
 Teià 2.7 (q. 22)
 teixir i desteixir 4.3.3.1a
 teixit 2.1.3.1 (q. 4), 2.6 (q. 14), 2.6.7.3
 tela 2.7 (q. 22), 3.2.1a
 telar 2.2.2.1
 Tel·Aviv 2.7.2.2d
 teleespectador 4.3d, 4.3d (q. 36)
 telèfon 3.1.1.1, 3.1.1.2b, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 telègraf 2.6.1, 3.1.2.1 (q. 30)
 telegrama 2.2.2.4a
 Telèmac 2.7.4.3a
 teler 2.4.3c
 teleradar 2.4.2
 telesèrie 2.6.3.1e
 Telèusies 2.2.2.3c
 temença 2.6.3.3.3c
 témer 2.4.3a, 3.1.1.2b, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 temo 2.2.2.3e
 tempesta 2.8.2a
 témpores 3.1.2.1d
 temps 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1d, 2.6.3a, 2.7.1.2a, 2.7.3.1, 2.8.3, 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29)
 temptació 2.8.3
 temptador 2.4.3c
 temptar 2.8.3
 temptativa 2.8.3
 temptejar 2.8.3
 tenaç 2.6.3.3.3d
 tendra 2.2.2.3a
 tendre 2.2.2.3b
 tendres 2.2.2.3c
 tenis 2.8.2d
 tenista 2.8.2d
 tensió 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.1b
 tènue 3.1.1.2c, 3.1.1.2c, 3.1.2.1d
 Teobald 2.7.3.2a
 Teodolf 2.6.1
 Teodosi 2.6.2b
 Teòfanès 3.1.2.2 (q. 31)
 teòleg 2.7.4.3a
 tequila 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 Ter 2.4.3
 térbol 3.1.2.1
 terç 2.6.3.3.3d
 tercer 2.1.1 (q. 2)
 Terenci 2.6.3.3.2c1, 2.1 (q. 1), 2.2.2.3a, 2.7.3.1
 Térmens 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 tèrmit 3.1.1.8.2
 termodinàmica 3.1.1.5
 termoestable 1b, 4.3d, 4.3d (q. 36)
 termòmetre 3.1.2.2 (q. 31)
 termoregulador 2.4.2
 termos 2.2.2.4b
 termòstat 3.1.1.8.2, 4.3d (q. 36)
 Terol 2.7 (q. 22)
 terra 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.1, 2.1.3.1 (q. 4), 2.2.2.2, 2.2.2.3a, 3.2.1d
 terra-aire, míssil 4.3.2.2k
 terrandòs 3.1.2.2a
 terraplè 3.1.1.5, 3.1.2.1a
 terraqüi 2.7.4.1c, 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1a
 Terrassa 2.6.3.2a
 terratinent 4.3.2.1a, 4.3.3.1 (q. 37), 4.3.4 (q. 38)
 terratiments 4.3.3.1 (q. 37)
 terratrémer 3.1.2.1c
 terratzo 2.6.5a
 terreny 2.2.2.2
 terres 2.2.2.3c
 terrícola 2.2.2.4a
 terrissa 2.6.3.2a3
 terròs 3.1.2.2a
 terrús-terrús 3.1.1.5
 tes (possessiu àton) 3.1.1.3
 tes (plural) 3.1.3 (q. 32)
 tesaurus 2.9.1
 tesi 2.6.2b
 Tessàlia 2.6.3.2a
 testard 2.7.3.2a
 tètanus 3.1.2.1 (q. 30)
 tetraplegia 3.1.1.8.2
 teua 3.1.1.2c
 teürg 3.2.2.2a

teúrgia 3.2.2.2a
 texà 2.10a
 texans 3.2.1g
 text 2.1 (q. 1), 2.6.4a2,
 2.7.3.2a
 tèxtil 3.1.1.8.2, 2.10b
 textos 2.2.2.3d
 textual 2.7.3.2a
 textura 2.10b
 tiba 2.7
 Tibet 2.1 (q. 1), 2.7.3.2b,
 3.1.1.8.1
 Tibidabo 2.2.2.3b
 Ticià 2.6.3.3.2b
 tic-tac 4.3.2.2c, 4.3.4 (q.
 38)
 tigressa 2.6.3.2a2
 til·la 2.1.2, 2.5.2, 2.5.2f,
 2.5.2 (q. 13)
 timbal 2.8.2a
 timpà 2.8.2a, 3.1.1.8.1
 tinc 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24)
 tindria 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3e
 tinga 2.7.4.3a
 tingués 3.1.2.1 (q. 30)
 tip 2.1 (q. 1), 2.7.1.2b
 tipa 2.7
 tipus 2.2.2.4b, 2.7.1.1
 tiquet 3.1.1.8.1
 tirar 2.7.3.1
 Tírig 2.6.7.4c, 2.7.4.3a
 tirijà 2.6.7.4c, 2.7.4.3a
 tiroide 2.2.2.4c, 3.2.2.1b
 tisi 2.6.2b
 tisora 2.6.2b
 titil·lar 2.5.2f
 titit 4.3.2.2c
 tix 2.6 (q. 14), 2.6.7.2c
 tixen 2.6.7.2c
 tixrí 2.6.7.2c, 2.6.7.5 (q.
 21), 2.10b
 tmesi 2.1.3.2
 to 2.7
 Tobies 2.2.2.3c
 tobogan 3.1.1.2a
 toc 2.2
 toca 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.3g
 toca-son 4.3.2.2d
 toco 2.2.2.3g
 Toès 3.1.2.1a
 tòfona 3.1.2.2c
 Togo 2.2.2.3b
 Tolosa 2.6.2b
 Toluges 2.6.6.1b
 tomàquet 3.1.1.2b
 Tomàs 2.1 (q. 1)
 tomb 2.1.1a, 2.7.1.2a,
 2.7.1.2a
 tomba 2.8.2 (q. 26)
 tombar 2.7.1.2a, 2.7.2.2b
 tómbola 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2c
 Tomeu 2.2.2.4b
 ton 3.1.1.3
 tonyina 2.8.1 (q. 25)
 topazi 2.6.2 (q. 16)
 topless 4.3.2.2f
 toquen 2.2.2.3g
 toques 2.2.2.3g
 toqueu 2.2.2.3g
 Tòquio 2.7 (q. 22),
 2.7.4.1b, 3.1.2.2 (q.
 31), 3.1.2.2c
 Tor de Querol, la 4.3.3.2
 tòrax 2.6.4a2, 3.1.2.2 (q.
 31), 2.10c
 torçar 2.6.3, 2.6.3.3.3c
 torcebraç 4.3
 tòrcer 2.6.3, 2.6.3 (q. 17),
 2.6.3.3.2c, 3.1.1.2b,
 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2b
 Torelló 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2a
 Torèn 3.1.2.1a
 Torí 2.7.3.1
 tornagauxes 2.6.7.2d
 tornar 2.7.3.1
 tornar-m'ho 4.3e2
 tornarien 2.2.2.3g
 tornassol 2.6.3.2a6, 4.3c
 tornàveu 2.2.2.3 (q. 9),
 2.2.2.3g
 tornem-hi 3.2.1
 tornés 2.6.3.1d
 torno 2.2.2.3e
 toro 2.2.2.3b
 Torquat 2.7.4.1c
 Torras i Bages, Josep
 4.3.2.2i
 torre 2.2.2.4c, 2.4.1 (q.
 11), 2.7 (q. 22), 3.1.1.4
 (q. 29)
 Torreblanca 4.3.2.1a
 Torredembarra 4.3
 Torre-xiva 4.3.2.2d
 torró 3.1.2.2a
 tort 2.6.3
 tortel·lini 2.1.2, 2.5.2
 torticoli 3.1.1.8.2
 tórtora 3.1.2.2 (q. 31),
 3.1.2.2c
 Tortosa 2.7.3.1
 torxa 2.6.7.2b, 2.6.7.5 (q.
 21)
 Toses 2.6.2b
 tossí 2.2.2.2 (q. 8)
 tossia 2.2.2.2 (q. 8)
 tossim 2.2.2.2 (q. 8)
 tossir 2.2.2.2 (q. 8)
 tossirà 2.2.2.2 (q. 8)
 tossiria 2.2.2.2 (q. 8)
 tossut 2.1.3.1, 2.6.3 (q.
 17), 2.6.3.2a
 tot 2.7.3.2b, 3.1.1.4 (q.
 29)
 totestiu 4.3.2.1a
 tothom 2.9.1, 3.2.1g
 totxo 2.6.7.4a
 tou 2.7.2.3c
 tova 2.7.2.3c
 tovor 2.7.2.3c
 traç 2.6.3.3.3d
 traça 2.6.3.3.3b
 tracció 2.6.4b
 traces 2.6.3 (q. 17)
 Tràcia 2.6.3.3.2b
 tractar 2.7.4.3c
 tracte 2.1.1 (q. 2),
 2.2.2.3b
 tractor 2.6.4b
 traçut 2.6.3, 2.6.3 (q. 17)
 traduien 3.2.2.1c
 traduiran 3.2.2.2c
 traduïssiu 3.1.1.4 (q. 29)
 tràfec 2.7.4.3a, 2.7.5 (q.
 24)
 tragèdia 3.1.2.1 (q. 30)
 tragué 2.2.2.2 (q. 8)
 traguem 2.2.2.2 (q. 8)
 traïa 3.2.2.1 (q. 33)
 traïció 3.2.2.1b
 traïem 2.2.2.2 (q. 8)
 trairà 3.2.2.2c
 trairies 3.2.2.2c
 Trajà 2.6.6.1a
 trajecte 2.6.6 (q. 20)
 trajectòria 2.6.6.1b
 tramoista 3.2.2.2b
 tramús 2.6.3
 tramvia 2.1 (q. 1), 2.1.1
 (q. 2), 2.7.2.2b, 2.8.2.,
 2.8.2 (q. 26), 2.8.2c,
 2.8.2e

tranquil 2.1.3.1, 2.7.4.1*b*,
2.8.2 (q. 26), 3.1.1.4
(q. 29)
tranquil·litat 2.5.2
transacció 2.6.2*c*, 2.6.2
(q. 16)
transatlàntic 2.6.2*c*,
3.2.1*h*, 4.3.1.1
Transcaucàsia 4.3.1.2*b*
transcendència 2.6.3
transcendir 2.6.3
transcórrer 2.4.3*a*, 3.1.2.2
(q. 31), 3.1.2.2*b*
transeünt 2.6.2*c*, 3.2.2.1*b*
trànsfuga 2.2.2.4*a*
trànsfugues 2.2.2.3*c*
transgressor 2.6.3.2*a5*
transhumància 2.9.1
transigir 2.6.2*c*
trànsit 2.1.1 (q. 2), 2.6.2*c*,
2.6.2 (q. 16)
transmetre 2.6.2*c*
transmissor 2.6.3.2*a5*
transpirar 4.3*d*, 4.3*d* (q.
36)
transsexual 2.6.3.2*b*
transsiberià 2.6.3 (q. 17),
2.6.3.2*b*
Transsilvània 2.6.3.2*b*,
4.3.1.1
transsubstanciació
2.6.3.2*b*
trapezi 2.6.2 (q. 16),
2.6.2*b*
trapezoide 3.2.2.1*b*
trapezoidal 1*e*, 3.2.2.1*b*
trasbals 2.6.2*d*
trasllat 2.5.1 (q. 12)
traspàs 2.6.3.2*a1*
traspàs (del verb
traspasar) 2.6.3.2
traspassament 2.6.3.2*a1*
traspasar 2.6.3.2*a1*
traspessos 2.6.3.2*a1*
traspua 3.1.1.2*b*
Trastàmara 3.1.1.8.3
trau (del verb *treure*)
2.2.2.2 (q. 8)
traüll 3.2.2.2*d*
traüllar 3.2.2.2*d*
trauma 2.2.2.4*a*
traurà 2.2.2.2 (q. 8)
traure 2.2.2.2 (q. 8)
trauria 2.2.2.2 (q. 8)
través 3.1.2.1*a*
través (del verb *travessar*)
3.1.2.1*b*
treball 2.7.3.1
treballes 2.6.3.1*d*
treballessis 2.6.3 (q. 17)
Trebaltàger 2.6.6.1*b*
trec 2.7.4.3*b*
treia 2.2.2.2 (q. 8)
treien 3.1.1.2*c*
treim 2.2.2.2 (q. 8)
treis 2.2.2.2 (q. 8)
tremebund 2.7.3.2*a*
tremend 2.7.3.2*a*
trémer 1, 3.1.2.1*c*
Tremissèn 2.6.3, 3.1.2.1
(q. 30), 3.1.2.1*a*
Trempe 2.7.1.2*a*, 2.7.1.2*a*
trempolí 2.7.1.2*a*
trenca 2.7.4.1*a*
trencaclosques 4.3.2.1*a*
trencadís 2.6.3.1*d*
trencadissa 2.6.3.2*a3*
trencaldòs 3.1.2.2 (q. 31),
3.1.2.2*a*
trencar 2.8.2*e*
trenco 2.7.4.1*a*
trenquem 2.7.4.1*b*
trenquen 2.7.4.1*b*
trenques 2.7.4.1*b*
trenqui 2.7.4.1*b*
trenta-sis 3.1.1.5
trepig 2.6.7.4*c*
trepitj 2.3*a*
trepitjada 2.6.6.4*c*
trepitjar 2.3*a*, 2.6.6.4*c*,
2.6.7.4*c*
tres 2.6.3 (q. 17),
2.6.3.1*d*, 3.1.1.4 (q. 29)
tres-centè 4.3.2.2*a*
tres-centens 4.3.2.2*a*,
4.3.2.2*a*, 4.3.4 (q. 38)
tresor 2.6.2*b*
tret 2.2.2.2 (q. 8)
tretze 2.6.5*a*
treu 2.2.2.2 (q. 8)
treu-l'en 4.1.1, 4.1.3 (q.
34)
treure 2.2.2.2 (q. 8)
treure-l'en 4.3*e2*
treure'n 4.1.1
trèvol 2.6.1 (q. 15),
3.1.2.1*c*
Trezè 2.6.2*b*, 3.1.2.1*a*
tribu 2.1 (q. 1), 2.2.2.1 (q.
7), 3.1.1.4 (q. 29)
tric (del verb *trigar*)
2.7.4.3*b*
trienni 2.8.2 (q. 26),
2.8.2*d2*
triganer 2.4.3*c*
trimensual 4.3.1.1
trineu 2.2.2.4*b*
triomf 2.1 (q. 1), 2.6.1 (q.
15), 2.8.1 (q. 25), 2.8.2
(q. 26), 2.8.2*b*
triomfar 2.1.1 (q. 2)
triple 2.1 (q. 1)
trirectangle 2.4.2
trirrem 2.4.2*c*, 4.3*c*
trisecció 2.6.3.1*e*
trist 2.1 (q. 1), 2.6.3 (q.
17), 2.6.3.1*c*
Tristany 2.8.1 (q. 25)
tristos 2.2.2.3 (q. 9),
2.2.2.3*d*
triumvir 2.8.2 (q. 26),
2.8.2*c*, 3.2.2.2*d*
triumvirat 2.7.2.2*b*, 2.8.2
(q. 26), 2.8.2*c*, 3.2.2.2*d*
tro 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29)
trob 2.7.1.2*b*
trobar 2.7 (q. 22), 2.7.1.1
troglodita 2.2.2.4*a*
Troia 2.7 (q. 22)
tròlei 3.1.2.2 (q. 31),
3.1.2.2*b*
troleibús 3.1.1.5, 4.3.2.1*c*,
4.3.4 (q. 38)
trompe-l'oeil 4.3.2.2*f*
tronc 2.7*a*, 2.7.5 (q. 24)
tros 2.6.3.2*a1*
trossejar 2.6.3.2*a1*
trossos 2.6.3.2*a1*
Trotski 2.7.4.1*d*
trotskista 2.1
truà 2.9.1
trucar 2.7 (q. 22)
truja 2.6.6.4
trumfo 2.8.2 (q. 26),
2.8.2*b*
tsar 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.2,
2.1.3.2 (q. 5), 2.6.5*b*
tse-tse 3.1.1.5, 4.3.2.2*c*
tsunami 2.6 (q. 14),
2.6.5*b*
tu 2.2, 3.1.1.3
tuareg 2.7 (q. 22),
2.7.4.3*b*, 2.7.5 (q. 24)
tub 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22),
2.7.1.2*b*, 2.7.2.2*d*,

2.7.2.5 (q. 23), 2.7.5 (q. 24)
 tuf 2.6.1, 2.6.1 (q. 15)
 Tuies 3.2.2.1c
 tuijò 4.3.2.1a
 Tuir 3.2.2.1b
 Tuixén 2.6 (q. 14), 2.6.7.3, 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 tumult 2.8.1 (q. 25)
 tumultuós 3.1.2.2a
 túnel 2.8.1 (q. 25)
 tungstè 2.6.4c, 2.7.4.3c, 2.7.5 (q. 24)
 Tunis 2.6.3, 2.6.3.1d
 tupè 3.1.2.1a
 tupès 3.1.1.2a
 tupí 2.2.2.2
 tupí-guaraní 3.1.1.5
 turboreactor 2.4.2
 turc 2.1 (q. 1)
 turcman 2.7.4.3c
 turisme 2.7.3.1
 turista 2.2.2.1
 turment 2.2.2.2
 Turquia 2.7.4.1b
 tururut 4.3.2.2c
 tus 2.2.2.2 (q. 8)
 tussa 2.2.2.2 (q. 8)
 tussen 2.2.2.2 (q. 8)
 tussi 2.2.2.2 (q. 8)
 tussílag 2.7.4.3a
 tutela 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 tutelar 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 tutsi 2.6.5b
 tutti-frutti 1, 4.3.2.2f, 4.3.4 (q. 38)
 Txad 2.6.7.4a, 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24)
 txadià 2.6.7.4a
 Txaikovski 2.6.1, 2.6.7.4a
 txa-txa-txa 2.6.7.4a, 4.3.2.2c
 txec 2.1.1 (q. 2), 2.1.3.2, 2.1.3.2 (q. 5), 2.6 (q. 14), 2.6.7.4a, 2.6.7.5 (q. 21)
 txecoslovac 2.6.7.4a, 4.3d
 Txecoslovàquia 2.6.7.4a, 4.3d, 4.3d (q. 36)
 Txékhov 2.1.1, 2.1.3.2, 2.6.1, 2.6.7.4a, 2.6.7.5 (q. 21)

Txèquia 2.6.7.4a
 txernozem 2.6.7.4a
 txetxè 2.6.7.4a
 Txetxènia 2.6.7.4a

U

u 3.1.1.3, 3.1.1.4 (q. 29)
 uadi 2.1 (q. 1), 2.1.1 (q. 2)
 uadi, el 4.1.3 (q. 34)
 ubiqüitat 3.2.2.1a
 Ucraïna 2.1 (q. 1), 3.1.1.8.2, 3.2.2.1 (q. 33)
 UdL, la 4.1.1
 Udmúrtia 2.7.3.2d
 UEFA, la 4.1.1
 UGT, la 4.1.3 (q. 34)
 uixer 2.6.7.3
 Uixó 2.6.7.3
 Ulisses 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2a
 ull 2.1 (q. 1), 2.1 (q. 1), 2.1.3.1 (q. 4), 2.2.2.2, 2.5.1, 2.5.1 (q. 12)
 ull, l' 4.1.1
 ull de poll 4.3.3.1b
 ullada 2.2.2.2
 Ulldemolins 4.3.2.1a
 ulleres 2.2.2.2
 ullprendre 4.3.2.1a
 Ulric 2.1 (q. 1), 2.4.1 (q. 11)
 últim 3.1.1.2b
 últims 3.1.1.4 (q. 29)
 ultradreta, la 4.1.1
 ultrapassar 4.3.1.1
 ultrasò 2.6.3.1e, 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2a, 4.3a
 Úmbria 2.1.2 (q. 3), 3.1.1.2c, 3.1.1.8.3
 umpl 2.2.2.2 (q. 8)
 umpli 2.2.2.2 (q. 8)
 umplin 2.2.2.2 (q. 8)
 umplis 2.2.2.2 (q. 8)
 una ('hora') 4.1.1
 una, la 4.1.3 (q. 34)
 una de la matinada, la 4.1.1
 unça 2.6.3.3.3c
 unglà 2.1 (q. 1), 2.2.1 (q. 6), 2.8.1 (q. 25)
 unglà, l' 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)

ungles, esmalt d' 4.1.1
 unguent 3.2.2.1 (q. 33)
 únic 2.7a, 2.7.5 (q. 24)
 «únic», l' 4.1.2g
 únic fill, s' 4.1.1
 única 2.7a, 2.7.5 (q. 24), 3.1.1.2c
 uncel·lular 4.3.1.1
 Unió Soviètica 4.3.3.2
 unió, la 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 unisexual 2.6.3.1e
 universitat, sa 4.1.1
 UOC, la 4.1.2d, 4.1.3 (q. 34)
 uombat 2.2
 uombat, el 4.1.2d
 urbanitzable 2.6.5a
 urbanització 2.6, 2.6 (q. 14)
 Urgell 2.1 (q. 1)
 Urgell, d' 4.1.3 (q. 34)
 Urgell, la Seu d' 4.1.1
 urinari 2.2.2.2
 urna 2.8.1 (q. 25)
 Urraca, na 4.1.3 (q. 34)
 URSS, l' 4.1.1, 4.1.3 (q. 34)
 Úrsula 2.1.2 (q. 3), 3.1 (q. 28), 3.1.1.1, 3.1.1.4 (q. 29)
 Úrsula, l' 4.1.3 (q. 34)
 Úrsula, n' 4.1.1
 Urtx 2.6 (q. 14), 2.6.7.4d, 2.6.7.5 (q. 21)
 Uruguai 2.7.4.2a
 us 2.2.2.2, 3.1.1.3, 3.1.3 (q. 32)
 ús 3.1.3 (q. 32), 4.3a
 usdefruit 4.3.2.1a, 4.3.2.2g, 4.3.3.1 (q. 37), 4.3a
 usdefruits 4.3.3.1 (q. 37)
 usos 3.1.3 (q. 32)
 úter 2.4.1 (q. 11)
 útil 2.5.1 (q. 12)
 utilitz 2.6.5a
 utilitzar 2.6.5a
 Utxafava 2.6.7.4a
 uxoricidi 4.3.2.1b
 uzbek 2.6.2d, 2.6.2 (q. 16)
 Uzbekistan 2.6.2d, 2.6.2 (q. 16)

V

- va 2.7.2.3e, 2.7.2.5 (q. 23)
 va (forma verbal auxiliar) 2.7.2.3e
 vaca 2.1.1 (q. 2), 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.3a, 2.2.2.3c, 2.6 (q. 14), 2.7
 vacil 2.5.2
 vacil·lar 2.5.2, 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 vàcua 2.7.4.1c, 3.1.1.1.2, 3.1.1.2c
 vacuïtat 2.7.4.1c
 vacúol 2.7.4.1c
 vademècum 4.3.2.1c, 4.3.4 (q. 38)
 Vadoret 2.4.3b
 vaga 2.7
 vagi 2.7.2.3e
 vagi (forma verbal auxiliar) 2.7.2.3e
 vagin 2.7.2.3e
 vagis (forma verbal auxiliar) 2.7.2.3e
 vagó restaurant 4.3.3.1b
 vaig 2.1 (q. 1), 2.7.2.3e, 2.7.2.5 (q. 23)
 vaig (forma verbal auxiliar) 2.7.2.3e
 vairó 1
 vaivé 3.1.1.5, 3.1.2.1a, 4.3.2.1a, 4.3.2.2e
 vaixell 2.1.3.1 (q. 4), 2.6.7.3, 2.7 (q. 22)
 València 1c, 2.2.2.3a, 2.6 (q. 14), 2.6.3, 2.6.3.3.2c1, 2.8.2 (q. 26), 3.1.2.1, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1d
 valentí 2.6.3
 valer 2.4.3a, 2.6.1 (q. 15)
 Vall d'en Bas, la 4.3.3.2
 Valladolid 2.7.3.2b
 Valldemnes 2.8.2d
 Valldemossa 4.3.2.1a
 Valldeperes 4.3.3.2
 vall-de-rourà 4.3.2.2d, 4.3.4 (q. 38)
 Vall-de-roures 4.3.2.2d, 4.3.4 (q. 38)
 Valldolig 2.6.7.4c
 Valldoreix 2.6.7.3
 Vallès 2.6.2b, 3.1.2.1a
 vallesà 2.6.2b
 Vallespir 2.4.3b
 vallespirenc 2.4.3b
 Vall-llobrega 2.5.3, 4.3.2.2e
 vals 3.1.1.4 (q. 29)
 vampir 2.4.1 (q. 11)
 vampiressa 2.6.3.2.a2
 van (forma verbal auxiliar) 2.7.2.3e
 Vandellòs 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2a
 Vanessa 2.1 (q. 1), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.2a
 vapor 2.7 (q. 22), 2.7.1.1
 vaques 2.2.2.3c, 2.2.2.3c
 vàreu 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3g
 variça 2.6.3.3.3b
 varicel·la 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 vas 2.7.2.5 (q. 23)
 vas (del verb *anar*) 2.7.2.3e
 vas (forma verbal auxiliar) 2.7.2.3e
 vàter 1
 veça 2.6.3.3.3b
 vegem 2.6.7.4b
 vegeu 2.6.7.4b
 vegi 2.6.7.4b
 vegin 2.6.7.4b
 vegis 2.6.7.4b
 vehemència 2.9.1
 Vehí 2.9.1
 vehicle 2.1 (q. 1), 2.9.1
 veí 3.1 (q. 28), 3.1.1.1, 3.2.2.2a
 veiem 3.1.1.1.1
 véiem 3.1.2.1
 veies 3.1.1.2c
 vèieu 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 veig 2.6.7.4b
 veïna 2.1.1 (q. 2), 2.1.2 (q. 3), 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1b, 3.2.2.2a
 veïnatge 2.6.6.4a
 vel 2.5.2f
 vela 2.2.2.3a
 velar 2.5.2f
 veles 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3c
 vell 2.1.1 (q. 2)
 vella 2.5.1 (q. 12)
 vellard 2.7.3.2a
 vel·leïtat 2.5.2
 veloç 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.3d
 veloçment 2.6.3.3.3d
 Venanci 2.6.3.3.2c1
 venc 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24)
 vencem 2.2.2.3g
 vèncer 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3g, 2.4.3a, 2.6.3.3.2c, 3.1.2.1, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 vences 2.2.2.3g
 venceu 2.2.2.3g
 venciem 2.2.2.3g
 venço 2.2.2.3g
 vençut 2.2.2.3g, 2.6 (q. 14), 2.6.3 (q. 17), 2.8.2e
 venda 2.7 (q. 22), 2.8.2e
 vendre 2.4.3a, 2.7.3.1
 Venècia 2.6.3.3.2b, 3.1.2.1 (q. 30)
 Veneçuela 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13), 2.6.3.3.3b
 Vènet 2.7.3.2a
 venia 2.2.2.3e
 venien 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3g
 venj 2.6.6
 venjança 2.6.3.3.3c
 vent 2.1 (q. 1), 2.7.3.2a, 2.7.5 (q. 24)
 ventada 2.2.2.1, 2.7.3.2a, 2.7.5 (q. 24)
 Ventatjol 2.6.6 (q. 20), 2.6.6.2a
 ventre 2.7 (q. 22)
 ventríloc 2.7.4.3a
 ventríloqua 2.7.4.3a
 veraç 2.6.3.3.3d
 verb 2.7 (q. 22), 2.7.1.2a, 2.7.5 (q. 24)
 verbal 2.7.1.2a, 2.7.5 (q. 24)
 verbenàcies 2.7.2.4
 verborrea 1, 2.4.2d
 verd 2.1 (q. 1), 2.1.1, 2.1.1 (q. 2), 2.7 (q. 22), 2.7.3.2a, 3.1.1.3
 verda 2.7.3.2a
 verdós 2.7.3.2a
 vergassada 2.6.3.2a3
 verge 2.2.2.4c

vergonya 2.8.1 (q. 25)
 verinós 3.1.2.2a
 veritable 2.2.2.4c
 Verònica 3.1.2.2c
 verrucàcies 2.7.2.4
 verrucós 2.7.2.4
 vers 2.1 (q. 1), 2.6.3.1d
 vèrtex 2.6.4a2, 3.1.2.1 (q. 30), 2.10c
 vèrtexs 2.6.4a2
 ves 3.1.1.3
 ves (del verb *anar*) 2.7.2.3e
 ves (del verb *vessar*) 2.6.3.2
 vescomte 2.8.2e
 vespa 2.6.3.1c
 vespre 2.7.1.1
 vesteix-te 4.3e2
 vestida 2.7.3.2b
 vestidor 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24)
 vestit 2.7.3.2b, 2.7.5 (q. 24)
 Vesuvi 2.7 (q. 22)
 vetesifils 4.3.2.1a, 4.3.3.1, 4.3.3.1 (q. 37)
 vetla 2.5.3, 2.7.3.2d
 vetlla 2.5.3, 2.7.3.2d
 veure 3.1.1.1.3
 vi 2.2, 2.6.1 (q. 15), 3.1.1.3
 viatge 2.2.1, 2.6.6.2b, 2.6.6.4a, 2.7.5 (q. 24), 3.1.1.1
 viatger 2.6.6.4a
 viatj 2.6.6
 viatjant 2.6.6.4a
 viatjar 2.6.6.2a, 2.6.6.4a
 Vic 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22), 2.7.4.3b
 Vicenç 2.1.2 (q. 3), 2.6.3, 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.3d
 Vicent 2.6.3.3.2b, 2.7.3.2a
 vicentí 2.6.3
 vicepresident 4.3.1.1
 vice-primer ministre 4.3, 4.3.1.2c, 4.3.4 (q. 38)
 vicerector 4.3c
 vicerectorat 2.4.2
 vicesecretari 2.6.3.1e
 vici 2.1 (q. 1), 2.6.3 (q. 17), 2.6.3.3.2b
 vicíós 2.6.3.3.2b
 vicissitud 2.6.3.2a5, 2.7.3.2b
 Víctor 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22), 2.7.4.3c, 2.7.5 (q. 24)
 vida 2.1 (q. 1)
 videoart 4.3
 videocasset 4.3.2.1c
 videoclub 2.7.1.2b
 videoconferència 3.1.1.5
 vidre 2.7 (q. 22)
 vidu 2.2.2.4b
 vídua 2.7.3.1
 vídues 3.1.1.2c
 viduïtat 2.2.2.4b
 Vietnam 2.7.3.2d, 2.7.5 (q. 24)
 vietnamita 2.2.2.4a
 vigatà 2.7.4.3b
 vigent 2.6 (q. 14)
 vigilar 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 viking 2.1, 2.1 (q. 1), 2.7.4.1d
 vila 2.1 (q. 1), 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 Vila Joiosa, la 4.3.3.2
 Viladecavalls 4.3.2.1a
 Viladelprat 4.3.3.2
 Vilafamés 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 Vilalta 4.3
 Vilanna 2.8.2d3
 Vilanova 4.3.2.1a
 Vilanova i la Geltrú 4.3.2.2i
 Vilar de Canes 4.3.3.2
 Vila-real 4.3.2.2d
 vila-realenc 4.3.2.2d, 4.3.4 (q. 38)
 Vila-rubí 4.3.2.2d
 Vila-seca 4.3.2.2d, 4.3.4 (q. 38)
 vil·la 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 vil·lanovià 2.5.2
 Villena 2.7 (q. 22)
 Vimodí 2.8.2a
 vímet 2.7.3.2a
 vimetera 2.7.3.2a
 vinagre 4.3
 Vinaròs 2.6.3.1d, 2.6.3.2a1, 3.1.1.2a, 3.1.2.2 (q. 31), 3.1.2.2a
 vinarossenc 2.6.3.2a1
 vinc 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24)
 Vinçà 2.6.3.3.3c
 vindràs 2.6.3 (q. 17), 3.1.1.2a
 vindré 3.1 (q. 28), 3.1.2, 3.1.2.1b
 vindries 2.2.2.3 (q. 9), 2.2.2.3g
 vine 2.2.2.3e
 Vinfaro 2.8.2 (q. 26), 2.8.2b
 vinga 2.7.4.3a
 vingué 3.1.2.1b
 vinguérem 2.7.4.3a
 vinguéreu 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1c
 vingués 3.1.2.1b
 vinícola 2.2.2.4a
 vint-cents 4.3.2.2a
 vint-i-cinquè 3.1.1.5
 vint-i-dos 4.3, 4.3.2.2a, 4.3.4 (q. 38)
 vint-i-dosè 4.3.2.2a
 vint-i-u 4.3a
 vinya 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22)
 violaci 2.6.3.3.2b
 violoncel 2.5.2e
 violoncel·lista 2.5.2e
 Virgili 2.6.6.1b
 virrei 2.4.2c, 4.3c
 virus 2.4.1 (q. 11)
 vis-a-vis 4.3.2.2c
 visc 2.7.4.3a
 visca 2.7.4.3a
 víscera 2.6.3
 visigoda 2.7.3.2b
 visigot 2.7.3.2b
 visió 2.6.2b
 visqués 3.1.2.1 (q. 30)
 visquin 2.7.4.3a
 vistiplau 4.3.2.1a, 4.3.4 (q. 38)
 visual 2.6.2b
 viticultura 4.3.2.1b
 viu 2.7.2.3c, 2.7.2.5 (q. 23), 3.1.1.4 (q. 29)
 viudo 2.2.2.3b
 viure 2.7.2.3c, 3.1.1.1
 viva 2.7.2.3c
 vivaç 2.7.2.3c
 vivent 2.7.2.3c
 Vives 2.2.2.3c
 vivificar 2.7.2.3c

vivim 2.7.2.3c, 2.7.2.5 (q. 23)
 vivint 2.7.3.2a, 2.7.5 (q. 24)
 Vladimir 2.7.2.2a
 Vladivostok 2.7.2.2a
 vodka 2.1, 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22), 2.7.3.2d, 2.7.4.1d, 2.7.5 (q. 24)
 vol (del verb *voler*) 2.2.2.2 (q. 8)
 vol i dol 4.3.3.1 (q. 37)
 volar 2.2.2.1 (q. 7)
 volcànic 2.2.2.2
 voldrà 2.2.2.2 (q. 8)
 voldré 3.1.2.1 (q. 30)
 voldria 2.2.2.2 (q. 8)
 volem 2.2.2.2 (q. 8)
 volen i dolen 4.3.3.1 (q. 37)
 voler 2.2.2.2 (q. 8), 2.4.3a
 voler i doler 4.3.3.1 (q. 37), 4.3.3.1a
 Volga 2.1 (q. 1)
 volgué 2.2.2.2 (q. 8), 3.1.2.1 (q. 30)
 volgués 3.1.2.1b
 volia 2.2.2.2 (q. 8)
 Voló, el 2.7 (q. 22), 3.1.1.2a
 vols i dols 4.3.3.1 (q. 37)
 volta 2.1 (q. 1), 2.6.1 (q. 15)
 volum 2.5.1 (q. 12)
 voluptuós 2.7.1.2d
 vora 2.2.2.2
 vorera 2.2.2.2
 Vorónej 2.6.6.1b
 vos 3.1.3 (q. 32)
 vós 3.1.3 (q. 32)
 vosaltres 3.2.1h
 vostè 3.1.2, 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 vou-verivou 4.3.2.2c
 vuit 2.7 (q. 22)
 vuitcentista 2.6.5b
 vuitè 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 vulcanisme 2.2.2.2
 vulguem 2.2.2.2 (q. 8)
 vulgues 2.2.2.2 (q. 8)
 vulgheu 2.2.2.2 (q. 8)
 vulgui 2.2.2.2 (q. 8)
 vulguis 2.2.2.2 (q. 8)
 vull 2.2.2.2 (q. 8), 2.5.1

W

Wagner 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22), 2.7.2.5
 wagnerià 2.1, 2.1.1 (q. 2), 2.7.2.5
 walkie-talkie 4.3.2.2f
 Washington 2.1, 2.1 (q. 1), 2.6.7.2
 waterpolo 2.1, 2.7.2.5
 watt 2.1, 2.1 (q. 1), 2.7.2.5
 web 2.1, 2.1.1 (q. 2)
 Westfàlia 2.1, 2.7 (q. 22), 2.7.2.5
 whisky 2.1, 2.1 (q. 1), 2.7 (q. 22)
 Windsor 2.6.5b
 wolframi 2.1, 2.7 (q. 22), 2.7.2.5

X

xabec 2.7.4.3b
 Xàbia 2.6.7.2a, 2.7 (q. 22), 2.7.1.1
 xafarranxo 2.4.2c
 xàfec 2.1.1 (q. 2), 2.6.7.2a, 2.7.4.3a, 2.7.5 (q. 24)
 xafegada 2.7.4.3a
 xai 2.6.7.2a, 2.6.7.5 (q. 21)
 Xaló 3.1.2.2a
 xaloc 2.6.7.2a, 2.7.4.3b
 xamfrà 2.6.1 (q. 15), 2.8.2 (q. 26), 2.8.2b
 xampany 2.6.7.2a
 xampú 3.1.1.2a, 3.1.1.4 (q. 29)
 xandall 2.5.1, 3.1.1.8.1
 xanguet 2.8.2 (q. 26)
 xano-xano 4.3.2.2c
 xarel·lo 2.5.2, 2.5.2f
 xaria 3.1.1.8.2
 xarop 2.6.7.2a
 xarrup 2.7.1.2b
 xarxa 2.2.1, 2.6 (q. 14)
 xassís 3.1.1.8.1
 Xàtiva 2.6.7.2a, 2.6.7.5 (q. 21)
 xauxa 2.6.7.2d
 Xavier 2.1 (q. 1), 2.6.7.2a, 2.7 (q. 22)
 xeiene 2.8.2d

xemeneia 2.6.7.2a, 3.1.1.1.1, 3.1.1.2c
 Xènia 2.6.7.2a
 xenòfob 2.7.1.2a, 3.1.1.4 (q. 29), 3.1.2.2 (q. 31)
 xenofòbia 2.6.7.2a, 2.7.1.2a
 Xenofont 2.6.7.2a
 xep-a-xep 4.3.2.2c
 xerès 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a
 xeressos 3.1.2.1a
 xèrif 2.6.1, 3.1.1.4 (q. 29)
 xeringa 2.6.7.2a
 xerraire 2.2.2.4c
 xerrar 2.6.7.5 (q. 21)
 xerric 2.4.1 (q. 11)
 Xerta 2.6.7.2a
 Xerxes 2.6.7.2a
 Xesca 2.1 (q. 1), 2.6.7.2a
 XI Simposi de Ciències Socials, l' 4.1.2a
 xic 2.6.7.2a, 2.7.4.3b
 xiclet 3.1.1.8.1
 xicot 2.1 (q. 1), 2.6.7.5 (q. 21), 2.7.3.2b
 xifra 2.4.1 (q. 11), 2.6.7.2a
 xiïta 3.2.2.1 (q. 33), 3.2.2.1b
 Xile 2.6.7.2a
 xíling 2.7.4.3a, 3.1.1.8.2
 Xilxes 2.6.7.2b, 2.10 (q. 27)
 Ximena 2.6.7.2a
 Ximo 2.2.2.3b
 ximpanzé 3.1.1.2a, 3.1.2.1 (q. 30), 3.1.2.1a, 3.1.2.1 (q. 30)
 xim-xim 4.3.2.2c
 Xina 2.1 (q. 1), 2.6.7.2a
 xinès 2.6.3.1d, 3.1.2.1 (q. 30)
 Xipre 2.6 (q. 14), 2.7.1.1
 xipriota 2.2.2.4a
 xip-xap 4.3.2.2c
 Xirivella 2.6.7.2a
 xitxarel·lo 2.5.2f, 2.5.2 (q. 13)
 xiu-xiu 4.3.2.2c
 xiuxiueig 2.6.7.2d
 xiuxiuejar 2.6.7.2d
 xixina 2.6.7.2c

Xixona 2.6 (q. 14),
2.6.7.2a, 2.6.7.2c,
2.10a, 2.10 (q. 27)
xoc 2.6 (q. 14), 2.7.4.3b
xocolata 2.6.7.2a
xofer 2.6.7.2a
xop 2.6.7.5 (q. 21), 2.7
(q. 22), 2.7.1.2b
xoriço 2.6.3.3.1,
2.6.3.3.3b
Xostakóvitx 2.6.7.4d
xufla 2.6.7.2a, 2.6.7.5 (q.
21)
xuixo 2.6.7.3
Xúquer 2.1 (q. 1), 2.4.1
(q. 11), 2.6.7.2a
xusma 2.6.2d
xut 2.7 (q. 22)

Y

York 2.1, 2.1 (q. 1), 2.1.1
(q. 2)

Z

Zacaries 2.2.2.3c, 2.6.2a,
2.6.2 (q. 16)
Zaida 2.6.2a
Zanzíbar 2.6.2c
zebra 2.6.2a
zel 2.6 (q. 14)
Zelanda 2.6.2a
zenit 3.1.1.8.1
Zenó 2.1 (q. 1)
zero 2.1.1 (q. 2), 2.2.2.3b,
2.6.2a, 2.6.2 (q. 16)
Zeus 2.6.2a
ziga-zaga 2.6.2a
zig-zag 2.7.4.3b, 2.7.5 (q.
24), 4.3.2.2c
zigzagat 2.6.4 (q. 18),
2.6.4c
zigzaguejar 4.3.2.2c,
4.3.4 (q. 38)
Zimbàbue 2.6.2a
zinc 2.6 (q. 14), 2.6.2a,
2.6.2 (q. 16)

Zoè 2.1 (q. 1), 3.1.2.1a
zombi 2.6.2a
zona 2.1 (q. 1), 2.6 (q.
14), 2.6.2a, 2.6.2 (q.
16)
zoofília 2.5.2b, 2.5.2 (q.
13)
zoologia 2.6.2a
zoom 2.1.3.2
zub-zub 2.7.1.2b
zulú 2.6.2a, 2.6.2 (q. 16)
zumzeig 2.6.2a, 2.8.2 (q.
26), 2.8.2e
Zuric 2.1 (q. 1), 2.6.2a,
2.6.2 (q. 16), 3.1.1.8.1
zwitterió, l' 4.1.2b

 α , la 4.1.2h
 α -naftol 4.3.2.2h, 4.3.4
(q. 38)
 α -retinol, l' 4.1.2f